

**KEMAL BURKAY**

**DEVRİMCİLİK Mİ  
TERÖRİZM Mİ ?  
PKK üzerine**

**özgürlük**  
yolu yayınları

Institut kurde de Paris

Liv. 655  
17/10/2016  
440 BUR DEV

KEMAL BURKAY

# DEVRİMCİLİK Mİ, TERÖRİZM Mİ?

PKK üzerine

özgürlük  
yolu yayınları

INSTITUT KURDE DE PARIS

ENTRÉE N° 2130

BU  
32

KEMAL B.

Özgürlük Yolu Yayınları : 13

Birinci Baskı : Mart 1983

İNSTITÜT KURDİSTANİ

YAYINLARI

İnstitut Kurdiştanî

1983

## İÇİNDEKİLER

<b>GİRİŞ</b> .....	5
<b>İDEOLOJİK KEŞMEKEŞ</b> .....	9
"İç Zor Dış Zor" Üzerine .....	13
Kürdistan Tarihi Bakımından .....	23
Kent Düşmanlığı .....	30
Ulusal Duygular Tarihin Hangi Aşamasında Oluşturdu .....	33
Apocuların Çıkış Noktası: Umutsuzluk .....	37
Kavram Kargaşasına Birkaç Örnek .....	41
<b>PKK DÜNYA DURUMUNU NASIL DEĞERLENDİRİYOR?</b>	
-Abartmacılık ve Tek Yanlılık .....	45
Yeni Sömürgecilik Üzerine Görülmemiş Kafa Karışıklığı .....	50
Emperyalizmin Bunalımı Neden Kaynaklanıyor? .....	65
Apocuların Ortadoğu Devrimcilerine Verdikleri Dersler .....	67
<b>PKK'ın KÜRDİSTAN'IN EKONOMİK VE SOSYAL YAPISINA İLİŞKİN TAHLİLLERİ</b> .....	75
Kürt Ayaklanmalarında Önderlik "Gericisi" mi idi? .....	75
Kürdistan'a Kapitalizmin Girmesine, Pazar Sorununa ve Ulusal Burjuvaziye İlişkin Kafa Karışıklığı .....	78
<b>PKK Kürdistan'da Sosyal Sınıfları Nasıl Değerlendiriyor ve Nasıl Bir İttifaklar Politikası İzliyor?</b> .....	89
Küçük Burjuvazi Nedir, Ne Değildir? .....	95
'KK'cıların İşçi Sınıfına ve "Aydın Gençliğe" Bakış Açısı .....	104



<b>PKK'NİN "ZOR" ANLAYIŞI</b> . . . . .	<b>112</b>
<b>Her Türlü Demokratik Mücadelenin Reddi</b> . . . . .	<b>118</b>
<b>İdeolojik Mücadelenin Yerine Şiddetin Geçirilmesi</b> . . . . .	<b>128</b>
<b>Politik Mücadelenin Yerine Şiddetin Geçirilmesi</b> . . . . .	<b>132</b>
<b>Anti-Feodal Mücadele Adına Kürdistan'da Yaratılan Aşiret Çatışmaları ve Kaos</b> . . . . .	<b>135</b>
<b>PKK'nın Gerici Pratiğinin İki Kaynağı</b> . . . . .	<b>138</b>
<b>İşçi Sınıfının Partisi mi, Şiddet Örgütü mü?</b> . . . . .	<b>139</b>
<b>Kürdistan Devriminin Verdiği Dersler</b> . . . . .	<b>156</b>
<b>OTONOMİ, BAĞIMSIZLIK, FEDERASYON SORUNU</b> . . . . .	<b>161</b>
<b>SOSYALİZMİN ULUSLARARASI SORUNLARINA BAKIŞ AÇISI</b> . . . . .	<b>180</b>
<b>GEÇMİŞİ NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR?</b> . . . . .	<b>185</b>
<b>DEMAGOJİ VE TERÖR ÜZERİNE DEVRİMCİ BİR ÖRGÜT İNŞA EDİLEMEZ</b> . . . . .	<b>196</b>
<b>"Çocukluk Hastalığı" ve PKK</b> . . . . .	<b>204</b>

## GİRİŞ

Bugün kamuoyu, kendilerini PKK olarak da niteleyen Apocular hakkında birhayli bilgi sahibidir. Bu hareket 1976-1977'lerde Kürdistan gençliği içinde şurda-burda küçük bir grup olarak ortaya çıktı. O dönemde dikkati çeken yanları, sorunlara duygusal ve öfkeli bir Kürt milliyetçiliği açısından yaklaşımları ve goşist akımlara özgü bir tutumla, hertürlü legal ve demokratik mücadeleye karşı olmaları idi. Onlara göre Türkiye'de demokrasi mücadelesi Kürt halkını ilgilendirmiyordu. Legal yayın yapmak, sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde çalışmak sömürge bir halkın devrimcilerinin yapamayacağı işlerdi. Bütün bunlar ancak burjuvazinin izniyle olabilirdi veya olmakta idi. Apocular sömürgeciliğe karşı tek ve başlıca mücadele biçimi olarak gizli çalışmayı ve şiddeti öneriyorlardı. Kendileri gibi düşünmeyen hemen herkesi ise hain olarak suçlamaktaydılar.

Başlangıçta dar bir üniversite gençliği çevresinde ortaya çıkan bu akımın terörizme ve provakasyona açık olduğu daha baştan belliydi. Nitekim kısa süre sonra ilk ürünlerini vermeye başladı ve hızla bireysel terörizmin batağına saplandı. Ancak Apocu hareketi, Türkiye ve Kürdistan'da bireysel terörizmi başlıca yöntem haline getiren veya ona önemli derecede bulaşan birçok başka ör-

gütten ayıran özellik, diğer örgütlerin de zaman zaman kendi aralarında şiddete başvurmalarına, yer yer zor ve silah kullanarak üstünlük kurma çabalarına rağmen, Apocuların, bunu hemen tüm sol ve yurtsever örgütlerle mücadelelerinde genel bir yöntem haline getirmeleri oldu. Onlar bunu sistemleştirdiler ve pratiğe aktardılar. Buna, "sömürgecilerle işbirliği yapan ajanlaşmış yapı, kurum ve kişilere karşı mücadele" adını taktılar. Böylece, sömürgeci güçlere karşı tüm atıp-tutmalarına karşılık, Apocuların eylemi pratikte sol ve yurtsever güçlere yöneldi. Başlangıçta -daha çok Urfa yöresinde- bazı faşistleri ve polisleri öldürdüler, ama bunların sayısı devrimci ve yurtseverlerden öldürülenlerin onda birini bile bulmaz.

Apocuların, "ajanlaşmış kurum" olarak niteledikleri feodal kesimlere karşı sözde mücadelesi de bu şiddet yöntemiyle yürütüldü. Onlar, bazı feodal beyleri öldürerek veya onları şiddet yoluyla dize getirerek Kürdistan'da bu kurumun etkinliğini kırabileceklerini veya onu "temizleyebileceklerini" sandılar. Bu da kaçınılmaz olarak, Hilvan'da, Siverek'te ve Batman'da görüldüğü gibi tam bir aşiretler çekişmesine, kör döğüşüne, kaosa vardı.

Apocuların eylemleri, güçlerinin yettiği yerlerde bizzat, sözde kurtarmak için yola çıktıkları emekçi Kürt halkına terör uygulamaya ve kendi deyişleriyle, "halka karşı suç işlemeye" kadar vardı.

Bütün bunların kitlelere ters düşeceği, devrimci ve yurtsever güçlerin yığınlardan tecritine yol açacağı açıktı. Düşman bundan yararlandı, yönetim aygıtı ve ajanları vasıtasıyla yanlışları daha da derinleştirdi, Apocu hareketi sol ve yurtsever örgütlere karşı kullanmak, Kürdistan'da aşiret kavgaları yaratmak ve varolanları kızıştırmak, böylece hem yurtsever güçlerin birliğini bozmak, hem de sol ve yurtsever hareketi karalayıp kitlelerden tecrit etmek için elden geleni yaptı. Emperyalistler ve yerli işbir-



likçileri, Faşist Cunta'yı iktidara hazırlarken Apocuların estirdiği terörden ve onların yolaçtığı provakasyonlardan da birhayli yararlandılar. Apocular da Faşist Cunta'ya birhayli propaganda malzemesi ve kitle desteği sağladılar.

Geçmişte Partimiz, Apocuların yer yer yoldaşlarımızı karşı giriştiği cinayetlere, silahlı saldırılara rağmen provakasyona gelmedi, düzinelerce devrimci ve yurtseverin ölümüne yol açabilecek, düşmanı sevindirecek ve bizi de kitlelerden tecrit edebilecek bir çatışmaya sürüklenmedi. Biz Apocuları kitleler, devrimci ve yurtsever güçler arasında teşhir ve tecrit yöntemini seçtik. Doğru olan ve olumlu sonuç veren de buydu. Küçük burjuva sapmaları konu edinen ve Apocuların eylemlerini, yöntemlerini ağırlıkla teşhir eden bir broşürü 1979 yılında yayınladık. Ancak o dönemde Apocular henüz görüşlerini yazılı bir hale getirmemişler veya bazı şeyler yazmışlarsa bile kamuoyuna sunmamışlardı. Bu nedenle Apocuların görüşlerini onların yazılı metinlerini esas alarak eleştirmek mümkün değildi.

Apocuların bireysel terörü, 12 Eylül'den sonra düşmanın çok daha üstün, sistemli terörü karşısında tuzla buz oldu. Kadrolarının büyük kısmı toparlanıp zindanlara doldurulurken bir kısmı buldukları yerde kurşunlandı ve bir kesimi ise dağınık biçimde sınırlardan kendini dışarı atıp Filistin'e, Avrupa'ya sığındı. 1978'de PKK adında bir parti oluşturan ve daha bir yıl geçmeden, 1979'da -kendi deyişleriyle- krize giren bu hareket, 12 Eylül'den sonra tam bir iflasla karşı karşıya kalmış, olayların içinde sürüklenmekte ve ayakta kalmaya çabalamaktadır.

Apocu hareket Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi tarihinde üzerinde ibretle durulması gereken bir olaydır. Gelecekte de halkımızın mücadelesine ciddi zararlar verebilecek, yurtsever ve ilerici potansiyeli heder edebilecek

böylesine sapmaların yaşama olanağı bulmaması yaşanan bu önemli tecrübeden iyi dersler çıkarmaya, kadroları ve kitleleri daha da geniş biçimde uyarmaya, eğitmeye bağlıdır. Bu görev bugün, her zamankinden daha da önem taşıyor.

Apocular, 12 Eylül'den sonra, biryandan ilişkiye girdikleri çeşitli ilerici örgütlerin etkisiyle, diğer yandan olayların zorlamasıyla -olaylar en şartlanmış kafalara bile birşeyler öğretir- eskiden devrimcilik adına mahkûm etikleri bazı çalışma biçimlerine alışmaya başladılar. Şimdi onlar da, sömürgeci Türk devletinin metropollerinde değilse de, emperyalist metropollerde legal bir yayın organı çıkarıyor, kitap ve broşür yayınlıyor, legal derneklere örgütlenmeye çalışıyor, legal yürüyüşlere, toplantılara katılıyorlar. Üstelik de bu eylemlerin tümünü PKK adına yapıyorlar.. Özellikle sözkonusu yayınlar, Apocuların görüşlerini, bu hareketin ideolojisini açık-seçik tanımaya daha da yardımcı oluyor. Diğer yandan, yaşanan 12 Eylül deneyine rağmen bu hareket geçmişten ne ölçüde ders almıştır, geçmişin temel sakatlıklarını terk etmiş midir, bu yazılardan bunu da anlamak mümkün.

Şimdi elimizin altında birhayli malzeme vardır ve bu hareketin ideoloji ve pratiğinin daha derli-toplu, daha sistemli bir değerlendirmesini yapabiliriz.

## İDEOLOJİK KEŞMEKEŞ

PKK'nın 27 Temmuz 1981 tarihli 1. Konferans Duyurusu'nda şöyle bir cümle geçiyor: "İlerde yayınlandığında görülecektir ki, politik rapor ve konferans kararları, PKK'nın ideolojik ve politik düzeyinin gelişkinliğinin bir kanıtı olmuştur".

Bu cümlede hem çocuksu bir övünme var, hem de o, "PKK'nın ideolojik ve politik düzeyi" hakkında kuşkuyu ve güvensizliği ifade ediyor.

Konferans kararları sanırız henüz çıkmadı, ama PKK merkez komitesinin politik raporu denen şey Şubat 1982'de bir kitapçık olarak yayınlandı. Raporun ideolojik ve politik düzeyi gerçekten ilginçtir. İşçi sınıfının mücadele tarihinde olsun, ulusal kurtuluş hareketlerinde rol almış partilerin tarihinde olsun, sanırız böylesine sefil bir rapora güç rastlanır. PKK kendisini marksist-leninist diye niteliyor, bu konuda pek iddiacı konuşuyor ve yalnız Türkiye'de ve Kürdistan'daki hemen hemen herkesi sosyal şovenizmle, küçük burjuvalıkla, gericilik ve işbirlikçilikle suçlamakla kalmıyor, tüm Ortadoğu devrimci hareketlerine, sosyalist ülkelere, özetle tüm dünyaya dersler veriyor. Ne var ki, hayal hanesi çok geniş ve fantazi kurmakta pek ateşli olan bu bayların raporunu okuyan ve marksizm-leninizmin teori ve pratiği hakkında asgari dü-

zeyde bilgisi olan herhangi bir okuyucu da bu sefaleti farketmekte güçlük çekmeyecektir. Başından sonuna bir garibeler manzumesi ile karşı karşıya insan.

Politik Rapor'un 93. sayfasında şöyle deniyor:

*"Devrimciler mücadeleyi ilk etapda ideolojik alanda yoğunlaştırdılar. 1973'ten 1978'e kadar yürütükleri ideolojik mücadele ile sosyal şovenizmi ve reformist küçük burjuva milliyetçiliğini, Marksizm Leninizmin somuta yaratıcı bir şekilde uygulanması doğrultusunda, doğru ve kararlı bir biçimde tutarlı bir eleştiriden geçirilerek, Kürdistan devriminin teorisini yarattılar."*

Bu cümleleri okuyan her okuyucu hayretle gülümsemiş olmalıdır. 1973-1978 arasında teorik hiçbir yayın yapmayan, bir tek satır bile yazmayan Apocular bu "ideolojik mücadeleyi" nasıl yapmışlar dersiniz?. "İdeolojik mücadele, teori ve program" başlığı altındaki bu bölümde, Apocularımız, başkalarını "ciddi teorik çalışma yapmamak"la suçluyorlar. Daha sonra, Özgürlük Yolu'nu da içine dahil ettikleri ve "küçük burjuva reformistleri" olarak niteledikleri örgüt ve gruplar için, "1977-1978 yıllarında, Kürdistan meselesini tartışmak zorunda kaldılar", diyorlar.. Hadi daha önce, örneğin Ronahi Dergisi çevresinde yapılan çalışmalarını bir yana bırakalım, ama Özgürlük Yolu 1975 yılında yayın hayatına başladı. Daha ilk sayısında Irak Kürdistanı'nda yürütülen kurtuluş mücadelesi ile ilgili uzunca bir yazı vardı. Özgürlük Yolu'nun 4. sayısında "Milli Mesele" ile ilgili yazı dizisi başlatıldı. 21. sayıda "Kürdistan'ın Geri Kalışının Şekillenmesi ve Kürt Ulusal Hareketleri" ile ilgili yazı dizisi başlatıldı. Özgürlük Yolu'nun ulusal sorun ve özel olarak Kürdistan sorunu konusunda açtığı tartışmaya giderek çeşitli sol örgütler katıldılar ve bu sorunu şu veya bu düzeyde tartıştılar. Bütün bunlar yapılırken Apocular nerede idi-

ler? Gerçek şu ki bu dönemde onlar bu yayınları okuyor, onlardan etkileniyor, buradan işlerine geleni alarak onu kendi milliyetçi kinlerine ve goşist eğilimlerine malzeme yapmaya çalışıyorlardı. Apocular, 1973-1977 döneminde ellerinde dolaşan "Türkiye Şartlarında Kürt Halkının Kurtuluş Mücadelesi" adlı kitabı da elbet iyi bilirler. Demek ki onlardan çok önce teorik çalışmalar yapılmakta, sorunlar tartışılmakta, Kürdistan devriminin çeşitli sorunlarına marksist bilimin ışığında çözümler gösterilmektedir.

Peki Apocular, herkesin bilip yaşadığı bu objektif gerçekleri, herkesin gözü önünde nasıl bu kadar çarpıtabiliyorlar? Nasıl başkalarının yaptıklarını bir çırpıda inkâr ederken, kendilerinin de yapmadıkları bir işi, -"ideolojik mücadele ve Kürdistan devriminin teorisini yaratma"- yapmış gibi gösteriyor ve bunun üstüne sayfalar boyu demagoji yapıyorlar? Ama Apocuların söylediklerini ve yazdıklarını izleyenler artık buna şaşmıyorlar. Onlar, yalnız bu konuda değil, genel olarak olayları ve gerçekleri çarpıtmayı bir yöntem haline getirmişlerdir.

Politik Rapor'da, "Kürdistan Devriminin teorisi" diye nitelenen "Kürdistan Devriminin Yolu" adlı broşür, 1978 ekiminde ve sözde aynı adlı yayın organının ilk sayısı olarak çıkarılmış. Ama o zaman da kamuoyuna duyurulmamış, el altından da olsa dağıtılmamıştı. Zaten, ön notta, "yayın organının daha çok siyasi örgütlenme içinde olan kadrolara hitap edeceği" belirtilmektedir. Böylece, o zamana kadar görüşlerini açıkça yazmaktan, kitlelere ulaştırmaktan kaçınan Apocular, aynı yöntemle daha bir süre devam edeceklerdir. Bildiğimiz kadarıyla bu broşürün basımı ve kendi örgütlerinin dışında dağıtımını 1980 (veya 1981)'de mümkün oldu.

Politik Rapor'da, "aynı ideolojik mücadele döneminin ortaya çıkardığı ikinci bir olgu da programdır", deni-

liyor. Programa konan notta, ilk basımın 1978 ekimi olduğu belirtiliyor.

1978'in sonlarında hazırlanan ve Apocuların görüşlerini yansıtan bir başka belge de PKK Kuruluş Bildirisi'dir.

Bu yayınların tümü akılcı bir ideolojik keşmekeşi yansıtıyor. Öncelikle "Kürdistan Devriminin teorisi" diye nitelenen broşürden başlayalım. Politik Rapor'da, "Tarihi materyalizm ışığında Kürdistan tarihi incelenerek" bu broşürün hazırlandığı söyleniyor. Oysa bu broşür gerek Kürdistan tarihi, gerekse tarihi materyalizm bakımından tam bir cehalet örneğidir. Cehalet daha broşürün ilk cümlesi ile başlıyor:

*"Sınıflı toplumda, başlangıcından günümüze kadar iki tip sömürü yöntemi geçerlidir. Birincisi; insan emeği üzerinde, daha çalışma safhasında iken kurulan ve bireylerden tek tek sızdırılan fazla emeğin gerçekleştirdiği artı-değer sömürüsüdür. İkincisi; halkların emekleri karşılığında biriktirdikleri ve üretim araçları, nakit, ürün gibi servet biçiminde yoğunlaşan emeğin gaspına dayanan artı değer sömürüsüdür."*

Görüldüğü gibi, artı-değer sömürüsü, sınıflı toplumun başından beri var sayılıyor. Oysa bu kategori kapitalizme özgüdür. Artı-değer ancak sermaye-emek çelişkisi içinde ortaya çıkar ve proletaryanın sömürülüşü ile sermaye birikiminin esaslarını açıklar. Artı-değer yasası tüm sömürü biçimlerinin değil, kapitalist sömürü biçiminin bir yasasıdır.

Sömürü elbette sınıflı toplumların tarihi ile başlar. Köle sahipleri köle emeğini (köle zaten sahibinin mal sayılıyordu), feodaller serf emeğini elbette sömürdüler. Ama örneğin feodal beyin el koyduğu artı-değer değil, artı-üründür. Bunlar farklı kategorilerdir.

Bunların birbirine karıştırıldığına broşürün birçok yerinde tanık oluyoruz:

*"Artık ürünü arttırma olanağı bulamıyan emperyalizm..." (s.74)*

*"Gelişen kapitalizm şartlarında ortaya çıkan artık ürünün en büyük bölümünü..." (s. 187)*

Emperyalizm "artık ürünü arttırmak" için değil, artı değeri arttırmak için çalışır. Gelişen kapitalizm şartlarında da ortaya "artık ürün" değil, meta çıkar. Artık ürün, kapitalizm öncesi üretim ilişkilerine özgü bir kategoridir.

Bir feodal bey, artık ürün arttıkça daha çok servet edinebilir. Ama bir kapitalist, meta miktarı artmadan da sermayesini arttırabilir, daha çok kâr elde edebilir. Örneğin üretim tekniğini geliştirerek aynı miktar malı daha kısa bir sürede ve daha az emek kullanarak üretebilirse. Bu durumda işçi ücretinden tasarruf edecektir; yani emeğin verimliliği ve dolayısıyla artı-değer artmış olacaktır.

Buna karşılık ilk çağda da "artık değer"den söz ediliyor:

*"İlk çağda...artık değerın en büyük bölümünü..." (s.79)*

*"Feodal Kürt beylerinin elindeki artık değerın..." (s.218)*

## "İç Zor Dış Zor" Üzerine

Marks ve Engels toplumların tarihini bir sınıf mücadelesi tarihi olarak nitelediler. İdealist tarih anlayışı tarihsel olayları, değişimleri ya Tanrı iradesine, ya da kralın, peygamberlerin ve başka türden seçkin kişi ve grupların iradesine, davranışlarına bağlar, kitlelerin bu tarihin yönlendirilmesindeki rolünü, etkinliğini ise gör-

mezden gelir. Marksizm bu tarih anlayışına da temelden bir darbe indirdi, insan toplumunun gelişmesinde, tarihi olaylara yön verilmesinde tek tek kişilerin değil, o kişileri de üreten kitlelerin başta gelen rolünü belirledi.

Toplumların gelişmesi, temelde üretim güçlerinin gelişmesiyle belirlenir. İlk sınıflı toplumun ortaya çıkışı da, bir üretim biçiminden daha ileri bir üretim biçimine geçiş de insan toplumunda üretim güçlerindeki büyümenin, gelişmenin sonucu olmuştur. Toplumsal üretim ilişkilerini, sınıfları ve onların mücadelesini belirleyen de temelde üretim güçleridir, onların gelişme düzeyidir. Sınıflı toplumlarda üretim araçlarını ellerinde tutan sınıflarla bundan yoksun olanlar arasında, yani sömürenlerle sömürülenler arasında uzlaşmaz bir çelişki vardır. Hakim sınıflar varolan üretim ilişkilerini, bir başka deyişle mülkiyet ilişkilerini kalıcı kılmak isterler. Oysa bu ilişkiler bir aşamadan sonra üretim güçlerinin gelişme düzeyi ile çelişir, gelişmenin önünde bir ayak bağına dönüşür, gericileşir. Eski üretim ilişkilerine son verecek, üretim güçlerinin gelişme düzeyine uygun yeni ilişkileri kuracak bir toplumsal devrim gündeme girer. Bunu sağlayacak olan ise toplumsal devrimde yararı olan ve sınıflar biçiminde örgütlü bulunan insanların eylemidir. Toplumsal devrimde yararı bulunan sınıfların tutucu sınıfları yenilgiye uğratmasıyla devrim gerçekleşir.

Kuşkusuz tarihte görülen her savaş sömürülenler ve sömürülenler arasında bir savaş değildir. Kimi zaman aynı ülkede bir kral ailesinin iktidar paylaşımında birbirini yiyip bitirdiği görülür. Kimi zaman efendiler, sömürü alanlarını paylaşmak, birbirlerini yağmalamak için savaşır. Bazan bu savaşlar sömürülenler için daha da yıkıcı etkiler yapar. Bazan da sömürülenlerin kendi aralarındaki savaşlar, onların yıpranmalarına yol açarak sömürülenler için kurtuluş olanaklarını büyütür, elverişli kılar. Birinci



ve 2. emperyalist savaşlar gibi. Ama, böyle durumlarda da sömürülenlerin, değişimi sağlamak için bilinçli eylemi gereklidir.

Tarihsel olayların, bu olaylara karışan sınıfların, grupların veya kişilerin, ileri-geri kavgasında nasıl bir rol oynadıklarını da her somut duruma, bunların eylemlerinin neye yönelik olduğuna, ne getirip ne götürdüğüne bakarak değerlendirmek gerekir. Olayları tarihi koşulları içinde ele almamak kişiyi yanlışya götürür.

Kürdistan Devriminin Yolu adlı broşür, Kürdistan'ın bugünkü durumunu aydınlatmak adına, tarihin çok eski dönemlerine giderek ve sözde sınıf mücadeleleri ve halkların mücadelelerinin tahlilini yapmaya kalkarken, iddia edilenin tam tersine, materyalist tarih anlayışından tümüyle uzak, yanlış ve saçma denilebilecek görüşlerle dolup taşan sayfalarla şişirilmiştir.

Broşür, başından itibaren, marksist sınıf mücadeleleri terimi yerine "sınıf ve halkların mücadelesi"ni koymaktadır:

*"Sınıflı toplumun tarihi; bu iki tip sömürüyü gerçekleştirmeye çalışan hakim sınıflarla, bu iki tip sömürüden kurtulmaya çalışan sınıf ve halkların yaptıkları mücadeledir. Sömürü biçimlerine uygun olarak; birincisi, salt sınıf mücadelesi biçiminde somutlaşırken, ikincisi halkların yaptıkları mücadele bağımsızlık mücadelesi biçiminde somutlaşır. Son tahlilde, her iki mücadele tipi de emek değerlerinin sahipleri ile, bu emek değerlerini gasp etmek isteyenler arasındaki mücadeleye indirgenebileceğinden birer sınıf mücadelesidirler."*

*"Birinci tip sömürü, birey üzerinde iç zora dayanan sınıf egemenliğinin kurulmasına yol açarken; ikinci tip sömürü, halklar üzerinde dış zora dayanan yabancı egemenliğin kurulmasına yol açar."*

Sayın PKK "teorisyenleri"nin, böylesine uzak geç-

mişse yönelerek tahlillere girişmeleri, "iki tür sömürü" ve "iki tür mücadele" ile "iç zor - dış zor, iç egemenlik - dış egemenlik" ayrımları yapmaları nedensiz değildir. Onlar bu tespitler üzerinde kendi düşünce yapılarını kuruyorlar. Şimdi bu tespitlerden vardıkları sonuçlara bakalım:

*"Sınıf egemenliğinin esas amacı birey emeği üzerinde sömürüyü gerçekleştirmektir. Dil, kültür üzerinde tahripkar bir rol oynamaz. (...) Yabancı egemenlik ise üzerinde uygulandığı halkın salt maddi değerlerini gasp etmekle kalmaz. Dil, kültür örgütlenme alanında kat ettiği başarıları da ortadan kaldırmaya çalışır." (KDY, s.70)*

Sınıf egemenliğinin, kültür üzerinde tahripkar bir rol oynamadığı doğru mudur? Eğer öyleyse Engizisyon neden Galile'yi yok etmeye kalktı? Sokrat'a neden zehir verildi? Nesimi'nin neden derisi yüzüldü? Çağımızda da neden kapitalist ülkelerde birçok yazar kurşuna diziliyor, zindana atılıyor veya ülkesini terketmek zorunda kalıyor? Naziler, Şili ve Türk faşistleri kitapları neden yaktılar ve yakmaktalar?

Böylesine bir genelleme yanlıştır. Bu bakış açısı marksist değildir. Gelişme döneminde, her üretim tarzı kültürün gelişmesine de katkıda bulunur. Ama üretim ilişkileri üretim güçlerinin önünde bir ayak bağına dönüştüğünde, tutuculuk etkisini kültür üzerinde de gösterir. Örneğin günümüzde de emperyalizm yalnız baskı altında tuttuğu halklara karşı değil, bizzat kendi ülkesinde de kültür üzerinde son derece yıkıcı etkiler yapmakta, kendi yoz ve gerici kültürünü pompalamakta, ilerici, devrimci kültür ve sanatın gelişmesini her yoldan engellemeye çalışmaktadır.

Tarihte her yabancı egemenliğin kültür, hatta dil üzerinde yıkıcı etki yaptığı tarzındaki bir genelleme yanlıştır. Tersine, işgalci kavim, eğer daha üstün bir kültür ve

sanata sahipse, çoğu kez ve kaçınılmaz olarak bunu da gittiği yere birlikte götürmüştür. Örneğin Yunanlılar, Romalılar işgal ettikleri ülkelere aynı zamanda Roma ve Yunan mimarisini, resim sanatını, gelişkin kültürünü de götürdüler. Aynı şey müslümanlığın kuzey Afrika'ya, İspanya'ya yayılışı sırasında Araplar için de sözkonusudur. İslam fetihleri, Avrupa ortaçağına Ortadoğu'nun gelişkin matematik, astronomi, tıp ve sosyal bilimlerini, örneğin İbni Haldun'un görüşlerini taşıdılar ve Rönesansın doğuşunu etkilediler.

Ama işgalci kavim daha geri düzeyde olabilir. Örneğin barbar akınları, çoğu kez önlerine ne çıktıysa kırıp döktüler. Ama onlar, Apocuların iddia ettiğinin tersine, işgal ettikleri toplumların dil ve kültürlerini, bir "yabancı egemen" olarak ortadan kaldıramadılar, tersine bu dil ve kültür içinde eridiler.

Devam edelim:

*"İç egemenlik, esas olarak içinde doğduğu toplumun sosyal gelişmesini hızlandırır. Bireyin bağlı bulunduğu klan, kabile, aşiret, aile gibi kan bağına dayalı birimleri parçalıyarak daha üst düzeyde örgütlü halk, milliyet, ulus gibi birimlerin doğmasına yardımcı bir etken olur. (...) İç egemenliğin sosyalleşmeye ve uluslaşmaya yönelik bu olumlu etkilerine karşılık, dış egemenlik genellikle her iki yönde de olumsuz bir rol oynar. (...) Sosyal açıdan daha üst bir toplum biçimine dayanan yabancı egemenlik; daha alt düzeydeki toplumları eriterek kendine benzetmeye çalışır. Bu olmazsa, daha alt düzeydeki toplumu geri sosyal yapı içinde tutarak, gelişmesine olanak vermez."*

İç egemenliğin "esas olarak içinde doğduğu toplumun sosyal gelişmesini hızlandırdığı" doğru mudur? Soruna diyalektik açıdan bakarsak bir aşamada evet, ama



diğer aşamada hayır. Örneğin köle sahiplerinin devleti, köleci üretim tarzı doğup gelişme gösterdiği sürece, üst yapıda buna uygun düşen bir biçim olarak, üretim güçlerinin gelişmesine yardımcı oldu, ona uygun düştü. Ama bu üretim tarzı devrini doldurduğu, artık köleci üretim ilişkileri üretim güçlerinin gelişmesinin önünde bir engel haline geldiği zaman, köleci devlet, bu ilişkileri sürdürme, koruma işlevi nedeniyle gelişime ters düştü, onu köstekleyici bir rol oynamaya başladı. Dolayısıyla de köleci devlet, ikinci aşamada sosyal gelişmeye esas olarak zarar verdi. Sınıflı toplum biçimlerinde tüm devletler, tüm egemenlikler için sözkonusudur bu.

"Dış egemenliğe" gelince, onun, sosyal gelişmenin önünde mutlak olarak engel olduğu doğru mudur? Yine hayır. Bu işgalci gücün ve işgale uğrayanların içinde buldukları gelişme düzeyine, her tarihi olayın içinde cereyan ettiği somut koşullara bağlı bir sorundur. Kimi zaman işgalci güç yıkıp yıkar, hatta iş, yerleşik toplumun yokedilmesine kadar varabilir. Kimi zaman, eski kral, ya da imparator ailesinin yerini bir yenisi alır, efendiler değişir. Yeni gelenler, daha üstün bir tekniğe, örgütlenme ve kültür düzeyine sahiplerse yerleşik toplumu ileri yönde etkilerler.

"Yabancı egemenliğin sosyal açıdan daha üst bir toplum biçimine dayandığı" genellemesi doğru mudur? Hayır. Bunun tersi çok görülmüştür. Roma'yı yıkan barbar akınları bunun örneğidir. Batı Roma barbar akınları karşısında çöktüğünde köleci dönem ömrünü doldurmuş, feodal üretim ilişkileri gelişmişti. Toplumun yeni sosyal örgütlenmesi de buna göre biçim aldı. Ve barbarlar, yani "yabancı egemenler", bu sosyal örgütlenmeyi dağıtamadılar, tersine onlar da aşiretten devlete geçtiler, bu yeni ve üst sosyal örgütlenme içinde eridiler. Barbarlar "onları kendilerine benzetemediler", onlara benzediler..

"Yabancı"ların, "yerli"leri "geri sosyal yapı içinde" tuttukları, aşiretten halklaşmaya, ya da milliyetten uluslaşmaya doğru gelişmelerini engelledikleri biçimindeki genelleme doğru mudur? Hayır. Bunu da yine her tarihi duruma, somut koşullara göre değerlendirmek gerekir. Engels, Çarlık Rusyası'nın, Orta Asya halklarının uyanışında ve gelişmesinde önemli bir rol oynadığını söylüyor. Bu rolü ilerici buluyor. Açıktır ki Çarlık Rusyası bu bölgeyi işgal etmiş, orada "yabancı egemen" olmuştu, orayı sömürgeleştirmişti. Engels sömürgeciliği mi savunuyor? Elbette hayır. Ama o, daha üstün bir üretim tarzının, örgütlenmenin, teknik ve kültürün daha geri bir toplumda oynayabileceği role işaret ediyor. Sömürgecinin amaçları ve niyetlerinin ötesinde yer alan bir etkileşimdir bu. Sömürgeci gittiği yere makina ve elektrik de götürdü. Sömürgeci çarkla birlikte, metropollerin, Asya-Afrika toplumlarının duragan ve oldukça geri örgütlenme ve kültür düzeyinden çok ileri örgütlenme deneyi ve kültür birikimi de belli ölçülerde sömürgelere ulaştı. Bu toplumları köleleştirmeye çalışan sömürgeci, ırkçı teorilerin yanı sıra, burjuva devrimi dönemlerinden kalan özgürlükçü ve eşitlikçi fikirler ve bizzat Avrupa proletaryasının ideolojisi ve örgüt biçimleri de sömürgelere ulaştı.

Napolyon, bir imparatorluk kurmak için Avrupa'da sefere çıktı. Ama bu sefer, onun yol açtığı işgal ve "yabancı egemenlik" Avrupa'da bir dizi gerici feodal egemenliklerin yıkılmasına, burjuva devrimlerinin patlak vermesine ve bir sel gibi Avrupa'ya yayılmasına olanak sağladı. Fransız burjuva devrimi, Napolyon savaşları yoluyla diğer Avrupa ülkelerinde de uluslaşmayı ve ulusal devletlerin doğuşunu etkiledi, hızlandırdı.

Halkları zincire vurmaya çalışan sömürgeci kapitalizm de, kapitalist üretim ilişkilerini Asya, Afrika ve Amerika'nın ücre bölgelerine taşıyarak, Lenin'in deyişiy-

le bu halkların uluslaşmasına ister istemez katkıda bulundu. Kapitalizm nasıl burjuvaziyi yaratırken onun zıddını, proletaryayı da yaratıyorsa, sömürgeciliği yaratırken, onun zıddı olan ulusal güçleri de öylesine yaratır.

Gerek Roma üzerine barbar akınlarında, gerek Napolyon savaşlarında görüyoruz ki "iç zor" tutucu bir rol oynarken, "dış zor" bu ülkelerdeki tutucu egemenliklere son vererek toplumun gelişmesine olumlu, devrimci bir etki yapmıştır.

Apocular, Kürdistan üzerindeki yabancı egemenliğinin kötülüğünü, toplumsal gelişme önünde bir engel olduğunu ıspatlama uğruna ve bu güdüyle, sözde "Kürdistan devriminin teorisini" yaratmak için uzak geçmişe yönelmişler, "iç-zor, dış-zor", "iç egemenlik, dış-egemenlik", "iki tür sömürü" vb. üzerinde bir sürü yanlış genellemeye, spekülasyona girişmişlerdir.

Aynı bakış açısı Politik Rapora, Kuruluş Bildirisine ve programlarına da yansımıştır. Örneğin program s.1'de şöyle deniyor:

*"Aynı şekilde zor, fethetmeye, yani aşiret, halk ve uluslar üzerinde egemenlik kurmaya yöneldiğinde de gerici'dir".*

Tarihi olayları değerlendirirken onlara yol gösteren materyalizm değil önyargılardır. Onlar, Kürdistan'ın yabancı boyunduruk altında olmasına duydukları öfkeyle, milliyetçi güdülerle, her tarihi olayı, her "dış zoru, dış egemenliği" kötü, her "iç zoru, iç egemenliği" iyi saymaya kalkışmışlardır. Oysa marksistler için iyi ve kötü, tarihte ileri-geri açısından oynadığı role göre değerlendirilir. Bunun için de olayları, meydana geldikleri tarihi döneme ve içinde yer aldıkları koşullara göre değerlendirmek gerekir. Bir sınıf, tarihin belli bir aşamasında ilerici rol oynarken, diğer bir aşamada gerici rol oynayabilir. Belli tarihi koşullarda bir eylem ilerici iken, başka tarihi

koşullarda gerici olabilir. Oysa KDY broşürü tarihi dönemleri ve koşulları hiç hesaba katmamaktadır.

Şu değerlendirmeye bakın örneğin:

*"Yabancı egemenlik, üzerinde uygulandığı toplumun sosyal ve ulusal bağlarını sürekli parçalar. Bir halkın tarih boyunca geliştirdiği dil, kültür, toprak ve ekonomik alandaki birliklerinin gelişmesini ve ulus olgusuna dönüşmesini önleyerek; çeşitli baskıcı, eritici ve parçalayıcı mekanizmalar yaratıp, nihayi olarak o halkı zorla yoketmeye çalışır". (KDY, s.72)*

Burada da Apocularımızın aklında olan Kürdistan'dır, ama onlar bu düşünceyi tüm tarihe ve tüm yabancı egemenlik altındaki toplumlara genelleştirmişlerdir. "Yabancı egemenlik uygulandığı toplumun sosyal ve ulusal bağlarını sürekli parçalar", diyorlar. Varsayalım ki "yabancı egemenlik" baskı altında tuttuğu toplumun aşiret bağlarını parçalıyor. Örneğin orada kapitalizm gelişiyor, kentleşme yer alıyor, burjuvazi ve işçi sınıfı oluşuyor ve eski aşiret-kabile yapısı parçalanıyor. Bu tarihi bakımdan ileriye mi, yoksa geriye dönük bir şey midir? Ve bu oluşum "ulusal bağları" parçalar mı, zayıflatır mı, yoksa, tam tersine, aşiret ve kabile döneminde zaten var olmayan ulusal bilincin ve ulusal mücadeleye taban oluşturacak bir sosyal yapının doğmasına hizmet mi eder?

Evet, Apocularımız, bunun uluslaşmaya hizmet etmediği kanısındadırlar. Onun içindir ki onlar, sık sık "dağlara sığınıp aşiret yapısını ve özgürlüklerini koruyan Kürtlerden" övgüyle söz ediyorlar. Kürt halkını "kentlere ve kentlilere düşman" gibi gösteriyor ve bununla övünüyorlar.. Kürdistan'a kapitalizmin girmesini korkuyla izliyorlar ve bu "Kürt halkının değil, Türk halkının uluslaşmasına hizmet eder", diye haykırıyor, kendileri gibi düşünmeyenlere küfür savuruyorlar.

Apocuların mantığı, makinaya saldıran ilk bilinçsiz ve örgütsüz proleterler kadar ilkindir. Onlar sorunlara hep sömürgecilerin veya "yabancı egemenler" in niyetlerini, amaçlarını esas alarak bakıyorlar. Oysa tarih salt bu egemenlerin ve sömürgecilerin niyetlerine, iradelerine göre biçimlenmez. Sosyal gelişim yasaları şu veya bu sınıfın, şu veya bu kişinin irade ve istemlerinden daha güçlüdür, belirleyicidir. Sömürgecilerin temel amacı sömürdür ve onlar sömürebilmek için kapitalizmi de taşımak zorunda kalıyorlar. Yol yapıyor, maden ocağı işletiyor, fabrika ve baraj kuruyorlar. Bütün bunları yaparken Kürdistan'da kapitalist üretim ilişkileri geliyor, bir işçi sınıfı oluşuyor, ticaret burjuvazisi ve tarımda kapitalizm geliyor. Büyük kentler, yeni sosyal sınıflar oluşuyor ve eski aşiretçi, feodal toplum yapısı parçalanıyor. Kürt toplumunda yeni sınıflarla birlikte yeni değer yargıları oluşuyor, yeni ideolojiler doğuyor ve toplum buna göre örgütleniyor. Sömürgecilerin amacı şudur deyip kitleleri eli-kolu bağlı sanmak, şeylerin içindeki zıtlıkları görememektir, diyalektik körlüktür.

Sömürgeciler halkımızı assimile etmek, Türkleştirmek için okul açıyorlar, bu doğru. Ama onlar, aynı zamanda, kendilerine üretimde gerekli uzman insan gücünü yetiştirmek için de okul açıyorlar. Bu da sömürü amacıdır. Ama teknik okullarda okuyan gençler, okuma sürecinin kendilerine kazandırdığı okuma ve düşünme yetisinden yararlanarak burjuva sömürüsünü kavrama ve ondan kurtulmanın yollarını öğrenme imkânına da kavuşuyorlar. Kürt aydınları ise bu okullarda okumakla hemen Türkleşmiyorlar. Bu öğrenim aynı zamanda onlara dünyayı ve kendi toplumlarını tanıma, sömürgeci çarkı kavrama ve ondan kurtuluş için ne yapmaları gerektiği konusunda da olanaklar sağlıyor. Kuşkusuz, bunu sömürgeciler isteyerek yapmıyorlar, onlara rağmen oluyor bu.



Bunun içindir ki Kürt halkına Türkçeyi öğretmekle görevlendirilen öğretmenlerimiz, Kürt halkının kendi anadilinde eğitim hakkı için yürütülen mücadelenin de öncüsü olmuşlardır. Apocularımız hemen bağırp çağırmasınlar, biliyoruz, bu hak sömürgeciler tarafından bize ihsan edilmez, bu istem sömürgeci egemenlik altında gerçekleşecek bir "reform" değildir. Ama bu istemin dile getirilmesi ve bunun için yürütülecek mücadele halkımızı bilinçlendirmekte, mücadeleyi güçlendirmekte bir araçtır.

Apocular ve benzerleri sorunlara doğru biçimde yaklaşmadıkları için geçmiş dönemde, sömürgecilikle mücadele adına, köylere yol yapan makinaların önüne dikilip işçileri dövdüler ve okulları boykot kampanyaları açtılar. Bu gerici bir tavırdır.

Özetle söylersek Apocuların tarihe bakış ve tarihi olayları yorumlayış açıları tipik idealist bir bakış açısıdır.

## Kürdistan Tarihi Bakımından

Aynı idealist ve keyfi yorum anlayışı Kürdistan tarihinin ele alınışında görülüyor. Apocular bu tarihi anlatır ve yorumlarken bizzat Kürt tarihi konusunda bir cehalet örneği veriyorlar.

*"Barbarlık da diyebileceğimiz bu evrede, çok sayıda Hint-Avrupa kavimleri, bir sel gibi Kuzey Avrupa'dan Asya ve Orta Avrupa'ya doğru yayılmaya başladılar. Kürtler bu gruptaki kavimlerden olan ve göçler sonunda, M.Ö. 1000 yıllarında Urmiye ve Van gölleri arasında Med'lere kadar dayandırılabilirler. Kürtlerle Medler arasındaki ilişki -coğrafi yayılma, dil ve tarihi olaylar karşılaştırıldığında- kesin gibidir." (KDY, s. 76)*

Medler'in, Kürtlerin bugün de yaşadıkları bölgeye gelip yerleştikleri doğru. Tarihçiler, Medler'in Hint-Avrupalı bir kavim olduğunda da birleşmektedirler. Kürtlerin bugün konuştukları dilin Hint-Avrupa grubuna bağlı olduğu düşünülürse dil yönünden de Medler'le Kürtler arasında ilişki kurulabilir.

Ama Kürtlerin kökeni ile ilgili tarihi tezler oldukça çeşitlidir. Bu tezlerin bir bölümü daha Medler'in gelişinden çok önce Kürtler'in Mezopotamya'nın yukarı kesimlerinde, özellikle de Dicle nehrine kaynak teşkil eden bölgelerde yaşadıklarını ileri sürmektedir. O dönemde bu bölgeye Kirti denilmekte idi. Yine Sümerlere ait bir eşik taşında Kardü adına rastlanmıştır (M.Ö. 2000 yılına ait bir taş). Tarihçiler bu adla "Kardaka" diye nitelenen ve bugünkü Kürdistan'ın o zamanki adını oluşturan isim arasında bağlantı kurmaktadır. Bazıları Medler'in yerli halkla kaynaştığını söylüyorlar. Öyle olsa bile, bu Kürt tarihini Medlere dayandırmak veya bu halkın varlığını onlarla başlatmak için yeterli midir?

Hakkari yöresinde M.Ö. 5-6 bin yıllarına ait mağara resimleri bulunmuştur. Köpeğin ilk kez yukarı Mezopotamya'da, yani bugünkü Irak Kürdistanı'nda M.Ö. 5.000 yıllarında ehilleştirildiği araştırmacılar tarafından belirtilmiştir. Yani Kürdistan'da uygarlığın izleri çok eskiye gidiyor. Ancak, arkeolojik kazılara rağmen bölgenin tarihi bugün yeterince açığa kavuşmuş değil. Öyle olunca da, Kürt halkının kökeni ile ilgili, ilkokula Türk tarihi yazar gibi böylesine "kesin gibi" konuşmak doğru değildir.

Diğer yandan Medler'in ve genel olarak Arilerin, "Kuzey Avrupa'dan Asya ve Orta Avrupa'ya yayıldıkları" iddiası da tarihsel kanıtlardan yoksundur. Arilerin Asya'dan, Güney Sibirya'dan yayıldıkları görüşü ağır basmaktadır. Apocuların bu Kuzey Avrupa düşüncesine sa-

rılmaları, Kürtleri Aryan göstermek ve mavi gözlü, sarı saçlı İskandinav halklarıyla aynı köke dayandırmak isteyen bazı burjuva milliyetçilerinin görüşlerine pek uygun düşmektedir.

Eğer bu, Aryanların kaynağının Asya olduğu görüşü, onları Türklerle akrabalık gibi bir endişeye düşürüyorsa, üzülmesinler, Türkler tarihte çok daha sonraları ortaya çıktılar. Kaldığı sorun Türklerle akraba olup olmamak veya Kuzey Avrupa'dan veya Asya'dan gelmiş olmak değildir. Sorun güncel bir sorundur, 3 veya 5 bin yıl öncesinin sorunu değil. İnsanlığın şu 3-5 bin yılı içinde dünyamız ne büyük değişikliklere sahne oldu. Şimdi herkesi ata-yurduna geri çevirmek, Amerika'yı beyazlardan boşaltmak ve tarihte gadre uğramış halklar için gözyaşı dökmek herhalde yapılabilecek veya yapılacak iş değil.

Ama Apocular, "Kürdistan Devriminin teorisi" dedikleri broşürlerinde bu gözyaşını döküyorlar. Medlere uzanmaları nedensiz değil. Onlar Med tarihine ilişkin bir hayli spekülasyon yapıyor ve bundan hareketle Kürt halkı için şimdi bir "Med hareketi" öneriyorlar..

Sözkonusu broşürde Medler'le ilgili olarak şöyle deniyor:

*"Medlerin yeryüzüne yayılmaları ve bir halk haline gelebilmeleri Asurların ortadan kalkmasına bağlıydı.*

*"Medler, gelişebilmeleri için önlerinde ikinci bir engel olarak da, kendileriyle aynı soydan gelen Persler'i görüyorlardı. Perslerin güneydoğu İran'a sürülmeleri ve Medlerin daha çok verimli olan batıya yerleşme istekleri, Pers tehlikesinin ikinci plana atılmasını gerektiriyordu. O halde batı kapısını kapatan Asurlar baş düşman olarak görülmeli ve Asura karşı uzun vadeli, bir-halk olarak var oluş ve direnme-savaşı verilmeliydi. (...) Medler, çeşitli iç ve dış ittifaklar geliştirerek, Asur'a karşı kutsal "var olma ve*

yurt tutma" savaşını bir yaşam şekli olarak benim-  
sediler. Asur yıkıldığında, aşağı yukarı bugünkü Kür-  
distan'ın işgal ettiği alanda hüküm süren bir Med or-  
ganizasyonu ve bu organizasyon altındaki topraklara  
bir daha silinmemek kadyıyla damgasını vuran bir  
halk belirdi.

"Yeni beliren halk, büyük bir olasılıkla, kendile-  
rinden çok önceleri bu toprakları iskan eden halkla-  
ra karışarak ve kaynaşarak, onlardan etkilenerek ve  
daha çok onları etkileyerek, ilk Med kabile ve aşiret-  
lerinden giderek farklılaştı. Halklaşma sürecini yaşa-  
yan kabile ve aşiret topluluklarının, halklaştıktan  
sonra ilk asıllarına benzemeyecekleri (bununla de-  
mek istedikleri ne acaba, mavi gözlü ve sarı saçlı ol-  
mamak mı?. BN.) Diyalektik Materyalizmin bize öğ-  
rettiği bir gerçektir"(!..)

"Kısa süren bağımsız bir gelişme döneminden  
sonra, Persler, zor, hile ve entrikalarla, Medler'i ve  
ülkeleri Medya'yı işgalleri altına almaya başladılar..."

Medlerle ilgili olarak sayfalar boyu süren bilimsel (!)  
ve tarihi (!) tahliller, Apocuların daha önce yaptıkları ge-  
nellemelerle ve kendi iddialarıyla da çelişiyor.

Bir kere açıkça Medler'den yana bir taraf tutma var.  
"Eh ne var bunda, tabi dedelerinden yana çıkıyorlar.."  
diyeceksiniz. Ne var ki dedelerimiz, hem de Apocuların  
akıl yürütmesine göre, haksız bir konumdalar. "Yayıma"  
peşindeler, başkalarının ülkesini işgal ediyorlar. Yani  
başka "aşiret ve halkların üzerinde egemenlik kurmaya"  
çalışıyor ve böylece, "dış zor" yoluyla "gerici" bir iş ya-  
pıyorlar..

Medlerin "bir halk haline gelebilmeleri" için "Asur-  
ların ortadan kalkması gerekiyor" ve Medler bunu yapı-  
yorlar.. Peki Asurlar da bir halk değiller mi? Üstelik de  
kendi yurtlarında.. Onlara dış zor uygulamak, onları  
"yoketmek" kötü bir iş, hem de "gerici" bir iş değil mi?.

Apocular neden Medlerin yaptığını kinamıyorlar da, üstelik onu "var olma ve yurt tutma" savaşı, hem de "kutsal" bir savaş olarak niteliyorlar?..

Ve Medlerin yaptığı "kutsal" olurken, Persler'in "Güneydoğu İran'a sürülmeleri" doğal sayılıyor. Hele onların, kendilerine yapılan şeyi Medlere yapmaya kalkmaları, "zor, hile ve entrika" sayılıyor!. Acaba bütün bunlar da diyalektik materyalizmin kendilerine öğrettikleri midir?..

Diğer yandan bakıyoruz ki, bu olayda, başka "aşiret ve halkların" yurdunu işgal etme ve orada egemenlik kurma hiç de fena sonuçlar vermemiş.. Orada yeni bir halk ortaya çıkmış, öncekilerin dil ve kültürü yerine kendi Ari dilini ve kültürünü de koyarak tabi.. Evet, Apocular burada, derin bir milliyetçilik duygusuna, coşkuya kapılarak tüm önceki yazdıklarına en ağır darbeyi kendi elleriyle indirmişlerdir. Çalاکalem daldıkları Med toprağı Apocu teorisyenlerimizi boğmuştur.

Ama saçmalıklar dizisi devam ediyor. Apoculara göre Medler, Pers işgalinden sonra kabile ve aşiret biçimindeki örgütlenmeye geri dönmüşlerdir:

*"Doğru olan birşey varsa o da bu dönemde, Kürt halkının ilk biçimleniş öğelerinin (bu da ne demektir?.. Halbuki daha önce dediklerine bakılırsa bu halk oluşmuştu. BN) siyasi bir örgütlenme ve mücadeleyi başaramadığıdır. Bunun doğal sonucu olarak, aşiret tipi örgütlenmeyi yeniden geliştirip dağlık alanlara çekilmek ve yerleşmekle elde edilen, ama uygarlık geliştikçe sahteliğı ve kofluğı anlaşılan bir bağımsızlık anlayışına ve mücadelesine yöneldiler. Bugün bile bu sahte aile, kabile, aşiret bağımsızlık anlayışı ve bu anlayışın doğurduğu çatışma ve çekişmeler, Kürdistan Kurtuluş Hareketi (Apocular o dönemde kendilerini aynı zamanda böyle niteliyorlardı, BN.) önündeki en büyük engellerden birisidir."*

Kürt halkının "o dönemde" siyasi bir örgütlenme oluşturmadığı iddiası, salt Medlerin Kürtlerin atası sayılması halinde bile saçmadır. Çünkü Medler bir devlet, bir imparatorluk kurdular. Aşiret yapısının günümüze kadar varolmasına gelince, bu, 3 bin yıl öncesinin olaylarıyla değil, yakın geçmişin tarihi ile açıklanabilir. Çünkü yalnız Kürtler'de değil (Kürtler daha sonra da devletler kurdular, Mervaniler, Eyyübiler gibi), çok daha büyük ve uzun ömürlü devletler kurmuş başka halklarda da, örneğin Araplar'da, Türkler'de aşiretler yakın tarihe kadar yaygın biçimde varolmuştur. Bugün de Anadolu'da yürük ve Türkmen aşiretlerinin kalıntıları hâlâ vardır ve Arabistan çölünde ise hâlâ birhayli bedevi aşireti varlığını sürdürüyor.

Dağlara yönelmeye gelince, bu "bağımsızlığı" tercih edip etmeme sorunu değildir. Saldırlara, işgallere karşı güvenliğini koruyamıyan kitleler daha güvenceli olan ve kendilerini daha rahat koruyabilecekleri dağlık alanlara sığınmışlardır. Anadolu'da Celali isyanları döneminde İç ve Batı Anadolu'da da halk pekçok yerde dağlara sığınmış, göç etmiş, köyler ve kasabalar boşalmıştır. Bu, özgürlüğü, bağımsızlığı sevip sevmeme sorunu değil, can kaygusudur.

Apoculara göre, Kürtler, bağımsızlıklarını korumak için aşirete ve kabile yaşamına geri dönmüşlerdir. Bu kendilerinin fantazisidir. Aşiretin varlığı ve günümüze kadar sürebilmiş olması, kişilerin ve grupların iradesiyle değil, objektif koşullar tarafından, toplumun ekonomik ve sosyal gelişme düzeyi tarafından belirlenmiştir. Kürt toplumunda aşireti dağıtacak kadar güçlü bir ekonomik gelişme olsaydı, en amansız işgal bile onu geri getiremezdi.

Kürtlerin nerdeyse yalnızca dağlarda yaşadıklarını iddia eden bu görüş, bu yönüyle saçmadır. Bizim bildiğimiz Kürtler, dün de bugün de Kürdistan'ın hem dağında, hem ovasında yaşadılar, yaşamaktalar.

-Daha sonra ise Apocularımız herşeyi coğrafi konuma bağlayıp işin içinden çıkmaktadırlar:

*"Bu coğrafi konum, neden Kürtlerin bir siyasi gelişme içine giremediklerini, neden dağdakiler "özgürlük" ruhunu korurken, o vadakilerde teslimiyetin geliştiğini, neden küçük kabile, aşiret örgütlenmesini aşamamış bir halk olarak kaldıklarını, bize gayet iyi açıklamaktadır." (KDY, s.80)*

Böylece, toplumların gelişmesinde, sosyal yapının ve siyasi üst kurumların belirlenmesinde temel olan ekonomik gelişme düzeyi, Apocular'da yerini "coğrafi konuma" terketmiş bulunmaktadır. Diğer yandan, bu ünlü "materyalist" incelemede, "dağdakiler 'özgürlük' ruhunu korurken, o vadakilerde teslimiyetin geliştiği" biçimindeki edebi inciler de anlatıma ayrıca renk katıyor!

İşte bu eşsiz incilerden bir tanesi daha:

*"Yabancı uygarlıklar içinde yitip yok olmaksansa, kendi ilkel yaşamını -uygarlık dışı kalma pahasına olsa- sürdürmek, varlığını korumak için elde kalan tek yoldur."*

Kızılderili filmlerine: özgü bir duygulu anlatım.. İçinde ilkel yaşama övgü ve uygarlık düşmanlığı var. Giy-yom Tel öyküsünü de anımsatıyor.. Sevgili Apocular, bu kadar kederlenmek yufka yürekli küçük burjuvalara yakışır ama, marksist-leninist olduklarını iddia edenlere değil. Geçmiş için bu kadar gözyaşı dökmeyiniz. Halkımız bugün de kendi ülkesindedir, bugün de yaşıyor. Evet o özgür değil, ama özgürlüğü için mücadele ediyor. Bugün önemli olan, tarihte olup bitenlere ağıt yakmak değil, halkımızın mücadelesini en iyi biçimde örgütlemek, bu mücadeleyi doğru yolda yürütmektir. Medler "en büyük köleci imparatorluğu kuramadılar" diye neden kendinizi üzüp harap ediyorsunuz!

## Kent Düşmanlığı

Bir yemeğin tuzlu olduğunu anlamak için sonuna kadar yemek gerekmez. Amá biz yine de devam edelim:

*"Yabancı egemenliği, doğası gereği şehirde ve ovada kurulur. Kürt kente karşıdır ve düşmandır. Kentin kendini yutmaya hazırlanan bir uygarlık canavarı olduğunu çok iyi bilmektedir. Kürdün gözünde "bajar" yabancılık, gariplik demektir. Tarihte Kürtler kadar "bajar"dan ve "bajari"den çekmiş başka bir halk çok az bulunur. Bugün bile şehir, ulusal değerleriyle, diliyle, kültürüyle ve emeğiyle, Kürd'ü ve Kürtlüğ'ü yutan bir vantuz gibidir."*

İşte başından sonuna eşine az rastlanır bir "teorik düzey ve gelişkinlik" örneği! Adam kente, uygarlığa düşman. Kürt halkını da böyle göstermeye kalkışıyor. Bütün köylüler kentte gariplik çekerler, her halkın dilinde bunu anlatan kitaplar, öyküler vardır; bunu Kürt halkının bir özelliği gibi göstermek saçma değil mi? Adam oturmuş, şurda-burda anlatılan fıkraları teori düzeyine yükseltmiş. Kent uygarlık canavarıymış, Kürdü yutarmış vs, vs.. Köylülerden çok daha geri bir köylü tepkiciliğiyle karşı karşıyayız. Adam, kızılderili aşiret reisinin mantığıyla, kentte kötülükleri gördükçe çadırını dağların daha yüksek, daha ücra yerlerine naklediyor.

Ama Kürt halkı ve köylüleri bu baylarımız gibi düşünmüyorlar. Kürtler bir iş bulmak, ticaret yapmak, okumak için akın akın kentlere gidiyorlar. Bugün İstanbul'da bile bir milyonun üstünde bir Kürt nüfusu yaşıyor. Avrupa'da 400.000'e yaklaşan Kürdistanlı bir işçi kitlesi oluştu. Kürdistan'da ise kentler büyüyor ve bu kentlerde nüfusun ezici çoğunluğunu Kürtler oluşturuyor.

Kaldığı Kürt tarihinde kentleşme yeni bir olay değil. Eski tarihi bir yana bırakalım, ama Osmanlılar dönemin-



de Kürdistan kentleri gerek nüfus yoğunluğu, gerek sanat ve ticaret merkezleri olmak bakımından birhayli gelişmişlerdi. 19. yüzyıl başlarında Van 100.000, Erzurum 50.000 nüfuslu idi. Sivas, Diyarbakır, Bitlis, Süleymaniye, Musul gelişkin kentlerdi. Bu kentlerde çağdaş bilim ve sanatlar da birhayli ileriydiler. Van, tarihi 3.000 yıla ulaşan, Urartulardan kalan bir kenttir. Diyarbakır, bir dönemde Mervani devletinin merkezlerinden biriydi.

Baylarımız kente düşman. Onlara göre kent Kürtleri asimile ediyor, yutuyor. Peki ne yapmalı? Kente gitmemeli mi? Ama Kürtler laf dinlemiyorlar, gidiyorlar.. Peki kentleri ortadan kaldırmalı mı? Belki de Apocuların gücü buna yeter! Bu baylar, kent olmadan, endüstri ve ticaret gelişmeden bir işçi sınıfının da ortaya çıkamayacağını, acaba anlamıyorlar mı? İşçiler olmadan Apocular nasıl işçi sınıfının partisini kuracaklar?!

Gerçek şu ki, kent, Kürt halkının mücadelesinde olumsuz değil, olumlu bir olgudur. Ulusal hareketin son yıllarda neden boyutlandığına bakalım. Bu, dağlarda yaşayan, "özgürlüğe" pek tutkun aşiret insanların düşünce ve eylemiyle değil, Apocuların o kadar düşmanı oldukları gelişmelerin, kapitalizmin Kürdistan'a sızmasının, bunun yarattığı ekonomik, sosyal, kültürel değişikliklerin sonucudur. Kent ise bu değişiklikleri en büyük ölçekte içeren yerleşim merkezidir. İşçi sınıfı, aydınlar, öğrenci gençlik orda yoğunlaşmıştır. Kent ideolojik ve örgütsel çalışmada merkezdir, kıra öncülük eder. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin yakın tarihi de açık biçimde bunu gösterir. Kürdistan'da partizan savaşının daha çok kırlarda verilmesi, hiçbir şekilde kırn öncülüğünü göstermez. Partizan savaşı mücadelenin bir biçimidir. Önemli olan ulusal mücadeleye ideolojik ve örgütsel anlamda hangi güçlerin öncülük ettiği, yol gösterdiği. Kent, kentin getirdiği çağdaş görüşler, örgütler olmasa

kırda bir partizan savaşı biçimlenemez. Eskiden Kürt ayaklanmalarının, kısa sürede büyük kitleleri ayağa kaldırdıkları halde uzun süreli bir partizan savaşına dönüşmemesinin nedeni budur.

Apocuların burada, Kürt halkı, Kürt ulusu gibi terimleri bir yana bırakıp en gedikli burjuva milliyetçilerinin "kürt ve kürtlük" gibi terimlerine sarıldıklarına da dikkat ediniz.

Diğer yandan, "aşiret hayatına geri dönüp" kırlara çekilen, "kentten kaçan" Kürtleri orada ne bekliyor? Dağ başlarının "özgür" havası mı? Ama dağlar da paylaşmıştır. Orada da beyler, ağalar, şeyhler var. Bir beyin toprağını işleyen Kürt köylüsü her zaman artık bir aşiret insanı da değildir, toprağa bağlı bir serftir, onunla birlikte alınıp satılır. Şeyhler en ücra dağ köylerinin insanlarını bile kendilerine mürit yapmışlardır. Maddi olarak beyler, moral olarak şeyhler tarafından köleleştirilmiş bu insanlar ne ölçüde "özgür" sayılabilirler?

Ama Apocularımız bu "iç zoru", şehirden gelecek "dış zora" tercih ediyorlar. Böylesi yine de iyidir, çünkü, hiç değilse "Kürtler dillerini unutmuyorlar"!

Bu dili unutma fobisi, yalnız Apocularda değil, diğer bazı küçük burjuva milliyetçilerinde de büyük ölçüde mevcuttur. Bunlar, adeta tüm hesaplarını bunun üzerine kurmuşlardır. Birkaç yıl önce, "aşiretin parçalanması Kürt halkı için iyi midir, kötü müdür?" diye tartışıyorlardı ve "aşiret kürtçeyi korumuştur, kürtleri korumuştur, o parçalanırsa Kürtler assimile olurlar" deyip aşiretin parçalanmasına karşı korkularını dile getiriyorlardı. Apocular bunu "teoriye" dönüştürmüş bulunuyorlar. Ancak bu gerici bir tavrıdır. Kaldıkı aşiretin parçalanması ve kentleşme, Kürt toplumunda şu veya bu yerel şivenin aşılarak ulusal dilin oluşması ve gelişmesi için de gereklidir. Bu arada kentleşen Kürtlerden birkısmı Türkçeyi öğ-

renip dillerini unutulursa, herhalde bunun için gözyaşı dökmek gerekmez. İlerde halkımız ulusal baskıdan kurtulunca, Kürdistan'da eğitim-öğretim Kürt diliyle yapılır hale gelince bu insanlar Kürtçeyi yeniden öğrenebilirler.

Apocuların kent fobisi, gelişen kapitalizm karşısında dükkânını, tezgahını yitiren küçük burjuvanın fobisi gibidir. Küçük burjuvanın tepkisi ilk elde fabrikaya, büyük üretim ve dağıtım ünitelerine, ekonomik ve sosyal yaşamda değişen koşullara düşmanlığa varır. O, eski düzeninin korunması, ya da geri gelmesi için çabalar. Bu gerici bir çabadır. Örneğin Türkiye'de Nurculuk gibi bir tarikat örgütlenmesinin temelinde bu vardır. Küçük burjuvazi, bunun yanlışlığını, çıkmazını kavradığı, kurtuluşun geriye dönüşte değil, ileriye yürümekte olduğunu öğrendiği, işçi sınıfının yanında saf tutup demokrasi ve sosyalizm için yürütülen mücadeleye katıldığı oranda, eylemi ilerici bir eyleme dönüşür.

Apocuların ise, marksizm-leninizm ve devrim konusunda yaptıkları tüm edebiyata rağmen, Kürt ulusal sorunu adına, kapitalizmin gelişmesi, kentleşme vb. değişimler karşısında gösterdikleri korku aynı küçük burjuva bakış açısından kaynaklanıyor ve pratikte de onları gerici bir tutuma itiyor. Oysa bu değişimler Kürdistan'da ulusal-demokratik bir devrimin koşullarını hazırlıyor. Gözleri geriye değil, ileriye çevirmek gerek. Apocu bakış açısı, kapitalizmin kötülükleri karşısında onu durdurmanın çarelerini arayan ve sosyalizmi geriye dönüşte gören bazı ütopyik sosyalist akımlarla, özellikle de Narodnizmle benzerlik gösteriyor.

## Ulusal Duygular Tarihin Hangi Aşamasında Oluşturdu?

Toplumların tarihinde ulusların, dolayısıyla ulusal hareketlerin ortaya çıkışı kapitalizmin başlangıç evresine, "şafağına" rastlar. Bu bir rastlantı değil elbet, kapita-

lizm uluslaşmayı mümkün kılmıştır. Ancak Apocular bunu kavramamış görünüyorlar. Onlar daha ilk çağlarda ulusal kavgalardan, ulusal ideolojilerden söz ediyor, bu konuda birhayli spekülasyon yapıyorlar. Şuna bakın örneğin:

*"Köleci dönemde hiç olmazsa ideolojik olarak milli kalabilen ve milli bir direnme ideolojisi görevini gören "zerdüş" dininin ortadan kaldırılmasıyla Kürtler manevi alanda da yabancı işgale uğradı. İslamlık, Kürd'ün beyninde ve yüreğinde milli inkarı hazırlayan ve kaleyi içten fethetme rolü oynayan bir "Truva atı" gibidir..." (KDY, s.82)*

Köleci dönemde "milli ideolojiden", "milli direnme"den söz etmek için kişinin tarihin ve marksizmin cahili olması gerekir. O dönemin insanları, Apocularımızı bu kadar heyecanlandıran bu duyguları tanımıyorlardı. Apocular dinin de özünü kavramamışlardır, bu nedenle, o dönemde Kürtler arasında yaygın olan Zerdüştinine "milli" sıfatını yakıştırıyorlar. Bunun için de Zerdüştinancı ile İslamlık arasında taraf tutuyor ve Müslümanlıktan öfkeyle söz ediyorlar. Bu konuda da bir üst yapı kurumu olan dinin işlevini, toplumsal olaylarda oynadığı rolü ve bu rolün belli dönemlerde ilerici iken, belli dönemlerde gerici olabileceğini kavramıyorlar.

Bir kez İslamlık her dönemde "uyuşturucu" bir rol mü oynamıştır? Hayır. Hıristiyanlık gibi o da, başlangıç ve gelişme döneminde anti-köleci bir rol oynadı. Bu dinlerin ikisi de, artık durgunlaşmış, toplumsal gelişmenin önünde bir ayak bağına dönüşmüş köleci sistemin yıkılmasında rol oynadılar ve o dönemin ilerici sınıflarının ve bu arada bizzat kölelerin elinde, köleci düzene karşı bir mücadele aracı oldular. Eğer bu ilerici rolleri olmasaydı bu dinlerin o denli hızla yayılmaları mümkün olamazdı. Bu dinlerin daha sonra feodal ve onların ardından burju-

va hakim sınıflarının elinde, düzeni korumak için emekçilere karşı ideolojik bir silah olarak kullanılması, bunların tarihin belli dönemlerindeki ilerici rollerini ortadan kaldırmaz.

*"...İslamlık, Ortaçağdan günümüze kadar Kürtlerde milli direnme ruhunu öldüren en büyük ideolojik araçtır". (KDY, s.82)*

Ortaçağda "milli direnme ruhu"ndan söz etmek, aynı çağda sosyalizm için mücadeleden söz etmek gibidir. Sosyalizm için mücadele nasıl tarihin belli bir evresinde, işçi sınıfı ile burjuvazinin olduğu kapitalizm döneminde ortaya çıktıysa, "milli" hareketler de uluslaşmanın olduğu aynı dönemin ürünüdür.

Apocular ise ulusal sorunu, kapitalist dönemde ortaya çıkan bu olguyu ta ilk çağlara götürüyorlar. İlk ve orta çağlarda sanki ulusal çekişmeler yer almıyormuş gibi, eski tarihe ilişkin olarak tümüyle hayal ürünü iddialarda bulunuyor, bu hayaller üzerine yorumlara giriyorlar.

Apocular Kürt feodallerine ateş püskürüyor ve onların günümüzde artık tümüyle "sosyal ajan" bir tabaka haline geldiğini söylüyorlar. Bu öfkenin nedeni Kürt feodallerinin merkezi bir devlet kurup Apocularımızı bugün bu zahmetten kurtarmamış olmalarıdır:

*"Halbuki, (feodaller) XVI. yy.da birbirlerini kıracaklarına merkezi bir feodal devlet kurabilselerdi, başaşağı giden bir tarih değil, sürekli yükselen bir Kürt ve Kürdistan tarihinin doğmasına yol açacaklardı". (KDY, s.85)*

Görüldüğü gibi sorun feodallerin iradesine bağlanıyor, öyle yapmayıp da böyle yapsalardı, deniyor.. Birkez feodal sistemde ideolojinin, politikanın, devletin özü ve işlevi kavranmamıştır. Feodal toplum yapısı merkezizetçiliği değil, ademi-merkezizetçiliği zorunlu kılar. Feodal

toplumun en tipik, en gelişkin örneği olan Ortaçağ Avrupa toplumlarına bakmak yeter. Feodal toplumda yetkiler tümüyle kral ailesinin elinde toplanmamıştır. Prenslar, kontlar, markiler, şövalyeler biçimindeki feodal soyluluk, herbirinin gücü oranında ve derece derece egemenliği bölüşmektedir. Prenslıkların kendi askeri güçleri, ceza yetkileri vardır. Vergileri onlar toplar, düzeni onlar sağlarlar. Kral ailesiyle diğer soylular arasında, ademi merkezîyetçiliğe uygun yasal ilişkiler geçerlidir. Kral, genellikle merkezîyetçi (gücü ve yetkileri daha çok kendi elinde toplama) eğilimi taşırken, diğer soylular, ademi merkezîyetçi (kendi başlarına buyruk olma) eğilimini temsil ederler.

Feodal toplumda ideoloji, feodal sınıfın üstün durumunu ve çıkarlarını savunma temelinde biçimlenmiştir. Asiller (soylular) diye nitelenen bu sınıfın hakları da kutusal ve değişmez sayılmaktadır. Soylular, üstün sayılan bir kast olarak kendilerini toplumun diğer sınıf ve tabakalarından, özellikle de emekçilerden ayırmışlardır. Evlilikler soylu ailelerinin kendi arasında olur. Bu nedenle, birçok durumda, iki kralığın birleştiği veya dışardan kral alındığı görülür.

Feodallere kalsa bu yapıyı hep böyle sürdüreceklerdi. Ama koşullar değişti. Kapitalizmin gelişmesi bir pazar çevresinde ulusları, ulusal hareketleri yarattı. Merkezi devletler feodal sınırları dağıtarak, prensleri tepeliyerek oluştu.

Dolayısıyla Kürt feodalleri neden merkezi bir devlet oluşturmadılar diye sormak, bu sınıfın çıkarlarını, eğilimlerini bilmemek demektir. Kürt feodalleri için de önemli olan kendi imtiyazlarını korumaktı ve onlar bunun için mücadele ettiler. Bunun için yerine göre Osmanlı Sultanları, yerine göre İran Şahlarıyla anlaştılar. Tarihi koşullar elverse, güçleri yetse, bu feodallerden biri

bir krala, ya da padişaha dönüşebilirdi. Ama soylular için önemli olan, kralın ya da sultanın şu veya bu dili konuşmuş olması değil, kendi imtiyazlarıdır. Ulusal duygular feodallerin, onların yanısıra ortaçağ serflerinin ve zanaatkarlarının tanımadığı şeylerdi. O dönemde var olmayan idealler için savaşmadılar diye feodalleri ve başkalarını suçlamak sadece gülünç olur.

## Apocuların Çıkış Noktası: Umutsuzluk

KDY broşürü, Medler Perslere yenildiği ve İlkçağın en büyük köleci devletini kuramadıkları için üzgündür. Orta ve yeniçağlarda Kürt feodalleri güçlü bir "merkezi devlet" kuramadıkları için de üzgündür. Derken 20. yüzyıl gelip çatmış ve Kürdistan'a kapitalizm sızmaya başlamıştır. Bu ise, bu eşsiz "marksist-leninist"lerimizin yüreklerini ağızlarına getiriyor ve şöyle haykırmalarına yol açıyor:

*"Emperyalist aşamada gericileşen kapitalizmin zehirini, en gaddar ve ince sömürgeci yöntemlerle Kürdistan'a akıtan güçler, bu sefer kesin olarak Kürtler'i ve Kürdistan'ı tarihten silmek kararındadırlar"...* (KDY, s.88)

Apocularımız, "kapitalizmin zehiri"nin yol açtığı kötülükleri tasvir ederken son derece ilginç şeyler söylemektedirler:

*"Zorunlu askerlik, Kürt erkeğini namus, mertlik ve yurtseverlik alanında iğdiş etmiş gibidir"!...*

*"Kendisine, emeğine, yurduna ve insanlığına karşı hemen hemen ihanet ettirilmemiş tek fert kalmıştır"!.. (KDY, s.88)*

*"...Türkler, siyasal, ekonomik ve ideolojik bağımsızlık nedir bilmeyen, emeğine, ulusuna, giderek in-*

*sanlığa yabancılaşmış, hayvanlaşmanın eşiğinde (abç.) bir Kürt tipi oluşturup kendi eserleri olan bu tipi "vahşi Kürt" diye damgalayıp, ortalığa attılar"!. "Kürt insanı bu kadar düşürülmemeliydi"!. (KDY, s.208)*

*"Kürt halkı (...) kapitalist sömürgeciliğin etkisi altında, ulusal yok olma sürecine girdi"!. (KDY,s.211)*

*"Askerden robotlaşmış olarak dönen Kürt köylüleri"!. (KDY, s.220)*

*"Ama bugün, bu halk, bir "kadavra" gibi ortadadır"!. (KDY, s.229)*

Daha çok örnek sıralamaya gerek yok. Bu kadarı bile, bu ünlü "teorisyenlerimiz" nasıl bir kafa karışıklığı içinde olduklarını, nasıl olayları tersinden yorumladıklarını ve saçmaladıklarını anlamaya yetiyor. Eğer Kürt erkeği "namus, mertlik ve yurtseverlik alanında iğdiş" olmuşsa, eğer, yurduna ihanet ettirilmemiş tek fert kalmamış gibi" ise, eğer Kürt halkı "hayvanlaşmanın eşiğine" gelmişse ve bir "kadavra"ya dönmüşse, o zaman Apocularımız artık ne için mücadele ediyorlar?

Görüldüğü gibi Apocular tam bir umutsuzluk noktasındalar ve kendi çizdikleri tablodan dehşete kapılmışlardır. Bunun için de şunu soruyorlar kendilerine:

"Yani Kürtler tarihten kesin olarak silinecekler midir?"

Kendilerinin çizdiği tabloya bakılırsa buna "evet" cevabını vermek gerekir. Ama Apocularımızın milliyetçi coşkuları buna elvermiyor, hayır diyorlar, "Kürt halkı yok edilemez!"

Çıkar yol olarak da şunu gösteriyorlar:

*"Yeni bir 'Med Hareketi' geliştirmekten başka bir çaremiz kalmadığı görülecektir"...*

Evet, Apocularımızın neden eski tarih ve Medler üzerinde o kadar uzunboylu durdukları şimdi anlaşılıyor.



**Çaresizlik içinde olan kahramanlarımızı Medler'den alacakları ilham kurtaracaktır!**

*"Medler, böyle azgın ve tüm Ortadoğu halklarının korkulu rüyası haline gelen bir düşmana karşı, kendilerini "aryen" (ateş asıllı) halk ilan ederek direnmeye karar verdiler...*

*"Sınıflı topluma girmeden yok edilmek istenen Medler'in bu durumuna karşılık, Kürtler, bugün sınıflı toplumdan çıkmadan yok edilmek tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Düşman Asur'u aratmıyacak cinstendir. Sınıflı toplumun şafağını delerek halklaşmayı başaran Kürtler, büyük acılar içinde geçirdikleri sınıflı topluma duydukları kinle, sınıfsız toplumun şafağını delerek, bu sefer daha bağımsız ve özgür olarak milli varlıklarını üst bir düzeyde yeniden yaratacaklardır. Bu ise, "Aryen" halk olma bilincine dayanarak, kutsal bağımsızlık ve özgürlük savaşını vermekle, kısaca, günümüz şartlarına uygun yeni bir "Med Hareketi" başlatmakla mümkündür." (KDY, s.90)*

**İşte kahramanlarımızın Kürt halkına gösterdikleri çikış yolu! "Aryen halk olma bilincini duyarak yeni bir Med hareketi başlatmak"...**

**İdealist tarih anlayışı, kin ve öfkenin yönlendirdiği milliyetçi duygular Apocularımızı en sonunda ırkçı tezlerin batağına yöneltmiştir.**

**Peki Kürt halkından hemen herkes bir "hain" duruma gelmişken "köleleşmiş"ken, Kürt halkı bir "kadavra"ya dönmüşken, bu "kutsal" savaşı kim yürütecek?. Ama kahramanlarımız, yani Apocular bunun dışındadır. Bunu onlar yürütecekler. Sömürgeciliğin herşeyine baş kaldırarak, şiddeti yeni bir Zerdüş dini haline getirerek.. Apocuların bunu nasıl bireysel terör yöntemleriyle yapmaya çalıştıklarını yaşadığımız dönem bize gösterdi.**

Ne var ki Apocuların Kürt halkına ilişkin olarak çizdikleri bu karamsar tablonun gerçeklerle bir ilişkisi yoktur. Apocular boşuna halkımıza hakaret ediyorlar. Bu halk son iki yüzyılda sayısız kez ayaklandı ve özgürlüğü uğruna yüzbinlerce can verdi. Bugün de kurtuluş savaşı iki parçada silahlı biçimde devam ediyor, onbinlerce peşmerge Kürdistan toprağında savaşıyor. Kürt halkı Türkiye Kürdistanı'nda da hızla bilinçleniyor, örgütleniyor ve mücadelenin çok daha zorlu dönemlerine hazırlanıyor. Halkımız ne bir kadavradır, ne de çaresizdir. Halkımızı "hayvanlaşmanın eşiğinde" görenlerin herhalde akıllarından zoru vardır. Apocular halkımıza güvenmiyor ve onu hor görüyorlar. Onlar halkımıza karşı son derece saygısız bir dil kullanıyorlar.

Kürt halkı ari kökenli olabilir, ama ulusal kurtuluş savaşımızın bu tür ırkçı görüşlere dayandırılmasına gerek var mı? Bu tür görüşler geçmişte Alman faşistlerine malzeme oldular. Türk turancıları da Ergenekon masallarıyla kendilerine tarih tezleri oluşturuyorlar. Ancak çağımızda halkların kurtuluş savaşları, geçmişin soy-sop hikâyelerinden değil, objektif gerçeklerden kaynaklanıyor. Bu mücadeleleri yaratan şey halkların içinde bulunduğu ağır sömürü ve baskıdır. Bize düşen bu sömürü ve baskı mekanizmasını kitlelere açıklamak, onları devrimin getirecekleri konusunda bilinçlendirmek ve mücadeleye kazanmaktır. Sömürgecilerle savaş, elbette ideolojik ve kültürel alanlarda da yürütülür. Örneğin sömürgeciler, eğer halkımızın ulusal direnişini kırmak için onun diline, kültürüne, tarihine ilişkin inkârcı bir propaganda yürütüyorlarsa, biz bu propagandayı boşa çıkarmak için mücadele ederiz ve ediyoruz. Biz Kürdistan tarihinde tüm ileri olana sahip çıkar ve bunu devrimin zaferi için değerlendiririz. Apocular, ulusal kurtuluş mücadelesinin temel dayanağı olan somut koşullardan adeta habersiz olarak, uzak geçmişe

ilişkin ırkçı görüşlerden bir "devrim teorisi" yaratmaya kalkışmışlardır.. Ama görüldüğü gibi ortaya teori değil, deli saçması çıkmıştır.

## Kavram Kargaşasına Birkaç Örnek

Apocu teorisyenlerimiz, KDY broşüründe, sömürgeciliğin köleci ve feodal dönemdeki biçimlerini izah adına, bu toplumların tarihi gelişimiyle ilgili tahlillere girmişler, ama bu konuda da cehaletlerini sergilemişlerdir. Köleci toplumla ilgili olarak şunları yazıyorlar:

*"Köle emeği, daha çok bir toprak parçasına bağlanarak artık-ürünü gerçekleştirir. İnsanlar, artık kan bağı ile değil, belli bir toprak parçasına bağlanmayı ifade eden vatandaşlık bağı ile devlet uyrukluğuna bağlıdır" (KDY, s.98)*

Köle, bir toprak parçasına bağlı değil, efendisine bağlıdır, onun malından bir parça sayılır. Bu nedenle de efendisi onu başka birine satabilir. Bir toprak parçasına bağlı olan serftir, serf topraktan ayrılamaz, onunla birlikte alınıp satılır.

Köleci toplumda köle bir "vatandaş" değildir, bu nedenle de devlete veya "bir toprak parçasına" vatandaşlık bağı ile bağlı olması düşünülemez. Vatandaş olanlar yalnızca efendilerdir.

Köleci dönemde, başka halkların köleleştirilmesinden söz edilirken şöyle deniyor:

*"Devletin içinde olduğu kavim daha çok imti yazlı bir yere sahip oldu ve diğer halklar tutsak bir statü altına sokuldu". (KDY, s.99)*

Burada da karşı karşıya konanlar sınıflar değil, yine halklardır. Köleci dönemde, devletin ortaya çıkması, bir

kavmin, köleler ve efendiler biçiminde sınıflaştığını gösterir. Açıktır ki burada imtiyazlı olanlar efendilerdir, artık bir mala dönüşmüş ve sahibinin isterse satabileceği, hatta gönü dilerse öldürebileceği köleler değil. Öyle olunca da ortada imtiyazlı bir kavim değil, imtiyazlı bir sınıf sözkonusudur. Bir başka halkın ülkesi fethedildiği zaman, orada, yerli efendiler de dahil herkes köleleştirilebilir. Ama efendilerinin yeni ülkeler fethetmeleri ve köle servetlerini arttırmış olmaları herhalde eski kölelere birşey kazandırmış olmaz; bu "anayurt kölelerini" imtiyazlı saymak için bir neden yoktur!

Ama Apocularımızın bu "imtiyazlı kavim" anlayışı, "imtiyazlı milliyet", "efendi milliyet" biçiminde başka bölümlerde ve yazılarda da sık sık görülüyor. Öyle anlaşılıyor ki, kavramları geriye doğru götürmeye pek hevesli olan Apocularımız, çağımızda "ezen-ezilen uluslar" ayrımını esas alarak, istidlal yoluyla, eski kavimler ve halklar için de bu tür benzetmeler yapıyorlar. Oysa belli kavramlar ancak belli tarihi koşulların ürünüdür ve onları mekanik biçimde tüm tarihi dönemlerde aramak kişiyi gülünç duruma sokar. Örneğin Apocular, Osmanlılar döneminde Türk unsurunu "efendi milliyet" olarak nitelerken işte bu duruma düşüyorlar. Gerçek şu ki Osmanlı imparatorluğunda Türk köylü ve emekçileri hiç de böyle "imtiyazlı" bir durumda değillerdi. Aksine saray çevreleri ve üst tabakalar -kökeni Türk olsun olmasın-, emekçi Türk halkını hor görüyor ve onlar için "Etrak-i bi idrak" (aptal Türkler) terimini kullanıyordu.

Feodal toplumdan söz edilirken şöyle deniyor:

*"Feodal toplumun gelişip serpilmesinde en çok yararlanan araç devlet oldu" (KDY, s.102)*

Besbelli, feodal devlet de, bir üst yapı kurumu olarak, üretim güçlerinin gelişme düzeyine uygun düştüğü

sürece toplumsal gelişmeye hizmet etmiştir; ama o, "toplumun gelişip seprilmesinde en çok yararlanan araç" olarak nitelenemez. Devlet, esas olarak, feodal sınıfın elinde emekçi sınıflara karşı bir baskı aracı rolü gördü. Her toplumsal sistemde gelişip serpilmeyi sağlayan güçler ise üretim araçlarıdır. Gelişmede temel rolü, bir üst yapı kurumu olan devlete yükleyen bu bakış açısı marksist değildir. Nitekim, aynı feodal devlet, bir süre sonra da gelişmenin önünde ciddi bir engel haline geldi.

Feodal toplumun gelişip serpilmesindeki temel etkenler, bir yandan kölenin durumundaki düzelme -serfin alınıp-satılan, öldürülebilen köle statüsünden kurtulması, beye ait bir toprak parçasını işleme ve ondan yararlanma hakkını elde etmesi, evlenip bu toprak üzerinde yerleşebilmesi; böylece serfin işe ilgisi ve emeğin verimliliği arttı; diğer yandan, çift hayvanlarıyla çekilen karasabanın yaygınlık kazanmasıdır.

Daha sonra ise şöyle deniyor: "Devlete damgasını vuran halk imtiyazlıdır".

Halkın "devlete damgasını vurması" ne anlama gelir? Devlete damgasını vuran halk değil, bir sınıftır. Feodal toplumda serfler, zenaatkarlar devlete damgalarını nasıl vurabilirler? Açıktır ki devlet, köleci toplumda köle sahiplerinin, feodal toplumda toprak beylerinin, kapitalist toplumda da burjuvazinin damgasını taşır. Bu sınıfların çıkarlarını korur, emekçi sınıfları da baskı altında tutar ve sömürü çarkının devamına güvence olur. Devletin kendisi emekçilerin başı üstünde bir sopa iken bunu nasıl onların malı saymalı?

Görüldüğü gibi burada da Apocular, aynı devlet sınırları içinde yaşayan, aynı dili konuşan tüm insanları, sınıflar halinde bölünmüş olduklarına, aralarındaki keskin çelişkilere ve bazan birbirleriyle boğazlaşmaya varan sert kavgalarına bakmaksızın, aynı halk, aynı milliyet

olarak toptan imtiyazlı saymakta, köleleri de efendi katına çıkarmaktadırlar.

Onlar, bu saçmasapan zorlamalara neden girişiyorlar? Çünkü onların aklı-fikri Türk devletinin kötülüklerindedir. Kürtçe bir halk sözü şöyle der: "Ayı dokuz türkü bilir, dokuzu da ceviz üzerindedir"!

Türk devleti halkımızın diline-kültürüne ağır baskılar ve genel olarak halkımıza karşı pekçok kötülükler yapmaktadır. Ama bu devlet Türk halkının tümünün değil, Türk hakim sınıflarının devletidir. Ve bu devlet Türk emekçi halkına, ilerici insanlarına karşı da merhametsizdir. Kaldığı bu devlet bugün, bizzat Türk toplumunda kültürün ve sanatın gelişmesinin önüne bir engel olarak çıkmıştır. Yazdıkları kitaplar yüzünden zindanları boylayan, evinde yasak kitap bulundurduğu için işkenceden geçirilen insanlara, yakılan veya kâğıt fabrikalarında hamur haline getirilen tonlarca kitaba bakmak bunu kavramaya yeter.

Kölecî, feodal ve kapitalist devleti tüm halkın saymak, bizzat bu sömürücü sınıfların savunduğu bir görüştür. Türk devleti de, Türk burjuvazisine göre tüm halkındır. Oysa gerçekler böyle değil. Ve Apocular, istemiye rek de olsa, tüm bu kafa karışıklıklarıyla sömürgecilerin görüşlerine destek olurlar.

## PKK DÜNYA DURUMUNU NASIL DEĞERLENDİRİYOR?

### - Abartmacılık ve Tek Yanlılık-

Olayların tahlilinde nesnel durumun bir yana itildiği ve PKK'cıların özlem ve isteklerine uygun olarak abartmalara gidildiği sık sık görülüyor. Aynı abartmacılık ve tek yanlılık Politik Rapor'da bugünkü dünya durumunun değerlendirilmesinde de görülüyor. Emperyalist burjuvazinin günümüzdeki bunalımı aşmak için içerde, emekçi halk kitlelerine karşı "azgın baskı ve şiddet uygulamalarına" yöneldiği iddia ediliyor ve şöyle deniyor:

*"Emperyalist burjuvazi, iç politikasında burjuva demokrasisinin en son kırıntılarını da ortadan kaldırarak siyasi gericiliğe yönelmekte ve faşist eğilimleri beslemektedir". (Politik Rapor, s.11)*

Son yıllarda emperyalist ülkelerde içerde emekçilere karşı "azgın baskı ve şiddet uygulamalarının" başladığını gösteren bir gelişme var mı? Ya burjuva demokrasisinin "en son kırıntılarının" ortadan kaldırıldığı?. Bu hangi ülkede görülüyor?

Besbelli her burjuva iktidarı işçiler ve diğer emekçi kitleler üzerinde bir diktatörlüktür. Diğer yandan örneğin faşizm, işçi sınıfı ve diğer emekçi halk kesimleri üzerinde başlıca şiddete dayanan bir diktatörlük biçimi iken burjuva demokrasisi daha yumuşak, daha örtülü bir diktatörlüğü temsil eder ve burjuvazi bu yöntemle ülkeyi

yönetebildiği sürece aşırı bir şiddete, baskıya gerek duymaz. Burjuvazinin şiddete yönelmesi ülkeyi yönetmekte zaafa düştüğünün bir göstergesidir.

1929 bunalımı kapitalist ülkelerde sınıf mücadelesini sertleştirmiş ve İspanya, Almanya, İtalya ve daha bir dizi Avrupa ülkesinde faşizmi iktidara getirmiştir. Bu ülkelerde burjuva demokrasisi de elbet bir yana itildi. Bugün yaşanan ekonomik bunalımın 1929 bunalımına yaklaştığı veya ona denk olduğu genellikle ifade ediliyor. Ancak günümüz bunalımı, emperyalist ülkelerde 1929 bunalımının politik sonuçlarını vermemiştir. En azından bunalımın bugün vardığı nokta PKK raporunda belirtildiği gibi değildir.

Bugün emperyalist ülkelerde ırkçı hareketlerde bir canlanma ve yoğun bir yabancı düşmanlığı görülüyor. Diğer yandan ABD'de Reagan, İngiltere'de Thatcher, Almanya'da Kohl hükümetlerinin işbaşına gelmeleri, bunların silahlanmayı tırmandırmaları, yumuşama politikasına sırt çevirmeleri, bir yandan Polonya'da, Afganistan'da olduğu gibi sosyalist ve ilerici ülkelere karşı müdahaleci, kışkırtıcı bir politikaya ağırlık vermeleri, diğer yandan Asya, Afrika, Latin Amerika ülkelerinde askeri ve faşist diktatörlüklere artan bir destek sağlamaları da kapitalist dünyanın bugünkü bunalımıyla yakından ilgilidir. Emperyalist ülkelerde yoğun işsizlik ve emekçilerin yaşama koşullarındaki kötüleşme yüzünden kitlesel protestolarda, grev hareketlerinde bir artış var ve özellikle emperyalistlerin silahlanma ve savaş kışkırtıcılığına karşı güçlü bir barış hareketi geliyor. Sınıf mücadelesinin giderek şiddetlenmesi ve buna bağlı olarak emperyalist hükümetlerin iç politikasında baskı ve şiddetin artması da beklenebilir. Ancak bugün, Apocuların çizdiği cinsten bir manzara emperyalist ülkelerde yoktur.

Apocular "azgın baskı ve şiddet uygulamalarına" örnek olarak İngiltere'de muhafazakar hükümetin "işçi sı-



nifmını ve bağımlı bir ülke olan İrlanda halkını ezmeye çalıştığını" gösteriyor ve İngiltere'de sokak çatışmalarının giderek yoğunlaştığını iddia ediyorlar. ABD'de ise Reagan yönetiminin ırk ayrımını sürüklediğini ve emekçilere karşı sert bir politika izlediğini söylüyorlar. ABD'de ırk ayrımı olayı yeni değildir. Zencilere karşı gerek ırkçı örgütlerin, gerek polisin şiddet başvurusu olayı da. Ama ABD'de emekçilere karşı yeni bir şiddet dalgası olayı henüz yoktur ve ülkedeki sınıf mücadelesi de zaten henüz bu ölçüde sertleşmemiştir. İngiltere'nin İrlanda halkını ezmeye olayı yeni değildir. İngiltere'de sokak çatışmalarının giderek yaygınlaştığı iddiası ise gerçeği yansıtmıyor.

Apocular, emperyalist ülkelerin içerde emekçilere karşı "azgın baskı ve şiddet uygulamalarına" yöneldiklerini söylerken hayali konuşuyor ve abartma yapıyorlar. Dışarda olduğu gibi içerde de şiddet emperyalist ülkelerin başvurmadığı bir şey değildir elbet. Onlar geçmişte bunu çok yaptılar, gelecekte de yapabilirler. Ama bugün emperyalist ülkelerde olan-bitenden söz ediyorsak objektif olmak zorundayız.

Bu ülkelerin "burjuva demokrasisinin en son kırıntılarını da ortadan kaldırdıkları" iddiası ise daha da hayali bir iddiadır. Ya Apocularımız burjuva demokrasisinin ne olduğunu bilmiyorlar ya da bu ülkelerden haberleri yok. İşin garibi, bu sözlerin edildiği paragrafın sonunda, kendilerini tekzip eden şu cümleye yer veriliyor:

*"Salt zor yöntemleri ile egemenliğini sürdüremeyeceğini anlayan Fransız burjuvazisi, "burjuva demokrasisine daha çok bağlı kalacak bir yönetim işbaşına getirmiştir."*

Peki nasıl oluyor bu? Hem burjuva demokrasisinin en son kırıntıları ortadan kaldırılıyor, hem de burjuva demokrasisine daha çok bağlı kalacak bir yönetim işbaşına getiriliyor.

Diğer yandan Fransa'daki değişiklik, yani Mitterand'ın başkan seçilmesi ve Komünistlerin de katıldığı bir Sosyalist Parti hükümetinin kurulması, Fransız burjuvazisinin bir tercihi gibi gösteriliyor. "Salt zor yöntemleri ile egemenliğini sürdüremeyeceğini anladığı için" burjuvazi, bu değişikliği yapmış.. Emekçi sınıflar ve onların eylemi hiç hesapta yok. Her şey burjuvazinin gönlüncelü olup bitiyor.. Burjuvazinin her şeye kadir sayılmasının tek örneği değil bu. Tekellerle ilgili olarak şöyle deniyor:

*"Yükselen finans-kapital oligarşisi, hem ekonomide ve hem de siyasetteki gücünü kullanarak üretime istediği biçimi vermekte, fiyatlara istediği gibi hükmetmekte, tüketimi istediği biçimde ayarlamakta, ekonomiyi israfçı yollara istediği gibi kanallandırmakta ve bunlar da günümüz bunalımını ağırlaştırarak, genelleştiren ve süregelen önemli bir koşul olmaktadır." (PR, s.4)*

Burada da finans kapitalin gücü olduğundan çok abartılmıştır. Çağımızda tekellerin ekonomide büyük denetim olanakları var; üretimin düzenlenmesinde, fiyat tespitinde, tüketimin ayarlanmasında rolleri büyük. Tekelci devlet de bu işte onlara yardımcı oluyor. Ama yine de tekeller herşeye kadir değildirler. Kapitalizmin iç yasalarının işleyişi tekelci dönemde ortadan kalkmamıştır. Çeşitli ulusal ve uluslararası tekeller arasındaki rekabet tekellerin fiyatları ve tüketimi dilediği gibi ayarlamalarını engelliyor. Sosyalist ülkelerin ekonomisi de, tekellerin karşısında, kapitalist dünyadaki fiyatları ve tüketimi etkileyen diğer bir etken. Diğer yandan işçi sınıfının ve diğer emekçi halk kesimlerinin mücadelesi tekellerin gücünü sınırlıyor; örneğin ücretler salt tekellerin gönlüncelü saptanamıyor. Emekçilerin mücadelesi emperyalist ülkelerde sosyal fonların oluşturulmasında rol oynuyor.

Apocular tekelleri gördükleri yerde işçi sınıfını ve diğer emekçi halk kitlelerinin mücadelesini, tekellerin gü-

cünü sınırlayan öteki güçleri unutuyorlar, olaylara tek yanlı bakıyorlar ve bu nedenle de abartmaya düşüyorlar. Emperyalist ülkelerde burjuva demokrasisinin olamayacağı biçimindeki görüşleri de yine böylesine tek yanlı bakıştan kaynaklanıyor. Çünkü "tekeller siyasi gericiliği temsil eder, burjuva demokrasisi ise serbest rekabetçi dönemin ürünüdür".. Eğer tekellerin dışında toplumsal bir güç olmasaydı burjuva demokrasisini belki de tümüyle tarihe gömmek gerekirdi. Ama öyle değil işte. Bugün emperyalistleri demokrat görünmeye zorlayan bir sosyalist sistem var. Tekellerin burjuva demokratik kurumları ortadan kaldırma veya demokratik hakları daraltma girişimlerine karşı koyan güçlü bir işçi sınıfı hareketi, demokratik güçler ve gelenekler var.

Ama Politik Rapor'da bunun tam tersine, emperyalizmin gücünü olduğundan küçük gösteren değerlendirmeler de var. Tek yanlı ve abartmacı yaklaşım tarzı yeri-ne göre şu veya bu biçimde kendini gösteriyor.

Böylesine bir abartma ve genelleme de emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ile ilgili olarak yapılmakta, bu ülkelerdeki işçi sınıfı, devrimci önderlikten tümenden yoksun sayılmaktadır!

*"Ancak şurası açıktır ki, bugün devrimci önderlikten yoksun bulunsa da, emperyalist ülkeler proletaryası, uluslararası politik alanda etkin bir güçtür..."*  
(PR, s.12)

Görüldüğü gibi emperyalist ülkeler proletaryası hem tüm olarak, şu veya bu ülke ayrımı da yapılmaksızın, devrimci önderlikten yoksun sayılıyor, hem de uluslararası etkin bir güç. Bu ifade kendi kendisiyle çelişiyor. Eğer bu proletarya devrimci önderlikten yoksun ise, o nasıl uluslararası alanda etkin bir güç olabiliyor? Böylesine bir proletarya ancak burjuvazinin arkasından sürüklenir. Ama öyle anlaşılıyor ki Apocularımızın devrimci önderlikten anladığı, kendilerinininki gibi bir örgüttür.. Oysa

sözkonusu ülkelerde aransaydı kendileri gibisine bile rastlanabilirdi, acele etmişler!

Böylesine tek yanlı ve abartmacı bir bakış açısıyla olayların ve süreçlerin özünü, şu veya bu sınıfın politikasını kavramak olanaksızdır. Örneğin eğer Apocuların getirdikleri biçimde, emperyalist ülkelerde burjuva demokrasininin olmadığı, onun "en son kırıntılarının" dahi ortadan kaldırıldığı ve emekçiler üzerinde "azgın" bir şiddetin estirildiği sonucuna varılırsa, böyle bir ortamda işçi sınıfının mücadele yöntemleri de esaslı biçimde değişmek zorundadır. O zaman Apocularımız, bu ülkelerin proletarya örgütlerini, gizli örgütlenmiyorlar veya gerici şiddete karşı devrimci şiddetle karşılık vermiyorlar veya koşulları olduğu halde bir ayaklanmayı hazırlamıyorlar diye suçlamakta haklı olacaklardır..

## Yeni Sömürgecilik Üzerine Görülmemiş Kafa Karışıklığı

Apocular, politik raporlarında yeni sömürgecilik üzerine, çeşitli Asya, Afrika ve Latin Amerika toplumları üzerine uzunboyulu tahlillere girme gereğini duymuşlar ve adeta, "Kürdistan Devriminin teorisini" de aşırıp, bir dünya devrimi teorisi yapmaya kalkışmışlardır! Bu talihsizce çaba içinde karmakarışık etmedikleri birşey kalmamıştır.

Teorisyenlerimiz, yeni sömürgeciliği "ABD emperyalizminin bir karşı-devrim hareketi" olarak niteliyor ve şöyle diyorlar:

*"Yeni sömürgecilik yöntemleri halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerine karşı bir savaş, bir zor kullanımı olduğu..."*

Baylarımızın parlak sözler kullanmaya tutkusu var, onlar bu tutku uğruna bilimsel kavramları alt-üst ediyorlar. Ne var ki, parlak sözler iri yanlışları örtmeye yetmiyor. Yeni sömürgecilik bir karşı-devrim hareketi değil, bir sömürü yöntemidir. Bunu yalnızca ABD de değil, tüm emperyalist ülkeler kullanıyorlar.

Yeni sömürgecilik halklara karşı "bir savaş, bir zor kullanımı" olarak nitelenemez. Böylesine bir niteleme, onu klasik sömürgecilikle karıştırmak olur. Kapitalistler dünyayı sömürgeleştirdikleri dönemde ve sömürgeleri elde tutmak için savaşa ve zora başvurdular. Ulusal kurtuluş hareketleri sömürgeci sistemi parçaladığı zaman artık savaş ve zor yöntemlerinin geçersiz hale geldiğini onlar da gördüler. (Bu, emperyalistlerin, zaman zaman yine şiddete başvurmadıkları veya vurmayacakları anlamına gelmez.) Öyle ki birçok sömürgeyi savaşmadan terk ettiler; böylece eski sömürgeleriyle sömürü ilişkilerini daha yumuşak yöntemlerle sürdürmeyi denediler. Yeni sömürgecilik işte böylesine daha yumuşak, daha örtülü ve şiddete dayanmayan yöntemlerden oluşuyor.

Emperyalistler şimdi sanayi ürünlerini pahalı satıp geri kalmış ülkelerin ürünlerini ucuza kapatarak, yani dengesiz alış-veriş yoluyla, bu ülkelere, yardım adı altında açtıkları pahalı krediler yoluyla, bu ülkelere yatırdıkları sermayenin getirdiği artı-değer yoluyla ve buna benzer çok çeşitli, karmaşık yöntemlerle bu ülkelerin ekonomilerini kendilerine bağlıyor ve yoğun bir sömürüyü gerçekleştiriyorlar. Üstelik de bu sömürü eskiden olduğu gibi halklara askeri birlikler, valiler eliyle zorla dayatılmadığı için, "karşılıklı ticari ilişkiler" biçiminde kamufla edildiği için, sömürge ülkelerin emekçileri tarafından kolayca kavranmıyor da.

Yeni sömürgecilik bu sömürü yönteminin adıdır, ama Apocular, bundan hareketle, yeni sömürgeciliğin

etki alanına giren ülkelere "yeni sömürgeler" adını takmışlar ve sömürge sisteminin çöküşünden sonra bu ülkelerin, "ABD'nin bir karşı-devrim hareketiyle" böylece yeniden sömürgeleştiklerini iddia etmektedirler.

"Yeni sömürgeler" in yapısı şöyle açıklanıyor:

*"Yeni sömürge bağımlılığı statüsündeki ülkelerin sosyo-ekonomik yapısı, eskinin sömürge ve yarı-sömürgelerinin yarı-feodal toplumsal yapısını aşmış, emperyalist tekellere bağımlı ve onların bir uzantısı olarak işbirlikçi-tekелci kapitalizmin egemen duruma gelmiş olduğu toplumsal yapıdır."* (PR, s.15)

Buna bir örnek olarak Türkiye, "eski İran", Suudi Arabistan ve "Afrika'nın bazı ülkeleri" veriliyor. Bu bazı ülkelerin adı nedense söylenmiyor. İran'da Şah, Suudi Arabistan'da kral ailesinin petrol gelirinden elde ettikleri milyarlarla uluslararası tekellerin güçlü ortakları haline gelmiş olmalarına rağmen, bu ülkelerdeki sosyal yapının yarı-feodal ölçüleri aştığı söylenebilir mi? İran'da feodal karakterli büyük toprak sahipliğinin gücü ve aşiret yapısı silinmiş değil. Ortaçağa özgü değer yargılarının ve dini kurumların gücü ise Şahlığın yıkılışından sonra ortaya çıkan yeni ortamda açık biçimde görülüyor. Suudi Arabistan'da aşiret yapısının hâlâ varlığını sürdürmesi bir yana, sayıları binlere varan prensten oluşan kral ailesi geçmişten kalan en güçlü feodal kurum olarak varlığını koruyor.

Yine, 1970'li yıllarda yeni sömürgecilik zincirlerini kıran halklar arasında Vietnam'ın, Laos ve Kamboçya'nın adları sayılıyor. Vietnam halkı uzun yıllar Fransız sömürgeciliğine, Japon işgaline ve Fransızlardan sonra onların yerini alan ABD emperyalistlerine karşı bir kurtuluş savaşı yürüttü. Bu, yeni sömürgeci ilişkilere karşı değil, doğrudan, ülkeyi işgal etmiş sömürgecilere ve onların işbirlikçilerine karşı verilen bir kurtuluş savaşı idi.

Diğer yandan Vietnam toplumunun yarı-feodal yapısı bizzat Vietnam devrimcilerinin yaptığı bir tespittir. Kamboçya, Laos gibi halkların toplumsal yapısı ise Vietnamunkinden daha ileri değildi. Böylece, "yeni sömürge" olarak nitelendirilen bir yana, ama "yeni sömürgeler" için var sayılan yarı-feodal yapıyı aşmış olma durumunun da bu ülkelere uymadığı görülüyor.

Politik Rapor'da Ortadoğu'dan söz edilirken şöyle deniyor:

*"Ortadoğu'da toplumsal ve ulusal sorunları ağırlaştırılan nedenlerin başında, buranın islam feodalizminin oluştuğu, en çok geliştiği, etkisini bölge halkları üzerinde en geniş bir şekilde yaydığı ve 20. yüzyıl ortalarına kadar etkinliğini sürdürdüğü bir alan olması gelir." (PR, s.34)*

*"Ayrıca toplumsal yapının çok geri ve iç gericiliğin güçlü olması, ulusal yapının birlikten ve gelişmeden uzak bulunması, ulusal nitelikli burjuvazinin çok zayıf olması ve bazı yerlerde hiç olmaması, işçi sınıfının cılız bir yapıda bulunması gibi nedenler de, Ortadoğu'da yeni sömürgeciliğin geliştirilmesinde etken oldular." (PR, s.36)*

Bu görüşler, daha öncekilerle çelişiyor. Eğer yeni sömürgeciliğin oluştuğu ülkeler, yarı-feodal yapının aşıldığı, tekellerin kapitalizmin (işbirlikçi de olsa, şu da - bu da olsa) egemen duruma geldiği ülkelere, Ortadoğu ülkeleri, yukarıda anlatılan halleriyle buna uygun düşmüyorlar. Toplumsal yapı çok geriye, "iç gericilik" çok güçlüyse, ulusal burjuvazi çok zayıf veya bazı yerlerde hiç yoksa, işçi sınıfı cılız bir yapıda ise, bu ülkelere kapitalizmin hakim duruma geldiği, feodal yapının tümüyle veya büyük ölçüde silindiği iddia edilemez. Bu tür toplumlar kapitalist ve kapitalizm öncesi üretim ilişkilerinin ve buna uygun düşen sosyal kurumların iç-içe yaşadıkları, bilimsel dilde yarı-feodal olarak nitelenen bir yapı gösterirler.

Bir de şuna bakalım:

*"1950'lerden sonra gelişen yeni sömürgecilik bağımlılığı getirince (...) günümüze kadar işleyen bu süreç sonucunda, birçok ülkede bağımlı kapitalizm gelişerek egemen olurken, bazılarında da yarı-feodal bir yapıya kadan dönüşüm gerçekleşti." (PR, s.37)*

Görüldüğü gibi tam bir çorba! Biryandan Ortadoğu ülkelerinde "yeni sömürge" olarak yalnız Türkiye, "Eski İran" ve Suudi Arabistan'ın adı veriliyordu. Sonra genelleme yapılarak hepsi bu kapsama sokuldu. Önce, yarı-feodal toplum yapısını aşmış olmalı deniyordu. Sonra ise, yeni sömürgeciliğin yapıp yapacağı, birkısım ülkeleri "yarı-feodal yapıya kadar" dönüştürmek oldu.. Demekki önceden yarı-feodalın bile gerisindeymiş..

Bilmiyoruz, Apocular tüm bu konularda bir sonuca varmışlar mı? Veya onlar gerçekten ne dediklerinin farkındalar mı?. Ama Apocular, "yeni sömürge" ülkelerle ilgili bu genellemeleri yapmakla yetinmiyorlar, bakın daha neler söylüyorlar:

*"dokuma, kimya vb. hafif sanayi alanlarında..." (PR, s.16)*

*"Milli ticaret kapitalizmi, nakliyatçılık, inşaatçılık, iç ticaret gibi alanlarda, daha gelişmeye fırsat bulmadan..." (KDY, s.191)*

Görüldüğü gibi kimya sanayii hafif sanayi sayılırken "inşaatçılık" da bir ticari iş sayılıyor.. Onları araştırma zahmetine sokmamak için söyleyelim ki kimya sanayii ağır bir sanayi dalıdır ve inşaatçılık ise sanayi kapsamına girer.

Sosyal yapı tahlilleri yapılırken, tüm "yeni sömürge" için şu genellemeler yapılıyor:

*"Muazzam bir işsizler ordusu ortaya çıkar"*

*"Burjuva kültürünün alabildiğine geliştiği bu ülkelerde..."*



*"Gelişmiş bir burjuva devlet görünümünde örgütlenen siyasal yapıda, sivil kurumların hiç bir işlevi yoktur (...) Her türlü sivil kişisel diktatörlüklerden cuntalara kadar faşist iktidarlar siyasal yapıya egemendir."*

*"Dış borçlar ve dış ticaret açığı alabildiğine büyümekte, döviz yetersizliği, enerji ve üretim darlığı içinde işsizlik, pahalılık ve yokluk had safhaya ulaşarak..." (PR, s.16-17)*

Bu iddialar üzerinde biraz duralım.

Apocuların "yeni sömürgeler" adını taktıkları, yeni sömürgeciliğin etki alanındaki, yani yeni sömürgeci yöntemlerle sömürülen ülkelerin tümünde "muazzam bir işsizler ordusunun" ortaya çıktığı doğru mudur? Apocuların bu tür ülkelere örnek olarak verdikleri Şah dönemi İran'ına ve Suudi Arabistan'a bakalım. Bunlardan ikisinde de "muazzam" şurda kalsın, herhangi bir işsizlik yoktur. Suudi Arabistan üstelik dışardan pek çok işçi almaktadır. İran'da ise ciddi boyutlarda bir işsizlik, Şahlığın yıkılışından sonra yeni dönemde ortaya çıktı (yani İran'ın "yeni sömürge" olmaktan çıkmış sayıldığı bir dönemde..) Apocuların daha sonra "yeni sömürgeler" arasına dahil ettikleri Irak dışardan işçi almaktadır, Suriye'de de ciddi bir işsizlik yoktur. Demekki Apocularımız Türkiye'yi düşünerek konuşmakta, ya da uzunboyulu düşünmeden ve herkesi aptal yerine koyarak genelleme yapmaktadırlar.

Bu ülkelerin tümünde burjuva kültürünün "alabildiğine" geliştiği doğru mudur? Bunun ancak tersini söylemek mümkün. Örneğin İran'da, Suudi Arabistan'da burjuva kültürünün ne denli geliştiği görülüyor! Sokakları dolduran kara çarşaflılar ağı, Humeyni'nin cennete gitmek için ölüme giden pasdarları, televizyonda şarkı söylemenin günan sayılıp yasaklanması ve Suud'un ülkesinde

hâlâ hırsızlık yaptı diye insanların elinin uçurulması, bir yandan günah diye kadın çarşıftan çıkarılmazken, diğer yandan prenslerin haremlerindeki kadın kolleksiyonları burjuva kültürünün ne denli geliştiğini gösteriyor.. Belki bu konuda da Apocularımız Türkiye'yi düşünerek konuşuyorlar, diyeceksiniz. Ama keşke Türkiye'de böyle birşey olsaydı, o zaman muhtemel ki Apocu hareket türünden garibeler de zor çıkardı! Burjuva kültürünün zayıf kaldığı yerlerde işçi sınıfının kültürü de zayıf kalır..

"Gelişmiş bir burjuva devlet görünümündeki siyasal yapıdan" Apocularımız ne anlıyorlar? Bu sadece bir "görünüm" mü, yoksa gerçekten bir gelişmeyi var sayıyorlar mı? Eğer gelişmiş bir burjuva devlet yapısı sözkonusu ise orada sivil kurumların hiç bir önemi olmadığını söylemek mümkün değil. Hatta gelişmemiş bile olsa bu kurumların bir işlevi vardır. Ama bu işlev geri kalmış ülkelerde gelişmiş kapitalist ülkelerden farklı olabilir. Bu fark ise işlevsizlik anlamına gelmez. "Hiç bir işlevi olmayan kurum" oluşturulmaz. Kimse süs için veya turistlere göstermek üzere sivil kurum oluşturmaz..

Örneğin, Apocularımızın "yeni sömürgeler" arasında saydıkları Türkiye'ye bakalım. Bu ülkede burjuva parlamentosu, siyasi partiler, hükümet, barolar, tabip odaları, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu vb. pekçok sivil kurum var. Bunların, var oldukları sürece -çünkü bazılarının zaman zaman kesintiye uğradıkları oldu- hiç bir işlevi yok mudur? Çocuklar bile, herhalde bu tür iddiaları ciddiye almaz.

Ama bunlar burjuvaziye hizmet ettiler. Elbette. Faşizme de hizmet etseler onların bir işlevi vardır. Apocularımızın hangi akla hizmetle bu kadar abuk-sabuk konuştuklarına doğrusu insan şaşıyor!

Diğer yandan, Apocularımız, "yeni sömürge" diye niteledikleri tüm ülkelerdeki her türlü iktidarı faşist say-

maktadırlar. Hatta, "kişisel" diye niteledikleri diktatörlükleri bile. Anlaşıyor ki faşizm tümüyle Apocularımıza yabancı bir konu.

Yeni sömürgeciliğin etki alanında olan tüm ülkelerde dış borçların ve dış ticaret açığının "alabildiğine" büyüdüğü doğru mudur? Bunların tümü döviz sıkıntısı içinde mi? Hepsi enerji darlığı mı çekiyor? Tümünde pahalılık had safhaya mı varmış? Apocularımız, işsizlik konusunda olduğu gibi bu konuda da yanlış bir genelleme yapmışlardır ve çizdikleri tablo, örnek verdikleri birçok ülkeye uymuyor. Örneğin Suudi Arabistan, İran, Irak enerji ve döviz sıkıntısı çekmiyorlar (bunlardan İran'ın durumu olağanüstü ve geçici nedenlerle bozuldu). Tersine bu ülkeler bol petrolü olan ülkelerdir ve ellerindeki dövizini çoğu kez nasıl harcayacaklarını bilememekteler. Dolayısıyla bir dış ticaret açıkları yok, ülkelerinde hatta bir pahallılık da görülüyor.

Ama yeni sömürgeciliğin etki alanında olan tüm ülkelerin durumu böyle mi? Elbette değil. Türkiye'nin durumu ortada. Kaldı ki sözkonusu İran, Irak ve Suudi Arabistan da emperyalizmle ilişkilerinden yarar değil, zarar görüyorlar. Bu ülkelerin yeni sömürgeciliğin alanı dışına çıkmaları halinde ülkelerindeki ekonomik ve kültürel gelişme daha da hızlı olacaktır. Ne var ki Apocularımız, bu konuya ilişkin olarak doğru dürüst bir tahlil getirememişler ve saçma şeyleri peşpeşe sıralamaktalar. Bu konu üstünde yazmaya heveslendiklerine göre, zahmet edip öncelikle yeni sömürgeciliğin ne olup ne olmadığını, nasıl işlediğini araştırmalı, öğrenmeli ve böylesine gülünç genellemelerle dünya için teori yapmaya kalkmamalıdır.

Apocuların "yeni sömürgeler" diye niteledikleri ülkelerdeki yönetimleri genel olarak faşist diye nitelediklerini yukarıda gördük. Daha sonra şunu söylüyorlar:

*"Yeni sömürgelerde yapılan askeri darbeler faşist müdahalelerdir ve yönetime gelen cuntalar faşisttirler; bütün bunlar birer karşı-devrim hareketidir. Latin Amerika'da sık sık görülen cuntalar, Türkiye'de 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 darbeleri gibi".*

Nedense 27 Mayıs 1960 darbesinin adı verilmemiş..

Bütün bu yönetimler faşist olunca, Apocularımıza göre, "faşist teröre karşı devrimci şiddeti kullanmaktan başka yol kalmamıştır." Böylece Apocular'ın, yeni sömürgecilikle ilgili olarak yaptıkları tüm yakıştırmaların amacı belli olmuştur: kendi yaptıklarına hak verdirmek. Şöyle diyorlar:

*"siyasi ve silahlı mücadeleyi kentte ve kırdaki uygun koşullarda birleştirerek; düzensiz de olsa, başlangıçtan itibaren siyasi mücadele ile birlikte devrimci şiddete ve gerilla savaşına başvurarak..." (PR,s.20)*

Tabii burada siyasi mücadeleden ve "uygun koşullardan" laf olsun diye söz edildiği anlaşılıyor. Asıl muratları, "yeni sömürge" diye niteledikleri ülkelerde koşullar ne olursa olsun, baştan itibaren, "düzensiz de olsa" şiddet hareketlerini başlatmak ve sürdürmek. Yani Apocularımızın yaptıklarını yapmak.. Apocular kendilerinin Türkiye Kürdistanı'nda yaptıklarını bir dizi ülkenin devrimcilerine salık veriyorlar ve böylece yalnız "Kürdistan'ın Devrim teorisini" yapmakla kalmıyor, tüm "yeni sömürge" ülkelere de bir devrim teorisi armağan ediyorlar!

Ama yalnız "yeni sömürge" sayılan ülkeler değil, diğerleri için de yararlanılacak hazır devrim reçeteleri bu politik raporda mevcuttur. Apocularımız, "yeni sömürge" kapsamına sokmadıkları "Diğer ülkeler"i üç gruba

ayırıyorlar. Birinci grubu "Yeni sömürgeleşme sürecinde olan ülkeler", ikinci grubu da "bağımsız kapitalist gelişme içinde olan ülkeler" diye niteliyorlar.

Birinci grup ülkeler için şöyle deniyor:

*"Bu ülkeler, emperyalizme bağımlı kapitalizmin hızla gelişip tekelleşmeye doğru gittiği... ülkelerdir. Bu durum bir yeni sömürgeleşme sürecidir."*

Peki o zaman bu ayrımı yapmanın gereği ne? Emperyalizme bağımlı tekelci kapitalizm geliyorsa ve böylece yeni sömürgecilik ilişkileri varsa o zaman neden bunlara da "yeni sömürge" denmiyor? Onlar bir "yeni sömürgeleşme süreci" koyuyor, sonra da işte "yeni sömürge oldu!" diyorlar. Aradaki sınırları nasıl saptıyorlar acaba? Anlaşılan Apocularımız, armuta armut demek için sonbaharı bekliyorlar! Ancak bu tür ayrımlar zorakidir ve bu sayın teorisyenlerimizin kendi kafalarındaki garip şemaların ürünüdür. Sosyalizme yönelemiyen ve emperyalist ülkelerle ekonomik ilişkilere giren her ülke çağımızda yeni sömürgeciliğin etkilerine şu veya bu ölçüde açıktır, şu ya da bu ölçüde sömürülür.

Apocular bu gruba örnek olarak Irak'ı veriyorlar. Ama sonradan, görüş değiştiriyor, bu ülkedeki orta burjuvazinin, "işbirlikçi büyük burjuvaziye yenilerek gücünü yitirdiğini" söylüyorlar (PR, s.38). Daha sonra ise şunu söylüyorlar:

*"Mısır'da devlet kapitalizmi biçiminde gelişen kapitalizm tekelleşme aşamasına gelince, burjuvazi emperyalizmle yeni sömürgecilik bağımlılığı içine girdi ve bunu daha sonra Irak'taki benzeri gelişme izledi."* (PR, s.72)

Görüldüğü gibi, Apocularımız, verdikleri bu örnekle ilgili olarak da tutarlı değiller. Dedikleri birbirini tutmuyor.

İkinci grup ülkelere Suriye ve Cezayir örnekleri veriyor, bu ülkelerin "hem sosyalizm güçleriyle ve hem de çeşitli emperyalist ülkelerle dikkatli ilişkiler kurarak ekonomik bağımsızlıklarını koruma çabası içinde" oldukları ifade ediliyor ve şöyle deniyor:

*"Sosyalist ve emperyalist sistemler arasında bulunan bu ülkelere "bloksuzlar", "üçüncü dünya" gibi adlar takılsa da, bunlar ayrı bir statü oluşturmamaktadırlar. Ekonomik sistemleri kapitalizmdir ve kalıcı değil, değişmek üzere olan bir ara durumu ifade etmektedir".*

Bu ülkelere ilişkin olarak söylenenler de yine tutarsızdır. Bir kez "bloksuzlar" denen ülkeler yalnızca bunlar değildir. Bloksuzlar diye nitelenen ülkeler, NATO ve Varşova Paktı dışındaki hemen tüm ülkeleri kapsıyor. Bloksuzlar içinde, Apocularımızın yukarda sözünü ettiği her üç gruptan ülkeler yer aldığı gibi, Vietnam, Küba gibi sosyalist ülkeler de Bloksuzlar içinde yer alıyorlar. Bloksuz ülkelerin son toplantılarından biri, bilindiği gibi Havana'da yer aldı. "Üçüncü dünya" ülkeleri olarak nitelenen ülkeler ise, emperyalist ve sosyalist sistem dışındaki tüm ülkeleri kapsıyor. Anlaşılan Apocularımız dünyada olup bitenlerden habersizler. Sıradan bir gazete okuyucusu ve radyo dinleyicisi bile bu isimlerin hangi grup ülkeler için kullanıldığını bilir.

Bu ülkelerin ekonomik sistemi hem kapitalizm sayılıyor, hem de "kalıcı değil, değişmek üzere olan bir ara durumu ifade eder" deniyor. Bu da saçma değil mi? Hangi anlamda geçici? Ne ile ne arasındaki "ara durum"?

Ara-durumlar ancak kapitalizmin hakim duruma gelmediği ve çok zayıf olduğu ülkelerde, ulusal kurtuluş savaşı ertesinde ortaya çıkar. Böyle ülkelerde iktidarı alan "devrimci-demokratik" yönetimler, sosyalist ülkelerle sıkı ilişki içinde ve kapitalist olmayan bir yoldan ulusal

ekonomiyi inşaya giriştikleri zaman sözkonusu olur. Böylesine durumlarda ülkede egemen olan kapitalizm değildir, iktidarda olan burjuvazi de değildir. İktidar, genellikle, içerde işçi sınıfı, dışarda sosyalist ülkelerle ittifak içinde olan radikal küçük burjuvazidedir. Böylesine durumlarda ülkenin ekonomik sistemi sosyalist de değildir. Ama ulusal ekonominin kapitalist olmayan yoldan inşası başarılı biçimde sürdürülebilirse ilerde, işçi sınıfının daha da güçlenmesi ve sosyalist devrim için koşulların olgunlaşması mümkündür. Gelişim seyri böyle olmayabilir ve içerde güçlenen burjuvazi (çünkü bu ara durumlarda burjuvazi tümüyle ortadan kalkmaz, hatta gelişir de) iktidarı alabilir, emperyalizmle ilişkilere girerek ülkenin gelişim doğrultusunu değiştirebilir. Kapitalist ekonomilerde ise zaten bu tür bir ara durum veya "kapitalist olmayan yol" sözkonusu değildir.

Demek ki ara-durum kapitalizmle sosyalizm arasında bir yolarımını ifade eder. Kurtuluş savaşından sonra toplum kapitalizme mi, yoksa sosyalizme mi yönelecek? Bu süreçte hangi eğilimin ağır basacağı, sınıf güçlerinin durumuna, uluslararası ilişkilere bağlıdır.

Diğer yandan, Apocularımızın kapitalist olarak nitelikleri bu grup ülkelere ilişkin yorumu diğer bir açıdan tutarsızdır. Onlar bu ülkeleri "bağımsız kapitalist gelişme içinde" gösteriyorlar. Oysa çağımızda, güçlü emperyalist sistem karşısında, yeni sömürgecilik koşullarında bağımsız bir kapitalist gelişme olanaksızdır. Yeni sömürgeciliğin ağına düşen ülkeler, en başta, böylesine kapitalist bir yol tuturanlardır.

Raporda, 3. grup ülkelerden, "Afrika'nın çeşitli yerlerinde kalıntı olarak yarı-sömürge statüsünde bulunan ülkeler" diye söz ediliyor, örnek verilmiyor. Daha sonra, numara vermeden dördüncü bir gruptan, "kalıntı halinde" sayılan "işgal altında tutulan sömürgeler"den söz

ediliyor, daha sonra ise bir başka grup gündeme getiriliyor:

*"Ayrıca Avrupa ve Amerika gibi kıtalarda, kapitalist ülkelerin birbirlerine mali ve diplomatik bağımlılığın çeşitli biçimlerini gösteren çok sayıda bağımlı ülke bulunmaktadır.*

*"Kapitalist-emperyalist sistemin ağırlaşan bunalımı en çok bağımlı ülkeleri etkilemektedir ve sistemin en zayıf halkaları bunlardır..."*

Bu son gruptan örnek verilmiyor. Devrime gebe gösterilen bu en zayıf halkalar hangileri acaba? Diğer yandan da şöyle deniyor:

*"Özellikle emperyalizmin zayıf halkaları olan yeni sömürgeerde..." (PR, s.25)*

Emperyalizmin zayıf halkaları nerededir, "mali ve diplomatik" bakımdan "bağımlı" ülkelerde mi, "yeni sömürge"de mi yoksa hâlâ işgal altında bir sömürge olan Kürdistan'da mı? Çünkü Apocuların bir de böyle bir iddiası var:

*"Ortadoğu'da güçlendirilmek istenen emperyalist zincirin en zayıf halkasını Kürdistan oluşturmaktadır..." (KDY, s.258)*

Görüldüğü gibi bu "zayıf halkalar" meselesinde de Apocularımızdan kesin bir cevap almak olanaksızdır. Kafa karışıklığı ve şaşkınlık burada da kendini gösteriyor.

Şimdi de Apocularımızın Ortadoğu'daki duruma ve bu ülkelerin devrim sorunlarına ilişkin olarak döktürdükleri diğer bazı incilere bakalım.

Ortadoğu ülkelerinin toplumsal yapısı anlatılırken şöyle deniyor:

*"Bağımlı kapitalizmin gelişmesine ve tekelleşmesine paralel olarak Ortadoğu'nun birçok ülkesinde, yerli bir işbirlikçi-tekelci büyük burjuva sınıf doğup*



*gelişmiştir. Geliştiği ülkelerde feodal ve kompradorları da kendisine bağlayarak devlet yönetimini eline geçiren bu sınıf, günümüzde emperyalizmin işbirlikçisi ve sosyal dayanağı, bölgenin egemen gücüdür. Yönetimini daha çok faşist terörle sürdürmekte (...) Bugün İsrail, Türkiye, Pakistan, Mısır ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde egemenliğini sürdürürken, Irak gibi ülkelerde de egemen olmaya çalışmaktadır". (PR, s.37-38)*

Daha sonra ise, Afganistan ve İran'da olup bitenlerden, Filistin devriminden, Suriye, Güney Yemen, Libya ve Cezayir'in durumundan sözedilerek şöyle deniyor:

*"... emperyalizmin 1950'den beri oluşturduğu çıkar sistemi dağılmıştır. Derinleşen bunalım ve gelişen devrimci hareketler sonucunda bugün, Ortadoğu'nun işbirlikçi yönetimleri, iktidarlarını adeta yavaşatamaz hale gelmişlerdir..." (PR, s.39-40)*

Yukarıya aldığımız iki alıntıdan her birinde ayrı bir tablo çiziliyor. Birincisinde, Ortadoğu ülkelerinin "birçoğunda" emperyalizme hizmet eden işbirlikçi hatta faşist rejimlerin işbaşına geldiği ve bunların bölgenin "egemen gücü" olduğu anlatılıyor. Diğerinde ise emperyalizmin 1950'lerde Ortadoğu'da kurduğu çıkar sisteminin dağıldığı ileri sürülüyor. Bunların ikisi de şu yaşadığımız dönemde oluyor. Birincisine göre emperyalizmin bölgede güçlü bir dayanağı var ve üstün durumda, ikincisine göre ise nerdeyse pılıni-pırtısını toplamış Ortadoğu'dan göç ediyor.. Bunların hangisine inanmalı?

Gerçek şu ki Apocular olaylara, süreçlere objektif bir gözle yaklaşmasını bilmiyorlar. Onları daima tek yanlarıyla görüyor ve abartıyorlar. Birincisinde emperyalizmin, faşizmin konumu abartılmış, ikincisinde devrimci ve ilerici güçlerin.

Kullanılan terminoloji ise yine her zamanki gibi: Hem "işbirlikçi-tekelci" hem "büyük burjuva".. Tekelci burju-

vazi zaten "büyük" değil midir, ikisini yanyana kullanmanın bir gereği var mı? Ortadoğu'daki "birçok" ülkenin yönetimleri, örneğin İsrail, Mısır ve Suudi Arabistan'ın ki de faşist midir?

Bir de şuna bakalım :

*"Bu süre içerisinde Ortadoğu'nun hemen tümünde emperyalizmin yeni sömürgecilik uygulamaları geliştirilmiş ve bu durum eski toplumsal yapıların kısmen parçalanmasına, yeni sosyal güçlerin doğup gelişmesine yol açmıştı". (PR, s.36)*

Görüldüğü gibi, bu kez Ortadoğu'nun "hemen tüm" ülkeleri yeni sömürgecilik kapsamına sokulmuş ve daha önce dışarda bırakılan Suriye de dahil edilmiştir. Eski toplumsal yapının parçalanması ve yeni sosyal güçlerin doğup gelişmesi de yine tümüyle yeni sömürgeciliğin eseri olarak gösterilmektedir. Bu anlayış başka yerlerde de tekrarlanıyor.

*"1970'li yıllara gelindiğinde, genel olarak Ortadoğu'da gelişen yeni sömürgecilik ilişkileri içinde, eski toplumsal yapılar büyük ölçüde parçalanmış ve yeni modern sosyal güçler gelişmişti". (PR, s.45)*

Bu durumda Ortadoğu halkları yeni sömürgeciliğe çok şey borçludurlar, eski sosyal yapıları parçalandığına ve yeni, "modern" sosyal güçleri geliştirdiğine göre.. Ne var ki, bu ülkelerde yeralan bu türden olumlu gelişmeleri yeni sömürgeciliğin ürünü saymakla Apocularımız kesin olarak yanılmaktadırlar ve yeni sömürgeciliğe boşyere iltifat etmekte, istemeyerek de olsa övgü dizmektedirler. Bu gelişmeler yeni sömürgeciliğin sayesinde değil, ama ona rağmen olmuştur. Çünkü yeni sömürgecilik ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırıcı değil, tersine frenleyici bir güçtür. Yeni sömürgecilik, çağımızda, ulusal kuruluş savaşlarının ertesinde, emperyalizmin ekonomik ve

kültürel hegemonyasından kurtulmak, kendi ulusal ekonomilerini inşa etmek, kendi kültürlerini geliştirmek istedikleri bir dönemde bu halkların yaşamına girdi ve onların gelişme seyrini saptırdı. Bu ülkelerin emperyalist ülkelerle değil de sosyalist ülkelerle ticari ilişkilerini geliştirdiklerini ve emperyalist hile ve dayatmalara karşı direnebildiklerini düşünün, o zaman ticari ilişkilerde aldanmayacaklar, hammaddelerini ucuza kaptırmıyacaklar, tekelci kuruluşların kredi - yardım adı altındaki soygunlarından kendilerini koruyabilecekler ve böylece hem büyük maddi değerlerin çok çeşitli yollarla bu ülkelere emperyalist ülkelere geçişi önlenecek, hem de ülkenin kültür hayatı emperyalizmin yoz kültürü ve yaşama tarzı altında kararmıyacak. Nitekim kendilerini yeni sömürgeciliğin ağından koruyabilen halklar da var: Yemen, Angola, Mozambik, Etopya, bir ölçüde Suriye, Cezayir, Libya.. Yeni ve ileri sosyal güçlerin oluşumu da asıl bu ülkelerde, daha hızlı ve daha düzenli biçimde gerçekleşiyor. Yeni sömürgeciliğin ağına düşen ülkelerde ise ancak çarpık bir gelişme söz konusudur.

Apocularımız, hem yeni sömürgeciliği ABD'nin geliştirdiği bir karşı-devrim, "halklara karşı bir savaş, bir zor kullanımı" olarak niteliyor, hem de onun böylesine yeni, "modern" sosyal güçler geliştirdiğini iddia ediyorlar. Bu nasıl oluyor acaba?.

## Emperyalizmin Bunalımı Neden Kaynaklanıyor?

Raporun Ortadoğu'ya ilişkin bölümünde, emperyalizmin bugün içine düştüğü bunalımın "önemli bir etkeni" olarak petrol kaynakları üzerindeki denetiminin zayıflamış olması gösteriliyor (PR, s.45). Daha sonra ise

emperyalist bunalımın "daha çok enerji sorunundan kaynaklandığı" iddia ediliyor (PR, s.67).

Bu iddialar gerçeğe uymuyor. Biz kez emperyalizm petrol kaynakları üzerindeki denetimini yitirmemiş veya bu denetim, bir bunalım yaratacak düzeyde zayıflamamıştır. Ortadoğu ve Latin-Amerika petrolü emperyalist şirketlerin denetiminde. Bir ara Irak'ta millileştirme girişimleri oldu, şimdi de İran'da emperyalist şirketler üretim alanından uzaklaştırıldılar. Ama Irak ve İran da yine petrolerini emperyalist ülkelere satmak zorundalar. Diğer yandan ABD tükettiği petrolün % 80'ini kendi ülkesinde ve Alaska'da çıkarıyor. Son dönemde Meksika'da yeni zengin petrol yatakları bulundu. İngiltere ve Norveç kendilerine bitişik denizlerde petrol çıkarıyorlar. Atom enerjisi ise giderek daha büyük ölçekte emperyalist ülkelerde üretilmektedir. Bu nedenle de günümüzde emperyalist ülkeler için bir enerji krizinden söz etmek mümkün değil.

Petrol fiyatlarındaki artışın emperyalist ülkelerdeki maliyet fiyatlarına etkisi sanıldığından çok daha azdır. Ne var ki tekeller, sanayi ürünlerinin fiyatlarını kat kat yükseltmek için petrol fiyatlarındaki artışı bir propaganda aracı, bir gerekçe olarak kullanmışlardır. Petrol fiyatlarındaki artıştan en çok yararlananlar ise petrol şirketlerinin kendisi olmuştur. Bunlar kârlarını kat kat arttırmışlardır. Diğer yandan emperyalist ülkelerin sanayi mallarının fiyatlarını çok daha yüksek düzeyde arttırmaları, yine ticari ilişkilerin geri kalmış ülkelerin zararına sonuçlanmasına, petrol fiyatlarındaki artışın yükünün bu ülkelerin omuzlarına binmesine yol açmıştır.

Bu nedenlerle, emperyalist kampın bugün içine düştüğü derin bunalımın petrol sorununa veya enerji krizine bağlanması mümkün değildir. Bu, en başta kapitalizmin iç çelişkilerinden kaynaklanıyor, diğerleri ise - sosyalist

sistemin varlığı ve giderek artan etkinliği, ulusal kurtuluş hareketleri vb. bunu hızlandırıyor. Nitekim kendileri de Politik Rapor'un başlarında, kapitalist sistemin içine düştüğü derin bunalımın nedenlerini sıralarken, gösterdikleri dört önemli neden arasında petrol sorununa veya enerji krizine yer vermiyorlar. O zaman yer vermiyorlar ama, sonra da, yeri gelince enerji sorununu en başa çıkarıyorlar. Bu tür unutkanlıklar ve birbirini tutmazlıklar zaten kendilerinde bir özellik haline gelmiştir.

## Apocuların Ortadoğu Devrimcilerine Verdikleri Dersler

Apocular Ortadoğu ülkelerinin devrimleri üzerine kafa yoruyor ve bu ülkelerde devrimlerin "çıkamazı" nı şöyle izah ediyorlar:

*"Devrimde burjuva radikalizminin önderliği hala aşılamamış; bu önderlik ise, devrimlerin gelişmesi önünde engel olarak, onları çıkmaz içinde tutmuştur. Türkiye, İran, Pakistan, Mısır ve diğer ülkelerin devrimlerinde bu durum açıkça görülmektedir."*

Diğer yandan, kendilerinin yazıp çizdiklerine bakılırsa, burjuvazinin nerdeyse bir tüm olarak tekelleşip emperyalizmin işbirlikçisi haline geldiği bu ülkelerde, bırakalım devrime "önderlik" etme, ama herhangi türden bir burjuva radikalizminin olmaması gerekir. Kürdistan Devriminin Yolu adlı broşürde şöyle deniyordu:

*"Bütün bu tedbirlere rağmen Türk milli burjuvazisi fazla gelişmediği gibi, giderek milli etkinliğini de kaybetti."*

*"Türk milli burjuvazisinin gelişmemesinin başında emperyalist egemenlik gelir. (...) Ekim Devrimi'n-*

den duyulan korku ve işçi köylü düşmanlığı, Türk burjuvazisini erkenden emperyalizme teslimine götürdü. Bağımsız olmayan bir ülkede milli burjuvazinin gelişme olanakları sınırlıdır." (KDY, s.171)

Politik Papor'da ise şöyle deniyor:

"Kapitalizmin gelişmiş olduğu yeni-sömürge ülkelerde, eskinin burjuva radikalizmi ölmüştür." (PR, s.19)

Eğer öyleyse kendileri hangi "burjuva radikalizminden" söz ediyorlar? Nasıl oluyor da bu ölü şey hâlâ bu ülkelerin devrimlerine "önderlik" edebiliyor, aşlamıyor ve bu ülke devrimlerinin çıkmazını oluşturuyor? Kimbilir, belki bu da "teorisyenlerimizin" dalgın zamanına rastlamıştır..

Diğer yandan, Apocularımız, Ortadoğu ülkelerinin devrimlerini bu "çıkılmaz"dan kurtarmak için kolları sıvamışlardır. Şöyle diyorlar:

"Bu çıkılmazdan kurtuluş yolu, Ortadoğu devrimlerinin gelişmesinin tek ve bir tek yolu, proletarya önderliğidir. Gelişen yeni sömürgecilik altında, bu ülkelerde devrime önderlik yapabilecek oranda işçi sınıfı gelişmiş ve yarı proleter ve aydın-gençlikten oluşan muazzam güçte bir müttefik oluşmuştur" (PR, s.49)

Daha sonra ise, Ortadoğu ülkelerinin proletarya hareketlerinde gördükleri ciddi eksikleri tespitte girişiyor ve şöyle diyorlar:

"Günümüzde Türkiye, Irak, İran ve diğer ülkelerin devrimlerinde oluşumu açık olarak görülen proletarya önderliğinde, kendi içinde önemli sorunları vardır. Bu sorunlar nelerdir?"

"Birincisi teori ve program alanlarında görülen yetersizlik ve hatalardır. Proletarya devriminin ve sosyalizmin en önde zafer kazandığı ülke olan Sov-

yetler Birliği'ne çok yakın olmasına rağmen, Ortadoğu'da, özellikle islam ideolojisine dayanan yerli gericiliğin çok güçlü olması ve geri toplumsal yapının emperyalizmle işbirliği altında uzun süre yaşatılması nedeniyle, Marksizm-Leninizmin yayılması oldukça geç ve zayıf olmuştur. Marksizm-Leninizm adına hareket eden güçler, onu doğru bir şekilde ülkelerinin ve Ortadoğu'nun somut şartlarına uygulamamışlar, daha çok revizyonizme ve reformizme sarılarak doğru devrim teorileri oluşturamamışlardır.

"...çoğunlukla sosyal şoven bir tutum içinde kalmışlardır. Bunların yanında zaman zaman dar, mahalli anlayışlar da görülmüştür (bu da ne demekse! (BN.)

"Türkiye, İran ve Irak gibi ülkeler, Marksizm-Leninizmin en erken girdiği ülkeler olmalarına rağmen, bu yanlışlıklar yüzünden devrim pratik bir olgu haline gelemediği gibi, doğru bir devrim teorisi ve programı da ortaya çıkarılamamıştır.

"Ancak 1970'li yılların sonuna doğru, bu konularda yeni gelişmeler ortaya çıkmış ve günümüzde bu yönlü çalışmalar sürmektedir." (Apocularımız burada herhalde kendilerini kast ediyorlar! 1970'li yılların sonuna doğru dediklerine göre..BN.)

"İkincisi, burjuvaziye karşı savaşında, proletaryanın en güçlü silahı olan proletarya örgütlenmesinin ve öncü birliğinin yaratılması sorunudur. Doğru bir teori ve program ortaya çıkarılamayınca bunun sonucu olarak güçlü proletarya partileri de örgütlenmemiştir."

Böyle bir partinin yaratılabilmesi için de Apocularımız şu iki görevin yerine getirilmesi gerektiğini söylüyorlar:

"Birincisi, proletaryanın bağımsız Marksist-Leninist örgütlenmesinin yaratılması ve devrimde önder hale getirilmesi...

*"İkincisi ise, Marksist-Leninist güçlerin bir parti içinde birleştirilmesidir..."*

Okuyucunun aklına şu soru gelecektir: Bu "birincisi" ile "ikincisi"nin farkı ne? İkisi de aynı şey değil mi? İşçi sınıfının Partisi örgütlenmiş ve devrimde önder hale gelmişse, o, bu işi yaparken zaten marksist-leninistleri de birleştirmiş demektir. Ama anlaşılan Apocularımız Partiyi boş bir petek sanıyorlar, arıları sonradan içine dolduracaklar!

*"Üçüncüsü, doğru teori ve programa dayanan, devrimci bir proletarya partisinin gerçekleştirebileceği strateji ve taktik alanlarındaki iç ve dış ittifaklar sorunudur..."*

Okuyucu yine soracak: Sen partini örgütlerken, devrimde önder hale getirirken bu iş stratejisiz ve taktiksiz mi oluyor? Zaten bu işler hep birlikte yürümez mi? Ama yine anlaşılan, Apocularımız bu işlerin sırayla olduğunu sanıyorlar. Önce boş peteği yapacaksın, sonra arıları toplayacaksın, sonra da "işte size strateji ve taktikleriniz!" diyeceksin.

Ancak tüm Ortadoğu'ya ders vermeye kalkışan Apocularımız ne yazık ki hâlâ bu işleri kavramış olmaktan çok uzaklar ve bütün bu sözlerle kendilerini gülünç duruma düşürdüklerinin farkında bile değiller. Onların o "ikincisi" dedikleri şey, yani proletaryanın öncü birliğini, yani partisini yaratmak, bütün öteki saydıklarını kapsar. Proletarya partisi ideoloji, politika ve örgüt yapısı olarak bir bütündür.

Ancak Apocuların yukardaki gibi bir sıra izlediklerine kuşku yok. Kendileri, 1978'e kadar bir ideoloji yaratmakla uğraştıklarını söylüyorlar. Bu "yoğun" çabalar sonucu ortaya "Kürdistan Devriminin Teorisi" diye nitelendikleri Kürdistan Devriminin Yolu adlı yazı çıkmış. 1978'de parti kurmaya karar verdik diyorlar, o da PKK.



Şimdi de herhalde strateji ve taktik saptamakla uğraşmıyorlar..

Apocularımız, kendilerinin marksizm-leninizmden söz eder olmalarının daha şu son 3-5 yılın ürünü olduğuna ve onu da bir karikatüre çevirdiklerine bakmadan, 40 50 yıllık ve daha uzun ömürlü komünist partilerine sahip bu ülkelerin marksist-leninistlerine ve proletaryasına ders vermeye kalkışıyorlar. Ne var ki, Irak ve Suriye Komünist partilerinde, bir politik rapor yazdığı zaman Apocularımızın düştüğü bu maskaralığa düşmeyecek, onların yaptığı hataların binde birini bile yapmayacak kadar marksizmi-leninizmi ve Ortadoğu'nun şartlarını bilen yüzlerce kadro vardır. Ama Apocularımız, ders vermeden önce ders almaları gerektiğinin ne yazık ki farkında değiller...

Apocular, Ortadoğu ülkelerinde marksizm-leninizmin geç yayıldığını ve zayıf kaldığını söylüyor, bunu da "islam ideolojisine dayanan yerli gericiliğin" gücüne ve geri toplumsal yapıya bağlıyorlar. Bir kere bu yayılış geç değildir, bu, sözkonusu ülkelerdeki komünist partilerinin tarihinin 50-60 yıllara uzanmasından bellidir. İkincisi, tüm ülkelerde zayıf da kalmamıştır. Irak ve Suriye'de, sosyal yapının nisbi geriliğine rağmen güçlü komünist partileri oluştu. Bu partilerin uzun mücadele deneyleri var, uluslararası komünist harekette önemli yeri ve saygınlığı olan Halit Bektaş gibi liderler yetiştirdiler ve mücadeleye içinde sayısız kurban verdiler. Bu partilerin ülkelerinin politikasında her zaman ciddi bir ağırlıkları oldu.

Bu örnekler, aynı zamanda islam dininin de marksizm-leninizmin gelişmesi karşısında, Apocuların abarttığı derecede bir engel olmadığını gösteriyor. Apocular, eski dönemlerde Arap-İslam ordularının Kürdistan'ı işgalinden duydukları milliyetçi kin ve öfkeyle, islam dinine ilişkin olarak, bilimsel değil, duygusal bir yaklaşım için

deler. Bu duygusal yaklaşımı, hatta din adamlarını toptan gerici saymaya, onları düşmandan göstermeye kadar vardırıyorlar. Oysa dinin gerici din adamlarının toplumsal olaylardaki rolünü de tarihi ve somut koşullara göre değerlendirmek gerekir. Bu ülkeden ülkeye, dönemden döneme fark eder. Bir ülkenin kendine özgü koşulları, çelişkileri, din adamlarının tavrının da olaylar karşısında farklı olmasına yol açabilir. Örneğin günümüzde özellikle Latin Amerika ülkelerinde kilisenin, hiç değilse din adamlarının bir bölümünün, ilerici hareketlerden yana çıktığı görülüyor. Bugün Batı Avrupa ve ABD'nde bile barıştan yana önemli bir din adamları hareketi var ve bu, emperyalizmin gerici tutumuna ters düşüyor. İran'da din adamları zorba Şahlık rejiminin çökmesinde ve emperyalistlerin ülkeden kovulmasında önemli bir rol oynadılar. Kad-dafi, İslami değer yargılarından yola çıkmakla birlikte anti-emperyalist, ilerici bir rol oynuyor. Buna karşılık, bölgedeki ilerici hareketlere karşı Afganistan sorununda olduğu gibi bir "haçlı cephesi" kurmaya çalışan ve bunu islamiyet adına yapan Suudi Arabistan Meliki ve öteki gerici melik ve şeyh tayfası da var. O halde, bu konuda da doğru olan, sorunlara önyargılarla, mekan ve zaman gözetmeyen genellemelerle değil, somut, tarihi şartlara uygun bir yaklaşımda bulunmaktır.

Devrim sorununa bu tür tek yanlı, yüzeysel bakışlarla onu kavramak olanaksızdır. Fransa'da 1871 yılında, yani bundan 112 yıl önce işçi sınıfı devrim yaptı ve Paris Komünü kuruldu, ama bilinen nedenlerle uzun ömürlü olamadı. Bugün hâlâ Fransa'da devrim olmuş değil. Üstelik de bu ülkede eski, deneyli ve bugün de güçlü bir Komünist Partisi olmasına rağmen. Buna karşılık Angola gibi geri bir Afrika ülkesinde, işçi sınıfı hem nicel hem nitel olarak çok zayıfken, güçlü bir örgütlülüğe ve deneye bile sahip değilken, orada bugün devrimci bir hükümet

var ve ülkede sosyalizmin inşası yönünde bir süreç yaşanıyor. Suriye ve Irak'ta eski, deneyli, güçlü komünist partileri varken devrimci atılım, çok daha genç, deneyimsiz ve nisbi olarak zayıf örgütlü bir ilerici partinin olduğu Afganistan'da yer aldı. Ve yine toplumsal bakımdan çok daha geri olan, devrim öncesinde ancak 500 işçisinin ve iki orta dereceli okulunun olduğu bilinen Yemen'de bugün devrimci bir hükümet var ve sosyalizm yönünde bir inşa süreci yaşanıyor. Bu örnekler de şunu gösterir: devrim sorunu çağımızda çok çeşitli iç ve dış koşullara bağlıdır, bu koşulların bütünü içinde değerlendirilmesi gerekir. Bunu yapmamak, sorunu salt kişilerin, partilerin ve sınıfların iradesine bağlamak kişiyi yanlıya götürür. Apocular işte böyle bir yanlı içindedirler.

Onlara göre kendine bir program beğenip, bir de "asgari bir örgütlenme" sağladın mı, gerisi "cesarete" kalıyor, yani hemen şiddet hareketlerini başlatmak; bu devrime varacaktır. Ama sorun o kadar basit değil! Eğer öyle olsaydı şimdiye kadar devrim yapmayan tek ülke kalmamıştı..

Apocularımız ders vermeye devam ediyorlar :

*"Proleter devrimci hareketler, böyle bir blokta kendi önderliklerini kurmalı, burjuva radikalizminin kuyruğuna takılmamalı (bu durumda gelişmeleri zayıf ve yarım kalır), fakat "sol" hataya düşmeden burjuva radikalizminin gücünü devrimden yana kullanmak için onlarla işbirliğine gitmelidirler. Bu konuda da, başta Filistin, İran, Irak devrimcileri olmak üzere çoğunlukla Arap devrimci hareketleri hatalı davranmaktadır." (PR, s.51)*

Bir ara öldüğü söylenen burjuva radikalizmi, görüldüğü gibi burada yeniden diriltiştir ve onunla, "sol" bir hataya düşmeden işbirliği yapılması istenmektedir. Peki, başkalarını bu tür sol hatalarla suçlayan baylarımız acaba

kendileri, geçmişte yaptıkları için ne düşünüyorlar? Onlar, kendi terörist gruplarının dışında hemen tüm devrimci, ilerici, yurtsever güçleri 'düşman ilan edip işi onlara karşı bir savaş ilanına vardırırken acaba ne yapmış oluyorlardı?

Ortadoğu'yu da aşip tüm dünyaya ders veren Apocularımız -Kürdistan onları yetiştirdiği için gurur duymalıdır.!- daha sonra şöyle diyorlar:

*"Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler, Ortadoğu devrimci hareketleriyle işbirliğinde daha aktif davranmalıdır"!*

## **PKK'ın KÜRDİSTAN'IN EKONOMİK VE SOSYAL YAPISINA İLİŞKİN TAHLİLLERİ**

PKK'ın, Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal yapısına ilişkin tahlillerinde bir bilimsellik veya sistematik bir yaklaşım aramak boşunadır. Gerek KDY broşüründe, gerek Politik Rapor'da bu konuda da tam bir curcuna hakimdir. Bir yandan bilimsel konulardaki cehaletleri, diğer yandan küçük burjuva öfkesinin yönlendirdiği tepkicilikleriyle bu konuda da akıllarına estiği gibi yazıp çizmektedirler.

### **Kürt Ayaklanmalarında Önderlik "Gerici" mi idi?**

20. yüzyıldaki Kürt ayaklanmalarından söz edilirken, "bu ayaklanmaların önderliği feodal gericilerin elindeydi", diyor (bk. PR, s.58).

19. ve 20. yüzyıldaki Kürt ayaklanmalarının büyük çoğunluğuna bey, şeyh, seyit gibi feodal sınıfa mensup kişilerin önderlik ettiği doğrudur. Ama salt buna bakarak bu önderliği gerici sayamayız. Sözkonusu tarihi dönemlerde feodal sınıfın Kürt toplumunda tutucu ve gerici bir rol oynamış olması, bu ayaklanmaların önderliğini yapmış feodal unsurları da gerici saymayı haklı kılmaz.

Bu, feodal sınıfın rolü ile sözkonusu önderliğin rolünü birbirine kartıştırmak olur. Bu önderliğin sözkonusu ayaklanmalarda ilerici veya gerici bir rol oynayıp oynamadığını, bu hareketlerin niteliği belirler. Kürt ayaklanmaları, feodal sınıfa mensup önderler tarafından da yönetilmiş olsalar, sözkonusu dönemde ulusal, ilerici bir karakter taşırlar, ulusal baskı ve sömürüye karşı yönelmişlerdir. Bir sınıf olarak feodallerin ulusal birlik ve kurtuluşun önünde bir engel olmalarına karşılık, ulusal hareketlere katılanlar veya başı çekenler tarihi bakımdan ilerici bir rol oynamışlardır ve bu nedenle de gerici olarak nitelenemezler.

PKK'ın, Kürt ayaklanmalarının önderliğini feodal-gerici olarak nitelemesi, bu ayaklanmaların özünü ve sözkonusu önderlerin rolünü kavramadığını gösterir. Bu bakış açısı, ötedenberi Kürt halkının düşmanlarının, özellikle de sömürgeci Türk burjuvazisinin tezidir. Türk burjuvazisi de, ayaklanmaların başını çekenlerin feodal kökenli olmasına bakarak bu ayaklanmaları karalamış ve halkımızın haklı istemlerini böylece gözardı etmek istemiştir.

Afganistan kralı da bir feodaldi, ama İngiliz sömürgeciliğine karşı Afganistan'ın özgürlüğü için savaştığında, tarihi bakımdan ilerici, devrimci bir rol oynadı. Bir Kürt feodali Kürt köylüsünü sömürdüğü ve bu sömürüyü devam ettirmek istediği, demokratik değişimlere karşı durduğu zaman elbet gerici bir iş yapmaktadır. Ama o, ulusal harekete katıldığı, sömürgeci zulüm ve sömürüye karşı kitle mücadelesinin başını çektiği zaman, hiç kuşkusuz, ilerici bir rol oynamaktadır.

Feodallerin ulusal harekete katılmaları ve böylece ilerici bir rol oynamaları, elbette onların ulusal kurtuluş hareketi içinde kendi sınıfsal çıkarlarını tümüyle bir yana attıkları veya bu hareket içinde zamanla gerici bir konu-

ma düşmeyecekleri anlamına gelmez. Feodal ve burjuva unsurlar ulusal kurtuluş savaşını kendi çıkarlarıyla sınırlı tutmayı, devrimin daha ileri aşamalara geçmesini önlemeyi elbette isteyebilirler, özellikle de çağımızda sömürgecilik ve emperyalizmle kolayca uzlaşabilirler. Ancak bu, onların, her hal ve şartta gerici bir rol oynadıkları anlamına gelmez.

1925-1940 arasında yeralan ayaklanmalara ilişkin olarak da şöyle bir sonuca varılıyor: "feodallerin ekonomik çıkarları ve siyasi güçleri tümüyle kırıldı." (PR, s.58)

Bu da bir başka yanlış genelleme. Bu ayaklanmalardan sonra Türk sömürgeci yönetimi Kürt feodallerinin ekonomik çıkarlarına tümüyle son vermedi. Daha çok ayaklanmalara katılan feodallerin ekonomik çıkarlarına dokundu, ama yine de tümüyle değil. Böyle bir sonuca varmak için ortada hangi nedenler var? Türk hükümeti Kürdistan'da bir toprak devrimi mi yaptı? Elbette hayır. Ağaların topraklarına hiçbir şekilde dokunulmadı. Ayaklanmaya katıldığı için öldürülenlerin yerine çocukları veya torunları geçtiler. Batıya sürgün edilenler yine eski yerlerine, topraklarının ve meralarının başına döndüler. Bunun içindir ki onlar bugün de, büyük çoğunlukla, eski topraklarının sahibidirler.

Feodallerin siyasi nüfuzu için de aynı şey söylenebilir. Evet, onlar 19. yüzyıl başlarından başlayarak merkezi devletle giriştikleri birçok çekişmede, kendi küçük "ülkelerinin" -feodal beyliğin sınırları içindeki toprağın ve halkın- tek hakimi olmaktan çıktılar. Oraya sömürgeci devletin eli uzandı, denetimi büyüdü. Ama feodallerin halk üzerindeki nüfuzu son bulmadı. Diğer yandan bu siyasi etkinlik yeni koşullara uygun biçimler kazandı. Örneğin çok partili yaşam bunlara, sömürgeci burjuvaziyle uyum içinde önemli bir politik etkinlik kazandı.

Öyle olunca da, "feodallerin ekonomik çıkarları ve siyasi güçleri tümüyle kırıldı," biçimindeki bir iddia, gerçeklerle bağdaşmayan boş bir söz olarak kalıyor. Bu iddia, PKK'ın, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'da feodal yapıyı ayakta tuttuğu, kendisine bir dayanak ve işbirlikçi yaptığı biçimindeki öteki belirlemelerine de ters düşüyor. Evet, sömürgeci güçler Kürdistan feodalitesinin ekonomik temellerine dokunmadılar ve politik gücü belli oranda onunla paylaştılar.

## Kürdistan'a Kapitalizmin Girmesine, Pazar Sorununa ve Ulusal Burjuvaziye İlişkin Kafa Karışıklığı

PKK'cı teorisyenlerimiz, Kürdistan'a kapitalizmin sızması ve gelişmesiyle ilgili olarak telaş içindedirler. Bunu Kürdistan pazarının ortadan kalkması, Kürt ulusunun yokoluş sürecine girmesi gibi değerlendiriyorlar:

*"Gelişen Türk sömürgeciliği altında, uluslaşmadan ziyade, ulusal yok olma süreci hakimdir."*

*"Feodal dönemde, kendi ulusal öğelerini birçok komşu halktan daha fazla geliştiren Kürt halkı, bu öğeleri güçlü bir ulusal şekillenmeye dönüştürmeden, kapitalist sömürgeciliğin etkisi altında, ulusal yok olma sürecine girdi." (KDY, s.211)*

*"Kapitalizm uluslaştırıyor" diye yorumlanamaz. Yolların açılması, pazarın gelişmesi, modern sınıfların doğması objektif olgulardır. Bu temelde uluslaşma da gelişebilir, ulusal yok olma da.... Bu bir güç ve örgütlenme meselesidir. Durgun, kendiliğinden, mücadelesiz, uluslaşacağını söyleyenler, sömürgeciliğin uşaklarıdır...."*



*"Bu güncel belirlemeler ışığında, Kürdistan'da, kapitalist sömürgecilik altında gelişen Kürt uluslaşması değil, Türk uluslaşmasıdır".*

*"Uşaklığı meslek seçenler, 'kapitalizm uluslaştırıyor, dolayısıyla ilericidir,' 'kapitalizmin getirdiği traktör karasabana göre ilericidir' deyip sosyalist geçinirler." (KDY, s.212, 213, 214).*

Yüksek perdeden söylenen bu gülünç ve saçmasapan sözler, bu işlerden birazcık anlayan her okuyucu için yeteri kadar açıktır. Ama biz bu işlerden pek anlamadıkları belli olan ve bu yüzden de baylarımızın yazdıklarına hayranlık duyup hâlâ onların ardından giden insanların olduğunu da düşünerek, sabırla, bu sözler üstünde biraz duralım. Kürdistan gibi halkının yüzde 70'i okuma-yazma bile bilmeyen ve yarım-yamalak ortaokul bilgisiyle devrimci liderlik oynamaya kalkışanların birhayli bol olduğu bir ülkede bu tür görevleri de sabırla yerine getirmek gerekir.

Evet baylar, "kapitalizm uluslaştırır". Bu kapitalizm, ister Avrupa'da kendi dinamikleriyle geliştiği dönemdeki biçimiyle olsun, ister sömürgecilik yoluyla geri durumdaki Asya-Afrika, Latin Amerika halklarının yaşamına girdiği biçimiyle olsun, "uluslaştırır". Bu, tek tek veya bir sınıf olarak kapitalistlerin, sömürgecilerin istek ve iradesinin dışında böyle olur.

Kapitalizm tarihte, üretim güçlerinin gelişmesinde büyük bir rol oynadı, bu ilerici bir roldü. Uluslar kapitalizmin şafağında oluştu; kapitalizm doğmasa uluslar da doğmıyacaktı. Marksizm-leninizm ve tarihi gerçekler bu kadar açık. Kapitalizm kendi mezar kazıcısını da yaratır. Kapitalizmden sosyalizme geçilmesi bu sistemin uzlaşmaz iç çelişkilerinin sonucudur. Ama kimse buna bakarak, sosyalizmi kapitalistler istiyor demiyor. Kapitalizm, sömürgecilik biçiminde de olsa, bir ülkeye girdiği

zaman, dilediği kadar o ülke halkını köleleştirmeye çalışsın, götürdüğü kapitalist üretim ilişkileri, ortaya çıkmasına yol açtığı yeni sınıflar -işçi sınıfı ve burjuvazi- ve daha çok çeşitli nedenlerle, o toplumda kendisine karşı bir tepkinin, bir ulusal uyanışın ve mücadelenin doğmasına da yol açar. Yine hiç kimse buna bakarak, sömürgeciler bu ülkeler halkını "uluslaştırmak", orada ulusal kurtuluş savaşları yaratmak için bu ülkelere gidiyorlar, demiyor. Sömürgecilerin amacı elbet başkadır. Ama herşey onların gönlünce olmuyor. Ülkeye giren kapitalizmin uluslaşmaya yol açtığını söylemek, sömürgecilere ilericilik vasfı vermek değildir. Bunu böyle anlamak, ancak incelenen olay ve nesnenin yalnızca bir yüzünü görmek, özünü kavramamak demektir.

Evet baylar, "kapitalizmin getirdiği traktör karasabana göre ilericidir"! Traktör üretim güçlerinde bir gelişmeyi gösterir. O, eski üretim ilişkilerinin çözülmesi ve daha ileri üretim ilişkilerine geçişte bir adım oluşturur. Besbelli ki sosyalistlerin görüşü budur. Bunun aksini iddia etmek ancak kendini bilmez cahillerin işidir.

Apocularımız, "durgun, kendiliğinden, mücadelesiz" bir uluslaşmadan söz edenlere ateş püskürüyorlar. Kiminle ve ne için savaşıyorlar acaba? Apocularımız uluslaşmayı ne sanıyorlar? Onlar, bir ulusun ortaya çıkışını, bir avuç kahramanın -ya da kendini kahraman sanan budalannın- çabasına, "mücadelesine" mi bağlıyorlar?

Besbelli ki ulusların ortaya çıkışı, şu ya da bu kişinin, grubun, ya da sınıfın irade ve eylemiyle değil, tarihsel bir aşamada ve toplumsal gelişmenin sonucudur. Toplumsal gelişme yasaları ise kişilerin istek ve iradesinden bağımsız olarak vardır ve bizzat bu istek ve iradeye biçim verirler. Kişiler elbet bu gelişme yasalarını öğrenerek toplumsal gelişmeyi etkileyebilir, gelişmeyi hızlandırabilirler, ama bu yasaları değiştiremez, yok edemezler.

Toplumsal yaşamda gelişme düzeyi -esas olarak da üretim güçlerinin gelişme düzeyi- feodalizmi çözecek ve kapitalizmi geliştirecek kadar gelişmemiş olsaydı, dünyada herhangi bir ulus yaratmak hiç kimsenin kârı değildi.

Görüldüğü gibi Apocularımız toplumsal gelişme yollarından habersizdirler ve olaylara tümüyle idealist bir açıdan bakmaktadırlar.

Diğer yandan uluslaşmanın "durgun, kendiliğinden," olduğunu söyleyen kim? Ulusal baskı ve ulusal baskıya karşı direniş kendiliğinden bir şey midir? Sömürgecilik durgun ve kendiliğinden birşey midir? Besbelli ki bütün bunlar çağımızda çeşitli sınıfsal ve ulusal ilişkileri kapsıyan çok yönlü ilişkilerin, etki ve tepkinin ürünüdür. Apocularımız kendi kendileriyle hayal boksunu yapabilirler, ama ulusal sorunu tartışan hiç kimse böyle bir iddiada bulunmuyor. Tersine biz, dün ve bugün arasında yeralan değişimlere -gerek sömürgeci güçler, gerekse Kürt toplumu bakımından- işaret ediyoruz.

Biz, kapitalizmin yeteri kadar gelişip hakim duruma gelmemiş olsa bile, Kürt toplumunun bir ulus haline geldiği görüşündeyiz ve gerçek de budur. Lenin, kapitalizmin bir dünya sistemi haline geldiği, emperyalizmin kapitalist ilişkileri tüm halkların hayatına soktuğu çağımızda, sömürge halklarının da birer ulus olarak tarih sahnesine girdiklerine işaret etmişti. Bazıları, ulusun varlığından söz etmek için kapitalizmin egemen duruma gelmiş olması gerektiğini sanıyor ve bu yanıltan yola çıkarak Kürdistan'ın yarı-feodal yapısını yok sayıyor, ülkemizde kapitalizmin hakim duruma geldiği zorlamasına başvuruyorlar. Oysa yarı-feodal bir ekonomik yapı henüz sürmekte olsa da halkımız, benzer durumdaki birçok halk gibi bir ulustur.

Apoculara gelince, onlar, ulusu ortaya çıkaran tarihsel gelişmeleri kavramıyor, sömürgeciliğin baskıları ve

planları karşısında paniğe kapılıyor, Kürt ulusunu yokolma sürecinde görüyorlar. Ve onlara göre ulusu bir mücadele ile yaratmak gerekiyor!

Tarihte sömürgeciliğin yokettiği halklar da olmuştur, Kuzey Amerika yerlileri gibi. Ama halkımız bu durumda mı? Gerçek şu ki Apocularımız bir hayal dünyasında yüzüyorlar. Halkımız bir Kızılderili azınlık durumunda değil. O, ikiyüz yıla yakın süredir özgürlüğü için savaşıyor ve bu savaş günümüzde çok daha kitlesel ve yüksek bir düzeye ulaşmış bulunuyor. Bugün sorun Kürt ulusunu "mücadele" ile yaratma değil, halkımızın ulusal kurtuluş savaşını zafere ulaştırmadır. Bunun ise "durgun, kendiliğinden ve mücadelesiz" olacağını kimse iddia etmemiştir. Apocular kendi kendilerine sayıklıyorlar.

Görüldüğü gibi Apocuların bakış açısı karamsar bir bakış açısıdır. Bu da onları terörizme iten önemli bir nedendir. Onların "mücadele" anlayışları da işte budur. Ne var ki, sözünü pek bolca etmelerine karşılık, bu, devrimci bir mücadele yöntemi değildir ve halkımız onların anarşizan eylemleriyle değil, gerçekten devrimci bir mücadele ile kurtulacaktır.

Apocularımız, feodal dönemde, halkımızın "ulusal öğeleri" geliştirirken, şimdi tersine bir gidişle, "ulusal yok olma sürecine girdiğini" iddia etmektedirler. Bu, tarihsel olayları kavramayışın, olan-bitenden yanlış sonuç çıkarmanın tipik örneğidir ve onların umutsuz ve karamsar bakış açısının temelidir. Bu görüş gerçeklere de tümayle ters düşüyor. Eğer öyleyse Kürt halkındaki bugünkü ulusal kabarış nasıl açıklanabilir? Niçin 19. yüzyılda, 20. yüzyılın başlarında değil de şimdi ulusal görüşler böylesine kitlesellik kazanıyor, ulusal örgütler fıskırıyor? Neden daha önceleri ulusal hareketler saman alevi gibi parlayıp sönerken şimdi onbinleri bulan peşmerge güçleri yıllar boyu Kürdistan'ın kurtarılmış bölgelerini çok

daha güçlü ve modern silahlarla donatılmış devletlere ve onların ordularına karşı savunabiliyor? Eğer bu bir yok-oluş süreci ise Kürdistan'da ortaya çıkan işçi sınıfını, burjuvaziyi, işçi sınıfı ve köy emekçileri adına ortaya çıkan örgütleri ve bizzat, Apocularımızın o çok sevdiği sözcükle modern (!) PKK'yı nasıl açıklamalı? Neden kendileri 19. yüzyılda veya Medler zamanında ortaya çıkmadılar da şu 1970'li yıllarda arzı endam ettiler?.

Ama hakkını vermek lazım, onları yaratan Kürdistan işçi sınıfı değil, Kürt küçük burjuva karamsarlığıdır. Bu karamsarlık, tarihi ve toplumsal olayları yorumlamakta gericedir. Onun içindir ki kentleşmeye ve traktöre tepki duymaktadır. Kürt toplumunu aşiret hayatı ve kapalı ekonomi dönemine geri götürmeye özenmektedir.

Bu mantıkla Apocularımız Kürdistan'a yol yapılmasına bile karşı çıkıyorlar:

*"Kürdistan bu yollar vasıtasıyla il il, ilçe ilçe, köy köy Türkiye'ye bağlanarak; bir ille başka bir il arasında, giderek bölgeler ve tüm ülke düzeyinde, bir pazar birliği etrafında örgütlenmesi olanaksız hale getirilmiş olacaktır." (KDY, s.189)*

Apocularımızın ve benzerlerinin, geçmiş dönemde neden bazı bölgelerde yol yapan makinaların karşısına dikildikleri ve köylere yol yapan işçileri dövdükleri kolayca anlaşılabilir. Onlar, akılları sıra, sömürgeci güçlerle mücadele etmekte idiler! Oysa pratikte gerici bir iş yapıyorlar ve köylü kitlelerinin istemlerine karşı çıkıyorlardı.

Bu ne adına yapılıyor: Kürdistan toplumunun "ülke düzeyinde, bir pazar birliği etrafında örgütlenmesi olanaksız hale" gelmesin diye.. Bu tutum da iki bakımdan yanlış ve gericedir. Bir kez böyle yapmakla Kürt ulusu bir pazar etrafında toplanmış olmuyor, kapalı ekonomi içinde tutulmaya çalışılıyor. Oysa pazarın oluşması için yolların açılması, köy, kasaba ve kentlerin birbirine bağlan-

nası gerekli. Ama Kürdistan'ın bağımsız bir pazarı yok ve o, bu yollarla Türkiye pazarına ve giderek dünya kapitalist pazarına bağlanmış olacak.. Doğru, öyle olacak. Ne var ki bunu önlemek, dünyada hiçbir Apocunun ve benzerinin başaramıyacağı iştir! Bunu önlemek için tarihin çarkını geriye çevirmek, 6-7 yüzyıl öncesine dönmek gerekir.. Kapitalizmin ulusal sınırları aşarak bir dünya pazarı oluşturduğu dönemden bu yana, artık dünyamızda, en gelişmiş kapitalist ülkeler dahil, bağımsız bir pazara sahip olan tek ülke kalmamıştır. Kapitalizm tüm ülkelerin pazarını binbir bağla birbirine bağlamıştır. Ancak sosyalist ülkeler bu pazarın dışına çıkabildiler ve kendi, bir bakıma "ortak" pazarlarını oluşturdular. Ama onlarla kapitalist ülkeler arasında bile çok çeşitli ekonomik bağlar var.

Kürdistan gibi geri bir ülkenin, kapitalist bir dünya ortasında, sömürülmeden, başka pazarlara bağlanmadan ayakta kalmasını düşünmek veya istemek, onun dünyanın dışında olmasını istemekle eşitir.

Ama bu durum Kürt ulusunu ortadan kaldırır ve bir yok oluşa mı götürür? Hayır, Apocularımız yüreklerini ferah tutsunlar, böyle bir sonuç vermez. Çünkü, pazar kavramı çağımızda nitelik değiştirmiştir ve bir ulusu oluşturan öge olarak önem taşıyan "iktisadi yaşantı birliği"dir. Kürdistan dış pazarlara açılmakla halkımızın iktisadi yaşantı birliği ortadan kalkmıyor. Tam tersine sömürgeci ve emperyalist sömürü ve baskı mekanizması bu iktisadi yaşantı birliğini daha belirgin, daha da güçlü hale getiriyor. Bu, halkımızın, içinde bulunduğu durumu, ekonomik çıkarlarını kavramasını ve özgürlük için daha da istekle mücadeleye atılmasını kolaylaştırıyor.

PKK'cı teorisyenlerimiz, Kürdistan'ın ekonomik yapısından ve son yüzyıllarda yeralan değişimlerden söz

ederlerken ekonomi politik konusunda yeni bir cehalet örneği sergiliyorlar. KDY broşüründe şöyle deniyor:

*"Sanayi devriminden sonra yaygınlaşan meta ihracı, Kürdistan'da zanaatçılığı yıkıma uğratmıştı. 1850'lere kadar kendi kendine yeterli bir ekonomik yapısı olan Kürdistan, bu tarihten sonra ekonomik bağımsızlığını yitirdi. Ortadan kalkan zanaatçılık yerine manifaktür ve fabrika üretimi geçmediği için, kıra dayanan feodal ekonomi daha da pekişti."* (KDY, s.184)

*"1950'lere kadar Kürdistan'da hâlâ durgun bir feodal ekonomi hakimdi"* (KDY, s.185)

Ciddi hiçbir incelemeye dayanmayan, kulaktan dolma ve birbiriyle çelişen görüşler peşpeşe sıralanmış. Örneğin yukardaki ifadeden anlaşılan, Kürdistan'da zanaatçılığın 1850'lerde yıkıma uğradığıdır. Sanayi devrimi ile birlikte Batılı kapitalit ülkeler mallarının Osmanlı ülkesine akmasıyla genel olarak ülkede el sanatlarının ve zanaatçılığın gerilemesine yol açtıkları elbet doğrudur. Bu durum Kürdistan'ı da etkiledi. Ama bu yıkım öylesine birdenbire olmadı ve 1850'lerde tamamlanmadı. Kürdistan'da zenaatlar daha 1950'lere kadar varlıklarını önemli ölçüde korudular. Bu tarihten sonra yıkımları hızlandı. 1950'lere gelinceye kadar Kürt köylüsünün pazarla ilişkileri çok daha zayıftı ve onun ihtiyaçlarını genellikle kent ve kasabalardaki zanaatçı üretimi karşılıyordu. Bugün bile bu türden zenaatlar, pazardaki payları çok azalmış olmakla birlikte, tümüyle ortadan kalkmış değildir.

Eğer sanayi ürünleri niteliğindeki meta -zanaatçı ürünü de elbet satışa arzediliyorsa bir metadır- pazara daha 1850'lerde bu denli hakim olmuşsa, o zaman, nasıl "kıra dayalı feodal ekonomi daha da pekişti" denebilir ve nasıl, "1950'lere kadar Kürdistan'da hâlâ durgun bir feodal ekonominin hakim olduğu ileri sürülebilir? Bu iddialar birbirleriyle çelişiyor.

Zenaatçı üretimi Ortaçağ'a özgü lonca üretimini temsil eder. Durgun ve doğal olarak nitelenen feodal ekonomide, köyle kent arasındaki işbölümünde, zenaatlar, bu doğal ekonominin kent bölümünü oluşturur, yani onlar feodal üretim ilişkilerinin bir parçasıdır. Zenaatçı üretimi basit ticari üretimdir, ya da basit meta üretimi. Eğer, iddia edildiği gibi, Kürdistan'da, daha 1850'lerde sanayi malları, yani kapitalist meta pazara hakim olmuş ve zenaatları yıkıntıya uğratmışsa, feodal ekonominin daha da pekişmesinden değil, ancak tersinden söz edilebilir. Böyle bir gelişim kırı da kaçınılmaz olarak etkiler ve onu daha geniş bir pazarla, kapitalist pazarla ilişki içine sokar, durgunluktan çıkarır.

Kuşkusuz, el sanatlarının yıkımı, kendi iç gelişmesi sonucu olmadığı ve yerini bir endüstriye bırakmadığı için Kürdistan'da üretim güçlerinin gelişimini değil, bir gerilemesini gösterir. Ne var ki, böyle de olsa, sözkonusu değişiklikler, feodal ekonomiyi pekiştirici değil, çözücü bir etki yapar.

PKK teorisyenleri (!), bütün bu bilim dışı iddiaları, sömürgecilik koşulları altında Kürdistan'da hiçbir ekonomik gelişme olamayacağı varsayımına, bu konudaki yanlış önyargılarına haklılık kazandırmak için ortaya sürmektedirler.

*"Kürdistan'da, başta Türk kapitalizmi olmak üzere, uluslararası tekellerle Kürt feodallerinin çıkarları doğrultusunda bir kapitalist gelişme süreci, özellikle 1960'lardan itibaren, hızlandırılmaya başlandı. Böyle bir kapitalist gelişmenin milli olması beklenemedi, uluslararası tekellerin, Türk burjuvazisinin ve kompradorluk rolü oynayan Kürt feodallerinin işbirliği içinde geliştirdikleri bu, kapitalizm şartlarında, Kürdistan'da en ufak bağımsız bir ekonomik gelişme mümkün değildir." (KDY, s.187)*



Görüldüğü gibi Kürdistan'da bir kapitalist gelişmenin yer aldığı tümden inkâr edilemiyor. Ama o bağımsız ve "milli" sayılmıyor. Çağımız koşullarında böylesine "bağımsız" ve "milli" kapitalizmler aramanın -kapitalizm bir dünya sistemi haline gelmişken- saçmalığına daha yukarıda değinmiştik. PKK'cılar bu tür görüşleri Türk küçük burjuva devrimcilerinden almışlardır. DEV-YOL ve benzeri örgütler de, "Türkiye'de egemen olan kapitalizm bir milli kapitalizm değildir," diyerek, Türkiye kapitalizmini bir dış olgu, "emperyalist üretim ilişkileri"(!) sayıyorlar. (DEV-YOL'un bu türden yanlış görüşleri Özgürlük Yolu'nun 39-40'ıncı sayısında eleştirilmişti.)

Politik Rapor'da ise şöyle deniyor:

*"Siyasal gücü büyük oranda kırılan Kürt feodalleri ve yeni gelişmekte olan ticaret burjuvazisi Kürdistan pazarından uzaklaştırılarak, bu pazar üzerinde Türk burjuvazisinin gelişmesinin askeri ve siyasal koşulları yaratıldı". (PR, s.59)*

Kürdistan'da hem "Kürt feodallerinin çıkarları doğrultusunda" bir kapitalist gelişmeden söz ediliyor, hem de bunlar pazardan uzaklaştırıldılar, deniyor. Pazarla ilişkiler nedir ve pazardan uzaklaşma ne anlama gelir? Pazarla ilişki, pazara birşeyler satmak ve oradan birşeyler almak demektir. Feodaller nasıl oldu da bu pazardan uzaklaştırıldılar? Bir sınıf olarak ortadan kalktılar mı? Artık elerinde hiç artı ürün mü yok? Peki, onların çıkarları doğrultusundaki kapitalist gelişme ne demek? Bu, onların pazarla ilişkilerinin daha da gelişip güçlendiğini göstermez mi? Görüldüğü gibi baylarımız neler söylediklerinin, söylediklerinin ne anlama geldiğinin hiç mi hiç farkında değiller..

Ya ticaret burjuvazisinin pazardan uzaklaşması?. Bu burjuvazi "yeni gelişmekte" iken, "Türk burjuvazisinin işgali nedeniyle" pazardan uzaklaştırılmış. Demek ki yok edilmiş..

Kürdistan'da tüccarlar, elbet daha kapitalizm bu bölgeye sızmadan önce de vardılar, ama ticaret burjuvazisinin ortaya çıkışı asıl kapitalizm bu bölgeye sızdıktan sonra olmuştur. Kürdistan kent ve kasabalarında el zenaatları üretimi hakim durumdayken, zenaatçının müşteriyle bizzat, kendi dükkânında yüzyüze olması nedeniyle, tüccar sermayesi de sınırlı idi. Ama ticaret burjuvazisi 1950'lerden itibaren Kürdistan'da gelişip serpidi. Türk burjuvazisinin çıkarları, bundan da öte, emperyalist metropollere kadar uzanan ticari ağ, Kürdistan'da bir ticaret burjuvazisinin oluşmasına engel değildi, tersine ticaretin gelişmesini zorluyordu. Ticaret burjuvazisinin yaptığı iş kapitalistlerin ürettiği malları Kürt halkına satmak, halkımızın ürünlerini ise kent halkına ve kapitalist metropollere ulaştırmaktır. Yani onun "pazardan uzaklaştırılması" için bir neden yoktur. Eğer Kürt tüccarların yerini Türk tüccarların aldığı biçiminde bir iddia ileri sürülüyorsa, bu da gerçek dışıdır. Kürdistan kentlerinde ticaret yapan Türkler veya Türkleşmiş Kürtler elbette birhaylidir ve bunlar önceden de vardı. Ama son 30-40 yılda ticari hayata atılıp sermaye biriktiren Kürtler birhaylidir ve bunlar Kürdistan kent ve kasabalarında çoğunluğu oluştururlar. Gerçek durum böyleyken, "Kürt feodalleri ve yeni gelişmekte olan ticaret burjuvazisi Kürdistan pazarından uzaklaştırıldı" demek, saçmalamaktan başka birşey değildir.

Diğer yandan Kürt feodalleri, özellikle son 30 yıldan bu yana topraklarına traktör ve biçer-döver sokarak, ücretli işçi kiralyarak, kimi yerde topraklarını genişleterek, yer-yer sanayi bitkileri üretimine yönelerek kapitalist ilişkilere geçiyor, üretimi arttırıyor ve pazara daha çok ürün sürüyorlar. Bu gelişme, Kürdistan'daki geniş küçük köylü üretimi, yer-yer feodal karakterini koruyan eski ilişkiler -hatta modern tarım araçlarının bir ölçüde

kullanıldığı büyük toprak sahiplerinin topraklarında bile- göz önüne alındığı zaman, pre-kapitalist ilişkilerin büyük ölçekte ortadan kalkmasına ve tarımda kapitalizmin egemen duruma gelmesine henüz yol açmamıştır. Ama Kürdistan'da bir toprak burjuvazisi de oluşmaktadır.

Bunun gibi kentlerde, otel, lokanta gibi hizmetler sektöründe, nakliyecilikte, un fabrikaları, fırınlar, tuğla imalathaneleri, inşaat vb. hafif sanayi dallarında bir burjuvazi oluşmuştur.

## PKK Kürdistan'da Sosyal Sınıfları Nasıl Değerlendiriyor ve Nasıl bir İttifaklar Politikası İzliyor?

Gerek "Kürdistan devriminin teorisi" olarak nitelendikleri KDY broşüründe, gerek Politik Rapor'da, diğer konularda olduğu gibi bu konuda da tam bir kafa karışıklığı, dağınıklık, sistemsizlik hakimdir.

Kürdistan'da kapitalizmi tümüyle bir dış olgu sayan KDY broşürü, ülkede burjuvaziyi hem var hem yok sayan bir tutum içinde.

KDY broşüründe dört bir yana serpiştirilmiş ve bu konuda fikir verebilecek bazı görüşleri aşağıya aktaralım:

*"Kürdistan'da dış ticaretin tamamı, iç ticaretin büyük bir kısmı, sömürgeci Türk burjuvazisinin elindedir" (s.190)*

*"Türk burjuvazisinin ulaşamadığı alanlarda komprador ve ticaret kapitalizmi, sınırlı da olsa Kürt unsurların elinde gelişmektedir." (s.190)*

*"Milli ticaret kapitalizmi, nakliyatçılık, inşaatçılık, iç ticaret gibi alanlarda, daha gelişmeye fırsat*

*bulmadan, sömürgeci ve komprador kapitalizminin mengenesi altında ezilmektedir." (s.191)*

*"Gerek büyük mülkiyetli toprakların parçalanması, gerek küçük mülkiyetli toprakların birleştirilmesi biçiminde gelişen orta büyüklükteki topraklar, bugün kapitalizme en çok açılan alanlar olup, milli kapitalizme en yakın kesimi oluşturmaktadırlar."*

Sözde ekonomik yapı tahliline ayrılmış bu bölümden Kürdistan burjuvazisinin durumu hakkında, kendi deyişleriyle iç ticarete ve tarım alanında var olduğu kadarıyla da, açık bir fikir edinmek olanaksızdır. Kürdistan burjuvazisinin ulusal kurtuluş hareketi karşısındaki tutumu nedir ve gelişmelere göre ne gibi değişiklikler gösterebilir, bu konuda da net, açık bir görüş yoktur. Sözde sınıf tahlillerine ayırdıkları "sosyal yapı" başlığı altındaki bölümde ise zaten böyle bir sınıfın varlığından hiç söz etmemektedirler. Bu bölümde, "sömürgeci burjuvazinin Kürdistan'daki maketi" diye bir "tabaka"dan söz ediliyor ve bu tabakaya "diğer sömürgelerde pek rastlanmadığı" ileri sürülüyor.

*"Sınai ve ticari alanda üstünlüğü bulunan, devlet kapitalizmiyle içiçe hareket eden bu tabaka, metropoldeki Türk burjuvazisinin ajanı durumundadır. Türk sömürgeciliğinin meşrulaştırılmasında ve Kürdistan gerçeğinin inkâr edilmesinde başrolü oynamaktadır. Sanki Kürdistan'da değil, Türkiye'de yaşamış gibi hareket etmektedir. (...) Kürdistan Kurtuluş Hareketi (yani Apocular, BN.) bu tabakayı tamamen ortadan kaldıracaktır". (KDY, s.196)*

"Feodal-komprador sınıfı" başlığı altında da şöyle denmektedir:

*"Türk kapitalizmi ile sıkı ilişkiler içinde, aşiretçi-feodal toplum yapısının üstten ve gerici tarzda çözümlenmesiyle ortaya çıkan bu kesim, feodal sömürüyü*

*de şahıslarında temsil eden kapitalist toprak ağalariyla, büyük müteahhitlerden ve acentalardan oluşmaktadır."*

*"Ancak Türk milliyetçiliğine uşaklık edebilecek olan bu kesim, Kürdistan Kurtuluş Hareketinin (yani Apocular, BN.) hedefleri arasındadır." (KDY, s.196-197)*

Görüldüğü gibi, Kürdistan'da burjuvazi başlıbaşına bir sınıf olarak ele alınmıyor, ya ticaret alanındaki biçimiyle "sömürgeci burjuvazinin Kürdistan'daki maketi" olan bir "ajan" tabaka, ya da, tarımdaki biçimiyle "feodal-komprador sınıf" içine dahil ediliyor. Diğer yandan, "acentalar"ın ticari niteliği ve bu haliyle en azından birinci gruba dahil olmaları gereği gözardı edilerek, bunlar ikinci gruba sokuluyor. Her iki halde de Kürdistan'daki burjuvazi tümüyle ajan ve hain sayılıyor ve kahramanlarımız tarafından ortadan kaldırılacağı belirtiliyor.

Politik Rapor'da bu görüş tekrarlanıyor:

*"Sömürgeci Türk kapitalizminin Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da (Bununla Türkiye Kürdistanı anlatılmak isteniyor, BN.) gelişmesinin üzerinde durulması gereken en önemli yanı, milli nitelikte bir orta burjuvazinin gelişmesine olanak tanımamasıdır. Bunun nedeni, Kürdistan'da kapitalizmin bir iç olgu değil, tamamen yabancı nitelikte dış bir olgu olarak geliştirilmesi ve bu sömürgeci kapitalizmin hakimi olan Türk burjuvazisinin (DEV-YOL da bunu Türk kapitalizmi değil, dış olgu sayıyor ve "emperyalist üretim ilişkileri" olarak niteliyor. Bu durumda acaba ne yapmalı?! BN.), Kürdistan pazarının da gerçek hakimi olmasıdır. (...) Çünkü kompradorluk dışında gelişen kapitallizm kendi pazarına sahip çıkmak isteyen milli nitelikte bir burjuvazi yaratacağından, Türk burjuvazisinin ekonomik çıkarlarına ve ulusal yayılma amaçlarına ters düşmektedir." (PR, s.65)*

Görüldüğü gibi Kürdistan burjuvazisi bir tüm olarak komprador ve ajan sayılmakta ve Kürdistan'da ulusal

burjuvazinin olmadığı ileri sürülmektedir. Öyle olunca da bu burjuvaziye, ulusal kurtuluş mücadelesinin hiç bir aşamasında bir ittifak unsuru olarak bakılmamakta, o tümünden düşman sayılmakta ve ulusal-demokratik devrim aşamasında da, o, ortadan kaldırılması gereken düşman bir güç olarak gösterilmektedir.

Bu görüş birçok bakımdan yanlış ve sol sekte bir görüştür.

Birkez, Kürdistan'da ulusal burjuvazinin olmadığını iddia eden bu görüş, ulusal burjuvaziye emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı çıkan burjuvazi olarak anlama yanlışlığından kaynaklanıyor. Oysa ulusal burjuvazi de, aynen feodal sınıf gibi ezilen ulusun bir parçasıdır, o toplumu oluşturan sınıflardan biridir. Onun, ulusal hareket karşısında şöyle veya böyle davranması, onu, o ulusun burjuvazisi olmaktan çıkarmaz.

Ulusal kurtuluş hareketi karşısında ulusal burjuvazinin tutumu şu veya bu ülkede, ulusal kurtuluş hareketinin şu veya bu aşamasında farklar gösterebilir. Sömürge ülkelerde, ulusal kurtuluş mücadelesinin ilk aşamasında ulusal burjuvazi, veya en azından onun bir bölümü, ulusal kurtuluş hareketine katılmakta, birçok durumda başı da çekmektedir. Ulusal kurtuluş hareketlerinde bunun birhayli örneği var. Türkiye bunlardan biridir. Diğer yandan, ulusal burjuvazi, genellikle devrimin ilk aşamasında "çakılıp kalmakta", demokratik devrimi başarma ve ileri götürmeye sıra geldiğinde devrimden yüz çevirmekte, ona karşı düşmektedir.

Buna ilişkin olarak Stalin şöyle diyor:

*"Sömürge ve bağımlı ülkelerde devrim farklıdır. Bu ülkelerde öbür devletlerin emperyalist boyunduruğu, devrimin etkenlerinden biridir; bu ülkelerde bu boyunduruğun ucu ulusal burjuvaziye de dokunmaktan geri kalmaz; bu ülkelerde, ulusal burjuvazi,*

*belirli bir aşamada ve belli bir zaman için, ülkesinin emperyalizme karşı devrimci hareketini destekliyebilir, bu ülkelerde, kurtuluş için savaşım ögesi olarak ulusal öge, devrimin bir etkenidir." (Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler sorunu, s.206)*

Demek ki ulusal burjuvazi belli dönemlerde ve koşullarda ulusal hareketi destekliyebileceği gibi, düşmanla işbirliğine de gidebilir. Kürdistan burjuvazisini peşin olarak ve tümüyle işbirlikçi, komprador veya ajan olarak göstermeye gelince, bu sekter bir bakış açısıdır. Kürdistan üzerindeki ağır sömürü çarkının, çok ileri düzeylere varan ırkçı ve şoven baskıların ucunun burjuvaziye hiç dokunmadığını veya dokunmayacağını ileri sürmek somut ve haklı nedenlere dayanmıyor. Zaman zaman daha da ağırlaşan ve tüm Kürdistan halkı üzerinde azgın bir teröre dönüşen sömürgeci baskı ve zulüm mekanizması burjuvazinin en azından bir bölümünün ulusal kurtuluş saflarını desteklemesine yol açabilir. Irak ve İran Kürdistanlarındaki sıcak mücadele pratiği bunu doğruluyor.

Diğer yandan, ulusal kurtuluş mücadelesindeki doğru devrimci taktik, burjuvaziyi bir tüm olarak peşinen düşman ilan edip düşman saflarına itmek ve karşıya almak değil, onu, belli bir aşamada da olsa yanına çekmek, en azından nötralize etmektir. Geçmişte bazı partiler bu sol sekter hatayı işlediler ve önemli kayıplara uğradılar.

1932 yılında Çin Komünist Partisi, Kuomintang'ı ve Çin burjuvazisini bir tüm olarak gerici ve Japonların uşağı olarak ilan etti. Bu değerlendirmenin sekterliği Komintern tarafından saptandı ve bizzat ÇKP de bu yanlış politikayı sonradan düzeltti.

Aynı dönemde Hint komünistleri, bir "Sovyet Hükümetinin kurulması", Endonezya Komünist Partisi "Sovyet Endonezya" şiarlarını attılar. Komintern, geniş bir

anti-emperyalist cephenin kurulması gereken ulusal kurtuluş aşamasında, cepheyi daraltan ve bu arada ulusal burjuvaziyi de karşı tarafa iten bu tür sloganları zamansız ve yanlış buldu.

PKK ise günümüzde, tüm bu tarihsel deneyden ve ulusal kurtuluş mücadelelerine ilişkin olarak bilimsel sosyalizmin zenginleşmiş bilgi hazinesinden adeta habersiz olarak aynı hataya düşmektedir.

"Milli burjuvazinin bir sınıf olarak" oluşmadığı programda da ileri sürülmektedir. Ve programda, herne-kadar Kürdistan devrimi "milli demokratik devrim" olarak niteleniyorsa da, özünde program bunu kavramamış ve sol sektör hatalara düşmüştür. "Bağımsız bir ekonomik yapı inşa etmek" başlığı altında şöyle deniyor:

*"3. Yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarının işletilmesi, ulaşım, ticaret, bankacılık, kitle haberleşme araçları vb. kamu mülkiyetinde olacaktır."(Program, s.37)*

Ticaret ve ulaşımın bir tüm olarak kamulaştırılması ulusal demokratik devrimin değil, sosyalist devrimin kapsamına girer. En gelişmiş kapitalist ülkelerdeki komünist partileri dahil, hiçbir ülkede işçi sınıfı partileri bu tür hedefleri asgari programlarına koymamaktadırlar.

Diğer yandan programın (B) bölümü 6. maddesinde, "işbirlikçi toprak ağalarına ve komprador burjuvaziye karşı diktatörlük uygulanacağı" belirtiliyor. Baylarımızın hemen hemen bir tüm olarak büyük toprak sahiplerini ve burjuvaziyi "feodal-komprador" ve "işbirlikçi" saydıklarını düşünürsek, sözkonusu "demokratik devrim" in ne menem birşey olacağı anlaşılıyor. Böyle bir programla, Kürdistan burjuvazisinin bir tüm olarak karşıya alındığı, düşman saflarına itildiği ve sömürgeciliğe karşı mücadelede, en azından ulusal kurtuluşun birinci evresinde onunla bir ittifak politikasının izlenmediği açıktır. Bu ise, ulusal



kurtuluş cephesini daraltan, sol sektör bir tutumdur. Böylesine sektör bir tutum geniş küçük burjuva kitleleri de olumsuz yönde etkiler.

PKK'cı baylar, sık sık, bu tür sektör tutumlara gerekece olarak Kürdistan'ın özgül koşullarını gösteriyor ve "başka sömürgelerde rastlanmayan" ifadesini kullanıyorlar. Ne var ki onlar bu konuda da somut gerçeklere dayanarak değil, keyiflerince tablolar çiziyorlar. Kürdistan'ın elbet kendine özgül koşulları var ve devrim stratejisi ülkemizin gerçeklerine göre saptanmalıdır. Ancak Kürdistan'a özgül koşullar diye nitelenen birçok şeyin de yalnız Kürdistan'a özgül olmadığı ortada. Yerel burjuvazinin sömürgeci burjuvaziyle çıkar ortaklığının, bağlarının olduğu tek ülke Kürdistan değil, bu, hemen tüm sömürgelerde görülen bir durum. Burjuvazinin şu veya bu oranda işbirlikçi oluşu da. Bu nedenle, Kürdistan burjuvazisinin sömürgeci burjuvaziyle ilişkilerinin bugünkü düzeyi, sektör bir cephe politikası gütmenin ve işçi sınıfının uluslararası denenmiş politikasından, geniş cephe ilkelerinden yüz çevirmenin gerekçesi olamaz. Kaldığı toplumsal durum, sınıfların ilişkileri ve politik tutumları donmuş şeyler değildir, bunlar da bugünden yarına ve koşullara göre değişebilir. Türkiye Kürdistanı'nda kurtuluş mücadelesinin hızlanması ve daha büyük bir güç kazanması, bugüne kadar sömürgecilerin kanatları altına sığınmayı çıkarlarına uygun bulan bazı kesimleri kurtuluş mücadelesinden yana çevirebilir.

## Küçük Burjuvazi Nedir, Ne Değildir?

KDY broşürü, küçük burjuvaziden yalnızca "kent küçük-burjuvazisi" başlığı altında söz ediyor, köylülüğü anlatırken ise, kırdaki küçük burjuvazinin var olup olmadığı

ğı sorununa hiç dokunmuyor. Politik Rapor'da ise küçük burjuvaziden şöyle söz ediliyor:

*"Gelişen sömürgeci kapitalizmin etkisiyle topraktan kopan insanların sömürgeci idari merkezlerde yığılması sonucu kof bir kentleşme ortaya çıktı. Bu kentlerde gelişen sömürgeci siyasi ve ekonomik kurumların içinde, bunları korumak ve gelişmelerine hizmet etmek temelinde, en tortu işlerde ve en aşağı hizmet statüsünde çalıştırılan bir Kürt küçük burjuvazisi oluştu. Kalabalık bir güç olarak gelişen Kürt küçük burjuvazisinin oluşmasında en önemli iki özellik şudur: Birincisi, Kürt küçük-burjuvazisi, Kürdistan'da milli bir kapitalist gelişmeye hizmet temelinde değil, daha çok bu alanı işgal eden Türk burjuvazisine hizmet temelinde ortaya çıktı. İkincisi bu küçük burjuvalaşma büyük oranda kompradorlaşmayla aynı sosyal güçten kaynaklanmaktadır; yani Türk kapitalizminin gelişmesiyle pazardan önemli ölçüde uzaklaştırılmış olan Kürt feodal ve aşiret ile ri gelenlerinin en irileri kompradorlaşırken, diğerleri de küçük-burjuvalaşmıştır. Bu özellikleri, Kürt küçük-burjuvazisinin kimlere, nasıl bağlı olduğunu açıklar."* (PR, s.66)

Görüldüğü gibi Politik Rapor da, küçük burjuvaziye yalnızca kentte varsaymakta ve kır küçük burjuvazisinden hiç söz etmemektedir. Diğer yandan PKK'cılarımızın küçük burjuvaziye ilişkin kıstasları nedir? Onlar hangi toplumsal kesimlere ve neden küçük burjuva diyorlar?

Toplumsal sınıflar birbirlerinden keskin çizgilerle, ya da yüksek duvarlarla ayrılmamışlardır; ancak onları, anahatlarıyla da olsa birbirinden ayırmaya olanak sağlayan bilimsel ölçüler vardır. Sosyal sınıflara ilişkin olarak yolumuzu aydınlatan bir tanımlama Lenin tarafından yapılmıştı: "Sınıflar, birbirlerinden, tarihsel olarak belirlenen bir toplumsal üretim sisteminde işgal ettikleri yere,

Üretim araçlarıyla olan ilişkilerine (bu genellikle yasalarca saptanmış ve formüle edilmiştir), emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rollerine ve son olarak da, toplumsal zenginlikten aldıkları payların miktarına ve bu payı alma biçimlerine göre ayrılırlar".

Örneğin burjuvaziyi diğer sınıflardan nasıl ayırırız? Burjuvazi toplumda, ama rastgele bir toplumda değil, kapitalist veya en azından kapitalizmin girdiği bir toplumda- üretim araçlarına sahip olan bir sınıftır. Elbet yalnızca bu yetmez, köle sahipleri ve feodaller de üretim araçlarına sahiptiler ve günümüz Kürdistanı'nda hâlâ da sahiptirler. Burjuvazi, kapitalizmin sermaye-emek ilişkisi içinde, sermayeyi elinde tutan ve ücretli işçi çalıştıran bir sınıftır. Böylece emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rolü, emeği bir araya getirmek, yoğunlaştırmaktır. Toplumsal zenginlikten aldığı pay yüksektir ve bunu "kr" biçiminde, işçi emeğinin sömürüsü yoluyla, artı değere el koyarak yapar.

Küçük burjuvaziye diğerlerinden nasıl ayırırız? Küçük burjuvazi belli bir miktar üretim aracına sahiptir; ama esas olarak kendisinin ve ailesinin emeği ile geçinir. Kendi dükkânında ve esas olarak kendi emeğiyle satış yapan bakkal, manifaturacı; kendi tezgahını işleten terzi, berber, demirci veya marangoz; kendi toprağını esas olarak kendisi ve ailesinin emeği ile işleten köylü; kendi bürosunda ve esas olarak kendi emeği ve bilgisiyle iş yapan doktor, mühendis veya avukat bu nedenle küçük burjuvadırlar. Küçük burjuvalar da ıracak, kalfa ve kimi durumda az sayıda işçi kullanabilirler; ama küçük burjuva işletmesinin geliri esas olarak küçük burjuvanın kendisinin ve ailesinin çalışmasına, ustalığına dayandıka, kullanılan ıracak, kalfa ve işçi emeğini de sömürmüş olmasına rağmen, o hâlâ bir küçük burjuvadır. Ancak kiralananan işgücü artabilir ve küçük burjuva da, giderek, zenginliğini esas olarak artı değerden, yani işçi sömürüsünden saçlı-

yan bir burjuvaya dönüşebilir. Bu durumda küçük burjuva mülkiyeti de kapitalist mülkiyete, sermayeye dönüşür.

Bu bilimsel ölçüler kullanıldığı zaman görülür ki Kürdistan'da yalnız kentte değil, kırdan da geniş bir küçük burjuvazi vardır. Kır nüfusu, az sayıdaki feodal ve kapitalistin ve kır proletaryasının ötesinde, esas olarak küçük burjuvadır.

PKK'cılarımız, bilimsel ölçüleri tümüyle bir yana bıraktıkları veya onlardan habersiz oldukları için sosyal sınıflara ilişkin olarak kendilerince yeni(!) ölçüler getirmişlerdir. Örneğin Kürdistan'da burjuvaziyi araştırırken ne üretim sisteminde işgal ettikleri yeri, ne üretim araçlarıyla ilişkilerini, ne emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rollerini, ne de toplumsal zenginlikten aldıkları payın miktarını ve bu payı alma biçimini hesaba katıyorlar; "komprador ve ajandır", "kendisini Kürdistan'da değil de Türkiye'de sanıyor" gibi kendilerine özgü ölçüler kullanıyorlar. Ne var ki Kürt burjuvazisini, burjuvazi yapan, onun sömürgeci burjuvazi ile şu veya bu ölçüdeki ilişkileri değil, üretim araçları üzerindeki mülkiyeti, işçi emeğini sömürmesi ve toplumsal zenginlikten aldığı payın artı-değer paylaşımı yoluyla olmasıdır.

Baylarımız, bilimsel ölçüleri elden bıraktıkları veya onlardan tümüyle habersiz oldukları için Kürdistan'da küçük burjuvazinin ne olup olmadığını da kavramamışlardır. "Kürt küçük-burjuvazisi, Kürdistan'da milli bir kapitalist gelişmeye hizmet temelinde değil, Türk burjuvazisine hizmet temelinde ortaya çıktı" diyorlar. Ne var ki küçük burjuvaziyi ortaya çıkaran şuna veya buna "hizmet temeli" gibi ne idüğü belirsiz, sübjektif bir fonksiyon değil, üretim sistemi ve onun yasalarıdır, yani ekonomik ve toplumsal somut koşullardır.

Diğer yandan, Kürt küçük burjuvazisi, baylarımızın iddia ettiği gibi mi oluşmuştur? Yani, "Kürt feodal ve

aşiret ileri gelenlerinin en irileri kompradorlaşırken, diğerlerinin de küçük burjuvalaşması" yoluyla mı meydana gelmiştir? Bugün kendi toprağını işleyen milyonlarca Kürt köylüsü böyle mi oluştu? Kentlerdeki yüzbinlerce esnaf, zenaatkar ve diğer küçük burjuva kesimler hep böyle mi meydana geldi? Bunun saçma bir iddia olduğu, gerçeklerle bağdaşmadığı açıktır.

Kürdistan'daki bu küçük burjuvazi, baylarımızın iddia ettiği gibi "sömürgeci siyasi ve ekonomik kurumların içinde, bunları korumak ve gelişmelerine hizmet etmek temelinde" mi oluşmuştur? Ve Kürt küçük burjuvazisinin yaptığı iş bir tüm olarak "en tortu işler ve en aşağılık hizmet statüsü" müdür? Bu anlayışa göre milyonlarca Kürt köylüsü, yüzbinlerce esnaf ve zenaatkar "sömürgeci siyasi ve ekonomik kurumların içinde" yer alıyor.. Nasıl oluyor bu?. Bütün bunların ve baylarımızın da saydığı ötekilerin (doktor, avukat, küçük memur..) yaptıkları işe "en tortu, en aşağı hizmet" denebilir mi?.

Görülüyor ki baştan sona budalaca önyargılarla, saçmalıklarla örülmüş bir arap saçı. Baylarımızın bu tablodan çıkardıkları sonuçlar da elbet farklı değil.

KDY broşürü, Kürt küçük burjuvazisinin düzene karşı uysal görünmeye çalıştığını, sosyal pasifizmi mücadele yöntemi olarak seçtiğini, reformist görüşlerin maddi temelini oluşturduğunu iddia ediyor. Politik Rapor ise bu konuda şöyle diyor:

*"Türk sömürgeci varlığına hizmet temelinde ortaya çıkan Kürdistan küçük burjuvazisi, bu özelliğinden dolayı sömürgecilikten kopmayı asla gündeme getirmeyerek, yaratmaya çalıştığı çeşitli siyasi örgütlenmelerle yeni temellerde bir işbirliğinin yollarını aramaya koyulmuştur." (PR, s.68)*

Görüldüğü gibi PKK'cılar, yalnız Kürdistan burjuvazisini değil, Kürdistan küçük burjuvazisini de bir tüm ola-

rak sömürgeci yönetimin işbirlikçisi olarak görmektedirler. Bu görüş hem uluslararası devrimci hareketin bilgi ve tecrübesiyle, hem de bizzat ülkemizin pratiğiyle çelişen son derece yanlış bir görüştür.

Küçük burjuvazi, her ülkede, işçi sınıfı dışında emekçi kitlelerin önemli bir bölümünü oluşturur ve işçi sınıfının ittifaklar politikasında birinci derecede göz önünde tutulması gereken bir müttefiktir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde, emperyalist metropollerde bile, işçi sınıfı tekellere karşı mücadelede küçük burjuvaziyle ittifak politikasını ihmal edemez, küçümsiyemez. Geri kalmış ve sömürge ülkelerde ise küçük burjuvazi, yalnız emperyalizme, sömürgeciliğe ve feodal gericiliğe karşı olmakla, ulusal devrime katılmakla, kimi durumda demokratik devrimin başını çekmekle kalmaz, sosyalizm için mücadelede de en azından onun bir bölümü -örneğin yoksul köylü kesimi- işçi sınıfının yandaşıdır.

Küçük burjuvazi, sınıf doğası gereği proletarya ile burjuvazi arasında yalpalayan bir sınıftır ve onun saflarından gerici eğilimler de çıkabilir, çıkar. Sömürgeci çarkın içinde, sömürgecilerin kültür kurumlarında görev alan, kendi ulusal kişiliğine yabancılaştırılmış, yozlaşmış bir tabakanın ortaya çıktığı hemen tüm sömürgelerde görülmüştür. Ancak bunu ülkenin geniş küçük burjuva kitleleriyle eş tutmak, tüm küçük burjuvaziye genelleştirmek yanlış olur. Kaldı ki sömürgecilerin yönetim kademelerinde görev alan, kültür kurumlarında yetişen memurlar ve aydınların tümü yozlaşmıyor. Tersine ulusal bilincin ve örgütlenişin ilk kez bu kesimlerde yeşerdiğini ve sömürge halkların, eğitim görme olanağı bulan bu kesimlerinin ulusal mücadelede önemli roller oynadığını gösteren pekçok örnek var.

Sömürge ve bağımlı ülkelerde, koşullar işçi sınıfının devrimin başını çekmesine elversin veya vermesin, geniş

küçük burjuva kitleler harekete geçirilmeden ulusal devrimin başarıya ulaştırılması, demokratik devrimin başarılması olanaksızdır. Sosyalist devrime geçişte bile işçi-köylü bağlaşıklığını korumak gerekir.

Kürdistan gibi küçük burjuvazinin toplumsal yapı içinde en geniş yeri tuttuğu bir ülkede, küçük burjuvazi-yi tümünden veya büyük ölçüde sömürgecilerin işbirlikçisi ilan etmek yanlışdır ve somut gerçeklerle de bağdaşmayan bir saçmalaktır.

Böylesine bir iddiada bulunan PKK'cılarımız, KDY broşüründe, "Kürt gerçeğini köylülükle sınırlı" saymaktan ve "orta ve yoksul köylülük, kurtuluş mücadelesinin temel güçlerindedir," demekten de kendilerini alamıyorlar. Orta ve yoksul köylülük, açıktır ki kır küçük burjuvazisinin bir parçasıdır (kır proletaryası yoksul köylü tabakası içinde değil, kendi başına ele alınır). Ne var ki, sayın PKK'cılar köyde küçük burjuvazinin varlığından haberdar değildirler!

Politik Rapor, KDY broşüründeki kadar da olsa köylülük sorununu tartışmaya yanaşmıyor. Şurda-burda "zengin köylülük", "orta köylülük" terimleri kaşla-göz arasında görünüp kayboluyor. Baylarımız bu konudan, elleri yanacakmış gibi kaçıyorlar. Peki nedir zengin köylülük? Burjuva mı, küçük burjuva mı, yoksa başka bir şey mi? Ya orta köylülük, o neyin nesi?. Yoksul köylülüğün de hangi sınıf kapsamına girdiğine hiç değinilmeden söyle deniyor:

*"Buna karşın, Türk sömürgeciliğinden en çok zarar gören Kürdistan proletaryası, yoksul köylülüğü ve aydın gençliği, çıkarlarının ifadesi ve biricik kurtuluş yolu olan modern bir ulusal kurtuluş mücadelesine atılmışlardır. İdeolojik, politik ve örgütsel bütünlüğe ulaşan Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi, 1970'li yılların sonlarından günümüze kadar pratik*

*alanda da önemli kazanımlar elde ederek, varlığını dosta ve düşmana hissettiren önemli bir güç haline gelmiştir". (PR, s.68)*

Görüldüğü gibi Kürdistan kurtuluş hareketine "ideolojik, politik ve örgütsel", yani her bakımdan "bütünlüğe ulaşmış" bir gözle bakılmakta (Tabi Apocularımız bununla yine kendilerini kastediyorlar, '1970'lerin sonlarından günümüze kadar' dediklerine ve o pek ünlü 'pratiği' de söz konusu ettiklerine bakılırsa), ulusal kurtuluş güçleri ise işçi sınıfı, yoksul köylülük ve "aydın gençlik"ten ibaret sayılmaktadır.

Apocularımızın kendilerini ne sayıp saymadıkları bir yana, ama ulusal kurtuluş güçlerini böylesine sınırlıyan bir anlayış, "herhangi bir sömürge ülkede rastlanmayan", çok "kendine özgü" bir sol-sekter anlayış, daha doğrusu, eşi az bulunur bir darkafalıktır. Ulusal kurtuluş hareketine kazanılması mümkün ve zorunlu geniş toplumsal güçleri, daha baştan ulusal kurtuluş hareketinin dışında sayan böyle bir tutumla, halkın geniş kesimlerini mücadeleye kazanmak ve zafere ulaşmak mümkün değildir.

Kürt küçük burjuvazisinin sömürgecilerin işbirlikçisi olduğu gibi bir iddia gerçek dışıdır. Geçmişte Kürdistan köylüleri ulusal ayaklanmalarda önemli bir rol oynadılar. Günümüzde, Irak ve İran Kürdistanlarında köylülük ulusal kurtuluş hareketinin temel gücünü oluşturuyor. Bu parçalarda kent küçük burjuvazisi de kurtuluş hareketinde önemli bir rol oynuyor. Türkiye Kürdistanı'nda bugün de Kürt köylüsü sömürgeci yönetimin en ağır baskılarına, zulmüne uğruyor ve ona karşı nefretle doludur. Son 15-20 yılın deneyi, Türkiye Kürdistanı'nda, kent küçük burjuvazisinin sömürgeciliğe karşı mücadelede etkin bir rol oynayabileceğini gösterdi. Apocularımızın o kadar öfkeyle söz ettikleri küçük memur tabakası, ağır sömürü koşullarında, daha şimdiden "beyaz yakalı işçiler" du-



rumuna gelmişlerdir. Öğretmenler ve diğer küçük memur kesimleri, geçtiğimiz dönemde demokratik kitle örgütlerinde küçümsenmeyecek bir etkinlik gösterdiler, ilerici-yurtsever hareketi desteklediler ve bu yüzden sömürgeci yönetimin ağır baskılarına uğradılar. Kent küçük esnaf ve zenaatkar tabakası içinde önemli bir kesim yurtsever saflarda yer alıyor ve doğru bir politikayla, süreç içinde bu kesimi daha geniş ölçekte yurtsever saflara çekmek mümkündür.

İşbirlikçilik sıfatı gibi, PKK'cı bayların Kürt küçük burjuvazisine yakıştırdığı "uysallık", "sosyal pasifizm" ve "reformizm" iddiaları da gerçeğe uymuyor. Kürt küçük burjuvazisi içinde bu tür eğilimlere rastlansa bile, bu asla genel eğilim ve belirleyici özellik değildir. Diğer yandan küçük burjuvazinin saflarında, bunun tam tersi olan, yani küçük burjuva aceleciliğini, nihilizmini temsil eden terörist ve anarşist eğilimler de vardır. Nitekim PKK hareketi bunun tipik bir örneği ve somuttaki ifadesidir. O, ne Kürdistan işçi sınıfını, ne yoksul köylülüğünü, ne de devrimci gençlik eylemini temsil etmiyor. Daha önce örneklerle belirttiğimiz ve daha sonra ayrıntılı biçimde göreceğimiz gibi PKK hareketi, nesnel olarak Kürt küçük burjuvazisinin kimi anarşizan ve gerici eğilimlerinin bir ürünüdür. Onun kendisine yönelik parlak yakıştırmaları ve şamatacılık birşeyi değiştiremez.

Ne var ki, gerek küçük burjuvazinin saflarında görülen teslimiyetçi ve pasifist eğilimler, gerek küçük burjuva nihilizmi, Kürdistan küçük burjuvazisinin belirleyici, temel eğilimi değildir. Kürt küçük burjuvazisini oluşturan geniş kitleler Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde etkin ve olumlu bir rol oynayabilirler ve daha şimdiden bu rolü oynamaktadırlar.

## PKK'cıların İşçi Sınıfına ve "Aydın Gençliğe" Bakış Açısı

Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesini tümüyle dış olguya bağlayan, olup-biten herşeyi sömürgeci kapitalizmin istemleri çerçevesinde gören ve Kürdistan'da olumlu ve ilerici yönde herhangi bir değişikliğin olmadığı önyargısıyla sorunlara yaklaşan PKK'cılarımız, diğer yandan Politik Rapor'da şöyle diyebiliyorlar:

*"Bütün bunlara karşılık Kürdistan'ın eski durgun yapısı parçalanmıştır. Kürdistan'da yeni modern güçler, çelişkilerini devrimle sonuçlandıracak sınıf ve tabakalar ortaya çıkmıştır." (s.67)*

Demek ki herşey sömürgecilerin istek ve planlarına göre olup-bitmiyor. Onlar salt sömürü amacıyla Kürdistan'a yönelik planlar yapıyor ve halkımızı boyunduruk altında tutmak, özgürlük mücadelesini engellemek için her çabaya başvuruyorlar. Buna rağmen, "Kürdistan'ın durgun feodal yapısı parçalanıyor", devrime yönelen "sınıf ve tabakalar ortaya çıkıyor". Ve bütün bunlar, hangi biçimde olursa olsun, Kürdistan'a giren kapitalizmin, Kürt toplumunun pazara ve dış dünyaya açılmasının yarattığı olumlu sonuçlardır. Demek ki "traktör karasabandan ileridir"!

Politik Rapor'da, ortaya çıkan sözkonusu sınıf ve tabakalara örnek olarak işçi sınıfı, "mevsimlik işçi biçiminde çok güçlü bir yarı proleter" kesim, "muazzam bir işsizler kitlesi" ve "Türk eğitim kurumlarında biriken önemli bir modern gençlik kesimi" gösteriliyor.

PKK'cılarımız Kürdistan işçi sınıfını nasıl değerlendiriyorlar?

Politik Rapor'da, "Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da" (yani Türkiye Kürdistanı, BN.) ulusal kurtuluş mücadelesi

için objektif şartların oluştuğu ve ulusal kurtuluş hareketinin proletarya önderliğine kavuştuğu ifade ediliyor. Bu görüş raporun şurasında-burasında sık sık tekrarlanıyor ve zaten, malum olduğu üzere, PKK kendisini bu işçi sınıfının politik örgütü sayıyor..

Diğer yandan KDY broşürü, Kürdistan işçi sınıfına ilişkin olarak ilginç şeyler söylüyor.

*"Sübjektif planda, proletarya, 'kendisi için' bir sınıf, yani bilinçli ve örgütlü bir sınıf haline gelmemiştir. Köylülüğün içinde bulunduğu koşullara benzer bir şekilde, kalıntı halindeki aşiretçi-feodal ilişkilerle feodal-komprador sınıfa bağlanmakta, onlar vasıtasıyla da çeşitli sömürgeci partiler arasında bölünmektedir." (KDY, s.203)*

Eğer Kürdistan işçi sınıfı, PKK'cı bayların iddia ettiği gibi henüz "kendisi için bir sınıf" aşamasına gelmemiş olup "kendiliğinden sınıf" durumunda ise, aşiretçi-feodal ilişkilerle "feodal komprador sınıfa bağlı" ise ve çeşitli sömürgeci partiler arasında bölünmüş ise, nasıl onun Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin önderliğini yaptığından söz edilebilir? Nasıl PKK'cılarımız, "Kürdistan proletaryası, yoksul köylülüğü ve aydın gençliği, çıkarlarının ifadesi ve biricik kurtuluş yolu olan modern bir ulusal kurtuluş mücadelesine atılmışlardır," diyebilirler? Ve nasıl oluyor da böyle bir durumda, işçi sınıfı öncülüğündeki (baylarımıza göre PKK öncülüğündeki) kurtuluş hareketinin "ideolojik, politik, örgütsel bütünlüğü"nden söz edilebilir?.

Baylarımızın çizdiği tabloya göre Kürdistan işçi sınıfı henüz kendiliğinden bir sınıf durumundadır, "bilinçli ve örgütlü değildir. Bu durumdaki bir sınıf henüz siyasal savaşım aşamasına yükselmemiştir, kendi sınıf örgütlerini, en azından politik düzeyde, oluşturamamıştır. Ve za-

ten kendileri de, onun, burjuva partileri arasında bölündüğünü söylüyorlar. O zaman PKK neyi temsil ediyor?.

Bu durumdaki bir işçi sınıfının ulusal kurtuluş amaçlarını, kendi çıkarlarını kavradığından söz edilemez ve o, ulusal kurtuluş mücadelesinin başını çekemez.

Görüldüğü gibi sayın PKK'cılarımız bir kez daha, kendi tezlerini, büyük iddialarını, kendi elleriyle yere sermişlerdir.

Baylarımızın işçi sınıfına ilişkin değerlendirmelerine devam edelim. KDY broşüründe, Kürdistan proletaryasının "adeta bir göçmen hayatına" alıştırıldığı söylenmekte ve şöyle devam edilmektedir:

*"Sürekli göçe hazırlanmak, işgücünü en uzak diyarlarda, en zor şartlarda ve en düşük ücretlerle satmak, ülkeyi yabancı kapitalizmin ve uşağı feodal-kompradorların insafına terketmek, kurtuluş yolu olmadığı gibi, çağdaş insanlık için en büyük suçtur." (s.202)*

Görüldüğü gibi, KDY broşürü Kürdistan işçi sınıfını esas olarak "göçmen bir proletarya" olarak ele alıyor. Bu yanlış bir değerlendirmedir. Kürdistan'da göçmen durumda olmayan önemli bir işçi kitlesi vardır. Diğer yandan, mevsimlik ve göçmen durumundaki işçiler, proleter sınıf mücadelesinin temel gücünü oluşturamazlar. Broşür, Kürt emekçilerini göçe zorlayan, mevsimlik işçi durumuna getiren ekonomik ve sosyal nedenleri kavramıyor ve bundan dolayı, "ülkeyi yabancı kapitalizmin ve uşağı feodal kompradorların insafına" terkettikleri için onları suçluyor, hem de bunu en büyük "insanlık suçu" sayıyor! Kürdistan'daki büyük toprak sahiplerini ve burjuvaziyi tümüyle hain ve ajan, Kürt küçük burjuvazisini tümüyle işbirlikçi, Kürt köylülerini "robot", Kürt insanını "hayvanlaşmanın eşliğinde" ve Kürt halkını bir "kadavra" gibi gören baylarımız, moda gereği, şurda-burda işçi

sınıfına övgüler dizmelerine, onu devrimci ve öncü güç saymalarına rağmen, özünde Kürdistan işçi sınıfından da memnun değiller ve yukarda görüldüğü gibi, onu da ağır biçimde suçluyorlar.

PKK'cı bayları böyle konuşmaya sürükleyen, adeta içgüdüsel nedenler var. Onlar hiçbir şekilde Kürdistan işçi sınıfını ve diğer emekçi kesimleri temsil etmiyorlar. Onların Kürt işçilerinin örgütlenmesinde ve mücadelesinde hiçbir payları yok ve işçi sınıfı içinde örgütlenmiş olmaktan çok uzaklar. PKK hareketi, Kürdistan toplumunda üretimden kopmuş, deklase olmuş (sınıfından kopmuş) unsurları, aşırı bir ulusal kin ve anarşistçe isyan duygusu temelinde biraraya getirmiş bir grup olarak tüm toplumsal sınıflara ters düşmüştür, hemen hemen tüm toplumu düşman gibi görmektedir.

Lumpen proletarya ile ilgili yazdıkları, PKK hareketi için de akla yatkın ipuçları vermektedir:

*"İşsizlik, büyük bir lumpen kesimin doğmasına yol açmakta, bu da, her türlü yozluğun, ahlaksızlığın kaynağı olmaktadır. Kırıp dökmeye yatkın olan bu insanlar, eğitilip yönlendirilebilirlerse, devrim saflarında savaşabilecekleri gibi, çok ucuza satın alınarak karşı-devrimin malzemesi haline de getirilebilirler." (KDY, s.201)*

Hiç kuşkusuz, PKK hareketinin bir kaynağı, Kürdistan'daki muazzam işsizler kitlesi ve lumpen proletaryadır. PKK'nın da ortaya çıktığından bu yana kırıp-dökmekten başka birşey yapmamış olması bir rastlantı değildir ve lumpen proleterlerimizin de ne ölçüde eğitilip "devrimci" yapılabildiğinin bir göstergesidir..

"Aydın gençlik" ile ilgili yazdıkları ise, PKK hareketinin diğer bir kaynağı ve özü hakkında bize yeter ipuçları veriyor.

KDY broşüründe Kürdistan aydın ve gençlik kesiminin bir bölümü yine "uşak" ilan edildikten sonra, "orta ve yoksul sınıflardan gelen gençlik ve aydın kesimi" içinde yurtseverliğin geliştiği ve bunların, "ülkesine ve halkına dönüş yapma zamanının gelip-geçtiğini görüp buna göre davranışlarını değiştirdikleri" ileri sürülmektedir.

Aydınlık ve gençlikle ilgili olarak da bu pek iç açıcı olmayan tasvirlerden sonra, baylarımız, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde esas olarak temel ve öncü rolü bir "aydın-gençlik" kesimine verdiklerini belirten görüşlerini sergiliyor, baklayı ağızlarından çıkarıyorlar:

*"Tarihin her döneminde, halklara ve sınıflara bilinç dışardan götürülür. Üretimden kopuk bir "azınlık", teori oluşturup, dışardan bunu halka ve sınıfa maletmekle uğraşır."*

*"Sömürge halklar için, bilinçli ve örgütlü bir "azınlık"ın önderliğinde yurtsever gençlik ve aydın hareketi geliştirilmeden, ulusal bağımsızlık hareketi gelişemez."*

*"Son yıllarda toplumsal yapımızda modern bir aydın-gençlik kesiminin şekillenmesi bu eksikliği gidermiş; sömürgeciliğe karşı mücadelenin özellikle başlangıç aşamasında belirleyici bir rol oynaması gereken bilinçli "azınlık" faaliyeti, ve bu "azınlık"ın önderliğinde yurtsever aydın-gençlik hareketi başlatılmıştır."*

*"Ülkemiz somutunda, daha başlangıç aşamasında olan yurtsever aydın-gençlik hareketinin, önünde, katetmesi gereken çok mesafe vardır. Yurtsever aydın gençlik hareketi (...) kendi devrimci örgütünü geliştirip güçlendirmeden Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin kadro yetersizliğini gideremez, yurtsever aydın-gençlik hareketi, ulusal kurtuluş mücadelesi içindeki büyük önemini daha uzun süre koruyacaktır." (KDY, s.205-206)*

Bu sözler PKK hareketinin gerçek kimliğini ortaya sermekte eşi bulunmaz itiraflardır. Elbette onlar, başka

birçok yerde ve zamanda, işçi sınıfı adına dünyanın şamatasını yapıyor, marksist bir terminoloji ile konuşmaya çaba gösteriyorlar. Ama bu, hemen tüm öteki irili-ufaklı küçük burjuva akım ve örgütlerinin de yaptığı gibi, kendini gizlemeye, "devrimci" göstermeye yönelik çığırtkanca bir çabadır. Baylarımız, marksist terminolojiyi kendi küçük burjuva milliyetçiliklerini gizlemek için sadece bir araç yapıyorlar.

Nitekim bizzat yukardaki sözleriyle de PKK'cı baylarımız, marksist görüşleri ve terminolojiyi kendi sakat tezlerine bir örtü yapmaya çalışmakta ve marksist görüşlerin bir karikatürünü yaratmaktadırlar.

İlk cümleden başlayalım: "Tarihin her döneminde, halklara ve sınıflara bilinç dışardan götürülür". Bu görüşün sözde dayanağı, işçi sınıfına sosyalist bilincin dışardan götürülmesi olgusudur. Ne var ki bilinç kavramı geniştir ve her türlü bilinç "dışardan" götürülmez. İşçi sınıfına bile her türlü bilinç, hatta sınıf bilincinin her türlü sü değil -çünkü işçi sınıfı mücadele içinde belli bir dereceye kadar sınıf bilinci edinir- sosyalist bilinç dışardan götürülür.

İşçi sınıfının mücadelesinde sosyalist bilincin kazanılması, diğer bir deyişle marksist-leninist teorinin, en azından bu sınıfın en ileri öğelerince özümsemesi, onun, devrimci görevlerini yerine getirebilmesi için zorunludur. Bu nedenle marksist-leninist partilerin önemli bir görevi de işçi sınıfını, kendi devrimci teorisiyle silahlandırmak için bilinçli ve sistemli çaba göstermektir.

Aydınların, işçi sınıfının bilimsel teorisinin yaratılması ve bu teorinin işçi sınıfının saflarına taşınmasındaki rolleri açık, bilinen birşeydir. Ancak bununla, PKK'cı bayların "aydın-geçlik" kesimine, veya "üretimden kopuk" bir "azınlığa" verdikleri rol bambaşkadır.

Baylarımız, sömürge halklar için "bilinçli ve örgütlü bir 'azınlık' önderliği"nden söz ediyor ve bu azınlığın görevini ise "yurtsever gençlik ve aydın hareketini geliştirmek" olarak belirliyorlar. Dediklerine göre Kürdistan'da da bu "aydın-gençlik hareketi başlatılmıştır"; ama bunun daha "çok mesafe" alması, "kendi devrimci örgütünü geliştirip güçlendirmesi" gerekmektedir ve bu hareket, "ulusal kurtuluş mücadelesi içinde büyük önemini daha uzun süre koruyacaktır".

Görüldüğü gibi, PKK'cı bayların, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bakımından önem verdiği ne işçi sınıfı, ne de diğer emekçi halk yığınlarıdır. Onlar tüm dikkatlerini "aydın-gençlik" kesimi üzerinde toplamışlardır. Burada sözü edilen "üretimden kopuk azınlık"ın, yani halkımıza bilinç taşıyacak ünlü teorisyenlerin, Ankara Yüksek Öğrenim Derneğinde çalışmış bazı maceracılar, başlatıldığı söylenen "aydın-gençlik hareketinin" ise, bu broşürün çıkarılışından kısa süre sonra PKK adını alan "Apocu hareket" olduğu açıktır.

Kendilerinin "Kürdistan devriminin teorisi" diye nitelendikleri bu broşürün ve bu politik raporun teorik sefaleti ortadadır. Marksizm-leninizm hakkında bu denli cahil olanların Kürdistan işçi sınıfına sosyalist bilinç götürmesi veya halkımıza kurtuluş yolunu gösterebilmesi acaba mümkün müdür?. Ne var ki yukarıda yazdıklarının bazıları doğrudur, bu hareket gerçekten de, Kürt toplumu içinde "üretimden kopuk" bir azınlık hareketidir. Kürt gençliği içinde, küçük burjuva sabırsızlığının ve milliyetçi bir kinin macera ve terör yoluna ittiği bir "azınlık" hareketi..

PKK'cı baylar, KDY broşüründe, yukarıya aldığımız sözlerle, kendilerini bir "aydın-gençlik örgütü" olarak nitelendirirken, aynı yıl içinde sözde partileşerek Kürdistan İşçi Partisi (PKK) adını aldılar. Bukadar büyük değişim,



bir anda nasıl oldu? Ama gerçekte değişen birşey yok. Onlar, yalnkılıç daldıkları terör ortamında bir miktar işsiz-güçsüzü, lumpen proleteri saflarına aldılar; ne var ki, devrimci bir örgüt böylesine bir ideolojik yapıyla oluşmaz ve onların eylemleri de asla devrimci eylem olmadı.

Institut kurde de Paris

## PKK'NİN "ZOR" ANLAYIŞI

PKK'cıların "zor" kavramı üstüne yaptıkları spekülasyonların bir kısmına daha önceki bölümlerde değinmiştik. Ama bu konu üzerinde daha da durmak gerekiyor. Çünkü bu örgütün edebiyatında "zor" kavramı geniş bir yer tutuyor. O, adeta her kapıyı açan anahtar, her işin başı sayılıyor. Onlar zoru, diğer bir deyişle şiddeti bir din haline getirmişlerdir ve ona tapıyorlar.

Baylarımız şöyle diyorlar:

*"Askeri güce sahip olanlar, bu güçleri oranında, ekonomiye, sosyal ve siyasal yapıya da hakim olurlar. Bu gerçek Marksizmin alfabesidir (!). Askeri ve siyasi güçle ekonomik güç arasındaki ilişki direkt ve kesindir." (KDY, s.222)*

*"Kapitalist sistemde herkes gücü oranında söz sahibidir". (s.223)*

Askeri ve siyasi güçle ekonomik güç arasında "direkt ve kesin" bir ilişki bulunduğu doğrudur elbette. Ama bunlardan hangisi önce gelir, hangisi temel önemdedir ve diğerini belirler? Yukardaki sözlere bakınca, askeri gücün -ki bu özülle siyasaldır- birinci plana alındığı açıkça görülür. Askeri güce sahip olanlar, bu güçleri oranında ekonomiye hakim olurlarmış.. Kapitalit toplumunda herkes gücü oranında söz sahibiymiş.. Bu, zorun, askeri ve siyasi unsurun abartılmasıdır.

Yüzyılı aşkın süre önce bu yanlış görüşler Alman profesörü Dühring tarafından ileri sürülmüş ve Engels, "Anti-Dühring" adlı ünlü eserinde bu görüşleri yerle bir etmişti.

Dühring'in, özel mülkiyetin -diğer bir deyişle zenginliğin- zora dayanarak elde edildiği görüşüne karşılık -ki o, köle sahibi ile kölelerin ilişkisini buna örnek gösteriyordu-, Engels, özel mülkiyetin ortaya çıkışının "zor"la hiçbir ilişkisi olmadığını, bunun üretim güçlerinin gelişmesinin doğal sonucu olduğunu, tersine "zor"u ve bir bütün olarak siyasal üst yapıyı ve sınıfları ortaya çıkaranın iktisadi gelişme olduğunu ortaya koydu.

*"Genel olarak özel mülkiyet tarihte hiçbir biçimde hırsızlık ve zor sonucu olarak ortaya çıkmaz. Tersine o, daha, bazı nesnelere sınırlı da olsa, bütün uygar halkların eski doğal topluluklarında vardır. Daha bu topluluğun içinde, meta biçimini alana kadar, önce yabancılar ile değişim içinde gelişir. Topluluk ürünleri ne kadar meta biçimini alır, yani ne kadar az üreticinin öz kullanımı ve ne kadar çok bir değişim ereğiyle üretilirlerse, değişim, hatta topluluk içinde bile, ne kadar ilkel doğal işbölümünün yerini alırsa, çeşitli topluluk üyelerinin durumu o kadar eşitsiz bir hale gelir. (...) Öyleyse özel mülkiyetin kuruluşu iktisadi nedenlere dayanır. Zor, bu işte hiç bir rol oynamaz. Hırsızın başkasının malını kendine mal edebilmesinden önce, özel mülkiyet kurumunun varolması gerektiği, yani zorun, eldeciliğe (possession) şephesiz yer değiştirtebildiği, ama özel mülkiyeti özel mülkiyet olarak meydana getiremediği açıktır!" (Engels, Tarihte Zorun Rolü, Sol Yayınları, s.30-31)*

Engels, köleci dönemin yanısıra kapitalist dönemi de inceliyor ve şu sonuca varıyor:

*"Bütün süreç, hırsızlığa, zora, devlete ya da herhangi bir siyasal müdahaleye bir tek kez bile başvur-*

*maya gereksinim kalmaksızın, salt iktisadi nedenlerle açıklanır. "Zor üzerine kurulu mülkiyet", kendini burada da işlerin gerçek akışını anlama yetersizliğini gizlemeye yönelik palavracılıktan başka birşey olarak göstermez". (Age. s.32)*

Engels ekonomik bakımdan güçlü olanın siyasi bakımdan da güçlü hale gelmesinin kaçınılmaz olduğunu söylüyor ve Fransız devrimini örnek veriyor:

*"Fransa'da siyasal durum hiç bir değişikliğe uğramamış, oysa iktisadi durum bu koşullar için çok ileri bir hale gelmişti. Siyasal durum bakımından, soyluluk herşey, burjuvazi hiç bir şey idi! (...) burjuva devrimi buna bir son verdi." (age., s.34)*

*"Öyleyse zorun tarihte, iktisadi evrim karşısında oynadığı rol açıktır. İlk her siyasal zor, önce toplumsal nitelikte iktisadi bir göreve dayanır (...) İkinci olarak, toplumdaki bağımsız kılındıktan sonra, siyasal zor, iki yönde etkili olabilir. Ya normal iktisadi evrim yönünde; bu durumda ikisi arasında bir çatışma yoktur, iktisadi evrim hızlanır. Ya da, zor, iktisadi evrime karşı çıkar, bu durumda, birkaç istisna dışında, iktisadi evrim karşısında her zaman yenik düşer." (age., s.58)*

Marksist teorinin kurucularından birinin, Engels'in, zor ve ekonomi ilişkileri konusundaki görüşü işte böyledir. Ama, daha yüzyılı aşkın süre önce ortaya sürülmüş ve marksizm tarafından mahkûm edilmiş kof görüşleri bugün yeniden ileri süren, böylece Dühringçilik yapan PKK'cı baylar, üstelik de, "Bu gerçek, Marksizmin alfabesidir," demekten geri kalmıyorlar! Ne demeli, yavuz hırsız ev sahibinden baskın çıkar.

Bir de KDY brüşüründeki zora ilişkin şu bölüme bakalım:

*"Sınıflı toplum tarihi boyunca Kürdistan'a hakim olan zor, hemen hemen daima yabancı karakterlidir*

*ve yoğun bir şekilde örgütlüdür. Zorun bu karakteri, toplumsal üretim güçlerinin gelişmesinin ve Kürdistan'ın yoksulluğunun temel nedenidir. Bugün de Kürdistan'daki zor, yabancı ve gerici bir karakterde olup derinliğine ve genişliğine yoğun bir şekilde örgütlenmiştir. (s.241)*

Sınıflı toplum tarihi boyunca Kürdistan'daki zorun "hemen daima" yabancı karakterli olması ne anlama gelir? Yani Kürdistan devamlı işgal altında mi idi? Besbelli öyle değildi. Ama varsayalım ki öyleydi; öyle olsa bile, sınıflı bir toplumda -baylarımız da öyle diyorlar- hakim sınıfların zoru hiç söz konusu değil midir? Örneğin kendilerinin de o kadar sözünü ettikleri "feodal-komprador"ların halkımız üstünde uygulayageldikleri bir zor yok muydu? Kürdistan'da, hatta zaman zaman Mervaniler, Şaddadiler gibi devletler kuran, yüzyıllar boyunca birçok küçük özerk ve yarı özerk "hükümetler", prenslikler oluşturan Kürt beyleri zora hiç başvurmadılar mı?

Hem sınıflı toplumdan söz etmek, hem de zoru tümüyle "yabancı karakterli" saymak, sadece sınıflar ve zor kavramı konusunda bir cehalete işarettir. Eğer bir toplumda sınıflaşma varsa zor da vardır, o toplum yabancı işgaline uğrasın veya uğramasın, durum değişmez. Yani yabancı işgal sınıflar arasındaki zor ve baskı ilişkilerini ortadan kaldırmaz. Kürt halkının bugünkü durumuna bakmak bu görüşün saçmalığını kavramaya yeter.

Diğer yandan, daha önceki bölümlerde de söylediğimiz gibi, PKK'cı bayların "iç zor - dış zor" konusundaki tasnifleri ve bu kavramlara yükledikleri anlamlar keyfidir, yanlıştır. Onların dış zor dedikleri şey, her zaman gerici olmadığı gibi, iç zor da her zaman ilerici değildir. Zoru gerici veya ilerici yapan, Engels'in belirttiği gibi iktisadi evrimle, - başka bir deyişle, üretim güçlerinin gelişimiyle, uyum içinde olup olmamasıdır.

Kürdistan'ın yoksulluğunun ve üretim güçlerinin gelişmemesinin temel nedeni "yabancı zor" değil, yabancı sömürüdür. "Yabancı zoru" oluşturan da işte bu sömürünün kendisidir. Yani zor sömürünün kendisi değil, bir aracıdır. Diğer yandan, aynı zamanda feodal üretim ilişkileri Kürdistan'ın geri kalışının önemli bir nedeni, toplumsal gelişmenin ayak bağıdır. Feodal sınıf da durumunu korumak, yani sömürüyü sürdürmek için Kürt köylülerine karşı zora başvurmaktan geri kalmamıştır. Bugün bile o, eski ölçülerde olmasa bile, koşulların elverdiği ölçüde zora bizzat başvuruyor veya bu zoru sömürgecilerin polisi ve jandarması vasıtasıyla uyguluyor.

Zor kavramı üzerinde neden bu kadar duruyoruz? PKK'cı baylar bu konuda birhayli saçma-sapan şeyler yazdılar diye bizim de bu konu üstünde uzunboylu durmamıza değer mi? Değer; çünkü baylarımız o ünlü "yön-tem ve taktik"lerini zor kavramının bu saçma-sapan tahlillerine dayandırıyorlar.

*"İşte genel olarak dünyada, özel olarak da Kürdistan'da tüm sınıflı toplum tarihi (...) boyunca görülen zorun bu nitelikleri, Kürdistan devrimi'nin yöntemi ve taktiği konusunda bizi aydınlatmaktadır." (KDY, s.241)*

Zor kavramını marksist içeriğinden uzaklaştırıp bir karikatüre çeviren, kendi paşa gönüllerine göre teoriler icat eden -daha doğrusu teorinin icabına bakan- baylarımızın, ne biçimde "aydınlanmış" olduklarını ve bundan ne sonuçlar çıkaracaklarını tahmin etmek zor değildir. Şöyle diyorlar:

*"Madem ki dış zor bu kadar yoğun bir şekilde örgütlenmiş, halklarımız üzerinde hergün, her saat, her dakika etkisini duyurmaktadır, o halde, halkımızın çıkarına olan devrimci zor da karşı-devrimci zoru, hergün, her saat, her dakika, her saniye dövmeye"*

*lidir. Karşı-devrimin emrindeki, tahripkar, talancı ve haksız zora karşılık, halkımızın emrinde, yeni bir toplum yaratıcı, haklı ve devrimci zoru yaratalım! Yeni bir dünyaya ulaşmanın başka tür bir yolunu bilim henüz keşfetmemiştir. Ama revizyonistler ve reformistler hariç! Onlar yeni bir yol, 'barış içinde toplumsal ilerleme' ve..."*

Tiradı daha fazla uzatmaya gerek yok. Baylarımızın zor üzerine tüm laf kalabalığının sonunda önerdikleri "yöntem ve taktik" işte budur. Peki bunun için, ta komünal toplumlara kadar gitmeye, zor üzerine o denli ahkam kesmeye, bin dereden su getirmeye gerek var mıydı, diyeceksiniz. Ama baylarımızın üstün teorisyenliklerini ıspat etmeleri, koca laf kalabalığıyla gözleri büyülemeleri gerekiyor. Adeta kendilerinden geçerek söyledikleri yukardaki sözler de birtakım coşku dolu çocukların gözlerini parlatabilir, "bravo ve alkış sesleri.." yaratabilir. Ne var ki teori adına sayfalar dolusu çizıştırilen şeylerden ortaya bir yanlış, gülünç ve saçma sözler koleksiyonu çıkmıştır. Taktik sorununa gelince, devrimci hareketin yüzyıllar boyu biriken zengin teorisinden ve tüm deneyinden kala kala, "zora karşı zor kullanımı" kalmıştır. Ne ideolojik ve politik çalışma, ne kitleleri devrime kazanmak için yapılması gerekenler, ne koşullara uygun çok çeşitli mücadele yöntemleri, ne de silahlı mücadelenin zamanı konusunda açık bir fikir.. Her şey, adeta her kapıyı açacağı sanılan sihirli bir sözcüğe, "zora karşı zor" deyimine indirgenmiş.

Besbelli, devrimci mücadelede şiddeti bir yöntem olarak red etmek ancak küçük burjuva pasifistlerin işidir. Zor tarihte, zaman zaman, gerici güçlerin elinde oynadığı gerici rolün yanısıra, ilerici güçlerin elinde ilerici bir rol de oynamıştır. Marks zoru "devrimlerin ebesi" olarak niteler. Burjuvazi gerici zora dayanarak işçi sınıfı

devrimini engelliyor ve kapitalizmin ömrünü uzatmaya çalışıyor. Yine o, bu gerici zora dayanarak sömürge halkların ulusal kurtuluş savaşını ezmeye çalışıyor. İşçi sınıfının ve sömürge halkların kurtuluşu için de burjuvaziye karşı zora başvurmalarından daha haklı ve ilerici birşey olamaz. Kürt halkı da bugün Kürdistan'ın iki parçasında, Irak ve İran gerici rejimlerine karşı, sıcak bir savaş yürütüyor ve koşulları olgunlaştığında Türkiye Kürdistanı'nda da aynı şeyin yapılması kaçınılmazdır. Ne var ki, şiddete karşı olmamak başka, onu tek mücadele yöntemi haline getirmek, diğer tüm zorunlu mücadele yöntemlerinin yerine geçirmek başkadır. Devrimci mücadele tarihinde şimdiye kadar, bazı anarşist, terörist gruplardan başka hiç kimse bunu yapmamıştır. PKK'cı baylarımız işte bu talihsizliğe düşen gruplardan biridir.

Geçtiğimiz dönemde onların tüm pratiğine bu terörist taktik yol gösterdi ve bugün de, kafalarını sert kayaya çarpmış olmalarına rağmen, bu yanlış yolu kavramış değiller, ondan kurtulmak için ciddi hiç bir çaba göstermiyorlar.

## Her Türü Demokratik Mücadelenin Reddi

Bu grup, geçtiğimiz dönemde, her türlü legal ve demokratik mücadeleyi sömürgecilikle işbirliği olarak nitelendi ve red etti.

*Parlamentoya ister 'partili', ister 'partisiz' ister 'milli' adaylar yollamak için yapılan mücadeleye 'demokratik mücadele' diyebilenler ve kendilerini 'demokratik', 'yurtsever', hatta 'sosyalist' diye tanıtanlar, bu kutsal ittifaklara layık olmak bir yana-tekrar söylüyoruz- olsa olsa Türk sömürgeciliğinin çanak yalayıcıları olabilirler. Siyasal sömürgeciliğe karşı*



*yönelmedikçe, sömürgeciliğin her biçimini yok etmeyi amaçlamadıkça; Kürdistan'da ister dernek, ister parti düzeyinde olsun; ister gizli, ister açık yapılsın, bu tip mücadelelerin hiç birisi demokratik değildir. Bir halkı yok etme temelinde gelişen bir yönetimin çarkları arasında, meslek örgütlerinde bile olsa, demokratik mücadele mümkün değildir." (KDY, s.225)*

Bu konu, geçtiğimiz dönemde Özgürlük Yolu ile Rızgari dergisi arasındaki polemiklerde ayrıntılı biçimde tartışılmıştı (Bakınız ÖY. sayı 24, 27, 28). Sömürgeci parlamentonun sürekli boykotuna ilişkin bu görüş sol sekte, yanlış bir görüştür. Bu konuda da işçi sınıfının teorik görüşleri açıktır ve zengin bir mücadele deneyi var. Belli koşullarda burjuva parlamentosunun boykot edilmesi gerekebilir. Ama burjuva parlamentosu devrimci görüşlerin dile getirilmesi ve kitlelerle bağ kurmak için bir platform olarak da kullanılabilir. Nitekim, Bolşevik Partisi dahil, hemen tüm devrimci partiler geçmişte bu olanağı başarıyla kullanmışlardır ve bugün de kullanmaktadırlar. Eğer koşulları varsa, sömürgeci parlamentoya demokrat, yurtsever veya sosyalist adayları göndermek ve gerek seçim dönemlerini, gerekse bizzat parlamentoyu devrimci çalışma için bir platform olarak kullanmak bakımından bir sömürge halkının durumu işçi sınıfınınkinden farklı değildir. Nitekim ulusal kurtuluş mücadelelerinin tarihinde bunun da örnekleri var. Güney Afrika ulusal kurtuluş hareketi, ırkçı-beyaz azınlığın parlamentosuna kendi adaylarını sokmak için geçmişte çaba gösterdi. Bu da mücadelenin bir biçimidir.

Baylarımız demokratik kitle ve meslek örgütlerinde çalışmayı bile bir ihanet olarak değerlendiriyorlar. Demek ki Kürt işçilerinin sendikalarda, öğretmenlerin, sağlık emekçilerinin, teknisyenlerin, memurların vb. kendi

meslek örgütlerinde birleşmeleri ve orada yürüttükleri mücadele bir ihanetmiş.. Acaba böyle olduğu için mi gerici hükümet onlara öylesine saldırıyor, örgütlerini kapatıyor, onları sürgüne yolluyor veya işten atıyordu? Bu nedenle mi faşistler onları kurşunluyor ve fırsat buldukları yerlerde örgüt binalarına saldırıp ateşe veriyorlardı? Ne var ki PKK'cı bayların ahmaklığına sınır yoktur, onlar söylediklerini ölçüp tartacak yetenekten yoksundurlar.

Bu konuda gerek bilimsel sosyalizmin büyük ustalarının, gerek Komintern'in görüşleri açıktır. Leninist partiler çalışmada usta olmalı, kitlelerle bağ kurmak için onların bulunduğu her yere ve örgüte gidebilmeli ve hatta faşist örgütler dahil, en gerici örgütlerde bile çalışmasını bilmelidirler.

Dil ve kültür konusunda, sömürgeci burjuvaziye karşı yürütülen mücadele de baylarımız tarafından yine böyle niteleniyor:

*"Ulusal kurtuluş olmadan dil ve kültürün kurtulabileceğini, bu amaçla Türkiye Cumhuriyeti egemenliği altında Kürtçe eğitimi savunan anlayışlar reformist ve gericidir". (KDY, s.209)*

PKK'cılarının, geçtiğimiz dönemde, ırkçı-şoven eğitim politikasına karşı mücadeleyi, halkımızın dilinde yayın yapmak ve halkımızın ilerici kültürünü yaygınlaştırmak için koşullar zorlanarak, sömürgecilerin ağır baskılarına göğüs gererek yapılan çalışmaları böyle suçladıkları ve yukarda da aynı şeylerin sözkonusu edildiği açıktır.

Ulusal kurtuluş olmadan dil ve kültürün kurtulabileceğini kimse iddia etmemiştir. Baylarımız, her konuda olduğu gibi bunda da kendi budalalıklarını gizlemek için demagojiye başvuruyorlar. Ama, sömürgeci egemenlik yıkılmadan dil ve kültür "kurtulamıyacağına" göre bu

konuda eli-kolu bağı beklemeli mi? Devrimcilere hiç bir görev düşüyor mu?

Onlar, "sömürgeci eğitim ve kültür politikasına karşı mücadeleden" yüksek sesle söz etmekten de geri kalmıyorlar. Peki nasıl yapılacak bu? Kendilerinin yaptığı gibi okulları boykot ederek mi?. Bu büyük yurtseverlerin (!) bu mücadele ile ilgili olarak önerdikleri bir tek somut öneri var: "Köylüye kürtçe hitap edilmelidir"! Onun dışında, herhalde oturup kahramanlarımızın Kürdistan'ı kurtaracakları günü beklemekten başka yapacak iş yoktur..

Ne var ki başkaları boş oturmadılar, bu sayın devrimcileri (!) öfkeyle ayağa kaldıran o küçük, "reformist" ve "gerici" işleri yaptılar..

Sömürgeci, ırkçı-şoven eğitime karşı çıkan, anadilde eğitimi savunan güçler, bunun "Türkiye Cumhuriyeti egemenliği altında" gerçekleşmeyeceğini elbet biliyorlardı. Ne var ki, gerçekleşmeyeceği -böylesine bir siyasi iktidar altında ve bu sistem içinde- biline biline, kitlelerin haklı istemleri ileri sürülür. Bu istemleri kitlelere mal etmek için, onları mücadeleye kazanmak için..

Engels, 1884 yılında Alman Sosyal Demokrat Partisi'ne, kraliyet topraklarının ortaklaşa ekim için tarım emekçileri kooperatiflerine kiralanmasını talep eden bir karar almasını önerdi. Bebel ise, mevcut hükümetin (Bismarkçı gerici hükümet) böyle bir tedbire hiçbir şekilde alınıp alınmayacağını ve böyle bir karar almanın parti için boşuna zaman israfı olacağını söyledi. Bebel'in görüşü ilk bakışta ve aynı zamanda PKK mantığına göre doğru görünüyor. Bismark hükümeti, parti'nin bu istemine güler geçirdi. Aradan yüzyıl geçtikten sonra bugün bile Federal Almanya'da böylesine emekçi kooperatifleri yoktur.

Ne var ki, ilk bakışta doğru gibi görünen bu tutum özünde yanlıştır. Şöyle diyordu Engels:

*"Bununla, yalnızca bununla, tarım emekçilerini kazanabiliriz; bu, onların dikkatini, gelecekteki işlerinin, bugünkü haşmetli lordlarının malikanelerinin ortaklaşa ekimi olacağı, gerçeğine çekmenin en iyi yoludur."*

Engels de, olumlu bir öneri yapıldığı zaman, bunun uygulanabilir olması gerektiğini söylüyor, ama bu uygulamayı mutlaka "mevcut hükümet içinde" beklemiyordu.

*"Ama nesnel olarak uygulanabilir olmalı, mutlaka mevcut hükümet içinde uygulanabilir değil. Daha da ileri gidiyorum, (bunun gibi) kapitalist üretimin yıkılmasına yol açacak biçimde düzenlenen sosyalist tedbirler öne sürdüğümüzde, bunlar nesnel olarak uygulanabilir, ama bu hükümet için imkânsız tedbirler olmalıdır.... Bu, büyük mülkler var oldukça, her koşul altında, kabul etmemiz gereken bir öneridir.... Sadece bununla Prusya'yı yıkabiliriz ve bu öneriyi halka ne kadar çabuk anlatırsak, o kadar iyi olur."* (Tarihte Zor'un Rolü, s.20-21)

Kürt halkına anadilinde eğitim yaptırılması istemi, elbette, Türkiye'de çok ciddi devrimci değişiklikler olmadıkça gerçekleşmeyecek bir istemdir. Sömürgeci, ırkçı eğitim sistemi bir tüm olarak da, tüm eleştiri ve teşhi-re rağmen, bu gerici toplumsal sistem varoldukça değişmeyecektir. Yani bu istemler sömürgeci iktidar bakımından "uygulanabilir" değildir. Ama "nesnel olarak" uygulanabilirlerdir; yani Kürt halkı kendi anadilinde okuyabilir ve eğitim sistemi demokratikleştirilebilir; bunlar, başka koşullarda olmayacak şeyler değildir ve en sonunda da olacaktır.

PKK'cı baylar ve onlar gibi, eline bir tabanca almayı tek devrimci eylem sananlar, leninist çalışma üslubunu kavramamışlardır ve bu tür teşhir edici çalışmaların, kitleleri bilinçlendirmedeki ve mücadeleye kazanmadaki önemli rolünü anlamıyorlar. Oysa Lenin, bu tür çalışmaları partinin temel görevleri arasında sayıyor ve bunlar yapılmadan işçi sınıfının öncü örgütünün gerçek anlamda bir öncü örgüt olamayacağını söylüyordu.

*"Rus işçileri, polisin halka zorbaca davranışına karşı, dinsel mezheplere zulmedilmesine, köylülerin kırbaçlanmasına karşı, amansız sansüre, askerlere işkence edilmesine, en masum kültürel girişimlerin bastırılmasına vb. karşı niçin hâlâ bu kadar az devrimci eylemde bulunmaktadır? Böyle bir eylem "elle tutulur sonuçlar vadetmediği"nden, "olumlu" fazla bir şey sağlamadığından, "iktisadi mücadelenin" onları buna "itmediği"nden ötürü müdür? Böyle bir görüşü benimsemek, yineliyoruz, saldırıyı gerektirdiği yere yöneltmek olur, kişinin kendi darkafalılığını "ya da bernştaycılığını" işçi yığınlarına yüklemek olur. Eğer bütün utanç verici haksızlıklara karşı yeteri kadar geniş, çarpıcı ve anında teşhirleri hâlâ örgütleyemiyorsak, suç bizdedir, yığın hareketinin gerisinde kalışımızdadır. Bunu yaptığımız zaman (ve bunu yapmak zorundayız ve yapabiliriz de) en geri işçi bile, öğrencilerin ve dinsel mezheplerin de, köylülerin ve yazarların da, kendisini yaşamının her adımında baskı altında tutan ve ezen aynı karanlık güçler tarafından hakaretlere ve keyfi davranışlara uğradıklarını anlıyacak ya da içinde duyacaktır; ve bunu duyunca, kendisi de tepki göstermek isteyecek ve gereğini yapmayı bilecektir..."*

*"Elbette ki asil önemli olan şey, halkın bütün katları arasında propaganda ve ajitasyondur. Batı Avrupa sosyal-demokratlarının çalışması, bu bakımdan, herkesin katılabileceği mitingler ve gösterilerle,*

*sosyal demokratların parlamentoda bütün sınıfların temsilcilerine sesleniyor olması olgusuyla kolaylaşmaktadır. Bizde ne parlamento var, ne de toplanma özgürlüğü; bununla birlikte biz, bir sosyal demokrati dinlemek isteyen işçiler için mitingler düzenleyebiliyoruz. Bir demokrati dinlemek isteyen bütün toplumsal sınıfların temsilcileri için de mitingler düzenleme yol ve araçlarını bulmalıyız; çünkü pratikte 'komünistlerin her devrimci hareketi desteklediklerini', ve bundan ötürü sosyalist inançlarımızı bir an bile gizlemeksizin bütün halk önünde genel demokratik görevlerimizi açıklamak ve vurgulamak zorunda olduğumuzu unutan kimse, sosyal demokrat olmaz. Pratikte, her türlü genel demokratik sorunun ortaya atılmasında, öneminin belirtilmesinde ve çözüme bağlanmasında herkesin önüne geçme yükümlülüğünde olduğunu unutan kimse, sosyal-demokrat değildir." (Lenin, Ne Yapmalı, Sol Y., s.90,104,105)*

Diğer yandan, bu konuda yürütülen mücadele kime yaramıştır? Burjuvazinin ırkçı-şoven eğitim sisteminin teşhiri -ki bu teşhirde demokratik bir kitle örgütü olarak TÖB-DER önemli bir rol oynadı-, eğitimin bu karakterinin geniş kitlelerce kavranmasına ve demokratik bir eğitim isteminin yükselmesine yol açtı. Kürt halkının kendi anadilinde eğitim istemi de öyle. Bu mücadele burjuvaziyi kudurtacak düzeylere vardı.

Sosyalistler, PKK'cı, bayların yaptığı gibi, sömürgecilerin halkımızın dili ve kültürü üzerindeki ağır baskılara karşı ağıtlar dizmekle ve "köylülere Kürtçe hitap edilmelidir," gibi komik önerilerle yetinmediler; bu baskı çemberini kırmak, dağıtmak için mücadele ettiler, ağır baskılara göğüs gererek Kürtçe yayın yaptılar, kitaplar yayınladılar ve sözkonusu baskı çemberinde gedikler açtılar. Ülkemizde binlerce, onbinlerce kişi Kürtçe yazı dilini ilk kez bu yayımlar aracılığıyla tanıdı, Kürt kültürü-

nün örnekleriyle karşılaştı. Bu çabalar, burjuvazinin, Kürt halkının bir dili ve kültürü olmadığına dair yaygırlarını ve yıllardır süregelen propagandayı yerle bir etti.

Bu ünlü teorisyenlerin sömürgeciliğe ilişkin terminolojisi de ilginçtir. Yeni sömürgecilik teriminden nasıl "yeni sömürgeler"i çıkardıklarına daha önce değinmiştik. Sömürgeciliği de "ekonomik sömürgecilik-siyasal sömürgecilik" biçiminde tasnif ediyorlar. Bu, ilk bakışta, teorik tahliller yapma tutkusunun sonucu gibi görünüyor. Bunun payı elbet var; ancak, bu keyfi ve yanlış ayırım kendi demagojik iddialarını perdelemek için de kullanılıyor. Bu nedenle üzerinde durmakta yarar var.

PKK'cı baylar, ötedenberi, sınıf mücadelesine ilişkin kavramları kıyas yoluyla ve mekanik biçimde ulusal soruna ve sömürgecilik ilişkilerine uyguluyorlar, hatta, daha önceki bölümlerde de gösterdiğimiz gibi, bu yöntemle, tarihi dönemleri bile birbirine karıştırıyorlar. İnsanlık tarihine ilişkin marksist sınıf mücadeleleri kavramını nasıl "halkların mücadelesi" biçimine dönüştürdüklerini görmüştük. "Ekonomik-siyasal" sömürgecilik konusunda yaptıkları da bunun bir başka türüsü. Gerçi ilk bakışta, yaptıkları insana karmaşık ve anlamsız geliyor; -bir cahil diğer bir cahille tartışırsa, ya da biri yazar öteki okursa, ortaya bir sağırlar diyalogu çıkar; kuşkusuz bu durum, baylarımıza ve ne yazık ki, hâlâ var olan, onların söylediklerine ve yazdıklarına hayran "devrimcilere" tam da uyuyor; ama biraz eşeleyince muratları anlaşılıyor.

"Ekonomik sömürgecilik" kıyas yoluyla işçi sınıfının ekonomik koşullarına, "siyasal sömürgecilik" de politik iktidara eş tutuluyor. Dillerine sakız yaptıkları "reformizm" suçlaması da buradan çıkarılıyor. Yani onlara göre, Kürdistan'da birtakım örgütler ve kişiler, yalnızca sömürge halkının ekonomik ve sosyal koşullarının ıslahı

ile ilgilenmekte, bu tür istemler ileri sürmekte, ama "siyasal sömürgeciliğe karşı çıkmamaktadırlar", ulusal kurtuluşu düşünmemektedirler, vb... Oysa, siyasal iktidar alınmadan işçi sınıfı nasıl kurtulamazsa, "siyasal sömürgecilik" ortadan kaldırılmadan sömürge halkı da kurtulamaz..

PKK'cı baylar, Partimizi de bu tür "reformist" örgütler arasında saymaktan ve bunu sık sık tekrarlamaktan hoşlanıyorlar. Ne var ki, bu görüş somut da dayanaksızdır. Bugün Kürdistan'da, sömürgeciliğe karşı mücadele anlayışı PKK'cılarının iddia ettiği gibi olan bir tek örgüt mevcut değildir. Kürdistan'daki tüm yurtsever örgütler sömürgeci boyunduruğun kırılmasını ve Kürt halkının özgürlüğe ulaşmasını önlerine hedef olarak koymuşlardır. Partimizin ise bu konudaki görüşleri açıktır; pek çok kez söylenmiş, yazılmış ve programımızda da yer almıştır. O halde sayın PKK'cılarımız, bir kez daha hayal boksuna yapmaktan öte, düpedüz yalan söylüyorlar.

Diğer yandan, sömürgeciliğin bu biçim bir tasnifi yanlıştır ve kendilerinin, onun özünü kavramadığını göstermektedir. Sömürgecilik, sömürgecilerle sömürge halkı arasında ekonomik, sosyal, siyasi çok yönlü ilişkileri kapsayan bir sistemdir. Temeli ise ekonomik sömürdür. Bu ekonomik sömürü, her dönemde, ona uygun bir politika ile yürütülmüş ve sömürgecilerin zor yöntemleri buna eşlik etmiştir. Diğer bir deyişle, sömürgecilikteki ekonomik sömürü politikaadan soyutlamak, onsuz düşünmek mümkün değildir. Baylarımız ise, sömürgeciliğin bir özelliğini -siyasal yanını- almakta ve böylece, bunu bir ayırd edici özellik gibi kullanarak, sömürgeciliğin bir türünü, "siyasal sömürgeciliği" diğer türüne, "ekonomik sömürgeciliğe" karşı koymaktadırlar. Ne var ki, bunlar iki ayrı tür sömürgeciliği değil, sömürgeciliğin, birbirinden ayrı-



maz ve ancak birlikte var olabilen, görünümelerini, özelliklerini gösterir.

Anlaşılması için daha da basit bir örnek verelim: Esmer insan, sarı insan denir; çünkü esmerlik ve sarılık birer sıfattır ve somutta var olan esmer ve sarı insanları ayırmaya yarar. Ama "iki ayaklı insan" deyimini saçmadır. Çünkü iki ayak insanın sıfatı olamaz, onun, onsuз olamayacağı bir özelliğidir. "Siyasal sömürgecilik-ekonomik sömürgecilik" deyimleri, işte böylesine, "iki ayaklı insan" ya da "tek başlı koyun" deyimleri kadar saçmadır. Acaba baylarımız, dünyada "ekonomik" olmayan bir sömürgeciliği gösterebilirler mi?

Sömürgecilik temelde ekonomik bir olgudur. Sömürgecilerin sömürgeye yönelik politik, askeri ve kültürel politikası ekonomik çıkarları korumaya yöneliktir ve bu çıkarlar tarafından belirlenir.

Küçük burjuva milliyetçileri, uzun yıllar, Kürt ulusal sorununu bir dil, bayrak ve sınır sorunu olarak görüp gösterdiler. Oysa ulusal sorun temelde ekonomiktir. Diğer bir ulus üzerindeki baskı, hakim ulusun dil ve kültürünün yaygınlaşması, orada bayrağın dalgalanması için değil, ülkenin ve halkın sömürüsü içindir. Ezilen ulus bakımından da, sömürü ve baskıdan kurtulmak, özgür olmak için, kitleler arasında ekonomik sömürü çarkı açığa kavuşturulmalı, halkın bu sömürüden nasıl zarar gördüğü ve ulusal kurtuluşla onun yaşamında ne gibi olumlu değişimler olacağı iyi biçimde anlaşılmalıdır. Bu yapılmadan geniş kitleler mücadeleye kazanılamaz.

Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi ilk kez soruna bu açıdan yaklaştı ve onun ekonomik temellerini açığa çıkardı. Partimiz Kürdistan'ın sömürge yapısını ilk kez ortaya koydu, bu açıdan Kürdistan'da toplumsal yapıyı tahlil etti ve herbir sınıf ve tabakanın kurtuluş mücadelesi karşısındaki konumunu gösterdi. Programımızda, hal-

kımızın kurtuluşu için sömürgeci boyunduruğun kırılması, böylece Kürt halkı üzerindeki sömürüye ve ulusal baskıya son verilmesi, Kürdistan'da demokratik -daha ileri hedef olarak sosyalist- bir cumhuriyetin kurulması temel bir hedef olarak belirlenmiş ve Partimiz, kurulduğu günden bu yana legal ve illegal araçlarla, yazılı ve sözlü olarak bu görüşleri savunmuş, onları kitlelere mal etmeye çalışmıştır.

Partimiz elbette, marksist-leninist çalışma üslubuna uygun olarak, legal basın-yayımdan, legal örgütlerden yararlandı, bu sistem içinde gerçekleşmeyecek de olsalar, kitlelerin istemlerini dile getirdi, böylece onları bu istemlere sahip çıkarmaya ve devrimci mücadeleye kazanmaya çaba gösterdi. Kaldı ki, anadilimizle yayın yapılması ve böylece sömürgeci burjuvazinin yasak çemberinde -bir süre için de olsa- bazı gedikler açılması, bu militanca çalışma sayesinde ve bizzat "Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenliği altında" mümkün olmuştur.

Demokratik mücadeleden birşey anlamayan, uluslararası devrimci hareketin zengin bilgi ve deney hazinesinin cahili olan PKK'cı baylar ise, legal ve demokratik mücadeleyi "reformizm" olarak nitelermekte ve bunun üstüne bol bol demagoji yapmaktadırlar. Ne var ki sömürgecilere ve başkalarına sövüp saymak, cehaleti perdelemeye, ve ahmakları devrimci yapmaya yetmiyor!

## İdeolojik Mücadelenin Yerine Şiddetin Geçirilmesi

PKK'cılar yalnız yanlış bir reformizm tanımı getirmekle kalmadılar, böyle nitelendikleri yurtsever güçleri aynı zamanda düşman olarak gösterdiler ve onlara karşı ideolojik mücadeleyi değil, şiddeti, temel mücadele yön-

temi haline getirdiler. Yalnız onlar gibi düşünmeyenler değil, onlara katılmıyanlar da birer işbirlikçi veya ajan sayıldılar.

KDY broşüründe şöyle deniyor:

*"Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi (bununla kast edilenin Apocular -daha sonraki adıyla PKK- olduğu herkesçe bilinen birşeydir), siyasi alandaki sömürgeciliği gizleyen ve meşrulaştıran, her türlü sosyal-şoven, burjuva ve küçük-burjuva reformist görüşleri yerle bir ederek, yükselecektir."* (KDY, s.226)

Yine "reformistler"den söz edilirken şöyle deniyor:

*"Bu bayrak (yani Apocu hareketin bayrağı) dışında başka bayraklar altında toplananlar için -eğer aldanmamışlarsa- yaşama hakkı bile yoktur!"*

Baylarımızın, Partimizin üye ve sempatizanlarına ve Türkiye Kürdistanı'ndaki diğer yurtsever güçlere karşı neden o kadar azgınca saldırdıkları ve cinayetler işledikleri, yukardaki anlayış karşısında kolayca anlaşılır birseydir.

PKK'cılar, Türkiye sol ve demokratik güçlerinin de nerdeyse tümünü sosyal şoven saymakta ve onlara karşı da yine, ideolojik mücadelenin yerine şiddeti koymaktadırlar. Şöyle diyorlar:

*"Gerçekleri bu kafalara göstermek için, kemalist zehiri bu kafalardan akıtmak; zehirin akıtılmadığı kafaları ise parçalamak gerekir!"*

Bu anlayıştan yola çıkan baylarımız, Türkiye ve Kürdistan'daki hemen tüm sol ve yurtsever örgütlere savaş ilan ettiler. Birçok örgütü "ajan ve milis" saydılar.

26 Ağustos 1980 tarihli Hewart'ın 2. sayısında, "Eğitim" başlığı altındaki yazıda şöyle diyorlar:

*"Hilvan, Siverek, Batman, Kızıltepe ve diğer yörelerde verilen mücadelenin hedeflediği güçler yal-*

*nızca feodal kompradorlar olmayıp, faşist örgütleyiciler, Türk istihbarat görevlileri, polisler, muhbirler ve KUK, HK, TEKOŞİN vb. gibi ajan ve milis örgütlerdir de."*

Yukardaki satırlarda yalnızca üç örgütün adı verilmiş de, "vb. gibi" ile, başka örgütlerin de varsayıldığı anlaşılıyor. PKK'cılar bu örgütleri ve kendileri gibi düşünmeyen, kendilerine katılmayan diğer tüm devrimci, yurtsever, demokrat kişileri, "ajanlaşmış yapı, kişi ve kurumlar" olarak niteliyor ve onlara karşı mücadeleyi, sömürgecilere ve feodal kompradorlara karşı sözde verecekleri mücadelenin de önüne koyuyorlar. "Bu mücadele", diyorlar, "kendi başına feodal-komprador yapıyı tasfiyeye yönelik değildir ve olmadığı açıktır. Yani ajanlaşmış yapı, kişi ve kurumlara karşı yürütülen mücadele hareketin tespit ve ilkelerinden (yani tüm o teorik soytarılıklardan, BN.) kaynaklanmakta, hem anti-feodal-komprador, hem anti-sömürgeci, hem de anti-emperyalist bir öz içermektedir. Bu üç gücü zayıflatmakta, ama tek başına ne feodal-komprador yapıya, ne sömürgeciliğe ve de emperyalizme karşı mücadele niteliği taşımaktadır."

Bunlar çok ilginç itiraflar değil mi? Yaptıkları işin "feodal-komprador"lara (yani sömürgecilerin işbirlikçilerine), bizzat sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı mücadele niteliği taşımadığını söylüyorlar. Peki o halde nedir bu mücadelenin adı? Kendileri, "ajanlaşmış yapı, kurum ve kişilere karşı mücadele" adını veriyorlar ona. Bunlar kim? Kürdistan ve Türkiye'deki hemen tüm devrimci, yurtsever örgütler, veya, kendi dışlarında solda yer alan herkes..

Aynı yazıda şöyle deniyor:

*"Kendilerine 'UDG' güçler diyen, gerçekte ulusallıkla en ufak bir ilişkisi bulunmayan, ihanetin en üst derecesindeki milislik görevini üstlenen KUK-Öz-*

*gürlük Yolu-DDKD üçlüsünün saldırı, iftira, karalama kampanyası dahil yerli hainler, sömürgeciler ve emperyalistler PKK önderliğindeki gelişen mücadele karşısında yenilmeye mahkumdurlar."*

PKK'cı baylar, 12 Eylül öncesinde Partimizin ve diğer iki yurtsever örgütün oluşturduğu Ulusal Demokratik Güçbirliği'ni (UDG) kendilerine karşı bir birlik gibi göstermeye çalıştılar. Ne var ki olaylar tazedir ve böyle bir iddianın gülünçlüğünü herkes bilir. Ama bu harekette bir mani durumu var.

PKK'cı bayların Partimize ve diğer pek çok yurtsever ve sol örgüte karşı başlattıkları şiddetin nerelere vardığı herkesçe iyi bilinmektedir. Onlar, Mustafa Çamlıbel adlı yoldaşımızı pusu kurarak öldürdüler ve birçok yoldaşımızı yaraladılar. Batman'da, "Birlik ve Dayanışma" yanlısı bir derneğe saldırdılar ve bir kişinin gözünü çıkardılar. Diyarbakır'da sol yayınlar satan ve "ilerlemeci" olarak bilinen bir kitabevini taradılar, bir kişi öldü, bir diğeri ağır yaralandı. KAWA adlı örgütün taraftarlarıyla, Halkın Kurtuluşu ile, Tekoşin'le, kendi deyişleriyle "silahlı savaş"a tutuştular. Tunceli merkezi, onlarla Halkın Kurtuluşu taraftarları arasında bir savaş alanına döndü, birçok yoksul insanın evi yakıldı, dükkânı tahrip edildi. Sömürgeci devletin valisi, polisi, jandarması olan-biteni büyük altından gülerek seyretti. Baylarımız daha sonra Ceylanpınar'da 70 yaşında yurtsever birini öldürdüler ve KUK'a karşı provakasyonlara giriştiler. Onlarla KUK arasında geniş bir bölgeye sıçrayan silahlı çatışma patlak verdi ve 100 dolayında insan öldü. Hewar adlı gazeteleri olayları iri puntolu başlıklarla şöyle veriyordu:

*"Nusaybin yöresinde PKK-KUK çatışması devam ediyor!"*

*"PKK- 'KUK' çatışması kesildi".*

PKK'cı bayların o ünlü eylem listelerini uzatmaya gerek yoktur. Apocuların saldırmadıkları, taraftarlarını öldürüp yaralamadıkları herhangi bir örgüt olduğunu sanmıyoruz.

Devrimci mücadele tarihinde -eğer baylarımızın yaptıklarını da o tarihe, bir an için, dahil edersek- böyle bir duruma gerçekten de ender rastlanır. Belki de o, bir eşi daha bulunmayan, kendine özgü bir olaydır. Terörizmin tarihinde, devrimci mücadeleye zarar veren çok örnekler vardır, ama yine de böylesine, terörü başlıca devrimci harekete yöneltmiş bir örneğine zor rastlanır.

## Politik Mücadelenin Yerine Şiddetin Geçirilmesi

PKK'nın, gerek KDY broşüründe, gerek Politik Rapor'da, gerekse şimdiye dek çıkardıkları tüm yayınlarda belki yüzlerce kez ifade edilen görüşleri şöyle özetlenebilir: Tüm sömürge ülkelerde devrimin objektif koşulları vardır. Asgari bir örgütlenme oldu mu, sübjektif koşullar da olgunlaşmış demektir. Sömürgeciler zor uyguluyorlar, onlardan kurtuluş da zora karşı zorla karşılık vermekten geçer. Sömürge ülkelerin devriminde silahlı mücadele her aşamada geçerli ve zorunludur.

Zoru herşeyin başı, her kilidi açacak anahtar yapan PKK, politik mücadeleyi, sözde tümüyle önemsiz saymıyorsa da, ikinci-üçüncü plana itiyor ve başlıca şiddetle, silahlı mücadele ile hedefe ulaşılacağını iddia ediyor.

*"Askeri işgal altında tutulan sömürgelerde, eğer ekonomik sömürgecilik de geliştirilmişse (demek ki ekonomik sömürü olmadan askeri işgal altında tutulan sömürgeler de varmış!. BN.), devrimin objektif şartları var demektir."*

"Bu teori ve programa dayanan ve salt sosyalistlerin örgütlenmesini ifade eden asgari örgütlenme düzeyi, sübjektif şartların da olgunlaşmaya başladığını gösterir. Sübjektif şartların oluşmasıyla birlikte, sömürge devrimlerinin gelişmesinin yolu sıcak savaştan geçer. Sömürgelerde, asgari örgütlenme düzeyinde olan bir örgüt, sıcak savaşı geliştirmeye cesaret edemezse ya dağılır, ya da bir 'entellektüel gevezelik kulübü' haline gelir." (KDY, s.233)

Baylarımız, Politik Rapor'da, 1978'e kadar "Kürdistan devriminin teorisini" yaratmakla meşgul olduklarını (bu uğraş sonucu ortaya işte şu ünlü KDY broşürü çıkmış), bundan sonra ise sıranın, "bu görüşlerin kitlelere götürülmesine", "pratikte denenmesi"ne, "yani politik mücadele içine girilmesi"ne geldiğini söylüyorlar. Politik mücadeleyi ve devrimci stratejiyi nasıl anladıklarını ise şu sözlerle ifade ediyorlar:

"Düşmanın karşı-devrimci terörle örgütlenmeyi engelleme ve dağıtma çabaları, ancak devrimci şiddetle boşa çıkartılabilir ve örgütlenme geliştirilebilirdi. Buna göre, Kürdistan halkının tümüyle ulusal özelliklerini bitirmek isteyen faşist güçlere, ajanlaşmış yerli gericilere, işkenceci ve baskıcı istihbarat güçlerine karşı, devrimci şiddet temelinde bir mücadeleye girildi." (PR, s.100; siyahlar bizim).

PKK'nın, nasıl şiddeti politik mücadelenin yerine geçirdiğini ve temel mücadele yöntemi olarak seçtiğini yukardaki sözler, yoruma yer bırakmıyacak biçimde açıkça gösteriyor. Devrimci şiddet örgütlenme için temel araç sayılıyor, örgütü "geliştirmek" için temel araç sayılıyor. Besbelli, örgütün ayakta kalması için de temel araç sayıldı. Çünkü PKK'cı baylar, örgütsel birliklerini kurmak ve sürdürmek için, marksist-leninist gönüllü birlik ve disiplin anlayışını değil, zor ve tehdidi, askeri disiplini seçtiler.

Örgütten ayrılmaya kalkanlara karşı tehdide ve yoketme yöntemlerine başvuruldu. Baylarımızın "devrimci şiddet" temelinde yokettikleri insanların bir kısmı da, bu şekilde, kendilerine üye olmak talihsizliğine uğramış olup sonradan yakalarını onlardan kurtarmaya çalışan kişilerdir.

"Devrimci şiddet", PKK'nın mücadele stratejisinin "temeli" sayılıyor ve pratikte de, eğer baştaki "devrimci" sözcüğünü ayıklarsanız, gerçekten öyle oldu.

Başlıca şiddete ve askeri eyleme dayanarak örgütlenmek veya örgütü "geliştirmek" küçük burjuva devrimcilerinde görülen bir "sol" anlayıştır, terörizmdir. İşçi sınıfının devrimci örgütünün yaratılmasında temel çalışma biçimi ideolojik ve politiktir. Örgütü korumak ve geliştirmek için de elbette şiddetin gerekli olduğu durumlar olabilir. Ama bir örgüt, en başta ideolojik-politik olarak sağlamsa, saflarında leninist disiplini sağlayabilmişse, yığınlar içinde iyi biçimde örgütlüyse ve tüm mücadele biçimlerini -silahlı mücadele bunlardan yalnızca biridir- zamana ve koşullara göre, uyumlu biçimde ve ustalıkla kullanabiliyorsa kendini düşmanın saldırılarından koruyabilir ve gelişebilir. Kitleler içinde iyi biçimde örgütlü olmayan, en azından onların desteğine, sempatisine sahip olmayan bir örgüt, düşman saldırıları karşısında açıkta kalır; kadrolarını barındıramaz, besleyemez, yitirdiklerine karşı taze güçler devşiremez. Kitleler içinde iyi biçimde örgütlenmek, onların destek ve sempatisini kazanmak ise, silah göstermekle veya patlatmakla, şiddetle değil, bilinçli, planlı, programlı politik çalışmayla olur



## Anti-Feodal Mücadele Adına Kürdistan'da Yaratılan Aşiret Çatışmaları ve Kaos

Kürdistan'da köylü sorununun, diğer bir deyişle toprak devriminin ulusal-demokratik bakımdan taşıdığı önem bellidir. Geniş köylü kitlelerin toprak istemlerine sahip çıkmadan ve bu amaçla, esas olarak feodal karakterli büyük toprak sahiplerine karşı mücadele etmeden geniş köylü kitlelerin ulusal mücadeleye, devrime kazanılması mümkün değildir. Bu da geniş köylü kitleler içinde yoğun bir ajitasyon ve propaganda yürütmeyi, onları örgütlemeyi gerektirir.

Oysa, şiddeti temel mücadele yöntemi haline getiren PKK, böylesine bir politik çalışmaya, ön hazırlığa bile gerek duymadan, sözde feodallere karşı bir "silahlı mücadele" başlattı. Tek tek beylerin ya da adamlarının öldürülmesine yönelik bu tutumun, Kürdistan gibi, toprak beyleri arasında ötedenberi derin rekabet ve sürtüşmelerin ve aşiret çatışmalarının bulunduğu bir ortamda, beyler ve aşiretler arası bir kavgaya dönüşmesi ve kaos yaratması kaçınılmazdı.

Köylüler örgütlenip büyük toprak sahiplerine karşı harekete geçirilmiş değillerdi. Bu işi kahramanlarımız kendileri yapmakta idiler! Kimi yerde bir aşirete toptan savaş ilan ettiler. Oysa aşiret denen şey, başında bir bey veya işbirlikçi bulunsa bile, günümüz Kürdistanı'nda köylülerden, kasabalılardan oluşan geniş bir toplumsal kitleyi kapsar; içinde işçiler, yoksul, orta ve zengin köylüler, esnaf ve zanaatkarlar, memurlar bulunur ve aşiret üyelerinin çoğu, hiç kuşkusuz emekçidir. Bir aşireti toptan gerici veya faşist ilan etmek, ulusal saflara kazanılabilecek geniş bir kitleyi düşman saflarına itmek demektir.

Aşiretin başındaki kişi bir işbirlikçi, hain veya ajan olabilir ve aşiret içinde bu tür başka kişiler de bulunabilir. Ama doğru devrimci yöntem, böyle bir aşiretin tabanında, köylü ve emekçi kitleler arasında çalışmak, onları bilinçlendirip örgütlemek ve yurtsever mücadeleye kazanmaktır.

Diğer yandan, bir aşiretle savaşmak, geniş, kitlesel bir gücü, gerektirir. Bu, kendisine büyük sıfatlar yakıştıran bir avuç maceracının başaracağı iş değildir. Bu nedenle de, bu sayın kurtarıcılar, sözde aşiretlere karşı mücadele ettikleri her yerde, diğer bir aşiretin veya aşiretlerin gölgesine sığındılar, aşiret çatışmalarına araç oldular veya bunları körüklediler. Bu da sömürgeci düşmanın zaten öteden beri istediği, fırsat buldukça da kendi eliyle yarattığı bir şeydi.

PKK, bunun yanısıra, beyler arasındaki çatışmalara taraf oldu. Sözde gerici bir feodale karşı mücadele adı altında, diğer bir feodalden destek alındı; ama gerçekte onun himayesine ve güdümüne girildi. PKK'cı baylar, kendilerine "Kürdistan devrimcileri" yaptıkları işe de "Kürdistan Kurtuluş Hareketi" gibi parlak, şatafatlı adlar taktılar. Ne var ki pratikte yaptıkları iş aşiret çatışmalarını körüklemek, kaos yaratmak ve bir beye karşı diğer bir beyin fedailiği oldu. Bu nedenle de, Kürdistan'ın şurasında-burasında, bey, ağa gibi nüfuzlu kişiler tarafından rakiplerine, düşmanlarına karşı kullanılmak üzere aranan kişiler haline geldiler. Hilvan, Siverek, Batman başta olmak üzere, yarattıkları olayların esas niteliği buydu.

Şurası ilginçtir ki, sözde Kürdistan'ın kurtuluşu için sömürgeciliğe karşı yaratılan bu şiddet teorisi, pratikte sömürgecilere pek yönelmedi. Bir ara, Urfa yöresiyle sınırlı olmak üzere MHP'lilere yöneldi, belki şurda-burda birkaç polis de öldürüldü; ama bu şiddet, esas olarak ve

kendilerinin "teorik" gerekçelerine uygun biçimde, "reformist", "sosyal şoven" olarak nitelenen sol ve yurtsever güçlere yöneldi veya, aşiret çatışmaları çıkarmakta, kaos yaratmakta kullanıldı.

Bu yöntemler pratikte ne gibi sonuçlar verdi? Bu sonuçlar Kürdistan ve Türkiye ilerici güçleri tarafından, emekçi kitleler tarafından bugün iyi biliniyor. PKK'nın devrimci, yurtsever güçlere karşı yürüttüğü provakasyon ve şiddet eylemleri ve yarattığı aşiret çatışmaları en başta sömürgeci düşmanı sevindirdi. Çünkü sömürgeci güçler bu tür eylemleri zaten faşist milis örgütleri ve polis eliyle de yapmakta idiler. Faşist milis güçlerinin ve polisin eli bazı yerlere, özellikle de Kürdistan'da yurtsever ve sol mücadelenin güçlü olduğu yerlere yetişemiyordu. Böylece bu görev, burada, kendilerine "Kürdistan devrimcileri" adını takmış olan Apocular tarafından yerine getirildi.

Halk kitleleri bu çatışmalardan büyük ölçüde rahatsız oldular ve yurtsever güçlere olan güvenleri sarsıldı. Kaldı ki bir tutku derecesine varan bu terör birçok yerde bizzat halka da yöneldi, PKK'nın Politik Raporunda da itiraf edildiği gibi -nasıl olmuşsa?- "halka karşı suç işlemeye kadar vardı". Sömürgeci düşman, bundan yararlandı ve yurtsever güçleri karalamak, kitleleri kendi yanına çekmek için, PKK'cı bayların ve diğer bazı maceracı grupların sağladığı propaganda malzemesini bol bol kullandı.

PKK'cılarının ve diğer bazı maceracı grupların Türkiye ve Kürdistan devrimci mücadelesinde yaptıkları tahribat büyüktür. Özellikle, kendisine PKK adını takan Apocu hareket, devrimcilik adına, kitlelerin hafızasından zor silinir olumsuzluk örnekleri verdi. Bu izleri silmek ve kitlelerin güvenini yeniden kazanmak için devrimci güçler bir-

hayli çaba harcamak ve zaman yitirmek zorunda kalacaklardır.

## PKK'nın Gerici Pratiğinin İki Kaynağı

PKK'cı baylar yaptıkları eylemlerin "devrimciliği" üzerine pekçok şamata koparıyorlar. Ne var ki devrimcilik salt niyete bağlı değil. Devrimci mücadelenin tarihinde, halktan ve ezilenlerden yana, "iyi niyetle" yola çıkıp, yaptığı yanlışlar yüzünden devrimci harekete ters düşen, zarar veren ve karşı-devrimciliğe kadar giden örgütler çok görülmüştür. PKK'nın pratiği de nesnel olarak Kürdistan devrimine ciddi zararlar vermiş, gerici bir rol oynamıştır.

Bu gericilik iki kanaldan beslenmektedir. Birincisi, bu harekete ideolojik düzeyde yön veren aşırı milliyetçi kin ve tarihi -toplumsal olayların küçük burjuvaca ve gerici bir yorumudur. Yüzyıllardır tutsak olan, kurtuluş hareketleri kanla ezilmiş ve ağır bir ulusal baskı altındaki bir toplumda bu ulusal kin anlaşılır birşeydir. Diğer yandan, bu hareket, kadrolarını -eğer kadro denebilirse- çoğu işsiz, cahil ya da yarım-yamalak bir eğitim görmüş, kendi sınıflarından kopmuş bir sosyal tabandan devşirmektedir. PKK'nın, buraya kadar ele aldığımız görüşleri, onun, "teori" adına ortaya koyduğu şeyin, işçi sınıfının dünya görüşüyle bir ilişkisi olmadığını göstermeye yetiyor. Bu, bir gerici ve yanlış görüşler kolleksiyonudur. PKK'yı terörizme iten, sözkonusu gerici pratiğe yol açan bu görüşlerdir.

Ancak tek başına bu, yani Apocu harekete yol açan nesnel koşullar, bu hareketin eyleminin devrimci ve yurtsever harekete bu ölçüde ters düşmesini ve esas olarak bir provakasyon hareketi biçimine dönüşmesini açıklamaya

yetmez. Olayların bu dereceye varmasında sömürgeci düşmanın rolünü de göz önünde tutmak gerekir. Düşman, tüm zor ve hile yöntemlerine rağmen önünü alamadığı Kürt halkının ulusal mücadelesinin yönünü saptırmak, onu yozlaştırmak için de her türlü çabayı harcıyor. Ve o, bu terörist, hasta akımın zaaflarından yararlanmasını, onu daha da batağa itmesini çok iyi bilmiştir. Bu konuya ilerde yine döneceğiz.

## İşçi Sınıfının Partisi mi, Şiddet Örgütü mü?

Baylarımız bir işçi sınıfı örgütü değil, bir şiddet örgütü kurmuşlardır. Ne var ki, bununla ne Kürdistan işçi sınıfına, ne de ulusal kurtuluş devrimine öncülük edilemez. Şiddet işçi sınıfının mücadele biçimlerinden biridir, ama başlıcası değil. Parti işçi sınıfının politik mücadele örgütüdür. O, parlamenter - parlamenter olmayan, gizli-açık, silahlı ve silahlı olmayan çok çeşitli mücadele biçimlerini yürütmeye, değişen koşullara göre mücadelenin bir biçiminden diğerine geçmeye elverişli bir örgüt olmalıdır. Partinin, koşullara göre kuracağı silahlı savaş örgütleri, Partinin tümü değil, ancak bir tamamlayıcısıdır. Bu silahlı savaş örgüt ve biçimleri, Partinin, her zaman -bir savaş döneminde de- temel önemde olan siyasi propaganda, ajitasyon ve örgütleme görevlerini ortadan kaldırmaz, tersine Partinin politik hattına tabi olarak yürütülür.

Elbette mücadele biçimleri, ülkelerin tarihi ve somut koşullarına uygun olarak bir ülkeden diğerine, bir dönemden bir başkasına farkedecektir; ama leninizmin, örgüt ve devrim konusunda tüm işçi sınıfı partilerine yol gösteren temel ilkeleri bir ülkeden diğerine ortadan kalkmaz. PKK'cı baylar, bir yandan, sömürge ülkelerdeki dev-

rim koşullarıyla gelişmiş kapitalist ülkelerdeki devrim koşulları arasındaki farklardan yola çıkarak, leninist devrim teorisinin sömürge ülkelere uygulanamayacağı anlamına gelen sonuçlara varıyorlar ve sömürgelerde işçi sınıfı örgütünü bir askeri örgüte, başlıca mücadele biçimini de teröre indiriyorlar; diğer yandan, Bolşevik Partisi'nin eylemini kendi yaptıklarına örnek göstermeye kalkıyorlar.

*Serxwebûn*'un Aralık-1982 sayısında şöyle deniyor:

*"Hiç kimsenin itiraz edemeyeceği ilk örnek Rusya'dır. Daha 1903'te yeni örgütlenmeye başlayan Bolşevik Partisi, örgütlenmesini geliştirir geliştirmez 1905 ayaklanmasına girişmiş ve devrimci şiddet kullanmıştır".*

Burada da baylarımız cahillere özgü bir demagoji yapıyorlar. Bir kez, 1903'te sözkonusu olan Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi içindeki Bolşevik-Menşevik ayrımıdır. Ama RSDİP 1898'de kuruldu. Rusya işçi sınıfının örgütlenme geleneği ise çok daha gerilere gider. Lenin, "sosyal demokrasi"nin (o dönemdeki adıyla işçi sınıfının politik hareketi) tarihini 1884'ten başlatır. Rusya işçi sınıfının ideolojik ve politik düzeyini, uzun bir dönemi kapsayan zengin mücadele tarihini hesaba katmadan, üstelik RSDİP'nin 1898'de kurulduğunu kaşla göz arasında yok sayarak, iki yıl içinde örgütün kurulup ayaklanmanın başlatıldığını iddia etmek, cahillere özgü bir iş, ya da basit gözbağcılıktır.

İkincisi, 1905 devrimine Bolşevik Partisi'nin "giriştiği" iddiası bir başka cehalet örneğidir. Baylarımız 1905 devrimini ya hiç anlamamışlar, ya da bile bile kaba tahriflere girişiyorlar. 1905 devrimi, Bolşevik Partisi ya da başka partiler tarafından planlanmadı ve onların öncülüğü ile başlatılmadı, kitlelerin kendiliğinden gelişen ey-

lemleri sonucu patlak verdi. Buna ilişkin olarak Lenin şöyle diyor:

*"Örgütlerin ilişiği olmadan, geniş işçi sınıfı mücadelesi bir grevden başlayıp bir ayaklanmaya ulaştı.*

*"İşçi sınıfı mücadelenin nesnel koşullarındaki değişikliği ve grevden ayaklanmaya geçiş ihtiyacını, kendi önderlerinden daha çabuk anladı (...) Aralık ayında biz, Sosyal Demokrat işçi önderleri, birliklerini akılcı bir biçimde yapıp, çoğunun savaşa etkin olarak katılmamasına sebep olan bir başkomutan gibiydik."*

Lenin, 1905 devriminden, işçi sınıfının öncü örgütü hesabına önemli dersler çıkardı, önderlerin geride kaldığını söyledi; böyle durumlarda bir işçi sınıfı örgütüne düşen öncülük görevinin ne olduğunu da gösterdi: Parti devrimci durumu kavramalı, kabaran kitle hareketinin başına geçmeli, daha bilinçli ve örgütlü bir öncülükle kitlelerin devrimci mücadelesini yönetmeli.

1905 olayları şunu açıkça gösteriyor: Devrim koşulları olgunlaştığında, gereği gibi örgütlü bir öncü güç olmadan da kitleler sokağa dökülebiliyor, ayaklanabiliyorlar. Ama devrim ve ayaklanma koşulları olmadan, hiçbir öncü güç onları ayaklandıramaz.

PKK'cı baylar ise öncünün iradesini herşeyin yerine koyuyorlar. Onlara göre, "sosyalistlerin asgari örgütlenmesi" sağlandı mı hemen sıcak savaşı başlatmalı, zafer kaçınılmaz olarak gelecektir. Bu, marksizm-leninizmin yerine idealizmi ve leninist mücadele yöntemleri yerine terörizmi koymaktır. Karl Marx, daha 1850'lerde, Komünist Birliği içinde hemen ayaklanma isteyen solcu bir grupla ilgili olarak şöyle diyordu:

*"Azınlık, eleştirici bir tavır yerine dogmatizmi, maddecilik yerine idealizmi koyuyor. Devrimi başlatıcı güç olarak halihazır koşulları göz önünde tutaca-*

ği yerde, bu gücü salt irade'de görüyor. Biz; işçilere, 'sadece içinde bulunduğunuz koşulları değiştirmek için değil, kendinizi değiştirmek ve siyasal iktidara hazırlamak için 15-20-50 yıllık iç savaşlardan ve ulusal savaşlardan geçmeniz gerekir' derken, siz, aksine onlara, 'iktidarı derhal ele geçirmeliyiz' aksi halde yan gelip yatalım daha iyi' diyorsunuz. Nasıl demokratlar halk sözcüğünü kutsallaştırdıysa, siz de aynı şeyi proleter sözcüğü için yaptınız. Yine onlar gibi devrimci gelişimin yerine devrimci sloganları koyuyorsunuz".

Marx, ayaklanmayı bir sanat olarak nitelemişti. Çinilik de bir sanattır! Çinici ustası, ortaya, daha ilk dokunuşta toprak olacak kof bir testi değil de, orijinal bir vazo çıkarmak istiyorsa, işlediği maddeyi ve onu işleme yöntemlerini, yani bu sanata ilişkin olarak birikmiş bilgi ve ustalığı iyi edinmiş olmalıdır. Aynı şey, hiç kuşkusuz devrimci mücadelede kitlelere öncülük etmek isteyenler için de sözkonusudur. Somut koşulları iyi biçimde inceleyip kavramadan, kitlelerin bir ayaklanmaya hazır olup olmadığını düşünmeden, kendisinin ve düşmanın gücü, örgütlenme düzeyi, yedekleri konusunda sağlam bir hesaba dayanmadan, gözü kör biçimde ayaklanmaya girişmek, ya da silahlı mücadele başlatmak, devrimcilerin değil, maceracıların işidir. Ayaklanmaya ilişkin olarak Lenin şöyle diyor:

"Başarılı olmak için, ayaklanmada, gizli tertiplere, bir partiye güvenmeyip (salt parti gücüne anlaşılmalıdır, BN), ileri sınıfa güvenmeli. İlk nokta budur. Halkın devrimci kabarmasına güvenmeli. İkinci nokta budur. Ayaklanma, gelişen devrimin tarihinde halkın ileri saflarının faaliyeti en yüksek olduğu, düşman saflarının ve devrimin güçsüz, yarı gönüllü, kararsız dostlarının tereddütleri en kuvvetli olduğu zamanlardaki dönüm noktalarına güvenmeli. Üçüncü



*nokta budur. Ayaklanma sorununu ortaya koyma-  
nın bu üç koşulu Marksizm'i Blanquism'den ayırır."*

Ayaklanma için koşullar olgunlaşmadan bir ayaklanmayı başlatmanın, öncüyü silahlı savaşa sürmenin intihar olacağını devrimin ustaları sık sık dile getirmişlerdir.

*"Önce oyununuzun sonuçlarıyla karşılaşmaya tamamen hazır olmadıkça ayaklanma ile oynamayınız. Ayaklanma son derece belirsiz niceliklerle yapılan bir hesaptır. Bu niceliklerin değeri hergün değişebilir. Karşınızdaki güçler örgüt, disiplin ve yerleşmiş otorite bakımından sizden ileridirler. Sizin onlara karşı kuvvetli üstünlükleriniz olmadıkça yenilir ve mahvolursunuz. İkinci olarak ayaklanma bir kere başladı mı en büyük azimle ve hücum planında yürür." (Friedrich Engels, Almanya, Devrim ve Karşı Devrim).*

Yalnız Bolşevik Partisi'nin tarihi değil, tüm devrimci partilerin tarihi baylarımızı yalanlıyor. 1917 Şubat ve Ekim devrimleri arasında Bolşevik Partisi'nin taktiklerine bakmak bu konuda yeteri kadar öğreticidir. Şubat devriminden sonra Rusya'da geçici hükümet kuruldu. Kerenski başbakanlığındaki burjuva hükümetinin devrimi devam ettirmek istemediği ve verdiği sözleri yerine getirmeyeceği açıldı. Buna bakarak, bazı sosyal demokrat çevreler "tüm iktidar sovyetlere" sloganını attılar ve böylece Kerenski hükümetinin düşürülmesini, iktidarın işçiler tarafından ele geçirilmesini önerdiler. Ama Lenin bu aceleci tutuma karşı çıktı; hükümetin henüz güçlü olduğunu, kitlelerin, onun verdiği sözleri tutmadığını kendi deneyleriyle görüp anlamaları gerektiğini; bu aşamada Bolşeviklere düşen görevin, hükümetin verdiği sözleri (emperyalist savaşa son verilmesi, toprak devrimi, ulusal sorunun demokratik çözümü vb.) yerine getirmeyeceğini, kit-

leleri aldattığını yoğun biçimde propaganda edip kitleleri hazırlamak olduğunu söyledi. Olaylar Lenin'in bu tahlilinin doğruluğunu gösterdi. Ekim günleri gelip çatıldığına Geçici hükümet yıpranmış, Bolşeviklerin işçiler ve diğer halk yığınları içinde prestijleri artmıştı. Hükümete karşı yığın hareketinde ciddi bir kabarma vardı. Bir ayaklanma için koşullar olgunlaşmıştı. Ve Lenin böyle bir dönemde, ayaklanmanın hızla hazırlanıp başlatılması için büyük çaba gösterdi, Parti içindeki tereddütlü unsurlara karşı savaştı. "Dün erkendi, yarın geç olacak", diyordu Lenin.

PKK'cı bayların, kendi terörist taktiklerini haklı kılmak için Bolşevik Partisi'ni örnek göstermelerinden daha gülünç bir şey olamaz. Bir de Lenin'in terörizm ile işçi sınıfının devrimci mücadelesini birbirinden nasıl ayırdığına bakalım:

*"Ekonomistler ile bugünün teröristleri arasında ortak bir kök bulunmaktadır, ve bu, bir önceki bölümde genel bir olgu olarak incelediğimiz ve şimdi de siyasal eylem ve siyasal mücadele üzerinde etkisi bakımından ele alacağımız Kendiliğindenliğe kölece boyun eğiştir. "Günlük tekdüze mücadeleyi" vurgulayanlar ile bireylerden en özverili mücadeleyi bekleyenler arasındaki fark o kadar büyüktür ki, ilk bakışta, bu söylediklerimiz bir paradoks gibi gözükebilir. Ama bu, bir paradoks değildir. Ekonomistlerle teröristler kendiliğindenliğin yalnızca farklı uçlarına boyun eğmektedirler; ekonomistler 'salt işçi hareketi' önünde boyun eğmektedirler, teröristler ise devrimci mücadele ile işçi sınıfı hareketini birbirini tamamlayan bir bütün içinde birleştirme yeteneğinden ya da olanağından yoksun olan aydınların tutkulu öfkesinin kendiliğindenliği önünde boyun eğmektedirler. İnançlarını yitirmiş olanların ya da bunun mümkün olduğuna hiç bir zaman inanmamış olanla-*

*rın öfkeleri ve devrimci enerjileri için, terör dışında bir çıkış yolu bulmaları gerçekten zordur." (Ne Yapmalı, Sol Y., s.95-96)*

"Kürt ulusu bir yok ulus sürecine girmiştir" gibisinden sakat ve karamsar tablolar çizen ve milliyetçi bir kinden yola çıkan PKK'cı baylarımızın terör yoluna girmeleri, Lenin'in deyişiyle "tutkulu öfkeleri önünde boyun eğmeleri", yukardaki tahlil ışığında kolayca anlaşılabilir birşeydir. Baylarımız, tüm bu şiddet tutkusunu, ulusal güçleri uyandırma, harekete geçirme gerekçesine bağlıyorlar. Yani terörü aynı zamanda bir "kızıştırma" aracı sayıyorlar.

*"Svoboda, terörü, işçi sınıfını 'kızıştırma' aracı olarak, ona güçlü bir iti sağlama aracı olarak savunuyor. Kendi kendisini böylesine çürüten bir sav düşünmek zordur. İnsanın şu soruyu sorası geliyor: Rus yaşamında yeralan haksızlıklar yeterli değil midir ki, özel 'kızıştırıcı' araçları icad etmek gereksin? Öte yandan, Rus zorbalığının bile kızıştıramadığı ve kızıştıramıyacağı kimselerin, kollarını kavuşturarak, hükümetin bir avuç teröristle düellosunu kenardan seyredecekleri besbelli değil midir?"*

*"Öte yandan, terör çılgınlıkları ve iktisadi mücadelenin kendisine bir siyasal nitelik kazandırma çağrıları (bu ikincisiyle kast edilen ekonomistlerdir, BN.), şu anda, Rus devrimcilerinin omuzuna yüklenen en ivedi görevden, yani kapsamlı siyasal ajitasyonu örgütlendirme görevinden kaçmanın iki farklı biçiminden başka bir şey değildir." (Lenin, Ne Yapmalı, Sol Yayınları, s.98)*

*"Ve devrimin kendisi de (...) tek bir hareket olarak değil, az-çok güçlü patlamalar döneminin az çok mutlak durgunluktaki dönemlerinin dizi halinde birbirinin yerini alması olarak düşünülmelidir. Bundan ötürü, parti örgütümüzün eyleminin başlıca içeriği,*

*bu eylemin yoğunlaşma noktası, en güçlü patlama döneminde olduğu gibi en durgun dönemde de mümkün ve mutlaka gerekli çalışma olmalıdır, yani Rusya'nın bir ucundan bir ucuna birbiriyle bağlantılı, yaşamın bütün yönlerini aydınlatan, ve yığınların olabildiğince geniş 'katları arasında yürütülen siyasal ajitasyon çalışması olmalıdır." (Lenin, Ne Yapmalı, Sol Yayınları, s.214)*

Görüldüğü gibi, Leninist örgüt ve mücadele anlayışı açıktır ve kimsenin gücü onu zavallı terörizme indirgemeye yetmez. Sorun, baylarımızın müthiş bir çığırkanlıkla göstermek istedikleri gibi şiddeti bir günah sayıp saymama, kabul edip etmeme değildir; sorun, şiddeti temel mücadele biçimi haline getirip getirmeme sorunudur. Biz, devrimci güçlerin bir mücadele aracı olarak şiddete karşı çıkmadık, çıkmıyoruz; bizi bu tür şeylerle suçlamak gülünçtür, kaba demagojidir. Ama biz, PKK'cı baylar gibi onu fetiş haline getirip ideolojik-siyasi her türlü çalışmanın yerine geçirmiyoruz. PKK'cı bayların yaptığı devrimcilik değil, terörizmdir.

Diğer yandan, sömürge ülkelerin farklı koşulları, hatta bir sömürge ülkeden diğerine bile değişebilen koşullar, PKK'cı bayların iddia ettiği gibi, işçi sınıfı partilerinin çalışma biçimine ilişkin olarak temel Leninist ilkeleri ortadan kaldırır mı? Açıktır ki bu temel ilkeler tüm işçi sınıfı partileri için evrensel öneme sahiptir. Her parti, marksizm-leninizmi kendi ülkesinin somut koşullarına uygular ve ulusal özelliklerin önemi bununla sınırlıdır.

Sömürge ülkelerin devrimlerinde, onları gelişmiş kapitalist ülkeler devrimlerinden ayıran önemli bir fark, bu ülkelerin ulusal bakımdan bağımlı oluşları ve demokratik devrimin henüz başarılamamış olmasıdır. Bu nedenle bu ülkelerin devrimlerinde sömürgeciliğe karşı ulusal öge ve feodal toprak sahipliğine karşı demokratik öge büyük

önem taşır. Devrim kendisini üç aşamalı olarak gösterir. İttifaklar her aşamaya uygun olarak değişir ve ulusal kurtuluş aşamasında en geniş halk kesimlerini -genellikle ulusal burjuvaziyi veya onun bir bölümünü de- kapsar. Sömürge ülkelerin devrimlerinde ulusal burjuvazinin veya radikal küçük burjuvazinin kurtuluş devriminin başını çekmesi de mümkündür ve bunun da birhayli örneği var. Oysa gelişmiş kapitalist ülkelerde burjuvazi gericileşmiştir, emperyalist ve sömürgecidir. Sömürge ülkelerle gelişmiş kapitalist ülkelerin devrimleri arasındaki farklar bu türdendir ve elbet göz önüne alınmalıdır. Ne var ki bu farkları göz önüne almayan bizzat PKK'cı terörist baylardır. Onlar, tahlillerinde Kürdistan'ın tüm burjuvazisini ve küçük burjuvazisini düşman ve işbirlikçi ilan etmişlerdir.

Diğer yandan sömürge ülkelerin koşulları, bir işçi sınıfı bakımından, şiddeti temel mücadele yöntemi olarak seçmeyi haklı kılar mı? Asgari bir örgütlenme sağlanınca hemen silahlı mücadeleyi başlatmak, her koşulda doğru mudur? Sömürge ülkelerde devrimin bunca deneyimi baylarımızı yalanlıyor. Kendileri Vietnam ve Çin örneklerini veriyorlar ve biz de aynı örnekleri alalım, bakalım bu iki ülkenin devrimleri onlara hak verdirir mi?

*Serxwebûn*, sözkonusu yazısında, Giap'tan yaptığı bazı alıntılarla tezine güç kazandırmaya çalışıyor. Ne var ki, bu alıntıları, hem işine geldiği biçimde kırparak yapıyor, hem de, Giap'ın görüşlerine yüzde yüz ters biçimde yorumluyor. Giap, hiçbir yerde sorunu baylarımızın koyduğu gibi koymuyor, ona böyle bir iftirada bulunmak mümkün değil. Şöyle diyor Giap:

*"Silahlı ayaklanma hazırlıklarından söz etmemiz, kitlelerin siyasi hareketine fazla önem vermememiz demek değildir. Aksine, devrimci kitleler tarafından yürütülen geniş ve derin bir siyasi hareket olmaksız-*

*zın ayaklanma zafere ulaşamaz. Bundan ötürü, silahlı ayaklanma için iyi bir hazırlık yapma konusunda en önemli ve en başta gelen görev; kitleler arasında propaganda yapmak ve onları "Ulusal kurtuluş örgütlerini geliştirip sağlamlaştırmak" üzere örgütlemektir. Yarı silahlı örgütler ancak, kuvvetli siyasal örgütlere dayanarak ayakta kalabilirler"*

*"İlk yıllarda, kitlelerin siyasal hareketi daha yeterli kadar kuvvetli değilken ve düşmanın güçleri henüz sağlamken; kitleler arasında siyasal bir seferberliğe girişmeye, silahlı ayaklanmanın hazırlanması için başta gelen bir ödev olarak bakılmalıdır." (Giap, Halk Savaşı, Halk Ordusu)*

Giap'ın yazdıkları son derece açıktır. O, baylarımızın yaptığı gibi "örgütü geliştirme" adına şiddeti, ya da silahlı mücadeleyi salık vermiyor; tam tersine, silahlı ayaklanmaya girişmeden önce, güçler dengesini ulusal kurtuluş güçlerinden yana çevirmek, bunun için de halk arasında "siyasal bir seferberliğe" girişmek, ulusal kurtuluş örgütlerini siyasi çalışma ile güçlendirmek gerektiğini söylüyor.

Hindicini Komünist Partisi 1930 yılında kurulmuştu. Ama Parti, koşulları varolmadığı için uzun yıllar, "ayaklanma ile oynamaksızın" kitleler içinde siyasi çalışma yaptı. 2. Dünya savaşı koşullarda ciddi bir değişme yaratınca Parti ayaklanma sorununu ele aldı. Partinin Merkez Komitesi, 1941 yılında şu tespiti yaptı:

*"Hindicini'ndeki devrimin silahlı bir ayaklanma ile sona ermesi gereklidir. Silahlı ayaklanmayı yönetmenin koşulları şunlardır:*

*"Ulusal Kurtuluş Cephesinin bütün ülkede birleşmiş durumda olması,*

*"Kitlelerin artık Fransız-Japon boyunduruğunda yaşayamayacak hale gelmesi ve bir ayaklanmada her türlü fedekarlığa hazır olması,*

*"Hindîçini'ndeki egemen çevrelerin ekonomik, siyasal ve askeri bir krize sürüklenmesi,*

*"Çin Ordusunun Japon Ordusu karşısındaki büyük zaferi, Fransız ya da Japon devriminin patlak vermesi, demokratik cephenin Pasifikte ve Sovyetler Birliği'nde tam bir zafer kazanması, Fransız ve Japon sömürgelerinde devrimci bir zemin hazırlanması ve özellikle Çin ya da İngiliz Amerikan ordularının Hindîçini'ye girmesi gibi nesnel koşullar da ayaklanma için elverişlidir."*

*"Viet Minh (Vietnam'ın Bağımsızlığı İçin Devrimci Cephe) Merkezi Komitesi tarafından 1944 Mayısında çıkarılan Ayaklanmaya Hazırlık adlı talimatnamede halkın hangi anda ayaklanması gerektiği açıkça belirtilmiştir:*

*"1. Düşman saflardaki umutsuzluk ve bölünmenin son haddine vardığı,*

*2. Ulusal kurtuluş örgütlerinin ve devrimci örgütlerin ayaklanmaya ve düşmanı ezmeye azmettikleri,*

*3. Geniş kitlelerin ayaklanmayı bütün kalpleriyle destekliyecekleri ve öncü güçlere kesinkes yardım edecekleri anda." (Giap, age.)*

Görülüyor ki Vietnam devriminin gelişimi ile baylarımızın iddiaları arasında tam bir zıtlık var. Vietnam devrimcilerini kendilerine benzer maceracılar, ya da basit teröristler olarak gösterme çabaları tutarsız ve gülünçtür. Onlar, ülkelerinin tarihi ve somut koşullarını, ülke ve dünya güçler dengesini iyi biçimde tahlil ederek leninist devrim teorisini başarılı biçimde kendi koşullarına uygulamışlardır. Yukardaki tahlillere uygun olarak Japon emperyalizminin yenilgisi ve Fransız emperyalizminin savaştan bitik düşmesi ile 1945 yazında devrim koşulları olgunlaştı, ayaklanma zafere ulaştı ve Vietnam Demokratik Cumhuriyeti kuruldu.

"Siyasal mücadeleden silahlı mücadeleye geçiş, uzun bir hazırlık devresi gerektiren, çok büyük bir değişimdir," diyor Giap.

Serxwebûn, yine Giap'tan yaptığı bir alıntıya dayanarak, 1930-1931 yıllarında, yani Partinin kuruluşundan hemen sonra, ülkede yükselen "devrimci kasırga"dan söz ederek, bundan gönlüne göre sonuçlar çıkarıyor. Besbeli ki, ülkenin şu veya bu bölgesinde veya tümünde kitlelerin ayağa kalkması, "devrimci bir kasırga"nın esmesi farklı birşeydir. Böyle durumlarda her devrimci partiye düşen devrimci kavgaya katılmak, başarabilirse ona yol göstermek, öncülük etmektir. Böyle kasırgalar, işçi sınıfı partileri daha kurulmadan da pekala mümkündür. Diğer yandan, eğer koşulları yoksa, parti, onu kendi iradesiyle yaratamaz. PKK'cı baylar, nesnel koşulların yerine iradeciliği ve devrime hazırlık görevlerinin yerine maceracılığı koyuyorlar.

Diğer yandan, ister işçi sınıfı devrimleri, ister halk kurtuluş savaşları olsun, mücadelenin her aşamasında, sıcak savaş koşulları da dahil siyasi çalışma temel önemdedir ve Vietnam devriminde de böyle olmuştur. Geniş kitlelerin ayaklanmaya hazırlanması bir yana, savaş içinde de dostun ve düşmanın birbirinden doğru biçimde ayrılması, savaşa insan ve malzeme olarak kaynak sağlanması, saflarda disiplinin korunması, savaşçıların yalnız askeri değil, aynı zamanda ideolojik ve politik eğitimi, kitleler arasında geniş destek yaratılması ve bu desteğin korunması, halkın eğitimi ve iktidara hazırlanması vb. birçok görev ancak ciddi bir siyasi çalışmayla yerine getirilebilir. Parti ve Cephe halk savaşının da örgütleyicisidir. Kapsamlı ve yoğun politik çalışma olmadan halk savaşı yürütülemez.

Birçok kişi, Vietnam devrimine ilişkin olarak "Dien Bion Fu" destanını ve bu halkın savaştaki kahramanlık-



larını bilir. Vietnam devrimine hayranlık duyan birçok "devrimci" de, esas olarak silahlı savaşa ilişkin şeylerle ilgilenir. Vietnam halkı gerçekten savaşta büyük kahramanlıklar gösterdi. Ancak savaş yalnız silahlı mücadele değildi. Vietnam halkı, bizzat sıcak savaşın içinde örgütlenme, eğitim, üretim alanında da büyük kahramanlıklar gösterdi ve bunlar daha az hayranlık uyandırıcı değildir.

Direnme savaşı, çok yönlü bir savaştı. Vietnam halkı, açlığı yenmek için de çetin bir "ekmek savaşı" yürüttü ve başardı. ABD emperyalistleri Vietnam'da eşi görülmemiş bir yıkım savaşı yürüttüler. Yalnız kentler, ve diğer yerleşim birimleri değil, su bentleri, ormanlar, pirinç tarlaları acımasızca bombalandı ve zehirlendi. Salt 1965-1968 arasında 17 bölgede 661 bend ve çeşitli boyutta 800 sulama tesisini yıktılar. Bunun sonucu, birçok kez su baskınları pirinç ürününü silip süpürdü. Ama Vietnam halkı yılmadan çalıştı, yıkılan evlerin yerine hemen yenisinin inşasına girişti, su bentlerini, kanallarını yeniden yapıp onardı, pirinci yeniden ekti. Yalnız yeniden ekmele kalmadı, bu ölüm-kalım savaşı içinde pirinç türlerini ve üretim yöntemlerini geliştirdi, daha çok ürün almayı başardı. Birçok durumda, binlerce işçi çalıştıran dev fabrikalar, birkaç gün içinde yüzlerce kilometre öteye taşındı ve kısa sürede çalışır duruma getirildi. Evler, fabrikalar, tarlalar sıkı bir sığınaklar ağıyla birbirine bağlandı. Bir eğitim ve örgütlenme savaşı bu üretim savaşına eşlik etti. (Bakınız: Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı ve Ekonomi Politikası, Özgürlük Yolu Yayınları)

Ve bütün bu destansı işler yapılmadan, destansı savaş yürütülemez, zafere ulaştırılamazdı. Bu ise, kapsamlı, yoğun, doğru bir politik çalışmayla sağlanabilirdi ve öyle oldu. Kürdistanlı devrimcilerin Vietnam savaşından öğrenebilecekleri gerçekten çok şey var. İyi silah kullanmakta ve gözipeklikte eskiden beri ünlü olan halkımızın

asıl öğrenecekleri ise, Vietnam halkının hayranlık verici örgütlenme ve çalışma yöntemleridir.

Çin devrimi farklı bir örnek sunmuyor. Çin devriminde ne zaman sol serüvenci eğilimler ortaya çıktı ve ağır bastıysa, devrim bundan sadece zarar gördü. Örneğin 1927 yenilgisinden sonra ortaya çıkan ve düzenli bir geri çekilme yerine "sürekli ayaklanma" görüşünü savunan kesim kısa sürede pratik içinde mahkûm oldu.

Siyasi çalışmanın birinci derecede önem taşıdığı Mao'nun askeri yazılarında da sık sık dile getirilmiştir.

*"Salt askeri görüş açısı, Kızıl Ordudaki birçok yoldaş arasında son derece yaygın. Aşağıdaki biçimlerde ortaya çıkıyor bu açı:*

*"1. Askeri görev ile siyasi görevi birbirine karşıt sanmak; askeri görevin, siyasi görevleri başarmak için gerekli araçlardan sadece biri olduğunu görmezlikten gelmek... (siyahlar bizim)*

*"2. Kızıl Ordunun görevini Beyaz Ordunun görevine, yani sadece döğüşmeye benzetmek. Çin Kızıl Ordusunun devrime götüren bazı siyasi görevleri yerine getirmeye yönelmiş bir silahlı kuvvet olduğu gerçeğini görmezlikten gelmek...*

*"3. Bu görüş açısına göre, Kızıl Ordunun siyasi görevlerini askeri görevlerinden daha önemsiz saymak...*

*"4. Kitleleri harekete geçirme görevine, bunun için ekipler kurma işine yan çizmek..." (Mao Tse-tung, William J.Pomeroy'un "Gerilla Savaşı ve Marksizm" adlı kitabından naklen, Ekim Yayınları, s.206).*

Görüldüğü gibi Mao, Kızıl Ordu gibi bir savaş örgütünde bile siyasi görevleri başa alıyor. Ne var ki PKK'cı baylar partide bile askeri görevleri öne koyuyorlar. Ve Mao, askeri görevi, siyasi görevleri başarmak için gerekli araçlardan yalnızca biri sayarken, baylarımız onu başlıca, hatta tek devrimci mücadele biçimi saymaktadırlar.

Bu konuda bir de Güney Afrikalı devrimcilerin ne dediklerine bakalım:

"Gerçek durumu görmezden gelmek ve hayali güçler, kavramlar ve ideallerle oyalanmak siyasal hareketleri yanlışla götürür. Devrimci önderlik sanatı yalnız halkın en ileri unsurlarına değil, kitlelere önderlik etmektir; nesnel koşullarla eldeki gerçek olanaklara göre yürüyüşe koyulmaktır. Keskin devrimci izlenimler yaratan sözler, her zaman devrimci bir politikayı yansıtmaz ve devrimci izlenimler yaratan politika her zaman devrimci ilerleme için sıçrama noktası olmaz.

"Militan" ve "devrimci"ymiş gibi görünen şey, gerçekte karşı-devrimci nitelik taşıyabilir. Belirli somut koşullar altında, savunulan politik çizginin, iktidarın ele geçirilmesi umuduna yardım mı ettiği, yoksa onu engellediği mi, kesinlikle karmaşık bir meseledir. Bazı koşullar altında silahlı mücadeleyi savunmak karşı-devrimciliktir. Zamansız, kötü planlanmış yada vaktinden önce doğmuş şiddet eylemleri devrimci değişim hedefine ulaştırmaz, tersine bunu engeller...

"Gelecekte tarihçiler, mücadelemizin evrimi sırasındaki bazı anlar üzerinde durabilirler, mücadelenin gidiş ve şiddetini eleştirel açıdan ele alabilirler ama, genel olarak, son yarım yüzyılın reformcu diye nitelenen faaliyetleri olmasaydı, yeni bir aşamaya yönelme umudu son derece küçük olurdu. Çünkü tipik sömürge koşullarında dahi, silahlı mücadele ancak şu koşullar altında yürütülebilir:

"Kurtuluşa geleneksel barışçı süreçlerle ulaşma umudu kırılmıştır, çünkü nesnel koşullar değişme yolunu kesinlikle kapamıştır;

"silahlı mücadele stratejisini, içerdiği bütün korkunç kurbanlarla kabul etmeye hazır olunması;

"Halkın silahlı mücadeleyi örgütlü olarak desteklemesini sağlayabilecek siyasal bir önderliğin varlığı

*ve bu önderliğin askeri hareketleri planlama, hazırlama ve yürütme gibi zorlu süreçleri yürütebilecek tecrübe ve yeteneğe sahip olması;*

*"Uluslararası ve yerel alanda lehte nesnel koşulların varolması. (Güney Afrika Kurtuluş Mücadelesi, Yöntem Yayınları, s.44-45)*

Demek ki, sömürge ülkeler bakımından da devrim sorunu, "Tüm sömürgelerde devrim için objektif şartlar olgunlaşmıştır; sosyalistlerin örgütlenmesini ifade eden asgari örgütlenme sağlanınca, sömürge devrimlerinin gelişmesinin yolu sıcak savaştan geçer" biçiminde ifade edilecek kadar basit değildir. Kitle hareketindeki kabarma, kitlelerin ulusal boyunduruktan kurtulma isteği duymaları ve bunun için hertürlü fedakarlığı yapmaya hazır olmaları sömürge devrimleri için gereklidir. Çünkü bu olmadan, kitleler devrim saflarına, salt ajitasyon veya "kıvıltırma" yoluyla çekilemez. Sömürgeciler bakımından bir kriz, sömürgecilerin güçlerinde bölünme ve dağılma gereklidir; bu olmadan, "örgüt, disiplin ve yerleşmiş otorite" bakımından kat kat üstün durumda olan düşmanla başa çıkılamaz. Devrime öncülük yapabilecek yetenekte ve tecrübede devrimci bir örgüt (Parti ve ulusal kurtuluş hareketlerinde genel olarak cephe) gereklidir; çünkü ancak böylesine bir örgütsel öncülükle bu tür "dönüm noktaları" kavranabilir, kitleler ayaklandırılabilir veya ayaklanma zafere ulaştırılabilir. Sözkonusu nesnel ve öznel koşullar birarada var olmadıkça, kendisini öncü veya "devrimci" sayan herhangi örgütün -ne kadar gözüpek olursa olsun- başlatacağı bir silahlı mücadele, Lenin'in deyişiyle, "hükümetle bir avuç terörist arasındaki düello"dan fazlasını yaratamaz. Olsa olsa, fazladan şunu yaratır: Hükümet, bir avuç teröristin yanısıra, ilerici halk güçlerini ezip geçme, yada tırpanlama fırsatını bulur.

Devrim için objektif koşullar olgunlaşmamışsa, ne yapmalı? Besbelli, kimse "yan gelip yatma"yı, ya da oturup beklemeyi önermiyor. Kitleler arasında propaganda ve ajitasyona hız vermeli, tüm öteki mücadele biçimlerini başarıyla kullanmalı, kitleleri örgütlemeli ve onlar içinde örgütlenmeli; düşmanın durumunda bir derin kriz ve kitlelerin mücadelesinde kabarma dönemi kaçınılmaz olarak gelecektir. Biz, bu tür dönüm noktalarını her gün, kendi irademizle yaratamayız; ama kitleler içinde propaganda ve mücadele görevlerimizi başarıyla yerine getirerek, süreci hızlandırabiliriz, devrime hazırlanabiliriz. Devrim için sözkonusu dönüm noktası geldiğinde görevimizi başarmak buna bağlıdır. Parti siyasi çalışmada ne denli usta ise, yığınlarla ilişkisi ne denli güçlü ise, o denli hızla yeni koşullara ayak uydurabilir, yeni mücadele ve örgütlenme biçimlerini yaratabilir.

Türkiye, yakın tarihte, biri 1960'ların, diğeri 1970'lerin sonunda olmak üzere iki derin kriz dönemi yaşadı. Kitle hareketinde de, özellikle ikincisinde küçümsenmeyecek bir kabarma vardı. Egemen sınıflar ise nasıl yöneteceklerini bilemez durumda idiler. Ama devrimci güçler her ikisinde de hazırlıksız yakalandılar. Kendi aralarında bir birlik ve kitlelerle ciddi bağlar kurabilmiş değillerdi. Kitle hareketini yönlendirip daha da yükseltemediler. Karşı devrim ağır bastı, kendini daha çabuk toparladı ve saldırıya geçti. Bu her iki kriz döneminde de temel görevleri - kitleleri örgütleme, yoğun ajitasyon ve propaganda, ilerici güçlerin bir cephesini oluşturma ve yığınları harekete geçirme- kavrayamıyan küçük burjuva devrimci örgütleri, kitlelerden kopuk terör eylemlerine giriştiler. Bu tutumları, burjuvazinin saldırılarını hızlandırmaktan başka sonuç veremezdi ve öyle oldu.

## Kürdistan Devriminin Verdiği Dersler

Bizzat Kürdistan'ın son 40 yıllık tarihi -eger daha eskiye uzanmaya gerek görmezsek- bu bakımdan, görevliler için, yeteri kadar derslerle doludur.

1946 yılında Mehabat Cumhuriyeti kuruldu. Buna elveren koşullar 2. Dünya savaşı tarafından yaratıldı. Savaş içinde İran'ın kuzeyden Sovyetler Birliği, güneyden İngilizler tarafından işgali, İran'ın merkezi güçlerinde bir dağılmaya, Kürdistan üzerindeki denetimin yok denecek derecede zayıflamasına yol açtı. Daha savaş içinde hızlanan ulusal kurtuluş hareketleri, diğer yandan Sovyetler'in İran Azerbaycanı ve Kürdistan halkıyla kurduğu olumlu ilişkiler ve sağladıkları destek Kürt toplumunu da etkiledi. Yurtsever hareket bu olumlu koşullardan yararlanarak İran Kürdistanı'nda hızla örgütlendi; Komela örgütü ve giderek İran Kürdistan Demokrat Partisi ortaya çıktı. Bu gelişme Mehabat Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile doruğuna ulaştı.

Mehabat Cumhuriyeti'ni yaratan şeyin, hiç de Kürt halkının giriştiği bir sıcak savaş olmayıp ülkede ve uluslararası düzeyde elverişli hale gelen koşullar ve Kürt halkının siyasi örgütlenişi, çalışması olduğu açıktır. Cumhuriyet silahlı güçlerini daha sonra kurdu ve kendisini savunmaya hazırlandı. Ne var ki, bu kez de aleyhte hızla değişen koşullar, -Sovyetler'in kuzeyden çekilmesi, İran'da şoven merkezi otoritenin yeniden güçlenmesi, İngiliz ve ABD emperyalistlerinin Azerbaycan ve Kürdistan'a karşı gerici Tahran hükümetine sağladıkları destek, Azerbaycan'ın silahlı direnmeyi göze almaması- genç Cumhuriyetin yıkılışına yol açtı. Kürt toplumunun iç zaafı ise, askeri güçlerin yokluğu veya Kürtlerin savaşmakta ürkekliği değil, Kürt toplumunun siyasi olarak yeter sıkılıkta örgütlenememiş olmasıydı. Önce, elverişli koşullarda

Cumhuriyeti destekleyen Şikak aşiretlerinin, işler tersine döner dönmez, ulusal saflardan uzaklaşıp yağmacılığa özenmeleri bunun açık bir göstergesidir.

Irak'ta, 1961 yılında başlayıp 1975 yılına kadar süren ulusal kurtuluş mücadelesi, 1958 devrimi sonrasında ortaya çıkan elverişli koşulların ürünüdür. Parti daha önce de vardı ve gizli çalışıyordu. Ama monarşinin ağır baskı koşullarında Kürt halkı arasında büyük bir gelişme gösterememişti. 1958 yılında monarşinin yıkılıp Cumhuriyetin kurulması, Irak'ta, gerek Arap kesiminde, gerek Kürdistan'da demokratik güçlerin soluk almasına, gelişip şerpilmesine fırsat verdi. IKP ve Irak KDP legaliteye çıktılar. Ulusal bir kahraman haline gelmiş olan Mustafa Barzani ve yanındakiler Sovyetler Birliği'nden döndüler. KDP Kürt toplumu içinde hızla örgütlendi, yurtsever hareket güçlendi.

General Kasım'ın tutucu bir politikaya yönelmesi, önce Komünist Partisiyle, sonra Kürtlerle bozuşması, Kürdistan'da 1961'de direnişin başlamasına yol açtı. Çok açıktır ki Irak'ta 1958 devrimi ve onun yarattığı olumlu koşullar yer almasa, olaylar başka türlü gelişecek, veya daha uzun bir süre görece durgunluk devam edecek, ve 1961 direnişi başlamıyacaktı. Peşmerge güçleri oluşmadan önce, Kürt halkı, Kasım'ın baskı politikasına karşı Kürdistan'ın birçok kent ve kasabasında kendiliğinden ayaklandı. Silahlı mücadele büyük halk desteğine sahip oldu. Başarıların kaynağı buydu. Yenilginin başlıca nedenleri ise, çok iyi bilindiği gibi, silahlı savaşı, baylarımızın çok sevdiği sözcükle "şiddeti" iyi kullanamamak veya yürütememek değil -çünkü bu oldukça iyi yürütüldü-, öncülüğün zaafı ve yanlışları (öncülükte zamanla ağır basan aşiretçi-feodal yapı, kitlelerin eğitilmemesi ve somutta devrimin onlara birşey getirmemesi, örneğin bir toprak devriminin yapılması; uluslararası düzeyde

dost ve düşmanın iyi seçilmemesi, İran şahlığının ve ABD emperyalizminin güdümüne girmek), diğer bir deyişle, siyasi çalışmanın iyi yapılamaması oldu.

Nesnel koşullar elverişli olmadan bir "grup"un, "azınlık"ın veya partinin gifişeceği şiddet eyleminin hiç de gelişme ve güçlenmeye yol açmayacağı ve kurtuluş savaşını başlatamayacağı İran KDP'nin deneyleriyle de bir kez daha görüldü. Irak'ta ulusal kurtuluş savaşı devam ederken, 1960'ların sonlarına doğru, buradaki partizan savaşına da katılıp deney edinmiş bir grup İran KDP'li, partizan savaşını İran Kürdistanı'nda da başlatmayı istediler. Ne var ki Şah, bunları son derece kolaylıkla köşeye sıkıştırdı, dağıttı ve yok etti. Diğer yandan, 1979 başlarında Şah diktatörlüğünün yıkılışı, İran'ın merkezi güçlerinde -orduda, poliste, devlet aygıtında bir bütün olarak bir dağılmayı getirdi ve Kürdistan'da yurtsever güçlerin çalışması ve örgütlenmesi bakımından son derece elverişli bir ortam yarattı. Kitleler kendiliğinden silahlандılar, yurtsever örgütler hızla toparlandılar ve Kürdistan'da denetimi ele aldılar. Humeyni rejiminin, Kürt halkının haklı istemlerini kabule yanaşmaması ve bir kez daha halkımızın mücadelesini terörle ezmeye yönelmesi, Kürdistan'da bir direniş savaşının başlamasına yol açtı ve bugün de devam ediyor.

Bu örnekler, Kürdistan devriminin, Kürt halkının birlikte yaşadığı halkların devrimiyle, Kürt halkının kaderinin onların kaderiyle bağıni çok açık biçimde ortaya koyuyor. Merkezi otorite krize girmeden -ki bu kriz, genel olarak ülkedeki tüm halkın eyleminde bir kabarma dönemine denk geliyor- Kürdistan'da ayaklanma, ya da silahlı mücadele koşulları olgunlaşmıyor. Bu, Kürdistan'da devrim "bir adım önde yürür," diyenleri kesinkes yalanlıyor. Kürdistan devrimini, Kürt halkının birlikte yaşadığı halkların devriminden ayırma, onu bir başına ve öte-



kilerden kopuk olarak başlatma heves ve çabaları gerçekçi değildir. Eğer zafer isteniyorsa, Kürt halkının birlikte veya yanyana yaşadığı halkların devrimci ve demokratik güçleriyle en sıkı dayanışmayı, cepheyi sağlamak zorunludur. Kürdistan devrimini, halkımızın yanyana yaşadığı öteki halkların devriminden kopuk ele almak ve adeta, "onlardan bize ne, biz kendi işimize bakalım" anlayışıyla hareket etmek başını kuma gömmek demektir. İç ve dış koşulları bir tüm olarak ele almadan, Kürdistan'da bir yurtsever cephe ve tüm ülkede ortak bir cephe için çalışmadan, kriz dönemini kollamadan, "asgari bir örgütlenme sağlayıp hemen sıcak savaşı başlatalım" demek, ne ölçüde "cesaret", "devrimcilik" ve benzeri parlak sözlerle süslenirse süslenir, bir küçük burjuva darkafalılığından ve maceracılıktan başka bir şey değildir.

Günümüzde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda küçük burjuva devrimcilerinin yaygarasını yaptıkları yaygın bir moda var. Bu kişiler kitleler içinde politik çalışmaya, büyük sabır ve azim isteyen bu temel göreve burun kıvrıyor ve tez elden askeri birlikler örgütlemeyi öneriyorlar Ne var ki, güç olan, çetin olan günü geldiğinde silah kullanacak kişileri devşirmek değil, kitleleri bir ayaklanmaya hazırlıyacak ve yönetecek siyasi kadroları yetiştirmektir. Irak ve İran Kürdistanı'nda edinilen deneyler bu bakımdan da son derece öğreticidir. İran Kürdistanı'nda 1979'a gelindiğinde savaşçı hiç bir grup veya partizan örgütü mevcut değildi. Ama birkaç ayın içinde sayıları binleri bulan peşmerge güçleri oluştu ve halktan onbinlerce kişi onların yanısıra milis güçleri olarak örgütlendi. Hiçbir politik eğitim görmemiş ve bir partizan savaşı kursundan geçmemiş binlerce köylü, savaş koşulları içinde kısa sürede iyi bir savaşçı haline gelebilir; ama siyasi kadroların yetişmesi, hele bunlar içinde iyi örgütçülerin ve propagandacıların oluşması onyıllar ister. Zaferde belirleyici

olan ise iyi siyasi kadrolara sahip öncü bir örgütün oluşturulmasıdır. Bu olmadan kitleler kazanılamaz, yönetilemez ve mücadelenin zor geçitlerinden geçirilemez.

Institut Kurde de Paris

## OTONOMİ, BAĞIMSIZLIK, FEDERASYON SORUNU

PKK'cı baylar bolca demagoji yaptıkları, gerçekleri bile bile çarpıttıkları ve açıkça yalan söyledikleri konulardan biri de budur. KDY broşüründe şöyle deniyor:

*"Ulusal kurtuluş hareketlerinde, bağımsızlık olgusu dışındaki tüm eğilimler reformisttir. Her reformist eğilim de, özünde emperyalizme, sömürgeciliğe ve yerli gericiliğe maddi bağlarla bağlı olanların eğilimidir." (s.142)*

Onlara sormak gerekir; bunun dışında, yani bağımsız ve ayrı bir devlet kurmanın dışında, ulusal kurtuluşun başka bir biçimi hiç yok mudur? Örneğin Sovyetler Birliği'nde, sayıları yüze varan irili-ufaklı ulusun ve ulusal azınlığın oluşturduğu birlik neyin nesidir? Bu "reformist" bir çözüm müdür, emperyalizme ve sömürgeciliğe mi yaramaktadır?..

Yine baylarımıza sormak gerekir: Kendileri "işçi partisi" adını almışlar ve marksist-leninist olduklarını söylemekten pek hoşlanıyorlar; marksizm-leninizm bu konuda ne diyor?

Elbette baylarımız bu konular üstünde düşünmekten bile, cin çarpmış gibi rahatsız olacaklardır. Çünkü teori ve pratik onları yalanlıyor.

Leninizm, ulusal sorunun çözümünde temel ilkeyi belirledi, bu, herkesin bildiği "ulusların kendi kaderleri-

ni tayin hakkıdır". Bu hak, ayrılma hakkını içerir, ama birlik hakkını da içerir! Leninizm, ulusların kendi kaderini tayin hakkını ne kadar kararlı savunduysa, o kadar da kararlı, birliğin yararlarını gösterdi.

Lenin, hakim ulusların devrimcilerinin görevlerini şöyle belirledi: onlar ezilen ulusun ayrılma, kendi devletini kurma hakkını kayıtsız şartsız desteklemelidirler. Ama o, ezilen ulusun devrimcilerinin görevini de gösterdi: birlikten yana çıkmak. Bu görevi de unutmamak gerekir. Sık sık, ulusal sorun konusunda ezen ulus devrimcilerine ders vermeye heveslenirken, onları sosyal şovenizmle suçlar-ken, kendi görevimizi unutmak, bilmezlikten gelmek neyin nesidir? Bunun adı "dar görüşlü milliyetçilik" tir.

Ve birlikten yana olmak ne anlama gelir? Pratikte bunu savunmak, Kürt halkı Türk halkıyla birlikte yaşayabilir demek, geleceğin demokratik bir birliğinin temelini şimdiden kitlelerin gönlünde ve bilincinde atmak, burjuva ayrılıkçı görüşlerle mücadele etmek anlamına gelir.

Öncelikle otonomi sorunu üzerinde duralım. PKK'cı baylar, yayınlarında sık sık, Irak ve İran Kürdistanı'nda halkımızın bugünkü otonomi (bölgesel özerklik) istemiyle, Kürt beylerinin bir zamanki yarı-özerk durumlarını (Kürt beylerinin kendi başına buyruk hallerini) birbirine eş tutuyorlar. Onların, farklı tarihi ve toplumsal dönemlere ilişkin bu tür kavramları nasıl birbirine karıştırdıklarını daha önce de belirtmiştik. Yine bu anlayışın ürünü olarak Politik Rapor'da şöyle deniyor:

*"KDP programında dile getirilen bir otonomidir. Otonomi talebi rastgele seçilmiş birşey değil, feodal ayrıcalıklarını koruyarak burjuvalaşmak isteyen Kürt feodal-kompradorlarının çıkarlarının en açık ifadesidir. (...) Bağımsızlık feodal kompradorların çıkarına ters düşer."* (s.70-71)

Ulusal sorunun çözümüne ilişkin olarak bölgesel özerkliği, beylerin eski özerk konumlarıyla veya feodal unsurların bugünkü çıkarlarıyla eş tutmak, besbelli gülünçtür ve bir cehaleti gösterir. Bölgesel özerklik kavramı, bir başka deyişle otonomi, çok uluslu devletlerde ulusal sorunun çözümüne ilişkin olarak Lenin tarafından Avusturya sosyal demokratlarına ve Bundculara karşı savunuldu. Bilindiği gibi, bu ikinciler, özünde bir burjuva görüş olan "ulusal kültürel özerkliği" savunuyorlardı. Lenin ulusal sorunun demokratik çözümüne ve bölgesel özerkliğe örnek olarak İsviçre'yi gösteriyordu:

Rusya sosyal demokratları, bölgesel özerkliği, çeşitli ulusların gönüllü birlikte yaşamasının bir biçimi olarak görüyorlardı. Devrimden sonra Rusya'da ulusal sorunun çözümünde, bu ilke daha da geliştirilerek uygulandı. Sovyetler Birliği'nin kuruluş hazırlıkları yapıldığı dönemde Lenin hastaydı ve çalışmalara doğrudan katılamıyordu. Hazırlanan plana göre Ukrayna, Beyaz Rusya, Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan otonom cumhuriyetler olarak Rusya Federasyonu içinde yer alacaklardı. Ancak Lenin'in müdahalesiyle sözkonusu cumhuriyetler, otonom değil, eşit haklara sahip egemen cumhuriyetler olarak Birlik içinde yer aldılar. Diğer yandan, birlik içinde eşit haklara sahip 15 cumhuriyetin yanı sıra, 20 otonom cumhuriyet, ayrıca birçok otonom bölge ve alt bölge vardır.

Ortada, en azından bir Sovyet örneği varken, "otonomi istemi emperyalizmin ve sömürgeciliğin işine yarar" veya o "feodal kompradorların çıkarlarını dile getiriyor" biçimindeki yakıştırmaların gülünç olduğu açık değil mi?

Elbette söz konusu olan, bir toplumsal devrim değil, ulusal sorunun çözümü bakımından otonominin ne olup olmadığıdır. Sosyalist toplum, ulusal sorunu çözmekle

kalmaz, ama aynı zamanda ulusu gerçek anlamda özgürlüğe kavuşturur, her türlü baskı ve sömürü ilişkisine son verir. Kapitalist bir toplumda ise ulusal sorunun demokratik çözümü, tarihteki ender örneklerin dışında güçtür. Halklar, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı ancak çetin savaşlar vererek ulusal boyunduruğu kırabiliyorlar. Halkımız da, otonomi istediği her parçada böylesine çetin bir savaş yürütüyor ve düşmanı dize getirmeden böyle bir istemi bile hayata geçiremeyeceği açıktır.

Irak'ta veya İran'da, veya bunların ikisinde birden otonominin gerçekleşmesi bile, açıktır ki Kürt ulusal sorununu tüm olarak sona erdiremeyecektir. Çünkü Kürdistan parçalı bir ülkedir ve en büyük parçasını da Türkiye Kürdistanı oluşturuyor. Bugün değilse de yarın birlik sorunu gündeme gelecektir. Diğer yandan otonom bir cumhuriyetin egemenlik hakları kısıtlıdır. Bize göre Kürt halkının, bu üç parçanın herhangi birinde, gerçek anlamda ulusal baskı ve eşitsizlikten kurtulması ya demokratik bir federasyonla, ya da bağımsızlıkla mümkündür. Biz her iki parçada da yurtsever güçlerin istemini eksik buluyoruz, ama PKK'cı bayların yaptığı gibi gericilikle suçlamıyoruz. Biz o parçalardaki yurtsever güçlerin, kendi koşullarına uygun buldukları bu istemi saygıyla karşılıyor ve destekliyoruz. Eksik de olsa, Kürt halkı bakımından ilerici istemlerdir ve bu kadarının gerçekleşmesi bile halkımızın kurtuluş mücadelesinde çok önemli bir adım olacaktır.

Baylarımızın, "ulusal kurtuluş hareketlerinde, bağımsızlık olgusu dışındaki tüm eğilimler reformisttir" derken, gerekçeleri nedir? Reformizmden ne anlıyorlar?

Ortada sözkonusu olan bir ulusal sorundur, daha da somuta inerek Kürdistan'ın durumudur. Yarın Kürdistan'ın herhangi bir parçasında, koşulların uygun hale gelmesi (örneğin Türkiye, Irak ve İran'da bir halk devrimi-

nin patlak vermesi, devrimci bir hükümetin başa gelmesi, Kürdistan'daki kurtuluş mücadelesinin zafere ulaşması) sonucu, Kürt halkının istemine uygun olarak, o parçaya otonomi verilir veya orada, eşit haklara sahip bir cumhuriyet kurulup Türkiye, İran ve Irak'la demokratik bir birlik oluşturmayı tercih ederse, bu reformizm mi olur, emperyalizme ve gericiliğe mi yarar?

Söz konusu ülkelerden birinde böyle bir değişimin yer alması reformist değil, devrimci olacaktır. Birkere bu, emekçi, demokratik halk güçlerinin iktidara gelmesi demektir ve bunu -ulusal sorunun demokratik çözümünden öte- bir toprak devrimi ve diğer sosyal dönüşümler biçiminde ciddi toplumsal değişiklikler izliyebilir.

Böyle bir durumda, Kürt halkının o parçada kendi demokratik cumhuriyetini kurduğunu ve birliğe katıldığını düşünelim. Ortada ulusal sorun diye birşey kalır mı? Kürt halkı kendi ülkesini kendisi yönetirse, Kürtçe ülkede resmi dil haline gelir ve Kürt kültürünün gelişmesi önündeki tüm engeller kalkarsa, Kürdistan'ın kaynakları dış sömürüden kurtarılır ve ülkemizin gelişmesi yönünde kullanılırsa hangi ulusal baskı ve sömürü ilişkisinden söz edilebilir?

Ama bu kadar ileri bir değişikliğin yer almadığını ve salt bugünkü düzenin çerçevesinde, Kürt halkının bu iki parçada otonomi isteminin gerçekleştiğini varsayalım. Bu bile, Kürt toplumu bakımından ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda önemli kazanımlar sağlayacak, halkımızın nihayi kurtuluşu yönünde önemli bir adım olacaktır. Örneğin Irak'ta 1970 anlaşması hayata geçseydi Kürt toplumu, Kürdistan'ın bu parçasında kendi anadilinde okullarda okuyacak, Kürt kültürü gelişip serpilecek, Kürt halkı bölgesel düzeyde kendi kendisini yönetmeye alışacak, yıkıcı savaş sona erip ülke ekonomik gelişme sürecine girecek vb. önemli değişmeler yer alacaktı.

Tarihi gelişim içinde bu parçalardan her birinde nasıl bir çözümün ortaya çıkabileceğini şimdiden kestiremeyiz. Kürt halkı bağımsız ayrı bir devlet kurmayı da tercih edebilir ve böylesi, belli koşullarda en ileri, en devrimci çözüm de olabilir. Ancak, PKK'cı bayların, her halükarda, bağımsızlık dışındaki diğer çözümleri reformist ve gerici diye nitelermeleri, hiçbir haklı gerekçeye dayanmayan, burjuva milliyetçi önyargılara dayalı bir bakış açısının ürünüdür.

Diğer yandan, otonomi istemi Kürt "feodal-kompradorlarının" istemi midir? Besbelli feodal unsurlar ve işbirlikçiler kendi imtiyazlarını, çıkarlarını korumayı herşeyden önde tutarlar. Ama bu çıkarlar, onları statükoyu korumaya, hertürlü devrimci ve demokratik değişikliğe karşı çıkmaya iter. Oysa bugün, Irak ve İran Kürdistanı'nda, otonomi istemi çerçevesinde de olsa, yürütülen kurtuluş mücadelesi devrimci niteliktedir. Kurtuluş hareketi kitleleri bilinçlendiriyor, örgütüyor, kendi kendini yönetmeye hazırlıyor. Kürdistan'da bir ulusal otorite oluşuyor ve ulusal birlik yönünde adımlar atılıyor. Bir toprak devrimi gündeme giriyor. Bütün bunlar, statükoyu korumakta çıkarı olan, kitleler üzerinde kendilerininkini aşacak bir otorite istemeyen, demokratik gelişmeye ters düşen feodallerin ve işbirlikçilerin çıkarına değildir. Bu nedenle de, bazı yurtsever büyük toprak sahipleri ulusal harekete katılsalar bile, bu sınıf, esas olarak sömürgecilerle birlikte ulusal harekete karşı çıkmaktadır. Irak'ta, 1961-1975 arasında bu durum açıkça görüldü. Kurtuluş hareketi birçok kez bunları tepelemek durumunda kaldı. Bugün İran Kürdistanı'nda da aynı durum yaşanıyor.

Ulusal hareket belli bir gelişme gösterdiğinde, başarılar kazandığında feodal unsurlar da birçok durumda tavırlarını yeniden düzenliyor, hareketle "iyi" ilişkiler kurarak kendi durumlarını sağlama almaya, onu etkileme-



ye, yönünü değiştirmeye ve kendi denetimlerine almaya çalışıyorlar. Bu nedenle kimi durumda onların da birkısmını ulusal hareketin istemlerine sahip çıkabilir veya öyle görünebilirler. Buna bakarak, kitlelerin istemi "feodal-kompradorların" istemi gibi nitelenemez.

PKK'cı baylara göre, "feodal-kompradorlar"ın çıkarı otonomiye gerektirir ve bağımsızlık istemi onların çıkarlarına ters düşer. Bu nedenle de, Irak Kürdistanı'nda "birçok kez bağımsızlık fırsatı çıktığı halde" onlar bunu istememişler ve yenilginin önemli bir nedeni de bu olmuş..

Bunlar, bilimsellikle ve somut gerçeğe hiçbir ilgisi olmayan ezberle sözler. Bir kez ulusal harekette, hangi sınıfın ya da sınıfların çıkarı otonomiye, bağımsızlığı, veya başka birşeyi gerektirir, bu tümüyle her bir ulusal hareketin tarihi ve somut koşullarına bağılı birşeydir. Belli koşullarda feodal unsurların çıkarı ne otonomiye, ne de bağımsızlığı gerektirebilir; onlar tümüyle işbirliğini tercih edebilirler ve ulusal harekete karşı çıkabilirler. Ancak başka koşullarda bağımsızlık bizzat onların istemi olabilir. İşçi sınıfının çıkarları, belli koşullarda demokratik bir birlikten yana iken, başka koşullarda bağımsızlıktan yana olabilir.

Örneğin Çarlık Rusyası'nda, ezilen ulusların feodal unsurları devrimden önce esas olarak çarlıkla işbirliği politikasını izlemekte idiler. Ama devrim durumu değiştirdi. Ezilen ulusların feodal ve burjuva sınıfları, onların ardından giden milliyetçi küçük burjuvalar ayrı devletler kurmaya yöneldiler ve birliğe karşı çıktılar. Bundan amaçları ülkeyi proleter devriminden ve aynı zamanda demokratik devrimden korumak, sömürü ilişkilerini sürdürmek, diğer bir deyişle "kendi uluslarının efendisi" olarak kalmaktı. İşçi sınıfı ile onun politikasını destekleyen diğer emekçi halk yığınları ise kendi cumhuriyetle-

rini kurdular ama birlikten yana çıktılar. Devrimi güven-  
ceye almanın, sürdürmenin, sömürücü sınıfları ve emper-  
yalist saldırıyı bozguna uğratmanın yolu birlikti.

Ermenistan'da "bağımsız" ve "ayrı" devleti savu-  
nanlar Taşnaklardı, proletarya değil. İşçiler Ermenistan  
Cumhuriyeti'ni kurdular ve birliğe katıldılar.

Kuşkusuz her tarihi durumda olaylar böyle gelişe-  
cek değildir. Örneğin bir Çin'de, Vietnam'da, Cezayir'de  
ve daha onlarca sömürge ülkede, halkın çıkarları emper-  
yalistleri kovmayı kendi bağımsız devletlerini kurmayı  
gerektiriyordu. Onlar bunu yaptılar.

Kürdistan'da da devrimciler, işçi sınıfının, emekçi  
halkın çıkarları neyi gerektiriyorsa onu istemelidirler, o  
tür bir çözümden yana mücadele etmelidirler.

PKK'nın anlayışına göre, Kürdistan'da ayrı devlet  
proletaryanın, ya da "halkın"; otonomi, federasyon gibi  
çözümler ise "feodal kompradorlar"ın, "burjuvaların"  
veya "küçük burjuva reformistler"in istemidir. Tarihi ko-  
şulları, somut durumu gözönüne almayan bu tür genelle-  
meler saçmadır ve kişiyi yanlış sonuçlara götürür.

Hiç kuşku olmasın ki demokratik birlik istemi an-  
cak proletaryanın istemi olabilir. Toprak sahiplerinin ve  
burjuvaların böyle bir derdi olmadığını herkes bilir. Ama  
Kürt feodalleri ve burjuvaları da, eğer koşulları varsa, ba-  
ğımsız bir Kürdistan'da kendi uluslarının efendisi olarak  
yaşamayı tercih ederler. Kürt burjuvalarının ve küçük  
burjuvalarının, şu içleri pek yanık Apocularımızdan on  
kat daha fazla, bağımsız, ama burjuva bir Kürdistan iste-  
diklerine hiç kuşku olmasın! Ne var ki onlar bu terörist  
baylardan çok daha gerçekçidirler, politikada çok daha  
büyük deney sahibidirler.

KDY broşüründe şöyle deniyor:

*"Yarı-burjuva yarı-feodal Irak KDP'nin reformist  
karakteri, bağımsızlığa yönelmesini engelliyor -eger*

*uğruna savaşılsa bir kaç defa kazanılması mümkün hale gelen- "bağımsız Kürdistan" sloganının hasıraltı edilmesine yol açıyordu. (KDY, s.180)*

**Politik Rapor'da da aynı görüş tekrarlanıyor:**

*"Nitekim devlet güçlerinin çeşitli dönemlerde son derece zayıflamasına ve bağımsızlık için elverişli dış koşullar olgunlaşmasına karşılık..." (PR, s.72)*

Birçok kez "bağımsızlık için elverişli koşullar" ortaya çıktığına, ama Irak KDP'nin bunu istemediğine dair bu görüş gülünçtür. Bu fırsatlar sadece PKK'cı bayların hayalhanesinde ortaya çıkmıştır, gerçekte değil. Eğer bu fırsatlar gerçekten çıksaydı, Barzani, bağımsız Kürdistanı ilan etmekte ve oraya kral olmakta bir an dahi tereddüt etmezdi! Ama Barzani, bu, hallerine bakmadan kendilerini marksist-leninist sanan, aklı on karış havada baylardan çok daha akıllı ve gerçekçiydi.

Irak Kürdistanı'nda bağımsız devlet kurma fırsatı ne zaman ve nasıl ortaya çıkmış? Bu baylar bu işi çocuk oyuncuğu mı sanıyorlar?! Evet, Kürt halkı oldukça yiğit bir savaş yürüttü, Irak Kürdistanı'nın nerdeyse tümünü denetimi altına aldı, ama bu yeter mi? Uluslararası koşullar bağımsızlık ilanına elverişli miydi? Diyelim ki bağımsızlık ilan ettiniz ve bir de hükümet kurdunuz. Bu son derece kolaydı elbet. Ama sizi kim tanıyacak. Daha Kürt sorununu Birleşmiş Milletler'e götüren bir allahın kulu bile yok. Diyelim ki dünyanın sizi tanımamasına boş verdiniz, peki bu "bağımsız devlet" dış dünya ile hiç ilişki kurmayacak mı? Yolunuz nereden geçecek? Çevreniz düşmanla çevrili: İran, Irak ve Türkiye. Ne kara, ne de deniz yoluyla dışarıyla hiçbir bağlantınız yok. Ne gemileriniz işleyebilir, ne trenleriniz, hatta ne de uçaklarınız. Pasaport verdiğiniz kişi hangi yoldan dışarı gidip gelecek? Açıktır ki bu devletlerden biri sizi tanımadıkça, Irak

Kürdistanı'nda bağımsız bir devlet kuramazsınız. Ama siz yok musunuz, sevgili Apocular, siz bir dağın tepesinde ve gizliden öyle bir devlet kurarsınız ki tüm dünya şaşakalır!

KDY broşüründe şöyle deniyor:

*"Bu konuda, gerek ezen ulus "devrimcilerinden" gerekse onlarla farklı nüanslarda ama aynı telden çalınan ezilen ulus "devrimcilerinden" gelen, ulusal mesele konusundaki "bölgesel özerklik", "feodal birlik", "dil ve kültür özerliği" biçimindeki çözüm yolları gericedir ve günümüzde "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının" biricik doğru yorum tarzı olan, "bağımsız devlet" tezine aykırıdır. Bağımsız devlet, günün şartlarında tek doğru, doğru olduğu için de devrimci bir tez olup, diğer tezler ve çözüm yolları devlet sınırlarına dokunmadığı için reformist, reformist olduğu için de gericedir." (s.248)*

Politik Rapor'da da şöyle deniyor:

*"Kürdistan'da burjuva milliyetçi çizgiyi, küçük burjuvazi temsil etmektedir. (...) Bu sınıfın oluşturduğu burjuva milliyetçi çizgi, devrimci ve ulusal bağımsızlıkçı bir çizgi değil, reformist ve özerklik talep eden bir çizgidir.*

*"...Küçük burjuvalar, gıdalarını sömürgeci Türk devlet kapitalizminden aldıkları için, sömürgecilikten kopma yolunda bir devrimci mücadeleye yönelmekten vebadan kaçır gibi kaçırp sahte bir milliyetçiliğe bürünerek, daha çok Türk küçük burjuvazisi ile ittifak içinde, reformist dönüşümler ve sömürgeci yönetimin "demokratikleştirilmesi" uğruna mücadele ettiler." (s.38)*

Okuyucu bizim görüşlerimizi de, PKK'cı bayların ağızlarına geldiği gibi konuşma, hiç kimseye karşı hiç bir sorumluluk duymama alışkanlığını da biliyor. Yine

de biz, okuyucunun hoşgörüsüne sığınarak bu konu üstünde biraz daha duralım.

Bir kez, "ezilen ulus devrimcileri" içinde ulusal sorunun çözüm biçimi olarak "dil ve kültür özerkliği" isteyenler kimlerdir? Apocu baylar neden bunların adını vermiyorlar? Ancak Kürdistan'daki yurtsever örgütler, şu veya bu türden "devrimciler" arasında, böyle bir istemde bulunan kimse yoktur. PKK'cı baylar bile bile yalan söylüyorlar. Eğer PKK'cı baylar, dil ve kültür üzerindeki baskılara karşı çıkmayı, bu baskıların teşhirini ve halkımızın dil ve kültüre ilişkin istemlerini dile getirmeyi "dil ve kültür özerkliği" denen şeyle eş tutuyorlarsa, bu kadar budalalık karşısında, ne yazık ki bizim yapabileceğimiz bir şey yoktur. Bu kadar cehaleti gidermenin yolu, ancak PKK'cı bayları okula yeniden yazdırmak ve sabırlı bir öğretmenin eline teslim etmektir.

"Bölgesel Özerklik"ın Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin, bu parti içinde de en başta Lenincilerin ulusal soruna, çok uluslu bir devlet içinde önerdikleri çözüm biçimi olduğuna yukarda değindik. "Demokratik federasyon", herkesçe bilindiği gibi, hiçbiri bağımsızlıktan aşağı düşmeyen Türkiye Kürdistanı örgütleri içinde yalnızca Partimizin "mütevazi" önerisidir.. Biz, Türkiye'de ulusal sorunun çözümü ve Kürt halkının özgürlüğe kavuşması bakımından, bağımsız ayrı bir devletin yanısıra, demokratik federasyonun da bir çözüm biçimi olabileceği ve hatta belli koşullarda böyle bir çözümün Kürt halkının çıkarlarına daha uygun düşeceği kanısındayız. Bizim önerdiğimiz biçim Sovyetler Birliği'nde 60 yıl önce gerçekleşmiştir.

PKK'cı baylar, gerek Bolşevik Partisi'nin "bölgesel özerklik" ilkesine, gerek bunun hayata geçmiş bir örneği olan bugünkü somut Sovyetler Birliği biçimindeki bir çö-

züme gerici diyorlar. Eh, ne yapalım, belki de halkımız bu "gerici" çözümü seçer!

Baylarımızın "bağımsız" devletle kast ettikleri "ayrı" devlettir. Çünkü özünde, bizim önerimizdeki birlik, bağımsız ve egemen cumhuriyetlerin oluşturacağı bir birliktir. Bugün Sovyetler Birliği'ni oluşturan 15 birlik cumhuriyetinin herbiri, diğeri kadar bağımsız ve egemendir. Birliğe gönüllü olarak katılmışlardır ve yine diledikleri zaman ayrılabilirler. Nitekim daha önce Birlik içinde hiçbir sorun çıkmadı. Bu cumhuriyetler oluşturdukları gönüllü birlikle, dış ilişkilere, savunmaya ilişkin birkısım egemenlik haklarını ortaklaşa kullanıyor, ekonomik ve sosyal alanda sıkı işbirliği yapıyorlar. Bu birlik onların hiçbir şey yitirmelerine yol açmıyor, tersine tümüne çok şey kazandırıyor ve güç katıyor.

PKK'cı bayların, bağımsız-ayrı devlet dışındaki tüm çözümlerin gerici olduğuna dair gerekçeleri ise, diğer çözümlerin "devlet sınırlarına dokunmaması"dır. İşte onların ileri ile geri konusundaki bir ölçüleri.. Ne var ki, ileri ile gerinin tarihi açıdan ölçüsü böyle birşey olamaz. Özellikle de Marksist bakış açısından bu olamaz. Birşey, eğer toplumsal açıdan, özellikle de işçi sınıfının ulusal ve uluslararası çıkarları açısından olumluysa, yararlı sonuçlar sağlıyorsa, gelişime hizmet ediyorsa ileridir, bunun tersini yapıyorsa geridir. Marksist leninistlerin ulusal sorunun çözümüne ilişkin önerilerine bu ölçü yol gösterir. Aslında PKK'cı baylar, bütün bunları sadece o deva bulmaz cehaletlerinden dolayı söylemiyorlar, bazı şeylerin onlar da farkındalar. Farkında oldukları için de yukarda söylediklerinin hemen altına şunu ekleme gereğini duymuşlar:

*"Kürdistan Kurtuluş Hareketi (Yani Apocularımız! BN.), başta komşu halklar olmak üzere, bölge ve dünya halklarıyla ilişkilerinde, Dünya proletarya*

*devriminin çıkarlarını esas olarak alır. Bu çıkarlar neyi gerektiriyorsa, o doğrultuda bir davranış içine girer."* (KDY, s.248)

Ama bu sözler, tüm öteki herzeleri gizlemek için kullanılmış bir perdeden başka birşey değil. PKK'cı bay-lar sahtekarlık yapıyorlar. Bu sözlerin anlamını bilen ki-şi, işçi sınıfının çıkarlarını hiç aklının ucuna bile getir-medeyen, "devlet sınırları" gibi bir ölçüyü ileri sürmez. PKK'cı baylara yol gösteren işçi sınıfı ideolojisi değil, baş döndürücü bir milliyetçiliktir. Onlar, burjuva şoven-lere özgü bir bayrak ve sınır tutkusunun kölesi olmuşlar-dır. Aslında bu işte bile endişeleri boşunadır. İlerde ku-rulacak ve diyelim ki birliğe katılacak bir Kürdistan cum-huriyetinin de kendi sınırı ve bayrağı yine olacaktır (Sov-yet cumhuriyetlerinin tümünün kendi sınırları, bayrakla-rı, hükümetleri var). Ama o da yetmiyor; baylarımız mut-laka Türk, Arap ve Fars emekçileriyle aralarına tel örgü-ler germek, elçiliklerle temsil edilmek istiyorlar! Devrim-cilik perdesi altında iflah olmaz bir gericilik..

Bir de Lenin'in özerklik ve devlet sınırları sorununa nasıl baktığını görelim:

*"Biz 'ulusal-kültürel' diye nitelendirilen özerkli-ğe, yani aynı devlet içinde eğitim kurumlarının mil-liyetlere göre bölünmesine ya da okulun devlet yö-netiminiden ayrılarak ayrı ayrı kurulacak olan ulu-sal ligalara devredilmesine karşıyız. Demokratik bir devlet, ayrı ayrı bölgelerin, ve özellikle ayrı ulusal bileşimde olan bölgelerin ve kazaların özerkliğini tanımalıdır."* (Lenin, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Sol Y. s.141)

*"Doğu Avrupa ve Asya'da burjuva demokratik devrimlerin başlamış olduğu bir sırada, milli hare-ketlerin ortaya çıkıp şiddetlenmesi ve bağımsız pro-letarya partilerinin kurulması döneminde, bu parti-*

lerin milli siyaset konusundaki görevleri çifte olmalıdır: Burjuva-demokratik reform henüz tamamlanmadığı, ve işçi sınıfı demokrasisi milletlerin eşit hakları uğrunda tutarlı, ciddi ve içten (Kokoşkin tarzı liberal değil) bir savaş sürdürdüğü için, bütün milletlerin kendi kaderlerini tayin haklarının tanınması; sonra da, belli bir devlet içinde, o devletin tarihteki bütün değişiklikler boyunca, tek tek devletlerin sınırlarının burjuvazi tarafından şu yada bu biçimde nasıl değiştirildiğine bakmadan, o devlet içindeki bütün milletlerin proleterlerinin sınıf mücadelesinde sınıksız, çözülmeyen bir ittifak." (Lenin, Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, Ant Y. s.119)

"Biz aynı zamanda mahalli özalciliğe, bölge şovenciliğine de karşıyız; biz, bütün öteki etkenler eşit olduğu taktirde, büyük devletlerin, iktisadi ilerlemenin doğurduğu meseleleri ve proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesinin getirdiği meseleleri, küçük devletlerden çok daha başarılı olarak çözüme bağlayabilecekleri inancındayız. Ama biz, ancak serbest rızaya dayanan ve zorla kabul ettirilmeyen ilişkileri kabul ediyoruz. Her nerede uluslar arasında zora dayanan bağlar görürsek, biz her ulusun ayrılma gereğini va'zetmeye asla kalkışmadan, her ulus için, kendi siyasi kaderini serbestçe tayin etme hakkını, yani ayrılma hakkını azimle ve kayıtsız şartsız savunuruz." (Lenin, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Sol Yayınları, s.139)

Kuşkusuz, baylarımız, ondan işlerine yarar cümleler aşımak için Lenin'in ulusal sorun üzerine yazdıklarını bol bol okumuşlardır. Ama, Lenin'in işçi sınıfı devrimcilerine gösterdiği yolu da içlerine sindirebilmişler mi? Lenin, devlet sınırlarına bakmaksızın değişik ulusların işçileri arasında en sıkı dayanışmayı, ittifakı, birliği öneriyor. Bu ittifak, yalnızca devrim öncesinde ve devrim sırasında değil, devrimden sonra da, onu korumak, gerici



güçlerin saldırılarını ortaklaşa püskürtmek ve sosyalizmi inşa etmek için gereklidir. Sovyetler Birliği örneği bu konuda en açık, en parlak örnektir.

Bu durumda, burjuva milliyetçi çizgiyi sürdüren kim? Daha bugünden, Kürt emekçilerinin, yanyana yaşadıkları diğer halkların emekçileriyle en sıkı dayanışmasını; Kürt halkının, geleceğe yönelik olarak, yanyana yaşadığı halklarla tam hak eşitliği üzerinde bir birliğini savunan bizler mi, yoksa her iki halkın emekçileri, işçileri arasına telörgü çekmeye çalışan, işçilerin sınıf çıkarları yerine "devlet sınırları" düşüncesini, marksizm-leninizm yerine halis bir burjuva düşünce tarzını koyan PKK'cı baylar mı?

Kişileri ve örgütleri devrimci ya da küçük burjuva yapan, onların kendilerine ve başkalarına yakıştırdıkları sıfatlar değil, somut konuları, ideolojileri ve mücadele anlayışlarıdır. PKK'cı baylar, "sömürgecilikten kurtulmak istemeyenler"e dair bir yığın demagoji yapıyorlar. Türk halkının işçileriyle birlik istemeyi, ulusların demokratik birliğini savunmayı, sömürgecilerle birlik isteği gibi göstermek nasıl bir anlayıştır? Bu, Türk burjuvazisi ile onun, aynen Kürt halkı gibi ezdiği emekçi kitleleri bir ve aynı şey saymak, eş tutmak değil midir? Bir kez daha görülüyor ki PKK'cı baylar dünyaya burjuvazinin gözlüğü ile bakıyorlar. Onlarla tümüyle ayrı dillerden konuşuyoruz ve birbirimizi anlamamız gerçekten güçtür!

Bu da bir kez daha gösteriyor ki bizimle PKK'cı baylar ve onlarla, şu veya bu ölçüde aynı paralele düşenler arasında sorunlara bakış açısı çok farklıdır. Biz, zafere ulaşmak için, Türk işçileri ve tüm öteki demokratik güçleriyle en sıkı birliğin kurulmasından, böylece mümkün olan en geniş güçleri uyum ve birlik halinde gerici düzenin üzerine yöneltmekten yanayız. Bu, düşmanı yenmeyi, Türkiye'de ve Kürdistan'da demokratik halk iktidarını

kurmayı kolaylaştıracaktır. Biz bu birliğin, koşulları var-  
oldukça, devrimden sonra da, demokratik bir federasyon  
halinde devamından yanayız. Bu, devrimi başa götürmek,  
korumak, sosyalizmi inşa etmek için bir güvencedir. Her  
iki halkın gericileri, nasıl kendi düzenlerini korumak için  
birlik yapmışlarsa, biz de öylesine, bu düzeni yıkmak ve  
yerine kendi ilerici düzenimizi kurmak için birlik olalım  
diyoruz. Karşımızdaki görüş ise birliği önemsemiyor ve-  
ya ona açıkça karşıdır. O, işçilerin birliğine hayır, diyor.  
Her iki halkın dayanışmasına ve gelecekte demokratik  
bir birlik oluşturmaları düşüncesine hayır diyor. Gerici  
güçler birleşmişken, ilerici güçlerin birliğine hayır diyen  
bu görüşün gerici olduğu, emekçiler arasına güvensizlik  
soktuğu açıktır. Bu, kesinkes bir burjuva görüşüdür. İşte  
sosyalistlerle burjuva ve küçük burjuva milliyetçilerinin  
politikaları arasındaki temel bir fark budur.

PKK'cı baylar, aynı anlayışı bir program maddesi  
haline de getirmişlerdir:

*"5- Türkiye Cumhuriyeti'nin sömürgeci boyun-  
duruğunu parçalamayı hedeflemeyen, "bölgesel  
özerklik", "otonomi" vs. gibi, özünde sömürgeci-  
likle uzlaşmayı getiren teslimiyetçi anlayışları teş-  
hir etmek; bunlara karşı kararlı bir mücadele ver-  
mek."*

Ne var ki hayat öğreticidir, böylesine kof lafların ip-  
liğini çabuk pazara çıkarır. Programında komşu halkla-  
rın devrimci güçleriyle bir ittifak ve cephe önerisinde bu-  
lunmayan, ve zaten geçmiş dönemde Türk halkının he-  
men hemen tüm demokratik güçlerini, ilerici örgütlerini  
sosyal şoven sayıp düşman ilan eden PKK, 12 Eylül son-  
rası, kafasını sert bir kayaya çarpmış olmanın verdiği  
şaşkınlıkla, tüm eski tezlerini yalanlar bir anlayış içinde,  
DEV-YOL ve diğer bazı örgütlerle birlikte alelacele bir

"Direniş Cephesi" oluşturdu. "Direniş Cephesi"nin ulusal soruna ilişkin programı ise şöyledir:

*"Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını kabul etmek ve bu hakkın federasyon, bağımsız devlet vb. Özgürce kullanılacağı koşulları hazırlamak".*

Peki bu ne anlama gelir? Demek ki "bağımsız devlet" in yanısıra, "federasyon" ve hata "vb" ile ifade edilen diğer biçimler de, kendi kaderini tayin hakkının "özgürce kullanılacak" biçimleri imiş.. Demek ki bu, "sömürgecilikle uzlaşma", "teslimiyetçi anlayış" vb. birşey değilmiş.. Diğer yandan, "vb" ile ifade edilen neyin nesidir: otonomi mi, azınlık hakları mı veya başka birşey mi?.

"Devrimci"likle süslenen tüm laf kalabalığıının, demagojinin vardığı nokta işte budur. Bu bir bakıma, PKK'cı bayların ayaklarının yere bastığını gösteren olumlu bir gelişmedir; diğer yandan onların ilkesizliğini, ideolojiyi ne ölçüde ciddiye aldıklarını gösterir. Çünkü bu baylar, bu aşamadan sonra bile, "otonomi, federasyon vb." üzerine demagoji yapmaya, başkalarını suçlamaya devam etmektedirler.

Biz, işçi sınıfı ideolojisini bulandıran bu burjuva görüşle mücadelenin taşıdığı önem nedeniyle hep birliği vurguladık. Ama bu, her tarihi durum ve koşulda ayrı bir devlet görüşüne karşı çıktığımız anlamına mı gelir? Elbette hayır. İşçi sınıfının, diğer bir deyişle ulusal ve uluslararası devrimci hareketin çıkarlarının ayrılmayı gerektirdiği durumlar da vardır elbet. Böyle bir durumda biz ayrılmadan yana tutum takınırız. Bizim politikamıza yön veren bir önyargı değil, işçi sınıfının ve onunla uyum içinde bulunan emekçi halkın çıkarlarıdır.

Herkesin bildiği gibi programımız hem demokratik federasyona hem bağımsız-ayrı devlete açıktır. Bazıları

bunu "muğlak" olarak niteliyor, "ya o, ya bu olmalı" diyorlar. Ne var ki bu anlayış devrimci değildir, o, tarihi süreç içinde ortaya çıkacak değişik durumların, ayrılma ya da birlik yönünde bir tutumu gerekli kılabileceğini, bunun şimdiden kestirilemeyeceğini hesaba katmıyor. Bazıları, "ayrı devlet" diyelim, eğer koşullar değişirse ötekini yaparız diyorlar. Peki neden aksini hiç düşünmüyorlar? "Demokratik federasyon" desek de, koşullar değişince öteki türlü davransak ne olur?. Açıktır ki, bu görüş de özünde ötekiyle birleşiyor, halkların demokratik birliğini içine sindiremiyor, küçük burjuva milliyetçi duyguların eğilimini dile getiriyor.

Biz, her halükarda sömürgeci boyunduruğuna karşıyız, bunun kırılmasından, baskı ve sömürünün her biçiminin son sulmasından, halkımızın kendi kaderini özgürce tayin hakkından yanayız. Leninist ilke budur. Biz, her halükarda özgür ve demokratik bir Kürdistan'dan yanayız. Kürt halkı demokratik bir federasyonda da, ayrı bir devlet içinde de ulusal bakımdan özgür olacaktır; ulusal ezgi kalmıyacak, ulusal sorun bitecektir. Koşulları olgunlaştığında birine veya ötekine Kürt halkı kendisi karar verecek. Bizim tutumumuza gelince, biz, her halükarda, sömürgeci boyunduruğunu kıracak, ulusal sorunun demokratik çözümünü sağlayacak ilkeyi savunuyoruz; ama karar anı gündeme geldiğinde -açıktır ki şimdi böyle bir karar anında değiliz, sürecin daha başlarındayız- ayrılmadan mı yoksa birlikten mi yana propaganda ve ajitasyon sürdüreceğimiz, işçi sınıfının çıkarlarına uygun olarak, o dönemde belli olacaktır. Bugünden de elbet görevlerimiz var. Biz, zafere götürecek yol olarak, işçilerin birliğini, her iki halkın devrimci ve demokratik güçlerinin dayanışmasını bugünden istiyoruz, istemeliyiz; demokratik bir birliğe karşı çıkan görüşlerin yanlışlığını bugünden sergilemeliyiz; ve programımız buna açık olmalı.

Buna ilişkin olarak Lenin şöyle diyor:

"Her ulusun ayrılma hakkı için 'evet' ya da 'hayır' biçiminde bir cevap istemek, pek 'pratik' bir tutum gibi gözükmektedir. Gerçekte bu, saçmadır; böyle bir tutum, teoride, metafizik bir anlayışa delalet eder, pratikte de proletaryanın burjuvazinin politikasına boyun eğmesi anlamını taşır. Burjuvazi her zaman, kendi ulusal taleplerini ön plana sürer. Bunları kesinlikle ileri sürer. Ama proletarya için bu talepler sınıf mücadelesinin çıkarlarına bağlıdır."

"Bu propaganda, Rus zalimleri açısından olduğu gibi, ezilen ulusların burjuvazisi açısından da 'pratik olmayabilir' (bunların her ikisi de kesin bir 'evet' ya da 'hayır' cevabı istiyorlar ve sosyal-demokratları 'muğlak' olmakla suçluyorlar). Gerçekte ise, yığınların gerçekten demokratik, gerçekten sosyalist eğitimi sağlayan bu propaganda ve ancak bu propaganda olabilir." (Lenin, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Sol Yayınları, s. 71-76)

## SOSYALİZMİN ULUSLARARASI SORUNLARINA BAKIŞ AÇISI

PKK hareketi, özetle söylenirse, ideolojide küçük burjuva milliyetçi, gerici, çalışma tarzında terörist-anarşist bir harekettir. Böyle bir örgütün uluslararası sorunlara bakış açısının sağlıklı olması elbette beklenemez. Sosyalist sistemin, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketinin, ulusal kurtuluş hareketlerinin değerlendirilmesine ilişkin görüşleri troçkizmden, maoizmden ve goşizmden devşirilmiştir. Kimi zaman bu görüşler şaşkırtıcı derecede birbiriyle çelişiyor. Örneğin KDY broşüründe, bir yerde şöyle deniyor:

*"Trotskistler ve Buharincilerin tasfiyesi ile SSCB, bir daha geriye döndürülemez biçimde sosyalist bir ülke haline geldi." (s.122)*

Diğer yandan da şu troçkist-goşist görüş savunuluyor:

*"Emperyalizm ile barış içinde bir arada yaşayarak, dünya çapında sosyalist devrimin tamamlanmasını beklemeden komünist toplumu inşa edeceklerini savunmaktadırlar." (s.19)*

Büyük Ekim Devrimi'nin hemen ertesinde, Sovyetler Birliği'nin diğer ülkelere devrim ihraç etmesini önerenler, barışa karşı çıkanlar ve bir tek ülkede sosyalizmin inşa edilemeyeceğini söyleyenler Troçkistlerdi. Aynı sosyal sistemlere sahip ülkelerin, diğer bir deyişle sosyalist

ve kapitalist ülkelerin barış içinde bir arada yaşamalarına ilişkin ilke, Leninist bir ilkedir. Ama PKK'cı baylar, bir yandan sözde Troçkizme karşı ve Leninizm'den yana imiş gibi görünüyor, diğer yandan diğer ülkelerde sosyalist devrim tamamlanmadan, sosyalist sistemde komünizmin inşa edilemeyeceğini söylüyorlar, barış içinde birarada yaşama ilkesine karşı çıkıyorlar.

Şimdiye kadar 13 sayı -iki de özel sayı- çıkan Serxwebûn gazetesinde barış sorunu ile ilgili, bir tek yazı şurda kalsın, bir tek satıra bile rastlanmıyor. Bu baylar barış sözcüğünü, ancak ona küfretmek için kullanıyorlar. Oysa günümüzde emperyalizmin yarattığı bir dünya savaşı tehlikesi yaşanıyor. Barış sorunu sosyalist sistemin, uluslararası işçi hareketinin ve demokratik güçlerin gündeminin birinci maddesinde yer alıyor. Kapitalist ülkelerde milyonlar barış için yürüyor ve emperyalizmi protesto ediyorlar. Bugün, dünya barışı için yürütülen mücadele, emperyalizme karşı mücadelenin önemli bir biçimi olmuştur. Ama, dünyaya devrimci dersler veren PKK, böyle bir sorunu yok sayan bir tutum içindedir. Çünkü bu baylar barış mücadelesini "revizyonist bir iş" olarak görüyorlar. Onlar şiddete tapıyorlar ve kendilerini yalnızca "şiddet" ilgilendiriyor.

172 sayfalık Politik Raporlarında da dünya barışı sorunundan ve barış mücadelesinden söz edilmiyor, emperyalizmin kışkırtmalarından söz ettikleri bir yerde şöyle diyorlar: "Burjuvazi savaş yolunu seçtikçe emekçiler de bu yolu seve seve kabul edecek".

İşte, bu "işçi sınıfı partisi"nin, savaş ve barış konusundaki "politikası" budur! Öyle anlaşılıyor ki bu baylar, savaş oyunu oynayacakları bir yaşta parti oyunu oynamaya heves etmişler..

Emekçiler, dünyadaki tüm demokrat insanlar, geçmiş savaşların insanlığa açtığı derin acıları bilen ve hatır-

layan aklı başında herkes, yeni bir dünya savaşının ne-  
re mal olacağını biliyor ve bu delikanlılar gibi sorumsuz-  
ca davranmıyor. Bir dünya savaşı, baylarımızın Kürdis-  
tan'a ilişkin umutlarını da yerle bir ederek, tüm halkları  
"bir yokoluş sürecine" sokabilir ve dünyayı bir kül yığı-  
nına çevirebilir. Bunun için de, başta sosyalist sistem ve  
kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı partileri olmak üzere, tüm  
ilerici insanlık emperyalist çılgınlığa karşı yoğun bir ba-  
rış mücadelesi yürütüyor. Bugün ilerici insanlığın ve  
emekçilerin görevi bir dünya savaşını önlemektir, savaşı  
"seve seve kabul etmek" değil. Bu işi, ancak kurşun as-  
kerlerle oynayan çocuklar eğlenceli sanabilir..

Bu bayların yazdıklarını ve söylediklerini izleyenle-  
rin iyi bildiği üzere, onlar, Sovyetler Birliği dahil olmak  
üzere, sosyalist ülkeleri "revizyonist ve reformist" olmak-  
la, Batı Avrupa komünist partilerini ise "ihanete kadar"  
gitmekle, "burjuvazinin uşağı" olmakla suçlamaktadır-  
lar.

*Çağımızın tek tutarlı devrimci akımı olan bilim-  
sel sosyalizm, özellikle ikinci emperyalist paylaşım  
savaşını takiben dünya devrimci hareketinin göster-  
diği büyük kabarıştan sonra, eşi görülmemiş tahri-  
fatlara uğradı ve uğramaktadır (ne kadar doğru  
PKK'cı baylar, ne kadar doğru! Sizin ve sizin gibile-  
rin yaptığı ancak bu sözcüklerle anlatılabilir. Kimi  
ruh hastaları gibi, farkında olmadan, hep kendinizi  
anlatıyorsunuz! BN.). Bu işin öncülüğünün devrimin  
zaferle sonuçlandığı ülkelerde yapılması, görünüşte  
şaşırtıcı gelebilir. Ama sosyalizmin tarihi araştırıla-  
cak olursa, durumun hiç de şaşırtıcı olmadığı orta-  
ya çıkacaktır (Bu da doğru! Troçkizm Sovyetler  
Birliği'nde, Maoizm Çin'de ortaya çıktı. Goşizm ise  
her yerde. Sizler de Troçkizmin, maoizmin ve öteki-  
lerin yan ürünleri, daha kötü kopyaları, doğurduğu*



garibelersiniz, sayın PKK'cılar! BN). *Sapmalar elbette devrimci mücadelenin geliştiği, devrimin kökleştiği yerlerde boy verir". (KDY, s.139)*

Bilimsel sosyalizmin tahrif edildiği doğru elbette. Bu iş, 19. yüzyılda, 20. yüzyılın başlarında yapıldığında bir ölçüde anlaşılır bir şeydi. Ama günümüzde zengin bir deney var. Teori hayata geçti ve sosyalist ülkelerin yaşamında bir gerçekliğe dönüştü. Şimdi bilimsel sosyalizmin tahrifi, çok daha derin bir ahmaklığı veya çok daha hince bir kötü niyeti, gericiliği gösterir yalnızca. Ne var ki, bunu yapanlar devrimi başarıyla sürdüren, sosyalizmi inşa eden, faşizmi bozguna uğratan, diğer ülkelerin işçi sınıfı hareketine ve ulusal kurtuluş güçlerine en büyük desteği veren ve emperyalizmin karşısındaki en büyük güvence olan SBKP ve öteki devrimci partiler değil, Sovyetler Birliği'nde artık şimdi tümüyle bozguna uğramış ve nesli tükenmekte olan, ama kapitalist ülkelerde, özellikle de Türkiye gibilerinde bol miktarda bulunan, emperyalizm ve sosyalizm arasındaki tarihi savaşta kendi yerini birtürlü seçemiyen, dünyayı hâlâ kendi ütopyası, gerici düşleri doğrultusunda yönlendirmeye çalışan o zavallı küçük burjuvalardır. O küçük burjuvalar ki bir dünya savaşını eğlenceli bir oyun sanır ve barış mücadelesine dudak bukerler.. O küçük burjuvalar ki ellerindeki donkişot kılıcıyla, bir gün orda, bir gün başka yerde ortaya çıkar ve yel değirmenlerine saldırırlar..

Baylarımız, sapmalar, "devrimin geliştiği" ve "kökleştiği" yerlerde boy verir diyorlar. Ortada bir maktül varsa, elbet bir katil de vardır! Böyle vecizelere neden gerek duyuyorlar? Eğer muratları, devrimin geliştiği veya kökleştiği yerde sapmalar da gelişir demek ise, bu hiç de doğru değil. Devrimin geliştiği ve kökleştiği yerde sapmalar bozguna uğrar. Sovyetler Birliği'nde böyle olmuştur; Troçkizm, tasını-tarağını toplayarak yurt-dışına git-

miştir. Ama Çin'de öyle olmadı, devrim bu ülkede kökleşemedi; orada, küçük burjuvazi devrimin başına üşüşerek maoizm denen sapmayı yarattı ve işçi sınıfının enter-nasyonalist çizgisinden saptı. Bugün Türkiye'de de, eğer bu kadar sapma cirit atıyorsa devrimci hareket henüz genç olduğu, gür bir kanalda gelişemediği, kökleşemediği içindir. PKK'cı baylar dua etsinler ki böyledir, yoksa onlar gibisi sahneye çıkmayı bile göze alamazdı.. Ve devrimci hareket gelişip kökleşmeye başladığı zaman, ülkemizde devrimcilik adına bu tür maskaralıklar daha az yapılacaktır, daha etkisiz olacaktır.

Ama bu sözler, aynı zamanda baylarımızın kendi dediklerini çürütüyor. Devrim "kökleşmiş" ise, orada bunu kökleştiren kim? SBKP'nin kendisi değil mi? Ve "kökleşmiş" ise, orada "revizyonizm, reformizm" nasıl hakim durumda olabiliyor?.

Bu konunun üstünde daha fazla durmanın gereği yok. PKK'cı bayların sosyalist hareketin uluslararası sorunlarına başka türlü bakmaları -bu yapı ve bu ideolojik keşmekeş içinde- imkânsızdır. Asıl başka türlü deselerdi şaşmak gerekirdi!

## GEÇMİŞİ NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR?

PKK'nın "Kürdistan devriminin teorisi" dediği şey ve bu örgütün yapısı, çalışma anlayışı özetle böyledir. 1974 yılında, Ankara Yüksek Öğrenim Derneği içinden, DEV-GENÇ'in mücadele anlayışının mirasıyla yola çıkan, kendilerine "öncü bir azınlık" adını takan, küçük burjuva milliyetçi yargılarla, derin bir kinle yüklü, bir kesimi tümüyle maceracı birkaç gençle başlıyor iş. Bunlar, Kürdistan'ın "muazzam işsizler kitlesi", lumpen proleterleri ve yarım-yamalak eğitim görmüş yığınla genç arasında kendilerine uygun insanları bulmakta ve kendileri için tek ve kutsal mücadele anlayışına, "şiddete" yöneltmekte gecikmediler. Herşey hızlı bir film şeridi gibi yürüdü. 1978'de "Kürdistan Devriminin Yolu" adlı broşürlerini yayınladılar ve böylece teorik görevler tamamlandı! Aynı yıl PKK adını taktıkları örgütü kurdular ve daha bir yıl geçmeden, kendi deyişleriyle "bunalıma" girdiler, eylemler üzerinde denetimi yitirdiler. Öyle ki hangi eylemi "Apocu yurtseverlerimiz" in, hangisini MİT ajanlarının ve hangisini rastgele bir katilin veya soyguncunun işlediği, içinden çıkılmaz hale geldi. Ve 1978 yılında kurulan "parti", bir yıl içinde, kendi deyişleriyle "tam bir kontrolsüzlüğe ve dağınıklığa girdi", bir başıbozuklar örgütüne dönüştü. Ama en iyisi, kendi durumlarına ilişkin olarak Politik Rapor'da yazdıklarına bir bakalım. "PKK Hareketinin Hata ve Eksikleri" başlıklı bu bölümde, artık

çuvala sığmaz mızrak biçimine gelen bazı gerçekleri itiraf etmek zorunda kalmışlar:

*"İdeolojik Mücadele örgütlü ve yeterli bir biçimde yürütülemedi. Bu mücadele, daha çok sözlü konuşma ve seminerlerle yürütülmeye çalışıldı."*

Demek ki "Kürdistan devriminin teorisi" böyle yaratılmış ve kitlelere böyle yol gösterilmiş..

*"Ayrıca diğer legal basın ve derneklerden, çeşitli legal olanaklardan da daha fazla ve sistemli yararlanılabilir..."*

Ama siz bunu "burjuva işi" sayıyor ve "reformizm" diye niteliyordunuz. Demek öyle değilmiş.. Ne var ki baylarımızın bu konuda kendilerine göre gerekçeleri var:

*"Ama bu araçlar, oportünistler tarafından, daha çok devrimci yöntem ve araçların (siz 'şiddet' anlayın, BN.) yerine geçirilmeye çalışıldığından, bunları kullanmama, bunların yerine daha devrimci yöntemler geçirme anlayışına (yani bireysel terör, devrimci ve yurtsever örgütlere karşı savaş, halka karşı suç işleme vb. BN.) bağlı kalındı. Bu durum, devrimci mücadele açısından bir eksiklik olarak görünse de devrimci yöntemleri hayata geçirmek açısından bir kazanç olduğu için, fazla önem arzetmez" (!!)*

Sanki insan bir tüluat tiyatrosunda şakacı birini veya ne dediğini bilmez "süt dökmüş bir kedi"yi dinliyor! Mantiğa bakın: Bu araçların kullanılmaması hem "devrimci mücadele açısından eksiklik" sayılıyor (daha önce de reformizm, sömürgecilerle işbirliği vs. sayıyorlardı), hem de bu araçları "oportünistler" kullandığı için, kendileri kullanmamakla iyi bir iş yaptıklarını söylüyorlar:

*"PKK hareketinin uzun bir hazırlıktan sonra geliştirilmediği açıktır. (...) Aslında böyle bir hareketin oluşmasından önce çok düşünüldü ve planlar ku-*

*rudu (Buna kuşku yok! Herhalde, Kocatepe'dek Adam gibi, elinizi çenenize de koymuşsunuzdur. BN.); ama içinde bulunulan maddi koşullar o kadar olanaksız ve elverişsizdi ki, yine en doğrusu sorunları pratik mücadele içinde çözmektir"!!*

İlginç bir itiraf değil mi? Koşullar son derece "elverişsiz" ve "olanaksız"; ama baylarımız "şansa havale!" deyip başlıyorlar. İşler pratik mücadele (yani şiddet eylemleri) içinde rayına girecek, ördek kurşunu bulacak! Ama hemen eyleme geçmezlerse bu "devrimden yüz çevirme" olacak:

*"Hazırlık az, şartlar olgun değil, yetersizlik var diyerek devrimcilikten yüz çevirilecekti".*

Ne var ki devrimcilik, yalnızca sizin anladığınız gibi intihar eylemleri ve macera değil. Şartlar ne için "elverişsiz" ve "olanaksız"dır? Eğer silahlı mücadele içinse, o zaman bu eyleme girişmezsiniz. Ama şartlar, devrimci çalışmayı bilen devrimciler için hiçbir zaman tümüyle elverişsiz ve olanaksız olmaz. Devrimci çalışma biçimleri çok çeşitlidir. En güç koşullar içinde bile siyasi çalışma, propaganda yapılabilir, kitleler örgütlenebilir. Hapishane- de bile çalışılır. Silahlı mücadeleyi de işte bu türden çok çeşitli ve amaca hizmet ettiği sürece hepsi de devrimci olan çalışmalar elverişli hale getirir.

*"Özellikle düşmanın çok sert baskı dönemleri ve faşist darbeler geliştireceği oldukça iyi biliniyor iken, bu dönemlere dayanabilecek güçlü ve sağlam bir örgütün yaratılamaması önemli bir eksiklik ve yetersizliktir".*

Peki, "düşmanın çok sert baskı dönemleri ve faşist darbeler geliştirebileceği"ni biliyor idiyerseniz ve "bu dönemlere dayanabilecek güçlü ve sağlam bir örgüt" olmadığınızı bile bile, kopardığınız o kadar gürültü ve şamata

neyin nesiydi? Ve bugün kopardığınız o gürültü ve şamata, o kof övünmeler, dünyaya ders vermeler vs, vs. neyin nesidir? Ama besbelli ki, siz, dün o kutsal şiddet eylemlerinin sarhoşluğuna kendinizi kaptırmıştınız, işlerin nereye varacağını hiç de hesaplamamıştınız. Düşman, kendi planına uygun olarak, sizin de yarattığınız terörden yararlanıp hatta onu kızıştırırken, yönünü bile saptırıp yurtsever güçlere yöneltirken siz, kendinizden geçmiş bir halde, "PKK-KUK Çatışması Devam Ediyor!" biçiminde, düşmanı sevinçten dört köşe edecek başlıklar altında terör bilançosu veriyordunuz. Düşmanın planlarını kavramamış, gücünü küçümsemiş, kendi gücünüzü ise belki bin misli abartmıştınız.

PKK'cı baylar, içine düştükleri durumu şunlara bağlıyorlar:

*"Bunlar azgın karşı-devrimci terör, küçük burjuva kariyerizmi ve laf anlamazlığı ve Kürdistan'da komünist olmanın güçlükleri gibi etmenlerdir."*

"Azgın karşı-devrimci terör"ün yanına, kendi küçük burjuva bireysel terörlerini koymayı unutmuşlar. Oysa içine düştükleri durumun temel nedeni budur. "Küçük burjuva kariyerizmi ve laf anlamazlığı" oldukça doğru bir tespit, durumlarına son derece uyuyor. Kürdistan'da, derin burjuva ve "azgın" küçük burjuva milliyetçiliği denizinde komünist olmak ise gerçekten güçtür; ama macezacı olmak kolaydır; kendilerine hak veriyoruz!

Diğer ilerici, yurtsever örgütlerle çatışmalarından söz ederken şöyle diyorlar:

*"...Onların ideolojik mücadeleyi rayından çıkarıp şiddet temelinde bir mücadele haline getirme oyunlarına gelmemeliydik!"*

Okuyucu hayret edecektir; PKK'cı baylar kendilerini baştan çıkararak cinlerden ve şeytanlardan mı söz edi-

yorlar acaba?. Başkaları, "ideolojik mücadeleyi rayından çıkarıp şiddet temeline" dökmüşler ve kendileri de "oyuna gelmiş".. Yok canım, böyle şeyler olmadı; herşey, Medler zamanında filan da değil, daha dün, herkesin gözü önünde olup bitti; kimi kandırdığınızı sanıyorsunuz?

*"Düzenli geri çekilmenin kurallarına dikkat edilseydi, gerilla savaşının şartlarının olmadığı görülerek silahlı dolaşma gibi hatalı hareket edilmeseydi, Derik ve Kızıltepe'de görüldüğü gibi büyük kayıplara yol açan silahlı çatışmalara meydan verilmeyebilirdi."*

Bu, 12 Eylül sonrasına ilişkin bir değerlendirme. Demek gerilla savaşı koşulları var sanılmış, silahlı "dolaşırken" büyük kayıplar verilmiş.. Hani, "asgari örgütlenmeyi sağladın mı kurtuluş sıcak savaştan geçer"di?. Demek gerilla savaşının koşulları "olmayabilir"miş.. Peki, 12 Eylül'den önce bu koşullar var mıydı? KUK'la, HK ile, Tekoşin'le, Özgürlük Yolu ve Devrimci Demokratlar'la pekâla "savaş" yapıyor veya onlara karşı "oyuna gelme" biçiminde de değil, tek taraflı savaş ilan ediyordunuz; 12 Eylül gelince neden savaş gücünüz tükendi? Neden sömürgecilere karşı savaşmadınız? Üstelik sömürgeci ordu ve polis halkımıza, tüm devrimci ve demokratik güçlere ve size de kan kustururken, taraftarlarınızı, eylemlerinize bulaşmış-bulaşmamış binlerce insanı toparlayıp işkence çarklarına götürürken, onları bazan bulduğu yerde kurşunlayıp, bazan da zindanda baskı ve işkence ile öldürürken neden savaşmadınız? İçerde 5000-10000 "militan"ımız var diye sağda-solda övünüp duruyorsunuz. Irak ve İran Kürdistan'larında bu kadar peşmerge geniş özgür bölgeleri koruyor ve orduları püskürtüyor; sizler neden bu kadar "militanı", bir partizan savaşına yöneltmediniz de işkenceye ve ölüme terk ettiniz?

Besbelli içerde bu kadar "militan" yok ve besbelli Türkiye Kürdistanı'nda bugün bir partizan savaşının koşulları yok. 12 Eylülden önce de yoktu. Taraftarlarınıza, peşinizden sürüklediğiniz insanlara, halka yalan söylediniz. Parlak sloganlarla, ajitasyonla, maceracı tutkularla peşinize taktığınız genç insanları heder ettiniz. Bunların birçoğu gerçekten yurtsever duygularla dolu idiler, Kürdistan'ın kurtuluşunu istemekteydiler ve sağlıklı bir hareket içinde iyi devrimciler olabilirlerdi. Ama siz onları heder ettiniz ve bugün de etmekte devam ediyorsunuz! Bugün onların işkencehanelerde dökülen kanlarını, zindanlardan çıkan cesetlerini, bu terörist, bu şaşkın örgütü, bu Frankeştayn tekkesini ayakta tutmak için propaganda malzemesi yapıyorsunuz.

Hayır baylar, hayır! Halkımızın bu tür "devrimci" örgütlere ihtiyacı yok. Halkımız bu kadar zavalı değil, aklını peynir-ekmekle yemiş değil. Böyle bir örgütün Kürt halkının kurtuluş mücadelesine öncülük ettiğinden söz etmek, ona yapılabilecek en büyük hakarettir.

Biz yine de devam edelim:

*"Silahlı mücadele çizgimiz ve anlayışımız doğru olmasına rağmen (...) silahlı mücadelenin örgütlen-dirilmesi ve yönetilmesi başarısız oldu".*

*"Bazan hedefi aşan eylemlere girişildi ve bu yönetsiz, örgütsüz olarak geliştirildi". (siyahlar bizim).*

*"Örneğin Siverek pratiğinde açık olarak görüldüğü gibi, bir ajana karşı verilmesi gereken mücadele, tam bir "köylü savaşına" dönüştürüldü. Bu aşamada Siverek şartlarında bir gerilla savaşı bile verilemezdi; bu mücadelenin koşulları da yoktu."*

Burada "köylü savaşı" terimi değil "köylüler arasında savaş" demek uygun düşer, zaten söylemek istedikleri de asıl o. "Köylü savaşı" ilerici bir içeriğe sahiptir ve anti-feodal bir köylüler savaşını karakterize eder.



PKK'cı baylar burada, birzamanlar göklere çıkardıkları Siverek "direnişi"nin içyüzünü itiraf ediyorlar. Şöyle diyorlar:

*"Ama bu mücadele karşılıklı bir köylü savaşına dönüşürse, Kürdistan'da güçlü olan aşiretler arası çatışmaya dönüşürse, elbetteki bundan yarar görecektir olan aşiretçiliktir, sömürgeciliktir".*

Bu doğru tespitten sonra, PKK'cı bayların, anti-feodal mücadele konusunda doğru olan politikayı artık kavradıkları, köylüler arasında politik çalışmaya önem verip kitleleri toprak mücadelesine yöneltme ve harekete geçirme biçimindeki devrimci anlayışa vardıklarını sanmayın. Yukardaki sözlerin hemen ardından şunu yazıyorlar:

*"Buna düşmemenin yolu (...) belirlenen hedefe karşı açık, geniş ortalıkta dolaşan silahlı gruplarla değil, dar, gizli ve örgütlü gruplarla planlı eylem gerçekleştirmektir".*

Görüldüğü gibi aynı hamam, aynı tas. Aynı komplocu yöntemler. Bu kez daha da saklanarak, "gizli" olarak, daha da karanlıkta bu işi yapmayı düşünüyorlar.. Kitleler yine hesapta yok.

PKK'cı baylar, daha sonra, Siverek üzerine yaptıkları yukardaki yorumdan da pişman oldular. Politik Rapor'da yapılan bu tespite hiç aldırmaksızın, şimdi Serxwebûn'da çıkan yazılarda yeniden, Siverek olaylarından "görmekli bir mücadele" diye söz ediyorlar.

*"Halkla ilişkiler meselesine de gerekli titizliği gösteremedik. (...) Mücadelenin kızıştığı bazı alanlarda halka karşı doğru bir tutum takılmadığı(...)"*

*"Zaman zaman bazı sorumsuz unsurlar ve hatta adımıza hareket eden dışımızdaki bazı güçler tarafından, gücünün üzerinde halktan para toplandığı da görülebilmektedir".*

*"Geçmişte halka karşı çoğu suça varacak kadar ileri giden davranışlara kesin bir son verilmeli..."*

Bir örgütün hatalarını görüp dürüstçe itiraf etmesi ve ondan kurtulmaya çalışması elbette güzel birşey ve bunu yapamıyan örgüt dağılıp yok olmaya mahkumdur. Ne var ki, PKK'cı bayların yaptığı bu değil. Onlar kendi durumlarını gereği gibi ve dürüstçe gözden geçirmiyor, yuvarlak ve ayrıntıya ilişkin bazı şeylerle durumu geçiştirmeye çabalyorlar. Örneğin halka karşı işlenen suç, yalnızca onlardan zorla, "gücünün üzerinde" para yani haraç almak mı? PKK'nın ve diğer birçok maocu, anarşizan örgütün benzer yanlış eylemleri yüzünden kitleler devrimci ve yurtsever hareketten yer yer sovudular. Kimi yerde, örneğin Hilvan'da onlar, faşist cuntayı davul-zurna ile karşılayacak hale geldiler. Kitlelerin ve birçok yurtsever insanın mücadeleye yeniden sempati duyar hale gelmesi birhayli zaman alacaktır. Halka karşı işlenen en önemli suçlardan biri budur. Dökülen yüzlerce yurtseverin kanı halka karşı işlenen diğer bir suçtur. Zamansız ve yanlış yönlendirilmiş şiddet eylemleri nedeniyle yüzlerce genç insanın heder edilmesi, işkence altına ve zindana sürüklenmesi diğer ağır bir suçtur. Körüklenen aşiret çatışmaları bir başkasıdır. PKK'cı baylar eğer gerçekten kendi durumlarını gerçekçi biçimde gözden geçirmek ve yanlışlardan kurtulmak istiyorlarsa, tüm bu ciddi yanlışlara, "halka karşı suçlara" eğilmeli ve açık olmalıdırlar. Bu da kendi yöntemlerini ciddi biçimde gözden geçirmeyi gerektirir.

Ama onlar sorunun özüne inmiyor, tersine, yapılan yanlışları küçümsüyor, bunları hareketlerinin "çok genç ve tecrübesiz" oluşuna, "kadroların eğitimsizliğine" bağlıyor ve bütün bunların "her devrimci örgütte görülebilecek" gelip-geçici yanlışlar, küçük hatalar olduğunu söylüyorlar.

*"Eğer devrimci bir siyasi çizgi, kendine uygun devrimci bir örgütle temsil edilemezse, elbetteki bu çizgi adına bir yığın olumsuzluklar ortaya çıkacak, provakasyonlar yapılacak, bazıları bu siyasi çizgiye ucuz eleştiriler yöneltebileceklerdir" (PR, s.121).*

Görüldüğü gibi, örgütlerinin "siyasi çizgi"si devrimci sayılıyor, ama, ortaya çıkan sorunlar (olumsuzluklar, provakasyonlar vs.), bu siyasi çizgiye uygun bir devrimci örgütün olmamasına bağlanıyor. Ancak bu ikisi birbirine bağlıdır. PKK örgütünün zaafı, temelde ideolojik-politik hattındadır. O görüşlerle ancak böyle bir örgüt doğabilir. Sebebi görmeden sonucu eleştirmekle haksızlık ediyorlar! PKK'da ideoloji, politika, örgüt ve pratik tam bir uyum içindedir; terörist görüşler terörist bir pratik yaratmıştır.

PKK'nın içine düştüğü durum Politik Rapor'da şöyle anlatılıyor:

*"Üçüncü dönem, ilk panikten sonra kendisini toparlamaya çalışan sömürgecilerin baskısının yükseldiği, buna karşılık büyük bir politik gelişme göstererek geniş boyutlara ulaşan hareketin ise tam bir kontrolsüzlüğe ve dağınıklığa girdiği 1979'un sonlarında başlar. Hâlâ devam eden bu dönem (...) devrimci hareketin, artan sorunları karşısında devrimci kadroların yetersiz kalmaları, bunlara cevap verememeleri, yeni koşulların dayattığı görevleri gerçekleştirememeleri ve giderek sorunlar altında bocalamaları, gerilemeleri ve bunalıma düşmeleri, bunun sonucunda çok sayıda kadronun tutuklanması, mücadeleye önderlik edecek öncü örgütün geliştirilemeyişi ve kısaca devrimci hareketi (harekette olacak, BN.) örgütsel krizin ortaya çıkmasıyla karakterize edilir."*

*"Kadrolar (...) sorunlar altında ezilmeye başladılar. Çünkü işler artık eskisi gibi bir-iki propaganda ve ajitasyonla yürümüyordu."*

*"Hareket ideolojik ve politik olarak bir zafer kazanmıştır; ama bunu güçlü bir örgütle tamamlıyama-  
mış ve örgütsel hastalık içine düşmüştür."*

Bu sözler, PKK'ya ilişkin olarak bizim söylediklerimizi doğruluyor. Bir-iki küçük farkla yalnızca; biri "ideolojik ve politik" hatlarına, diğeri de "geniş boyutlara" ilişkin.

Bu hareketin ideolojisi ve politikasının perişanlığı konusunda yeni örnekler sergilemeye gerek yok. Zaten, doğru-dürüst bir hazırlıkla, bir planla, nereye nasıl gitmek istediklerini bilerek yola çıkmadıklarını, çözümü pratiğe, olayların akışına bıraktıklarını kendileri itiraf ediyorlar. İşleri baştan "bir-iki propaganda ve ajitasyonla" yürütüyorlardı. Bu kadarı, denesiz genç insanları terörün kucağına itmeye, gürültü-patırtı çıkarmağa yetiyordu. Ama sonra, işler tam bir provakasyona dönüşünce, aşiret çatışmalarına, örgütler arası çatışmalara ve kaosa varınca -baylarımız buna hareketin "geniş boyutlara ulaşması" diyorlar- ne yapacaklarını şaşırıldılar. Çağırdıkları doğüstü güçlere kumanda edemiyen büyücu çırağının durumuna düşmüşlerdi. Kendi deyişleriyle bocaladılar, gerilediler, sorunlar altında ezildiler, bunalıma düştüler. Bu aşamada şiddet, aynı zamanda yanlışları fark edip veya yapılan işlerden bıkip kendilerini terketmek isteyenlere de yöneldi. 12 Eylül'le yaşadıkları deney, onları daldıkları düşlerden biraz uyandırdı, "mücadeleye önderlik edecek öncü bir örgüt" olmadıklarını gösterdi; "örgütsel kriz"e düştüler.

O halde, bu aşamada yapılacak iş, "hareket ideolojik ve politik olarak bir zafer kazanmıştır" biçiminde, herkese gülünç gelen kof övünmelerle ve bir keşmekeşi "politik gelişme", "boyutlanma" gibi gösterme yutturmacalarıyla vakit geçirmek, böylece taraftarları ve kendini aldatmaya devam etmek değildir. Bu tür yöntemler-

le iflasın önü alınamaz. Bugüne kadar çıkmaz bir yolda olduklarını, terörizmin batağına düştüklerini, büyük yanlışlıklar yaptıklarını ve bununla bir yere varılamıyacağını açık yüreklilikle söylemelidirler. Kendilerini bataktan kurtarmanın ve Kürdistan devrimine daha fazla zarar vermemenin yolu budur.

Politik Rapor, bu krizden çıkış yolu olarak bir parça ajitasyondan ve şiddet üzerine eski tekerlemeleri bir kez daha tekrarlamaktan başka birşey yapmıyor. Daha doğrusu, bu konuda bir görüşü olmadığını şu sözlerle dile getiriyor:

*"İçinde bulunduğumuz bu dönemin aşılp, yeni dönemin gelişmesinde hangi araç ve yöntemlerin ne zaman kullanılacağı, pratikte belli olacaktır."*

Görüldüğü gibi, nasıl PKK'yı oluşturduklarında belli bir hazırlıkları, açık bir planları yoktu ve "bu işi pratik çözsün" dedilerse, bugün de krizden çıkmak için açık bir planları yoktur ve işi yine pratiğe, yani oluruna bırakmaktadırlar. Bilinçli politik öncülük değil, kendiliğindencilik, dün olduğu gibi bugün de egemendir. Rüzgâr nereye savurursa PKK oraya gidecektir.

## DEMAGOJİ VE TERÖR ÜZERİNE DEVRİMCİ BİR ÖRGÜT İNŞA EDİLEMEZ

Marksist-leninist terimlerle tüm perdeleme çabalarına rağmen, PKK'nın ideolojisinin özünde idealist ve gerici olduğu, bu yazıda bol örneklerle belgelendi. PKK örgütlenmesini şiddet olaylarına ve bunun yarattığı sansasyona bağladı. Böyle bir örgütün, demagojiyi ajitasyonunun temel taşı yapması kaçınılmazdır.

PKK, dün, bu demagojik ajitasyonu, kendi eylemlerini haklı göstermek ve Kürdistan'ın devrimci ve yurtsever güçlerini karalamak için bol bol kullandı, bugün de, ayakta kalabilmek için en geniş ölçüde kullanmaya devam etmektedir.

Bugün, yurt dışında çıkardıkları serxwebûn gazetesi ve yayınladıkları çeşitli broşürlerde, bir yandan içine düştükleri çıkmazı ve yıkıntıyı gözlerden saklamaya, kitlelere ve taraftarlarına zorlu bir savaş yürütmekte oldukları imajını vermeye çalışıyor; diğer yandan Kürdistan'da devrimci ve yurtsever güçlerin yıllardır yürüttükleri mücadeleyi ve bunun ürünlerini yok göstermeye çabalyorlar.

PKK'cı bayların en çok sordukları sorulardan biri şudur: "Ne yaptınız?" Açıktır ki bu bayların devrimci mücadeleden anladıkları yalnızca bireysel terördür ve bunun dışında herhangi bir devrimci çalışmayı görmeye gözleri kapalıdır. Bu nedenle, Kürdistan'da yıllardır devrimci ve yurtsever örgütlerin sömürgeciliğe, emperyalizme, faşizme ve Kürt toplumundaki feodal-gerici güçlere

karşı, devrimci şiddet de dahil olmak üzere, çok çeşitli mücadele biçimlerini yerine ve zamanına göre kullanarak yürüttükleri zorlu mücadeleyi görmezden geliyor, inkâra kalkışıyorlar.

Örneğin 44 sayı çıkan Özgürlük Yolu dergisi ve 12 sayı çıkan Roja Welat gazetesi -ki bunlar ağır bir polis baskısını, tutuklama ve koğuşturmaları göğüslüyerek çıkarıldılar- ve bunlar kanalıyla yürütülen ideolojik, politik ve kültürel mücadele, Türkiye Kürdistanı tarihinde bir eşi daha olmayan yayım alanındaki çalışmanın başarılı örnekleri idi. Bunun yanısıra ilk kez Kürt ulusal sorununa ilişkin teorik kitaplar ve Kürtçe kültür eserleri basıldı. PKK'cı baylar, şimdi yurt dışında yazıp çiziyorlar; ama 12 Eylül öncesinde, Türkiye'de ağır baskı koşulları altında bu türden bir çalışma yaptıklarını ve ürün verdiklerini söyleyebilirler mi?

Devrimci ve yurtsever örgütler legal gençlik örgütleri kurdular, demokratik kitle örgütlerinde, sendikalarda çalıştılar; 1 Mayıs yürüyüş ve toplantıları dahil çok sayıda mitinge, kitle gösterilerine katıldılar veya bunları bizzat düzenlediler; Newroz'un bir ulusal bayram olarak kutlanması geleneğini canlandırdılar ve bunu sömürgeci güçlere karşı bir silaha dönüştürdüler.

Kürdistanlı sosyalist ve yurtsever öğretmenler, sömürgeci burjuvazinin zoraki asimilasyon politikasını, ırkçı-şoven eğitim sistemini teşhirde etkin bir rol oynadılar. Onların da büyük katkısıyla düzenlenen Demokratik Eğitim Kurultayı bu mücadelenin doruk noktası oldu ve burjuvaziyi kudurtacak sonuçlara ulaştı.

Sosyalistler Kürdistan'da iki ilde, Diyarbakır ve Ağrı'da yerel seçimlerde Türk burjuvazisinin, onların yerli işbirlikçilerinin sırtını yere getirerek kendi adaylarını belediye başkanlıklarına seçtirmeyi başardılar.

Sosyalistler, Diyarbakır'da, Kürdistan'ın ilk ve uzun grevleri olan belediye işçilerinin grevini başarıyla yönettiler.

Partimiz, Bingöl, Ağrı, Van, Bitlis gibi faşistlerin hakim olmaya çalıştıkları illerde onlara karşı, hertürlü mücadele yöntemini başarıyla kullanarak direndi, ya etkinliklerini tümüyle sildi, ya da büyük ölçüde kırdı. Diyarbakır'da Türkeş'e karşı gösterilen kitlesel protesto hareketi, yurtsever ve demokratik güçlerin ortak bir başarısı idi ve Partimiz bu eylemde aktif rol aldı. Bunun dışında Kürdistan'da ve Batıda, Partimizin militan ve sempaticanları, faşizme karşı yalnız propaganda ve ajitasyon alanında değil, ama faşist saldırganlığa aktif biçimde karşı durarak mücadele ettiler. Ne var ki bu mücadelelerde zaman zaman şiddete başvurulması gerekli ve zorunlu olsa da, asıl başarı siyasal çalışmayla, kitlelerin desteği kazanılıp korunarak mümkün olmuştur. Siyasal çalışmanın ikinci plana itildiği, salt şiddetle sonuç alınmak istenen her yerde, anti-faşist güçler kaybetmişlerdir. Çünkü, faşistlerin arkasında, bizden çok daha güçlü ve iyi örgütlü olan devlet güçleri vardı. Bu güce karşı koymak, ancak geniş kitle desteği ile mümkündür.

Partimiz, bunun yanı sıra, yurt dışındaki işçi ve aydınlarımızın örgütlenmesinde, halkımızın üzerindeki ulusal baskının dünya kamuoyuna teşhir edilmesinde ve dünya demokratik güçlerinin desteğinin kazanılmasında etkin bir rol oynadı.

Bütün bunlar PKK'cı baylar tarafından da elbet iyi biliniyor. Ama onlar böyle şeylere dudak büküyorlar. Onların bize sormak istediği asıl şudur: "Kaç adam öldürdünüz?" veya "kaç adamınız öldü?.." Onların devrimcilik konusundaki ölçüleri budur.

Eğer ölçü buysa, doğrudur, biz PKK'cı bayların yanında yaya kalırız!



Biz de mücadele içinde kurbanlar verdik. 10'u aşkın yoldaşımız ve sempatizanımızı yitirdik; ama kadrolarımızı bireysel terör batağına itmedik ve bundan pişman değiliz. Bizde, "devrimcilik" adına adam öldürme tutkusu yoktur, yurtsever kanı dökmedik; diğer yurtsever örgütlerle, sol örgütlerle aramızdaki ideolojik sürtüşmeleri şiddet yoluyla çözmeye kalkmadık. PKK'cı bayların açık provakasyonlarına karşı bile ciddi bir soğukkanlılık, devrimci sorumluluk gösterdik, oyuna gelmedik, ve bundan pişman değiliz.

Düşmana karşı şiddet kullanılması ve bunun geniş, kitlesel silahlı mücadele düzeyine yükseltilmesi ise farklı birşeydir. Bu, başından beri söylediğimiz gibi, salt bizim istek ve irademize değil, nesnel ve öznel koşulların bütününe bağlıdır. Biz halkımızı bugünden, devrimin en zor, en büyük fedekarlıklar isteyen yarınki görevlerine hazırlıyoruz. Silahlı mücadeleyi, sıcak savaş görevlerini de, hiç kuşku yok, doğru bir politika izleyen, ne yaptığını bilen, kitlelerle sağlam bağlar kurmayı başaran; özetle, siyasi çalışmada usta olan devrimci bir örgüt en iyi başarabilir, bu işte kitlelere öncülük edebilir.

PKK'cı baylara sormak gerekir: Siz, bireysel terörden başka ne yaptınız? Bu bireysel terör sonucu yüzlerce genci heder ettiniz. Üstelik bireysel terörü sömürgecilere de değil, yurtsever örgütlere yönelttiniz, yüzlerce ilerici ve yurtsever kişinin kanını döktünüz, aşiret kavgaları körüklediniz, bir beye karşı diğer birinin fedaisi durumuna düştünüz. Bu bir devrimci savaş mıdır? Serxwebûn'da döktürdüğünüz ajitasyonla, çizdiğiniz partizan resimleriyle bu gerçeği ört-bas edebileceğinizi, başkalarının gözüne perde çekebileceğinizi mi sanıyorsunuz?

Silahlı mücadeleyi kendinize temel mücadele biçimi yaptınız, stratejinizi buna dayandırdınız. Ama 12 Eylül gelip dayattığında ne oldu: Ya zindana, ya yurt dışına

gittiniz. Bu kez Filistin'e dayalı bir ajitasyon başlattınız. Diyelim ki Türkiye Kürdistanı'nda silahlı mücadele koşulları olmadığını siz de anladınız. Peki İran ve Irak Kürdistanı'nda, sizin teriminizle büyük Kürdistan'ın "Güney" ve "Doğu" parçalarında yıllar var ki sıcak savaş verilmektedir; neden bu parçalardan birini seçip kurtuluş mücadelesine omuz vermediniz? Tabii gerekçeniz açık: "Bu parçalarda mücadele burjuvazinin, küçük burjuvazinin öncülüğünde".. Filistin'de savaşsaydınız o zaman.. Ama Lübnan'a İsrail saldırısı başladığının ikinci günü, Filistinlilerin "eşsiz devrimciler" değil de "küçük burjuvalar" olduğunu birdenbire keşf ettiniz; "savaşçı" ve "militan"larınızı topladığınız gibi orayı terk ettiniz ve bu yüzden, sizi devrimci sanan Filistinlilerin Kürt devrimcileri hakkındaki görüşlerinin oldukça olumsuzlaşmasına yol açtınız.. Ve aynı hızla, "Devrim Merkezi Kürdistan'a kaymıştır" biçiminde, dahiyane durum değerlendirmeleri yaptınız! Bunu, sizin Kürdistan'ı kurtaracak o ünlü PKK önder ve "militan"larının, "ilkel milliyetçi", "feodal-komprador" ve otonomi isteyen "teslimiyetçiler" olarak dünyanın küfürlerini yağdırdığınız Irak KDP'nin yanına sığınmanız izledi. Şu anda da Irak KDP'nin ileriliğine dair, şurda-burda diller dökmektesiniz.

Peki söyler misiniz, sizin gerçekten savaşmaya nite-tiniz var mı?. Ve bütün bu yaptıklarınız şarlattanlıktan başka nedir?..

PKK'cı baylar, "sesimizi tüm dünyaya duyurduk, bu da bizim Kürt halkının öncüsü, devrimci örgütü olduğumuzu gösterir" diyorlar. Bu onu göstermez, baylar, Çakal Karlos'u dünya sizden daha çok tanıyor..

Sesinizi duyurdunuz, doğru, önce Türkiye'de sonra da dünyada. Ama tüm anarşist örgütler için bu böyledir. Dünya Kızıl Tugaylar'ın adını İtalyan Komünist Partisi'n-

den, Badern Maynhof grubunu DKP'den, Japon Kızıl Ordusu'nu JKP'den daha çok duyuyor; ama bu, sözkonusu örgütleri bu ülkelerin işçi sınıfı örgütü yapmaya yetmiyor! Anarşistlerin sesi çabuk duyulur ve burjuva basını bunların maceralarını sayıp dökmekten çok hoşlanır; ne var ki bu, bu tür örgütlerin yıkımını da içinde taşır. Sansasyon yoluyla isim yapan ve kadro devşiren örgütler, temelde hiçbir şeyi değiştirmeden, aynı hızla dağılıp giderler. Samam alevi parlak olur, ama kısa sürer ve yerinde işe yarar bir köz bırakmaz..

PKK'cı baylar, "biz yanlışsak, biz en güçlü ve düşmanın korktuğu güç değilsek, düşman neden bize bu kadar saldırıyor?" diyorlar. Bu da ötekisi gibi, öze değil, görüntüye bakarak hüküm yürütmenin bir biçimi.

Doğru, düşman size de saldırıyor. Düşman yanlışlarınızdan yararlandı, ama bu size saldırmıyacağı anlamına gelmezdi. Biz daha dört yıl öncesi, böyle olacağını söylemiştik. Yanlışlarıyla devrimci harekete zarar veren, karşı-devrime hizmet eden örgütler bile saldırının dışında kalmazlar. Bu, sorunlara yüzeyden bakan kimi kişilerin belki aklına yatmaz, ama devrimlerin ve karşı-devrimlerin tarihi bunu doğrulayan örneklerle doludur.

Anarşizmin marksizmin en büyük düşmanı olduğunu, işçi sınıfının mücadelesine zarar verdiğini ustalar çok kez belirtmişlerdir. Ama burjuvazi her yerde, hem anarşistlerin yanlışlarından yararlanabilmiş, çoğu kez onların yaptıklarını gerekçe göstererek devrimci harekete saldırıya geçmiş, hem de, onları da birlikte ezip geçmiştir.

Ama anarşistleri bir yana bırakalım, burjuvazi, kimi zaman bizzat kendi kurdurduğu, desteklediği ve kullandığı örgütleri bile dağıtıp ezebilir. Bunun en ünlü örneği Hitler'in SA birlikleridir. Bunlar, NAZİ'lerin, faşist bir demagojiyle örgütledikleri saldırgan milis örgütleriydiler. Toplumun yoksul ve deklase olmuş unsurları arasından

levşirilmiş, Nasyonal Sosyalist Parti'nin, "sosyalist" olduğuna, yalnız yahudilere ve komünizme değil, kapitalizme karşı da mücadele ettiğine inandırılmışlardı. Bunlar, yahudilere, komünistlere ve demokrat insanlara karşı saldırı ve cinayetlerde bolca kullanıldılar. Ama Hitler iktidara geldikten sonra durum değişti. SA'lar, kapitalistlere karşı birşeyler yapılacağını sanmışlardı ve bekleyiş içindeydiler. Bunların saflarında homurdanmalar başlar başlamaz, Hitler harekete geçti; bu örgüt dağıtıldı ve binlercesi bir gecede yok edildiler.

12 Eylül'den sonra MHP'ye ve onun "bozkurtları"na karşı tutum da birçok kişi ve örgüt tarafından anlaşılamamış, bu, Cunta'nın faşist olmadığına yorumlanmıştı. Ne var ki, düzenli ordunun işe karıştığı yerde başbozuklara yer yoktur.

PKK öyle yanlışlar yaptı ki, bunlar, tam da burjuvazinin istediği şeylerdi. Bu baylar, daha "Apoculuk" diye nitelendirildikleri dönemde, legal basın-yayına karşı çıkıyorlar, demokratik örgütlerde, sendikalarda çalışmayı reddediyorlar, okulları boykot etmeyi öneriyorlardı. Sömürgeci burjuvazi memnun olmaz mı? O da ister ki devrimciler yayın yapmasınlar, demokratik örgütlerde ve sendikalarda çalışmasınlar ve okullarda okumasınlar. Nitekim burjuvazi, zaman zaman, yayınları yasaklayarak, devrimci ve yurtsever kişileri sendikalardan veya demokratik örgütlerden atarak, okullardan çıkararak, -hatta, çaresiz kalınca bunların tümünü kapatarak- bunu bizzat kendi eliyle yapmıyor mu? Demek ki PKK'nın -niyeti ne olursa olsun- istemleri, bu konuda burjuvazinininkiyle tam bir uyum içindedir.

PKK'cı baylar, getirdikleri ideolojik tahlillerin sonucu olarak, mızrağın sivri ucunu sömürgecilere değil, yurtsever örgütlere çevirdiler. Bunun yanısıra aşiret çatışma-

ları körüklediler. Burjuvazi de bunu istemez mi? Demek ki bu konuda da burjuvaziyle tam bir uyum içinde idiler.

PKK'cıların, bazı maocu ve goşist grupların estirdikleri terör, kitle ilişkilerinde yaptıkları yanlışlar (zorla para toplama, zorla dükkân boykotuna sürükleme, kimi yerde halktan insanlara karşı baskı, tehdit ve cinayete varan öteki suçlar), geniş halk kesimlerini devrimci harekete karşı bir tereddüde sürükledi. Bu da burjuvazinin canu-gönülden istediği birşey değil miydi?

Burjuvazi bu tür yanlışları bizzat kendi ajanları vasıtasıyla sol ve yurtsever saflarda yaratmaya çalışır ve kuşku olmasın çalışmıştır. Burjuvazinin bu konuda sistemli ve ustaca çalışmadığını, boş oturduğunu sananlar varsa bunlar çok saf ve bu işlerden anlamayan kişilerdir. Türk devletinin yüzyıllara dayanan bir tecrübesi var ve polis örgütünün tarihi de, değişik biçimlerde de olsa, bir okadar eskidir. Bugün ise bu işler çok daha üstün bir teknikle ve daha uzmanca yürütülmektedir. Türk MİT'ini ve öteki siyasi polis güçlerini CIA eğitiyor.

Geniş bir dünyada işçi sınıfı ve demokratik güçlerle ve ulusal kurtuluş hareketleriyle boğuşan ABD ve öteki emperyalist ülkelerin istihbarat örgütleri günümüzde çok daha tecrübelidirler, devrimci, demokratik, yurtsever örgütlere ajan sızdırmakta ve onları yanlışlara itmekte ustalaşmışlardır. CIA'nın bu amaçla, ulusal kurtuluş hareketlerinde, kendi deyişleriyle "en radikal", yani aslında terörist örgütleri en elverişli bulduğu öteden beri biliniyor.

Kuşkusuz, düşman her örgüte ajan sızdırabilir ve böylece, bir yandan bilgi toplarken, diğer yandan yanlışlara da itmek ister. Ne var ki, düşman her örgütte aynı başarıyı sağlayamaz. İdeolojisi ve politikası sağlam örgütler ajan-provakatörlere karşı kendilerini daha kolay

koruyabilirler. Oysa terörist bir örgüt bu tür provakatorler için bulunmaz av alanıdır.

Örneğin kimse bizi, "devrimcilik" adına, yurtsever örgütlere karşı silah kullanmaya, "savaş" açmaya itemez. Kimse bizi, "okulları boykot edelim" veya "köye yol yapılmasını engelliyelim" gibi çocuksu bir devrimcilik oyununa sürükleyemez.

Bu konuda geçen dönemde yazdık. PKK hareketinde iplerin ajan provakatorlerin eline geçtiğine dair çok güçlü belirtiler vardı. Kanıtlar da gösterdik. 12 Eylül'den sonra ortaya başka kanıtlar da çıktı. Ama unutmamak gerekir, düşman kendi ajanlarını çok zorunlu ve gerekli olmadıkça deşifre etmez. Belki günü gelir, MİT'in gizli arşivleri ortaya dökülebilirse, yalnız PKK ile ilgili olarak değil, ama devrimci ve demokratik güçlerle mücadeleyi ve sosyalist ülkelere karşı propagandayı meslek haline getirmiş örgütlerle ilgili pekçok şey açığa kavuşacak.

Ama düşman PKK'ya da saldırıyor. Bu doğal birşey. Çünkü bu harekete kapılan, taraftar olan insanların çoğunluğu gerçekten Kürdistan'ın kurtuluşunu istiyor. Onlar bu yanlışları bilerek yapmıyorlar. Böylesine siyasi körlük içinde olan bir örgütte, şu veya bu kademeye, ya da saflara sızmış birkaç ajan provakator çok iş becerebilir. Papaz Gapon bir tek kişiydi, ama binlerce işçiyi yanlış bir eyleme, Kışlık Saray'ın önüne sürükleyerek onların ezilmesine, yüzü aşkın işçinin ölümüne yol açtı.

## "Çocukluk Hastalığı" ve PKK

Lenin, sol komünizmi "bir çocukluk hastalığı" olarak nitelemişti. Bu, sınıfsal köklerini küçük burjuva sınıfsızlığından alan, aynı zamanda deneysizliğinin, toyluğun ürünü olan bir hastalıktır. PKK hareketi de özünde bu türdendir.

Diğer yandan, PKK hareketi, toplumsal psikoloji açısından ayrıca üzerinde durulmaya değer bir hareket. O, daha önce de değindiğimiz gibi, tipik psişik özellikler gösteriyor.

Kürdistan'da UDG kurulduğu zaman PKK, bunu kendisine karşı yorumluyor. İsrail Lübnan'a saldırdığı zaman, bunu, PKK hareketini bir yoketme taktiği olarak niteliyor. Faşist Cunta'nın başlıca PKK için iktidara el koyduğu kanısındadır. Görülüyor ki PKK güçlü evhamlar içindedir.

PKK kendi gücüne ve işlevine ilişkin olarak büyük bir abartma içindedir ve adeta düş dünyasında yüzüyor. Geçtiğimiz dönemde, görüşlerini yazmaktan ve kitlelere duyurmaktan özenle kaçındığı veya bunu başaramadığı halde, ideolojik mücadeleyi herkesten iyi ve hatta tek başına yaptığını iddia etmektedir. Giriştiği bireysel terör hareketlerini Kürdistan'da silahlı mücadelenin başlaması ve bir ulusal savaş gibi göstermeye kalkıştı. "Kürdistan'ın 20 ili gece bizim, gündüz Türk ordusunun denetimindedir" gibisinden, yabancı basına beyanlar verdiler.

PKK, yalnız kendisini Türkiye Kürdistanı için değil, tüm Kürdistan için de öncü örgüt saymaktadır. Onun dışında Kürdistan'ın hiç bir parçasında kurtuluş mücadelesine öncülük edebilecek bir devrimci örgüt olmadığı kanısındadır. Cephenin de tüm Kürdistan'da onun öncülüğünde ve çevresinde kurulacağını iddia etmektedir.

Bir yılı aşkın süredir çıkarılan Serxwebûn gazetesi bu bakımdan son derece ilginçtir. Bu gazetede yoğun bir savaş edebiyatı yapılıyor. Sanki Türkiye Kürdistanı'nda baylarımızın öncülüğünde çetin bir kurtuluş mücadelesi verilmekte.. Ama bilindiği gibi, 12 Eylül'den sonra PKK "hareketi" Kürdistan'da sona erdi. Tek mücadele yöntemleri bireysel terördü; düşmanın terörü ağır basınca onlarınki bir anda ortadan kayboldu. Taraftarlar ya bu-

lundukları yerde kurşunlandılar, ya zindana gönderildiler, ya da yurt dışına çıktılar. Şimdi, ortada PKK adına, yalnızca Cunta'nın televizyon programları ve mahkemelere ilişkin burjuva basınında yer alan haberler var.

Serxwebûn, mahkemelerde PKK "militan"larının direnişlerine dair büyük gürültüler yapıyor ve sağa-sola çamur sıçratıyor. Bu insanların, mahkemelerde, zindanlarda sömürgeci zalimlere karşı hertürlü direnmeleri elbette saygı uyandırmalıdır. Biz de, PKK'cı olup-olmamalarına bakmaksızın, içerdeki tüm tutuklu ve mahkûmlara karşı girişilen insanlık dışı zulmü, cinayetleri teşhir için, PKK'cı baylardan çok daha yoğun bir çaba göstermekteyiz. Ne var ki Serxwebûn'un, içerdeki insanların durumunu PKK hesabına bu denli sömürmeye hakkı yoktur. PKK bu insanların durumundan sorumludur. Onları, böylesine yüzler ve binler halinde işkence çarklarına atan, kurşunlatan ve heder eden PKK'nın maceracı politikasıdır. Onlar, devrimci bir savaşın kurbanları değildir, bireysel terör kurbanlarıdır. PKK, kendi maceracı politikasıyla düşmana saldırı fırsatı vermiş ve kolay zaferler armağan etmiştir. Şimdi ise, içerdeki insanların yurtseverlik duyguları, fedekarlıkları, hayatı, pratikle daha ilk yüzyüze gelişinde, daha ilk deneylerde dağılıp dökülen bu şaşkın politikayı ayakta tutmak için malzeme yapılmak isteniyor.

PKK şeflerinin yaptığı yanlış bir kumanda ile ordusunu felakete sürükledikten sonra, uzak ve emin bir tepenin üstünde, düşmanın kendi birliklerini nasıl kılıçtan geçirdiğine bakıp, "yaşasın bizimkiler, ne de kahramanca ölüyorlar!" diye haykıran ve bundan kendine pay çıkaran bir kumandanın durumuna benziyor.

Serxwebûn'da, "Kürdistan Halkının Devrimci Şiddeti" ve benzer başlıklar altında, sayfalar dolusu, ama iğrendirici derecede karmakarışık, tekrarlarla dolu, basit



öğrenci ödevlerinin bile çok altında bir düzeyde yazılar yer alıyor. Sözde, bir "PKK önderi"ne ait olan bir özel sayı, o "önder" hakkında hiçbir şey söylemeksizin, komünal toplumdaki başlayarak sosyalist topluma uzanan bir toplumlar tarihi çiziyor.. İnsan harcanan emeğe, kâğıda, paraya acıyor; bunu kimler okuyor ve bu onlara ne veriyor, diye düşünüyor.. Gerçekten devrimcilik adına gülünç birşey. Aynı zamanda halkımız ve onun devrimci, yurtsever güçleri için utandırıcı birşey.

Bu tipik psikik hareket Kürdistan'da günümüzün nesnel koşullarının bir ürünüdür. Bir yandan ağır sömürgeci baskı ve zulüm, diğer yandan bu baskı ve sömürü altında çarpık biçimde feodalizmden kapitalizme geçmekte olan bir toplumsal yapının ürünü. Eski toplumun disiplininden, değer yargılarından kopan, ama yeni toplumun henüz örgütleyip bir disiplin altına alamadığı, tümüyle eğitimsiz veya yarım-yamalak bir eğitim görmüş, işsiz, yarınına güven duymayan, umutsuz onbinlerce genç veya düpedüz lumpen..

PKK bireysel terör yoluyla, demagoji ve sansasyonla örgütlenmeye çalıştı. Ayakta kalmakta için de bu yolu seçecektir ve çıkmazı buradadır. Şimdi bireysel terör Kürdistan'da işlemez hale geldi. Bu nedenle demagojik bir ajitasyona hız verdiler. Ama bu da uzun süre taraftarlara moral vermeye, dağılmayı durdurmaya yetmeyecektir. Çıkar yol olarak, belki yeni maceralara girmeyi deneyeceklerdir. Terörizm, sansasyonsuz yaşayamız. Bu işe, kurduğu baskı cenderesini daha uzun bir süre gevşetmek istemeyen, halka karşı saldırılarını derinleştirmek için fırsat kollayan Faşist Türk Cuntası'nın eline, içerde ve dışarda yeni kozlar verecektir.

PKK'nın bir dayanağı, hiç kuşkusuz, seslendiği tabanın bilinç düzeyinin düşüklüğü, eğitimsizliğidir. O, cehaletten gıdasını alıyor. Bu taban bilinçlendiği, öğren-

bildiği ölçüde PKK'dan uzaklaşacaktır. Bunu dikkatle göz önüne almak gerekir. O halde, yurtsever duygularla bu harekete bağlanmış insanların doğruları öğrenmesine yardımcı olmak son derece önemli bir görevdir. Bunun için de PKK hareketinin ideolojik ve pratik yanlışlarını kadrolar iyi bilmelidirler. Hastalığı yenebilmek için iyi tanımak gerekir.

Ve hiç kuşkusuz, halkımızın devrimci ve yurtsever güçleri, bu tür hastalıkları, olumsuzlukları aşıp ulusal kurtuluş hareketini gür, sağlıklı bir kanala akıtmayı ve zafere ulaşmayı başaracaklardır.

Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

7DM

TUR